

ΕΚΛΟΓΗ

ΤΟΜΟΣ Ι

ΜΑ-Ι-ΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ 103

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πάσχα	N. Μάτσας	21
Ο έρωτας στην ελληνική ποίηση	Χρ. Σολομωνίδης	26
Επαινδύνη συναλλαγή	Μιχ. Ζοστσένκο	30
Ευθυμογραφήματα της Παληάς Αθήνας	B. Αττίκος	38
Ρόντεν	P. M. Ρίλκε	43
Ο μεγάλος χορός της θείας Τζέην	H. Pearson	50
Είμαι καλά, γιατίε, έσείς πώς αισθάνεσθε;	C. Ford	52
Ο πιο εξαιρετικός άνθρωπος που γνώρισα	Π. Δαράκη	57
Για να σκεπτόμαστε σωστά	S. Chase	62
Μιά ντουζίνα...παιδιά	F. Gilbreth και	
	E. Carey	65
	D. Loewing	71
Οί Έλβετοι μονομαχοῦν		75
Ο βοσκός και η κόρη του Ήλιου	E. Muller	80
Η σύγχρονη Θούλη	I. Lang	86
Ο Άδαμ και η Εύα ζητούν... εθνικότητα	Z. Παπαντωνίου	89
Η Μόδα	A. - J. Mutterer	93
Δέν μπορούμε να αγνοούμε το άτομο	Από το	
Νευρασθένεια	'Psychologist'	97
	Μαρίνα	119

Σύγχρονοι καλοί τρόποι «Μωσαϊκό της ζωής» 42, «Τι έννοείτε
Δημοσιογραφικός Διαγωνισμός 33, «Μοιάς θά βρή τα περισσότερα;» 92.
όταν λέτε;» 88, «Ποιός θά βρή τα περισσότερα;» 92.

Η ΚΥΡΙΑ ΤΗΣ ΜΑΛΛΙΣΙΑΣ

μυθιστόρημα του Φρανσίσ ντε Κρουασσέ (σελ. 103)

Το εξώφυλλό μας: Φωτογραφία νεαρής Αθηναίας, του καλλιτέχνη
φωτογράφου Λεων. Έλευθεριάδου, Αμερικής 19.

Απαγορεύεται ή άναδημοσίευσις άρθρων και εικόνων της «Εκλογής»
χωρίς την άδειαν των συγγραφέων και των εκδοτών.

"ΕΚΛΟΓΗ"

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΕΛΕΝΗ Γ. ΒΛΑΧΟΥ, Μουρούζη 1

Υπεύθυνος τυπογραφείου : Κ. ΖΑΓΟΡΙΑΝΙΤΗΣ, Νεοπολέμου 14

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 57, ΑΘΗΝΑΙ. ΤΗΛ. 54.873

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ :

Έσωτ. Έτησ. 72.000
Έσωτ. Έξαμ. 35.000

Έξωτ. Έτησ. \$ 4.40
Έξωτ. Έτησ. £ 1.16.0

ΑΘΗΝΑΪΚΑ

ΘΕΑΤΡΑ

ΕΘΝΙΚΟ

Αγ. Κωνσταντίνου
Τηλ. 53.242

Συνεχίζει
τὸ ἔργο

«Ο ἄνθρωπος τοῦ διαβόλου»

Κωμωδία τοῦ Τζ. Μπέρναρντ Σὺ
Παίζουν: Ρίτα Μιράντ, Ἐλσα Βεργή,
Ἀντί. Βαλάκου, Ν. Παρασκευᾶς, Χρ. Εὐ-
θυμίου, Στ. Βόκοβιτς, Ν. Χατζίσκος, Α.
Βλαχοπούλου, Α. Φιλίππιδης, Α. Γιαννού-
λης, Ν. Παπακωνσταντίνου, Ν. Βλαχό-
πουλος.

Μετάφρασις: Ἀχ. Α. Κύρου. Σκηνοθε-
σία: Ἀλ. Σολομού. Σκηνογραφίαι: Κλ.
Κλώνη. Ἑνδυμασίαι: Ἀντ. Φωκά.

ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ἰπποκράτους 7
Τηλ. 23.723

Συνεχίζει
τὸ ἔργο

«Τεμπέλης με καρριέρα»

Κωμωδία τοῦ Στ. Φωτιάδη
Παίζουν: Νίκος Σταυρίδης, Κυριάκος
Μαυρέας, Ἀρ. Χρυσόχοῦς, Βασταρδής,
Μπέλλα Δόξα, Μπέλλα Τζέσκα καὶ ἄλλοι.
Μουσική: Ἰ. Ριτσαρδῆ. Σκηνοθεσία: Τ.
Μουζενίδης. Σκηνογραφίαι: Σ. Δόξα. Χο-
ρογραφίαι: Ἀλίκης Βέρμπο.

ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

Πανεπιστημίου
Τηλ. 21.492 48

Συνεχίζει
τὸ ἔργο

«Οἱ Μακρυκωσταῖοι καὶ οἱ Κοντογιώργηδες»

Κωμωδία
τῶν Σακελλάριου — Γιαννακοπούλου
Παίζουν: Ντ. Ἡλιόπουλος, Ἀπ. Αὐ-
δῆς, Π. Ζερβός, Δημάπουλος, Β. Πάλλης,
Ἄννα Κυριακού, Τζόλυ Γαρμπή καὶ ἄλλοι.
Σκηνικά: Γ. Ἀνεμογιάννη.

ΜΟΥΣΟΥΡΗ

Πλ. Καρύτση
Τηλ. 27.248

Συνεχίζει
τὸ ἔργο

«Φτωχὸ σὰν σπουριγιάκι»

Κωμωδία τοῦ Α. Φεντόρ
Παίζουν: Βάσω Μανωλίδου, Κ. Μουσού-
ρης, Ἑλένη Χατζηαργύρη καὶ ἄλλοι.
Σκηνοθεσία: Κ. Μουσούρη. Σκηνογρα-
φίαι: Ἰ. Στεφανέλλη.

«Τεμπέλης με καρριέρα»

Κωμωδία τοῦ Στεφ. Στεφανίδη

ΚΥΒΕΛΗΣ

Πλ. Συντάγματος
Τηλ. 34.491

Συνεχίζει
τὸ ἔργο

«Ο ἄνθρωπος με τὴν ὀμπρέλλα»

τῶν Ντίνερ καὶ Μόραμ
Παίζουν: Ἑλλη Λαμπέτη, Γ. Παππάς,
Δημ. Χόρν, Χρυστίνα Καλογερίκου.
Ἑντὸς τοῦ μηνὸς

«Ἑβδομος Οὐρανὸς»

τοῦ Ὁστίγγκ Στρόνγκ
Παίζουν: Ἑλλη Λαμπέτη, Γ. Παππάς,
Δ. Χόρν, Α. Καλλέργης, Γ. Μιχαλόπουλος,
Ε. Ζαφειρίου, Μ. Λαλοπούλου καὶ ἄλλοι.

ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ

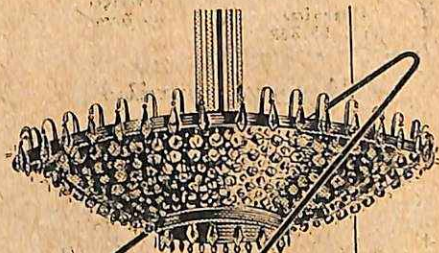
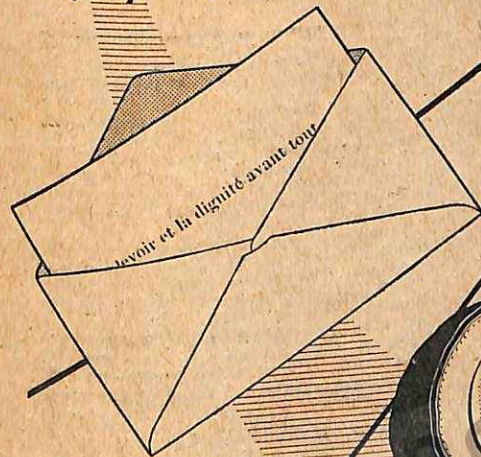
Πειραιῶς
Τηλ. 41.351

Συνεχίζει
τὸ ἔργο

«Οἱ ἀντίζηλοι»

Κωμωδία τοῦ Σέρνιταν
Παίζουν: Μαρία Ἀλκαίου, Ἑλένη Χαλ-
κούση, Θάλεια Καλλιγὰ, Ἑλένη Νεφεδά-
κη, Γαλανός, Μαλλιαγρός, Καλογιάννης καὶ
ἄλλοι.
Μετάφρασις: Διον. Ρώμα. Σκηνοθεσία:
Κ. Μιχαλίδης. Σκηνογραφίαι: Κλ. Κλώ-
νη. Ἑνδυμασίαι: Ἀντ. Φωκά.

Μαζί με τὸ
ἐπισκεπτήριό σας
οὐ χάμους καὶ
οὐ χιορτές

Krauthelm

PORZELLAN FABRIK INSELB

Διονάτος

ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ 23 ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΣΤΟΑΣ ΤΗΛΕΦ. 21-175

ROMBOI

ΑΘΗΝΑΪΚΑ

ΘΕΑΤΡΑ

ΕΘΝΙΚΟ

Αγ. Κωνσταντίνου
Τηλ. 53.242

Συνεχίζει
το έργο

«Ο άνθρωπος
του διαβόλου»

Κωμωδία του Τζ. Μπέρναρντ Σω
Παίζουν: Ρίτα Μυράτ, Έλσα Βεργή,
Αντίο Βαλάκου, Ν. Παρασκευάς, Χρ. Εύ-
θυμίου, Στ. Βόκοβιτς, Ν. Χατζίσκος, Α.
Βλαχόπουλος, Α. Φιλίππιδης, Α. Γιαννού-
λης, Ν. Παπακωνσταντίνου, Ν. Βλαχό-
πουλος.

Μετάφρασις: Αχ. Α. Κύρου. Σκηνοθε-
σία: Αλ. Σολομού. Σκηνογραφίες: Κλ.
Κλώνη. Ενδυμασίες: Αντ. Φωκά.

ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ήπποκράτους 7
Τηλ. 23.723

Συνεχίζει
το έργο

«Τεμπέλης με καριέρα»

Κωμωδία του Στ. Φωτιάδη
Παίζουν: Νίκος Σταυρίδης, Κυριάκος
Μαυρέας, Αρ. Χρυσόχοου, Βαρστανδής,
Μπέμπα Δόξα, Μπέλλα Τζέσκα και άλλοι.
Μουσική: Γ. Ριτσιάδης. Σκηνοθεσία: Τ.
Μουζενίδης. Σκηνογραφίες: Σ. Δόξα. Χο-
ρογραφίες: Αλίκης Βέρμπο.

ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

Πανεπιστημίου 48
Τηλ. 21.492

Συνεχίζει
το έργο

«Οι Μακροκωσταίοι
και οι Κοντογιοργήδες»

κωμωδία
των Σακελλάριου — Γιαννακόπουλου
Παίζουν: Ντ. Ηλιόπουλος, Απ. Αύ-
δης, Π. Ζερβός, Δημόπουλος, Β. Πάλλης,
Αννα Κυριακού, Τζόλυ Γαρμπή και άλλοι.
Σκηνικά: Γ. Ανεμογιάννης.

ΜΟΥΣΟΥΡΗ

Πλ. Καρύτση
Τηλ. 27.248

Συνεχίζει
το έργο

«Φτωχό σαν σπουργιτάκι»

κωμωδία του Α. Φεντόρ
Παίζουν: Βάσω Μανωλίδου, Κ. Μουσού-
ρης, Ελένη Χατζηαργύρη και άλλοι.
Σκηνοθεσία: Κ. Μουσούρη. Σκηνογρα-
φίες: Γ. Στεφανέλλη.

«Τεμπέλης με καριέρα»

κωμωδία του Στεφ. Στεφανίδη

ΚΥΒΕΛΗΣ

Πλ. Συντάγματος
Τηλ. 34.491

Συνεχίζει
το έργο

«Ο άνθρωπος
με την ομπρέλλα»

των Ντίκερ και Μόραμ
Παίζουν: Έλλη Λαμπέτη, Γ. Παππάς,
Δημ. Χόρν, Χρηστίνα Καλογερίκου.
Εντός του μηνός

«Έβδομος Ουρανός»

του Όστινγκ Στράνγκ
Παίζουν: Έλλη Λαμπέτη, Γ. Παππάς,
Δ. Χόρν, Α. Καλλέργης, Γ. Μιχαλόπουλος,
Ε. Ζαφειρίου, Μ. Λαλοπούλου και άλλοι.

ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ

Πειραιώς
Τηλ. 41.351

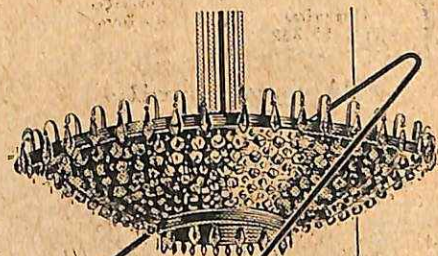
Συνεχίζει
το έργο

«Οι αντίζηλοι»

κωμωδία του Σέρνιταν
Παίζουν: Μαρία Άλκαϊου, Ελένη Χαλ-
κούση, Θάλεια Καλλιγιά, Ελένη Νεφεδά-
κη, Γαλανός, Μαλλιαγρός, Καλογιάννης και
άλλοι.

Μετάφρασις: Διον. Ρώμα. Σκηνοθεσία:
Κ. Μιχαλίδης. Σκηνογραφίες: Κλ. Κλώ-
νη. Ενδυμασίες: Αντ. Φωκά.

Μαζί με το
επισκεπτήριο σας
οξ χαμονς και
οξ χιορτές

Krauthaim

PORZELLAN FABRIK INSELB

Διονάτος

ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ 23 ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΣΤΟΑΣ ΤΗΛΕΦ. 21-175

ΠΑΠΑ-ΙΩΑΝΝΟΥ

Πατησίων
Τηλ. 55.262Συνεχίζει
το έργο

«Τὰ χρυσὰ κουτάλια»

Ἐπιθεώρησης τῶν
Ἀσημακοπούλου — Σπυροπούλου —
ΠαπαδοῦκαΠαίζουν: Μαρίκα Νέζερ, Μπελίντα,
Σπεράντζα Βρανά, Ντόλυ Φελίσκο, Ἐλλη
Βασταρδῆ, Ἀ. Ὁρφανῶ, Μπ. Ροζαλίντ,
Μ. Λήδα, Μ. Νικολαΐδου, Ὁρ. Μακρή,
Β. Αὐλιανίτης, Ν. Ρίζος, Κ. Χατζηκρή-
στος, Ν. Πατέσος καὶ Ἑλσα Λάμπο.ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΚΗΝΗ
«ΚΥΒΕΛΗΣ»

«Τὰ φῶτα τῆς πόλεως»

Παίζουν: Νίκος Πιλάσιος, Κίμων Σπα-
θόπουλος, Ρίτα Μουσουρή, Λιάκος Χριστο-
γιαννόπουλος, Κατσούλης, Βούλγαρης,
Πρωτοπαππᾶς καὶ ἄλλοι.ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ
«ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ»2 Μαΐου, 7 μ.μ.: Θεατρικὴ παράστασις
ὀργανομένη ἀπὸ τὸν κ. Καμενίδη.
23 Μαΐου, 7 μ.μ.: Θεατρικὴ παράστα-
σις ὀργανομένη ἀπὸ τὴν κ. Εὐτ. Παυλο-
γρη.ΤΟ «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΟΡΟΔΡΑΜΑ»
«ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ»5 Μαΐου: Παράστασις ὀργανομένη ἀπὸ
τὸν Ἑλληνοτουρκικὸ Σύνδεσμο Νέων γιὰ
τὴν ἐνίσχυσι τῆς «Βιβλιοθήκης τοῦ σει-
σμοπληκτοῦ». Τὸ ἑλληνικὸ χοροδράμα, ὑπὸ
τὴν διεύθυνσι τῆς κ. Ραλλοῦς Μάνου, θὰ
παρουσιάσῃ τὴν «Ἑλληνικὴ ἀποκρήν» μὲ
μουσικὴ μεγάλῃς ὀρχήστρας τοῦ κ. Μ. Θεο.
χορογραφία τῆς Ἀγάτης καὶ κοστούμια
τοῦ Βακαλό, καθὼς καὶ τῆς ὀρχήστρας
γραφίδες μὲ μουσικὴ Ν. Χατζηδόκη καὶ
σκηνογραφίες Ι. Μόραλη.

ΜΟΥΣΙΚΗ

«ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ»
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΡΩΣΩΝ ΚΑΛΙΤΕΧΝΩΝ
«ΚΕΝΤΡΙΚΟ» ἢ «ΟΛΥΜΠΙΑ»3 Μαΐου, Δευτέρα, 9.30 μ.μ.: Πρεμιέρα
ὑπὲρ τῶν φιλοanthρωπικῶν σκοπῶν τῆς Α.Μ.
τῆς Βασιλίσσης μὲ συμμετοχὴ ὀκλήρου
τοῦ καλλιτεχνικοῦ συγκροτήματος.

«ΚΕΝΤΡΙΚΟ»

4 Μαΐου, Τρίτη, 7 μ.μ.: Ρεσιτὰλ τῶν
Λιού Ὁμπορίν (πιάνο) καὶ Ραφαὴλ Σο-
μπολέσκου (βιολί).

5 Μαΐου, Τετάρτη, 9.30 μ.μ.: Ρεσιτὰλ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ

Πλ. Κολοκοτρώνη
Τηλ. 21.559

«Ἐνας σκληρὸς ἄνδρας»

κωμῳδία τοῦ Γ. Ρούσσου

Παίζουν: Β. Λογοθετίδης, Ἰλντα Λιδυ-
καῦ, Χ. Καμίλλη, Ἄννα Ρούσσου, Ν. Κα-
ζής, Ε. Πρωτοπαππᾶς, Θ. Τζερεράλης, Μ.
Παπαδάκης καὶ ἄλλοι.τῶν Ζάρα, Ντουλουκάνοβα (τραγουδισ-
τὴν Τιχομιρόβα καὶ Γιούρι Κοντράτοβ (χο-
ρὸς).6 Μαΐου, Πέμπτη, 7 μ.μ.: Δεύτερο ρε-
σιτὰλ τῶν Λιού Ὁμπορίν (πιάνο) καὶ Ρα-
φαὴλ Σομπολέσκου (βιολί).7 Μαΐου, Παρασκευή, 7 μ.μ.: Δεύτερο
ρεσιτὰλ τῶν Ζάρα Ντουλουκάνοβα (τρα-
γουδιστὴν Τιχομιρόβα καὶ Γιούρι Κον-
τράτοβ (χορὸς).8 Μαΐου, Σάββατο, 9.30 μ.μ.: Μικτὸ
πρόγραμμα ἀπὸ τὸ πρῶτο καὶ δεύτερο ρε-
σιτὰλ τῶν Ἰρέν Τιχομιρόβα, Γιούρι Κον-
τράτοβ (χορὸς) καὶ Ραφαὴλ Σομπολέσκου
(βιολί).9 Μαΐου, Κυριακή: Λαϊκὸ ρεσιτὰλ μὲ
ὀκλήρου τὸ καλλιτεχνικὸ συγκρότημα.13 Μαΐου, Τρίτη: Ρεσιτὰλ βιολιού τῆς
Γερμανίδος Ζίγκριντ Μπαῦ μὲ ἔργα Μπε-
τόβεν, Μπράμς καὶ Φράνκ.

«ΑΘΗΝΑΙΟΝ»

(Λεωφ. Ἀμαλίας 38)

Σειρὰ συναυλιῶν μουσικῆς δωματίου, ὀρ-
γανομένη ἀπὸ τὸν Μορφωτικὸ Σύνταγμα
«Ἀθηναίων» καὶ μὲ συμμετοχὴ διακεκριμέ-
νων Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν.Τετάρτη, 28 Ἀπριλίου, 8 μ.μ.: Τετάρ-
τη συναυλία μὲ ἔργα Μπετόβεν καὶ μὲ ἐκ-
τελεστὰς τὸν κ. Γερ. Κάντζη (κόντρο), τὸν
κ. Γιάννη Γ. Παπαϊωάννου (πιάνο) καὶ τὸν
κ. Κ. Κωνσταντινίδη (βιολί).Σάββατο 8 Μαΐου, 8 μ.μ.: Πέμπτη συ-
ναυλία μὲ ἔργα Μπράμς καὶ μὲ ἐκτελε-
στὰς τὸν κ. Σ. Ταχιάτη (διολοντσέλλο),
τὴν δίδω Ἀλίκη Βατικιώτη (πιάνο), τὸν
κ. Γιάννη Παπαϊωάννου (πιάνο), τὴν κ.
Μαρία Ἡλιοπούλου (πιάνο) καὶ τὴν με-
σώφωνο κ. Μαρία Ἀθανασούλα.Σάββατο 15 Μαΐου, 8 μ.μ.: Ἐκτὴ συ-
ναυλία μὲ ἔργα Σούμπερτ γιὰ πιάνο καὶ
μὲ ἐκτελεστὰς τὴν κ. Μαρίκα Παπαϊωάν-
νου—Χουρμουζίου καὶ τὸν κ. Γιάννη Πα-
παϊωάννου.

«ΟΡΦΕΥΣ»

2 Μαΐου: Συναυλία τῆς Κρατικῆς Ὁρ-
χήστρας μὲ σύμπραξι τοῦ Γάλλου διολον-
τσέλλιστᾶ κ. Πιέρ Φουρνιέ.

«ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ»

2 Μαΐου: Ἡ νέα χορωδία Ἀθηνῶν ὑπὸ
τὴν διεύθυνσι τοῦ κ. Μποτετσάγκια.4 Μαΐου: Ρεσιτὰλ πιάνου τῆς κ. Μα-
ρίκας Παπαϊωάννου—Χουρμουζίου.6 Μαΐου, 7.30 μ.μ.: Ρεσιτὰλ τραγου-
διοῦ τῆς κ. Ἐλευθερίας Παπαγεωργίου.

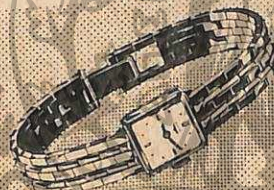
ΠΝΟΗ

LONGINES

εἶνε σ' ὀκλή-
ρο τὸν κόσμον
ὁ συνδετικὸς
κρίκος μεταξὺ
τῶν ἐκλεκτῶν
πού, λατρεύουν
τὴν ποιότητα.

Τρεῖς εἶνε αἱ διακρίσεις τῆς κομψό-
τητος: Ἡ πρώτη: πού...πληθαίνει ἀπὸ τὴ
φυσικὴ ὀπλότητα. Ἡ Δευτέρα: πού...
εἶνε ἐντυπωσιακὴ καὶ τραβᾷ τὸ βλέμμα.
Ἡ τρίτη: πού...ἡ διακριτικότης τῆς προ-
καλεῖ τὸν θαυμασμόν μας. Εἰς αὐτὴν τὴν τρίτην
Κατηγορίαν κομψότητος ἀνήκουν τὰ LONGINES
καὶ προτιμῶνται ἀπὸ μίαν ἐκλεκτὴν τάξιν τῶν
πέντε Ἡφείρων, πού ἐκτιμᾷ τὴν ποιότητα τὴν
ἀκρίβειαν καὶ τὴν καλαισθησίαν.

LONGINES

10
GRANDS
PRIX

Ἡ ἀξία τοῦ χαμένου χρόνου ὑπερ-
καλύπτει τὸ κόστος ἐνός LONGINES

Ἀποκλειστικοὶ Ἀντιπρόσωποι:

ΑΔΕΛΦΟΙ Π. ΖΕΝΕΤΟΥ Α.Ε.

ΕΡΜΟΥ 19 — ΣΤΑΔΙΟΥ 4α

"ILFORD."

ΡΟΛ ΦΙΛΜ — ΛΑΪΚΑ ΦΙΛΜ

ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΦΙΛΜ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗΝ ΣΑΣ

ΔΙΑΡΚΗΣ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ

Κ. ΚΑΤΣΑΡΗΣ

ΠΛΑΤ. ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΥΤΣΗ

ΑΘΗΝΑΙ

8 Μαΐου, 9 μ.μ.: Ρεσιτάλ πιάνου τής κ. Λέλας Κοτσάμπαση.
11 Μαΐου: Ρεσιτάλ βιολιού του κ. Σούλ-
τσε.

14 Μαΐου, Τετάρτη, 9.30 μ.μ. (23η συ-
ναυλία Συνδρομητών): Ρεσιτάλ πιάνου τής
κ. Μαρίας Παπαϊωάννου—Χουρμούζιου.

16 Μαΐου: Μαθητική συναυλία των α-
δελφών δίδων 'Αναγνώστου—Μπουκουβάλα.
20 Μαΐου: Ρεσιτάλ τραγουδιού τής δι-
δος Μασαλαβάνη.

22 Μαΐου: Ρεσιτάλ πιάνου τής δίδος
Ξένης 'Αξελού.

25 Μαΐου: Ρεσιτάλ τραγουδιού τής δε-
σποινίδος 'Εντας Σακελλαρίου.

31 Μαΐου: Συναυλία του Κουαρτέτου
Τυφλών.

ΕΟΡΤΕΣ

«ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ»

9 Μαΐου, 11 π.μ.: 'Εορτασμός τής τρι-
ακονταπενταετηρίδος του καθηγητού κ. Κου-
τσουγιαννοπούλου.

5 μ.μ.: 'Εορτασμός τής 50ετηρίδος του
Συλλόγου Δρυοπίδων (Κύθνου).

21 Μαΐου: 'Εορτασμός τής επετείου
τής ένωσης τής 'Επταήσου με την 'Ελ-
λάδα.

23 Μαΐου: Καλλιτεχνική έορτή υπέρ του
Συλλόγου «'Η Στέγη του 'Εργαζομένου
'Ορφανού».

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΑΙΘΟΥΣΑ «ΒΗΜΑΤΟΣ»

Συνεχίζεται μέχρι τας 8 Μαΐου ή έκθε-
σις σχεδίου και ζωγραφικής του κ. Μί-
νου 'Αργυράκη.

10—25)5: 'Εκθεσις μωσαϊκῶν του ά-
γιογράφου κ. Πετρίδη.

ΑΙΘΟΥΣΑ «ΖΑΧΑΡΙΟΥ»

Διαρκής έκθεσις παλαιῶν άγγλικῶν ύ-
δατογραφιῶν.

«ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ»

14—31)5: 'Εκθεσις έργων ζωγραφικῆς
τῆς κ. 'Ερ. Βαϊδώρου.

25)4—14)5: 'Εκθεσις έργων ζωγραφι-
κῆς του κ. Ν. Μαγιάση.

15—31)5: 'Εκθεσις έργων γλυπτικῆς
τῆς δίδος 'Αλίκης Χατζῆ.

ΔΙΔΑΞΕΙΣ

ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΧΟΛΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

('Ακαδημία 84)

5)5: Διάλεξις του τῶς ύπουργού κ.
Θεοδῶρου Δεσύλλα με θέμα: «Οικονομικά
διδάγματα δια τὸ παρὸν και δια τὸ μέλ-
λον».

12)5: Διάλεξις του κ. Γεωργ. Βάλλη-
ν.

Τ Σ Α · Ϊ · Ν Ε Κ Τ Α Ρ

Τὸ τσάι ΝΕΚΤΑΡ ἀποτελεῖ κατὰ προτίμησιν τὸ ρόφημα τοῦ άγ-
γλικοῦ λαοῦ.

Ἀριστον εὐφραντικόν.

ΥΠΕΡΕΧΕΙ εἰς γεῦσιν, άρωμα, χρώμα.
ΠΩΛΕΙΤΑΙ εἰς τὰ Ἐδωδιμοπωλεῖα καὶ Καφεπωλεῖα.

δα με θέμα: «Η οργάνωσις εἰς τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ ἐθνικοῦ δυναμικοῦ».

19)5: Διάλεξις τοῦ κ. Θεόδωρου Χρηστίδη με θέμα: «Οἱ διεθνεῖς οικονομικοὶ ὁργανισμοὶ καὶ ἡ συμβολὴ τῶν εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς εὐρωπαϊκῆς οικονομίας».

13)5: Διάλεξις ὁργανουμένη ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Γεωλογικὴν Ἑταιρείαν με ὁμιλή-
τη τὸν κ. Γεωργαλά.

15)5: Διάλεξις ὁργανουμένη ἀπὸ τὸν Μεταφυλικὸν Σύνδεσμον Ἀθηνῶν.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

«ΛΥΚΕΙΟΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ»

(Δημοκρίτου 14)

Πλουτισμένη διαρκῶς με ὅλες τὰς τελευταίας ἐκδόσεις ἑλληνικὰς καὶ ξένων βιβλίων, διαθέτει πρὸς δανεισμὸν ἀνω τῶν δέκα χιλιάδων τόμων ἀντὶ ἐλαχίστης μηνιαίας συνδρομῆς. Εἶναι ἀνοικτὴ καθημερινῶς 10 π.μ.—1 μ.μ. καὶ τὰ ἀπογεύματα Τρίτης καὶ Παρασκευῆς 5—7 μ.μ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Μέγαρο Πεσμαζόγλου, Πανεπιστημίου 39)
ΣΕΙΡΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ Ε.Φ.Ε.

7)5 8 μ.μ.: Τὸ 19ο τακτικὸν μάθημα τοῦ κ. Δ. Χαρισιάδου με θέμα: «Βιομηχανικὴ φωτογραφία».

14)5 8 μ.μ.: Τὸ 20ὸ τακτικὸν μάθημα τῆς καλλιτεχνικοῦ φωτογράφου κ. Βούλας Παπαϊωάννου με θέμα: «Τουριστικὴ φωτογραφία».

18)5 8 μ.μ.: Κριτικὴ φωτογραφιῶν ἁσπρ—μαύρου ἀπὸ τὸν ἐρασιτέχνη φωτογράφον κ. Π. Μπρουσαλί.

28)5 8 μ.μ.: Τὸ 20ὸ τακτικὸν μάθημα τοῦ κ. Γ. Μαραγκίδου με θέμα: «Νυκτερινὴ φωτογραφία».

ΠΡΟΒΟΛΗ

12)5 8 μ.μ.: Προβολὴ ἐγχρώμων slides ἀνηκόντων σὲ μέλη τῆς Ε.Φ.Ε.

ΕΚΔΡΟΜΕΣ

9)5: Ἐκκίνησις ἀπὸ τὸν σαχαροπλαστεῖον «Πικαντὶλλο» γιὰ φωτογραφικοὺς πε-
μπτοῦ Διός, Στάδιον καὶ Καθούρι.
30)5: Ἡμερησία ἐκδρομὴ στὸν Κάλαν-
τος. — Ἀμφιφάρειον — Ἀγίους Ἀποστό-
λους.

ΑΘΛΗΤΙΚΑ

Ἡ ἀθλητικὴ κίνησις τοῦ Μαΐου θὰ εἶ-
ναι ζωηρὰ καὶ πολυμέταπτος. 8 καὶ 9 Μαΐ-

ου εἰς τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον οἱ Ἕλληνο-
αθλητικοὶ ἀγῶνες στίβου.

Οἱ ποδοσφαιρικοὶ ἀγῶνες θὰ εἶναι πολυ-
ἀριθμοί. Κυριώτερος ὁ μεταξὺ τῆς α' ἐθνικῆς ομάδος τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς β' τῆς Ἀγγλίας, ποῦ ἔχει ὁρισθῇ γιὰ τὴν 23ην σὺν γῆπεδον τοῦ Παναθηναϊκοῦ. Ἐντὸς τοῦ Μαΐου θὰ διεξαχθοῦν ἀγῶνες γιὰ τὸ πρωτάθλημα Ἑλλάδος, τὸ ὁποῖο διεκδικοῦν οἱ ὁμάδες Παναθηναϊκοῦ, Α.Ε.Κ., Ὀλυμ-
πιακοῦ, ΠΑΟΚ Θεσσαλονίκης, Παναχαϊ-
κῆς Πατρῶν καὶ Νίκης Βόλου. Παράλλη-
λως θὰ συνεχίζονται στὴν πρωτεύουσάν τα πρωταθλήματα τῶν κατωτέρων κατηγοριῶν.

Καθ' ὅλον τὸν μῆνα θὰ διεξάγονται ἀ-
γῶνες γιὰ τὸ πρωτάθλημα μπάσκετ μπάλα (δευτέρου γύρου).

Τὴν 20ην καὶ 23ην τοῦ μηνὸς θὰ γί-
νουν στὸ Στάδιον οἱ σχολικοὶ ἀγῶνες καὶ τὴν 30ην οἱ ἐτήσιες γυμναστικαὶ ἐπιδεί-
ξεις.

23 Μαΐου: Κυνηγετικοὶ ἀγῶνες «Χάν-
τικα» ἐπὶ 100 δίσκων γιὰ τὸ πρωτάθλη-
μα Ἑλλάδος στὸ Ἐθνικὸ Σκοπευτήριον.

ΕΚΔΡΟΜΕΣ

ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΙΚΟΣ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΣ
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ (Φ.Ο.Σ.)

(Ἀκαδημίας 58 — τηλ. 23.871)

1—2)5: α) Περσχωρά — Ἡραῖον (Φά-
ρος). β) Ἀχμέτ Ἀγὰ (Καϊδύλι).

2)5: Στὸ Φυσιολατρικὸν μας χωριό.

9)5: α) Σχοινιάς — Ἀγ. Μαρίνα. β) Πάρνηθα.

16)5: α) Γεράνεια (ὄρειβατικὴ). β) Ἔργα Ἀγ. Θωμᾶ — Λιάτανη.

23)5: Κακὴ Θάλασσα — Δασκαλειό.

30)5: α) Ἀγ. Γεράσιμος — Βρανάς.

6) Αἴγινα (Ἀγ. Μαρίνα—ἰαδὸς Ἀφαίας).

γ) Στὸ Φυσιολατρικὸν μας χωριό.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΗ ΛΕΣΧΗ

(Λεωφ. Ἀμαλίας 28, τηλ. 22.494)

1—2)5: 1) Χαλκίδα — Ἀχμέτ Ἀγὰ.

2)5: 1) Χαλκίδα — Καταρράκτες Λου-
κησιῶν. 2) Χιλιόμοδοι — Μ. Φαγερομένης

Μυκήνης (ἀρχαιολογική). 3) Πόρτο Γερ-
μενό. 4) Κουβαράς — Μονὴ Ἱερουσαλὴμ.

5) Πέραμα Μεγαρῶν — Ἀγ. Νικόλαος.

6) Βάρη — Πόρτο Λομβάρδα. 7) Πάρνηθα.

8) Ἀγ. Ἀνδρέας. 9) Ἀγ. Μερκούριος.

10) Σούνιον. 11) Ρέα — Σπηλιὰ Πεντέ-
λης (πεζοπορικὴ). 12) Ἐκάλη — Νέα Κη-
φισιά (πεζοπορικὴ). 13) Καπανδρίτι.

Ν. Μάκρη (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 14) Πικέρμι — Ντράφι (ἐκδρομὴ μόνον γιὰ νέους).

8—9)5: 1) Σπέτσες. 2) Λαμία — Ὑ-
πάτη — Μονὴ Ἀγάθωνος.

9)5: 1) Δελφοί (ἀρχαιολογική). 2) Λί-
μνες Βωϊτίας. 3) Λουτράκι — Μπίσια.
4) Αἴγινα. 5) Πάρνηθα. 6) Κινέτα. 7)
Διόνυσος — Σταμάτα. 8) Ἀγ. Θεόδω-
ροι — Μονὴ Πράβι. 9) Μάξι — Ὅσιος
Μελέτιος (πεζοπορικὴ). 10) Σπάτα — Βρα-
μένα. 11) Σκά-
λα — Λούτσα (πεζοπορικὴ). 12) Λα-
ὸρτωπο (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 13) Κορυ-
πῶ — Ἀγ. Δημήτριος.

(ἐκδρομὴ μόνον γιὰ νέους).
15—16)5: 1) Ὅσιος Λουκάς — Ναύπλιο-
φι Ἐλικῶνος. 2) Μυκήνες — Παλ. Ἑ-
Ἀσκληπείον — Ἐπίδαυρος — Παλ. Ἑ-
πίδαυρος.

16)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων). 11) Βάρ-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ δηλώσεων).

18)5: 1) Πόρος — Ὑδρα. 2) Ἀγ. Θεόδωροι — Σουσακί. 3) Μπάφι — Κιοῦρ-
κα. 4) Τατόι — Τάφοι. 5) Πάρνηθα. 6) Πύκκο (πε-
ζοπορικὴ). 8) Μάνδρα — Μεγ. Πεύκο (πε-
ζοπορικὴ). 9) Βαρνάβα — Ζάστανη (πε-
ζοπορικὴ). 10) Κάλαντος — Ἀγ. Ἀπό-
στολοι (ἐκδρομὴ ἄνευ

LINGUAPHONE

Το σύστημα που θα σας μάθω

ΑΓΓΛΙΚΑ στο σπίτι σας

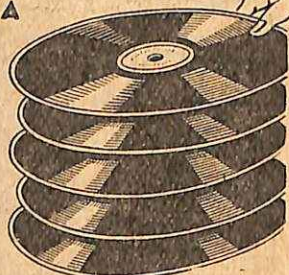
ΓΑΛΛΙΚΑ - ΙΣΠΑΝΙΚΑ - ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ

ΙΤΑΛΙΚΑ - ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΑ, ΚΛΠ.
(34 Γλώσσες σε κυκλοφορία)

JACK ROSTON
Εφευρέτης
της "Μεθόδου
Linguarhone".

Ωραίες ευκαιρίες παρουσιάζονται σε όσους μιλούν ξένες γλώσσες. Λαμπρή σταδιοδρομία τους ανοίγεται, εύκολύνονται στην επέκταση των έργων τους, στην εκπλήρωση των πιο τολμηρών τους βλέψεων.

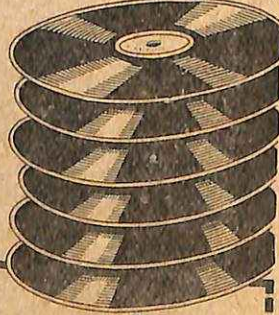
15 Λεπτά μόνον την ημέρα

Μάθετε να μιλάτε τα Άγγλικά, όπως τα μιλούν στην Αγγλία. Χωρίς κόπο, ευχάριστα, διασκεδαστικά. Τό να την ύψηλο, σας κάνει να μαθαίνετε την κάθε ξένη γλώσσα, ΑΚΟΥΟΝΤΑΣ τους δίσκους του, που έχουν χωριστεί με την τελευταία λέξη της τεχνικής προόδου. Μελετάτε στο σπίτι σας όποια στιγμή σας άρεσει.

Κάνετε 8 ημερών δοκιμή μ' έξοδά μας

Χιλιάδες άνθρωποι έμαθαν μ' αυτό το γρήγορο Σύστημα μία ξένη γλώσσα, για ευχάριστη τους ή για τις δουλιές τους. Γιατί να μην κάνετε το ίδιο και γυμναστική; Ένα τεύχος μας «Ξένες Γλώσσες με Linguarhone» δα σας δώσει όλες τις πληροφορίες, τόσο για τη σπουδή, όσο και για την δωρεάν δοκιμή του Linguarhone επί οκτώ ημέρες στο σπίτι σας, όπου και αν μένετε. Στείλτε μας το σπιντέρ απόκομμα για να λάβετε άμεσα δωρεάν το Αναλυτικό Τεύχος. ΜΗΝ ΑΝΑΒΑΛΛΕΤΕ.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ LINGUAPHONE -

Πανεπιστημίου 10 - Αθήνας

Στείλτε μου παρακαλώ το Αναλυτικό σας Τεύχος δωρεάν και χωρίς καμιά ανάληψη υποχρέωσης εκ μέρους μου.

ΟΝΟΜΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΩΜΟΡΦΙΑ

ή Άνοιξις και ή Επιδερμίδα

• Η άνοιξις είναι ίσως η ωραιότερη εποχή για την φύση. Όχι όμως και για την γυναικεία επιδερμίδα. Γιατί η καιρική άκαταστασία και άλλοι έσωτερικοί λόγοι του οργανισμού, προκαλούν μερικά δυσάρεστα για την επιδερμίδα συμπτώματα. Πρώτα-πρώτα τις τόσο ενοχλητικές λειχήνες. Ύστερα την ξηρότητα, που πολύ συχνά κάνει το δέρμα του προσώπου να σπάσει και να πονά. Κι ακόμα το ότι η επιδερμίδα παύει να είναι απαλή, βγάζει μπιμπίκια, αγριεύει, χάνει την φρεσκάδα και την λάμψη της. Με τέτοιες συνθήκες φυσικά και το ωραιότερο ακόμα πρόσωπο παύει να είναι έλκυστικό.

• Όλα αυτά είναι πολύ εύκολο να τα αποκαταστήσετε άμεσα. Πώς; Πρώτα-πρώτα πρέπει να τροποποιήσετε κάπως την διαίτά σας. Γάλα, γιαούρτι, άφθονα λαχανικά, ώμες σαλάτες, χόρτα, πολλά

φρούτα, χυμοί φρούτων, πρέπει ν' αποτελούν το κύριο μέρος του φαγητού σας. Δεύτερον και εξ ίσου σπουδαίον είναι, ότι πρέπει να δώσετε στην επιδερμίδα σας τα απαραίτητα τροφονομικά συστατικά, χρησιμοποιώντας πρώτ και θράδυ την μοναδική στο είδος της προστατευτική κρέμα του δέρματος Λανολίνη-Μελπάν.

• Η δαυμαστή αποτελεσματικότης της Λανολίνης Μελπάν, βεβαιωμένη από χιλιάδες περιπτώσεις, δα ξαναδώσει άμεσα στην επιδερμίδα σας ελαστικότητα, ανδρότητα και φρεσκάδα. Αν μάλιστα συνθίσετε να χρησιμοποιήσετε την Λανολίνη Μελπάν, εν συνδυασμώ με το Γαλάκτωμα Ντεμακιγιάζ Μελπάν για καθαρισμό του προσώπου το βράδι, μπορείτε να έχετε την υπέροχη βεβαιότητα, ότι δα διατηρήσετε επί μακρόν την άνοιξη στην επιδερμίδα σας.

ΤΟ ΛΑΔΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΛΙΑΣ

είναι η πρώτη ύλη με την
οποία παρασκευάζονται
η **έλβιτίνη** και το **μαρέλ**

Α.Β.Ε. ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΥΔΡΟΓΟΝΟΣΙΣ,

Μία ηλεκτρική συσκευή

της **Ιζόλα**
είναι καρπός μελέτης, πείρας
και τεχνικής τελειότητας.

Πόσο είναι Χαριτωμένη!

Κάθε άνδρας την προσέχει γιατί ξεύρει να περιποιηθῇ σωστά τὸ πρόσωπό της.

Ἡ πούδρα καὶ κομπάκτ SCHERK στρώνουν τόσο καλά, ὥστε ἀφομοιώνονται μὲ τὴν ἐπιδερμίδα. Σχηματίζουν ἓνα διάφανο πέπλο πού χαρίζει γοητεία καὶ ἐξασφαλίζει ὡμορφιά ἐλκυστική.

Τὰ καλλυντικά πωλοῦνται παντοῦ

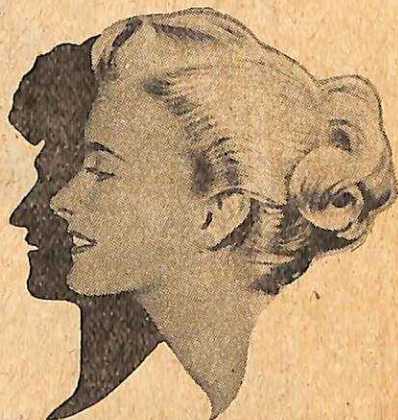
Κατέκτησαν τὴν προτίμησι ὅλων τῶν γυναικῶν τοῦ κόσμου.

SCHERK

Ζανδειά ἢ
μελαχρουνή...

ΑΛΜΑ

Μπορεῖτε νὰ λούζετέ τὰ μαλλιά σας μὲ τὸ κατάλληλο Σαμπουάν ΤΕΤΕ-ΝΟΙΡΕ. Αὐτὸ δὲ τὰ διατηρῇ στὸ φυσικὸ τους χρῶμα καὶ σχῆμα. Τὸ γνήσιο Σαμπουάν "Τέτ-Νουάρ", μὲ τὰ βιολογικά του συστατικά θ' ἀπαλλάξῃ τὰ μαλλιά ἀπὸ κάθε βλαβερὸ ἐπίχρισμα, δὲ τ' ἀποστειρώσῃ καὶ δὲ τοὺς δώσῃ ἐξαιρετικὴ γυαλάδα.

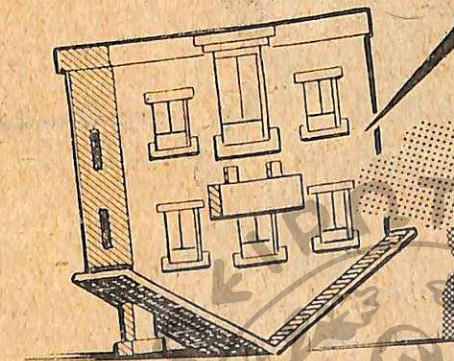
Ζητεῖτε μὲ ἐπιμονὴν
ΤΟ ΓΝΗΣΙΟ
ΣΑΜΠΟΥΑΝ ΤΕΤΕ-ΝΟΙΡΕ

Φάκελλοι - Φιάλαι - Κρέμα

ΤΟ ΣΗΜΑ ΠΟΥ
ΚΑΤΕΚΤΗΣΕ
ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Ἀνάποδο
Σπίτι

Εἶναι ἀνάποδο ὅσον
πού δέν Χρησιμοποιεῖ

προϊόντα **ΕΛΑΪΣ**

ΒΙΤΑΜ · ΦΥΤΙΝΗ · ΣΤΕΡΕΟΛ

T4

Σε 3 ώρες στην καρδιά
της Ιταλίας με τα πολυ-
τελή τετρακινητήρια
CONSTELLATIONS της TWA

Καθημερινά αναχωρήσεις έξ' Αθηνών

Για ένα ιδανικό ταξίδι
ταξιδεύετε με την **TWA**

ΑΝΕΣΙΣ — ΤΑΧΥΤΗΣ — ΤΑΞΕΙΔΙ ΣΕ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ ΦΙΛΙΚΗ

Αποταχίτε εις τον τακτικό Πρακτορά σας ή εις την
TWA — ΟΔΟΣ ΘΕΩΝΟΣ 4 — ΑΘΗΝΑΙ — ΤΗΛ. 20-661 — 30-093

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

1. Θα την βρήτε ζητώντας την σύντροφον του Πέλοπος (αίτ.).
2. Μία μεγάλη πόλις της Μαύρης 'Ηπείρου (αίτ.).
3. Μαγική τελετή των αρχαίων 'Ελλήνων, διά της οποίας απεσκοπείτο ή εκ του 'Αδου πρόσκλησις πνεύματος νεκρού τινος προς μάντευσιν και όνομα της ένδεκάτης ραφιδίας της 'Οδυσσεΐας. — Μέρος του ανθρώπινου σώματος εις την δοτικήν (ήχητικώς). — Σε τώσας πολιτείας διαιρείται ή Αυστραλία.
4. 'Αρθρον. — Τα μισά απ' το μισό (φωνήεντα ή σύμφωνα;) — Ζουλημένο (κυριολ.).
5. Κατασκευάζεται από άμμον (δοτ.). — Προσόν τυπογραφείου (γενική).
6. Τέτοιο γάλα δεν έχει αποβουτυρωθή (δημοτική). — Χρόνος του σώζω (άντιστρ.).
7. Δημοσιογραφική εργασία (ξεν.).
8. Εις τοιαύτην μοίραν δεν υπάρχουν διακρίσεις. — Νομός της Γαλλίας, αλλά και 'Αμερικανός ήθοποιός του κινηματογράφου.
9. Διάσημος ηλεκτροφυσικός. — Το πίνουν πολύ στη Γαλλία.
10. Αυτός εργάζεται στις εφημερίδες και τα περιοδικά (αίτ. δημοτική).
11. Οι διηθητικοί προσβάλλονται εύκολα. — Μία των ωραιότερων πόλεων της Γαλλίας, ή γενέτειρα του μεγάλου Γάλλου θαλάσσογράφου 'Ιωσήφ Βερνέ (άντιστρόφως).
12. Μία τέτοια δεξαμενή είναι ουσήως κάθε στέρνα. — Αρχαίος Δήμος της 'Αττικής (γεν.).

ΚΑΘΕΤΩΣ:

1. Έχει 31 ημέρες.
2. Έπτά θυγατέρες του 'Αχιλλεύος μεταμορφωθείσαι εις τον όμνυμον άστερισμόν. — Πάτσι!
3. Δημοφίλης ήθοποιός του 'Αμερικανικού κινηματογράφου. — Οι κάτοικοι μιάς γνωστής κομπούλεως της Κύπρου, της οποίας

το όνομα έφερε επίσης γνωστή αρχαία της πόλις.

4. 'Ο,τι είναι το «σπύδε βραδέως»! — 'Αόριστος άντωνυμίας.
5. 'Η όνομασία την οποίαν έδιδεν ο 'Ιπποκράτης εις την ρητίνη ώρισμένης πεύκης. — Ένα χατάκι, προφερόμενα μαζί και δη στη δοτική. — Ένδεικτικόν του τρόπου.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

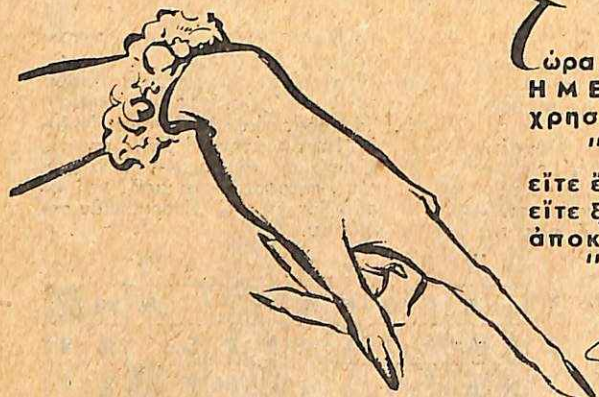
1	Ι	Π	Μ	Ο	Μ	Α	Ν	Ε	Ι	Α	Ν	
2	Α	Λ	Ε	Ξ	Α	Ν	Δ	Ρ	Ε	Ι	Α	Ν
3	Ν	Ε	Κ	Υ	Ι	Α		Μ	Ρ		Ξ	Τ
4	Ο	Ι		Μ	Ξ		Π	Ι	Ε	Ξ	Τ	Ο
5	Υ	Α	Λ	Ρ		Ε	Ν	Τ	Υ	Π	Ο	Υ
6	Α	Δ	Α	Ρ	Τ	Ο		Α	Ξ	Ρ	Ξ	Ε
7	Ρ	Ε	Ρ	Ο	Ρ	Τ	Α	Ζ				Τ
8	Ι	Ζ	Η	Ν				Χ		Λ	Α	Ν
9	Ο		Ν		Ο	Μ		Τ	Ι	Λ	Ι	Ο
10	Σ	Κ	Ι	Τ	Ξ	Ο	Γ	Ρ	Α	Φ	Ο	
11			Ι	Ο	Ι			Ν	Ο	Ι	Ν	Ι
12	Κ	Τ	Ι	Σ	Τ	Η		Α		Α	Η	Σ

6. Πρόθεσις. — Αρχικά κρατικού οργανισμού που έκμεταλλεύεται πολλές λαματικές πηγές. — Κατοικείται από ευσεβείς ανθρώπους.
7. Τόσα χρόνια έζησεν ο 'Όσκαρ Ουάιλντ. — Κολάζουν, ήχητικός. — Επιδώνημα. — Το έθνικο παιχνίδι των 'Ιαπώνων.
8. Περιήρηνον ανάκτορον της Πετρούπολεως, όπου ή Πινακοθήκη. — 'Ησαν τα κεφάλια του Κερδέρου.
9. Εις την διακονίαν του Θεού άφωτισμένος. — 'Επιτατικών.
10. 'Αρθρον. — Με το θραύς συγγενής. — Ο σύζυγος της Λόλας εις την Καβαλλερία Ρουστικάν.
11. Ο εκ συμπίεσεως μάλης τινός αποτελούμενος (λέγεται Ιδία επί χάρτου). — Σύζυγος του 'Αμφίωνα, κόρη του Ταντάλου.
12. Προϋποθέτει δύο φωνές (ξεν.). — Παραινετικόν.

Ι. Χ.

(Δύσεις στη σελίδα 127)

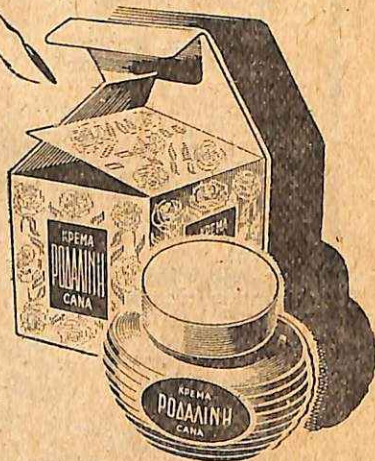
"Γνώμη,"

Ώρα πλέον κάθε γυναίκα,
ΗΜΕΡΑ καὶ **ΝΥΧΤΑ**
 χρησιμοποιεῖ τὴν κρέμα
"ΡΟΔΑΛΙΝΗ,"
 εἴτε ἔχετε δέρμα λιπαρὸν
 εἴτε ξηρὸν χρησιμοποιεῖτε
 ἀποκλειστικὰ τὴν κρέμα
"ΡΟΔΑΛΙΝΗ,"

Ἡ κρέμα **ΡΟΔΑΛΙΝΗ** προστατεύει
 τὸ πρόσωπο ἀπὸ τὴν υπερβολικὴν
 ἐπίδρασι τοῦ ἀέρος, τοῦ ψύχους, τοῦ
 ἡλίου, ποὺ ξηραίνουν τὸ δέρμα κα-
 ταστρέφουν τὴν λεπτότητά του καὶ
 τὸ προδιαθέτουν σὲ ρυτίδες.

Ἡ κρέμα **ΡΟΔΑΛΙΝΗ** χρησιμοποιεῖται
 χωρὶς ἄλλο μακιγιάρισμα καὶ συγ-
 κρατεῖ θαυμάσια τὰ καλλυντικὰ καὶ
 τὴν πούδρα.

Ἡ κρέμα **"ΡΟΔΑΛΙΝΗ,"**
 περιέχει ἐκτὸς τῶν ἄλλων
 καὶ **"ALGINATE,"** τὴν τελευ-
 ταία ἐπιστημονικὴν ἀνακά-
 λυψιν εἰς τὴν Βιομηχανίαν
 τῶν καλλυντικῶν καὶ εἶναι
 προϊόν τῶν Νέων Ἑργαστη-
 ρίων **"CANA,"**

ΡΟΔΑΛΙΝΗ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ Εἰς ὅλα τὰ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

„ΓΚΡΕΚΑ“

Μὲ κλειστὰ μάτια
 αγοράζει κανεὶς τὰ
 προϊόντα μὲ τὸ σῆμα
 τῆς Ἑμπιστοσύνης

ΦΙΛΙΠΣ

ΩΔΕΙΟΝ ΗΡΩΔΟΥ ΤΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ

Κύπελλο παλιό λησμονημένο
 στα κράσπεδα τῆς Ἀκροπόλεως,
 συντηρημένη ὑπομονή
 τῆς Ἀττικῆς καμίνου,
 καταφυγή τῆς γλαύκας
 κρύπτη γιὰ τὸ χλωμόλιθο τῆς πανσελήνου,
 λάλον ἐρεΐπιο, γῆρας μουσικό.

ΘΑΛΑΣΣΑ

Θάλασσα! Θάλασσα! ὦ πλατειὰ
 ἑλληνικὴ ἐσὺ λέξη
 ποὺ κλείνεις τόσο ἀπέραντο!
 Τ' ἄλφα σου τ' ἀνιχνηρικὰ
 ποιὸ στίγμα τὰ ξεφώνησε,
 ποιὸ στίγμα πρῶτο; ..

ΚΥΠΑΡΙΣΣΙ

Μουντή, λιγνὴ πράσινη φλόγα
 ποιὰ κρύα φωτιά γὰ σ' ἀναδίνει;
 Τί λύσσα νά 'χει ἡ καταιγίδα
 π' ὅλο φνῶσά καὶ δὲ σὲ σδῆνει!

ΜΕΤΑΘΕΣΗ

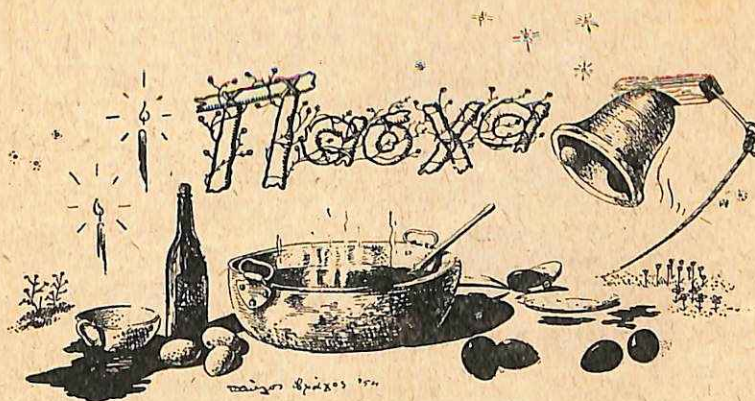
Κίτρινο καίει τὸ φεγγάρι,
 σὰ λάμπα πετρελαίου,
 σὶδὸν καπνισμένο κακορίζικο οὐρανό.
 "Ὅλα τὰ καθυστερημένα
 ἐκεῖ σὶδὸν οὐρανὸ μετατοπίσθηκαν,
 κ' ἡ ἁλματώδης πρόοδος
 ἀπόμεινε στὴ γῇ νὰ μᾶς ρημάζει.
 Μᾶς ρήμαξεν ἡ πρόοδος.

(Ἀπὸ τὴ συλλογὴ «Ποιήματα»)

Δίνομε σήμερα μερικά χαρακτηριστικά δείγματα τῆς νέας ποιητικῆς τεχνολογίας ποὺ ἀκολουθοῦν οἱ νεώτεροι Ἕλληνες ποιηταί. Τὰ τέσσερα αὐτὰ σύντομα τραγούδια εἶναι τοῦ κ. Ἀλέξανδρου Μπάρα, διπλωματικοῦ ὑπαλλήλου στὴν Πόλη. Ὁ κ. Ἀλέξανδρος Μπάρας ἀσχολεῖται μὲ τὴν ποίηση ἀπὸ τοῦ 1933 καὶ ἐτύπωσε ἕκτοτε τρεῖς συλλογές μὲ τὸν τίτλο «Συνθέσεις» (I, II καὶ III), ποὺ συνεκέντρωσε στὸν τόμο ποὺ ἐπιγράφει «Ποιήματα». Γιὰ τὸν κ. Μπάρα καὶ τὴν ποιησὶ του εἶχε ἀσχοληθῇ προσφάτως ἡ διβλιογραφικὴ στήλη τῆς «Καθημερινῆς».

ἐκπομπή

Ἀπὸ τὰ καλύτερα δημοσιεύματα ὅλου τοῦ κόσμου

Τοῦ
 ΝΕΣΤΟΡΑ ΜΑΤΣΑ

Εἶναι γνωστὸ καὶ πολυεπισημει-
 νο ὅτι ἡ μεγαλύτερη ἑλληνικὴ
 γιορτὴ εἶναι τὸ Πάσχα. Ἀπ' τῆ
 μιὰ ἄκρη τῆς ἑλληνικῆς γῆς ὡς
 τὴν ἄλλη, ἀπ' τὴς μεγάλες πολι-
 τεῖες ὡς τὰ πιὸ μικρὰ χωριά καὶ
 τὰ γαλανὰ νησάκια τῆς χώρας
 μας, ἡ Ἀνάστασις κι' οἱ πρὶν κι'
 ἔπειτ' ἀπ' αὐτὴν ἅγιες μέρες, γι-
 ορτάζονται μὲ πολλὴν πίστι καὶ
 κατάνυξι. Ἴσως γι' αὐτὸ, καθὼς
 ἔλεγε ὁ Ξενόπουλος, ἡ πορεία
 καὶ τὸ Θεῖο Πάθος τοῦ Κυρίου
 καὶ ὕστερα ἡ «ἐκ νεκρῶν ἀνά-
 στασις Του» μοιάζουν πολὺ μὲ τὴ
 δραματικὴ πορεία καὶ τὸ πάθος
 τοῦ ἔθνους μας στὰ πικρὰ χρό-
 νια τῆς σκληρίας ποὺ ἔπειτα κι'
 αὐτὸ ἀνεστήθη ἐκ νεκρῶν. Ἴ-
 σως πάλι γι' αὐτὸ τὸ Πάσχα πέφτει

συνήθως στὴν καρδιά τῆς Ἀνοι-
 ξης ποὺ εἶναι ἡ ωραιότερη ἐπο-
 χὴ τῆς χώρας μας, ἀντίθετα μὲ
 ὅ,τι γίνεται στοὺς δυτικούς καὶ
 τοὺς θόρειους λαούς, ποὺ ἐξαιρε-
 τικά ἀγαποῦν τὸ χειμῶνα... Ἑλ-
 ληνικὴ ἀνοίει λοιπὸν κι' ἑλληνικὴ
 Ἀνάστασις... Καὶ γύρω τῆς ὁ ποι-
 ητὴς λαός μας μὲ τὴν πλούσια
 φαντασία του ἔχει πλέξει ἕναν
 κόσμο ὁλόκληρο ἀπὸ τραγούδια,
 παραδόσεις, ἤθη κι' ἔθιμα... Για-
 τὶ καθὼς λέει...

Χελιδόνι ἔφτασε,
 Ἀνοίει ἐμύοισε.
 Χελιδόνι μου γοργό
 νὰ τὸ κόκκινο τ' αὐγό...

Ἀνοίει καὶ Πασχαλιά εἶναι γι'
 αὐτὸν δυὸ ἔννοιες χαρμόσυνες
 κι' εἰρηνοφόρες, καθὼς οἱ ἑλλή-

νικοί κάμποι ἀπλώνονται κατα-
πράσινοι καὶ σπαρμένοι μὲ μαρ-
γαρίτες, χαμομήλια καὶ παπά-
ροῦνες κι' οἱ θάλασσες, πού λίγο
πρὶν τὶς τάραινας Βοριάδες καὶ
φουρτούνες, τώρα ξανοίγονται ὁ-
λογάλανες κι' ἡσυχασμένες.

Βέβαια κάθε μέρος ἔχει τὶς
δικές του παραδόσεις καὶ τὰ δι-
κά του ἔθιμα πού τὰ φυλάει μὲ
θηρησκευτικὴ εὐλάβεια κι' ἄλλοι-
ως ἢ κάθε τοπικὴ Μοῦσα ψέλνει
μὲ τὸν πηγαῖον αὐθορμητισμό
τῆς τῆ συγκίνησι πού πλημμυρί-
ζει τὸ λαό μας τὶς θεῖες αὐτὲς
μέρες... Ἀλλὰ παντοῦ, ὅσο κι'
ἂν εἶναι διαφορετικά τὰ τραγού-
δια καὶ τὰ ἔθιμα, ὁ σκοπὸς εἶ-
ναι ἕνας: Νὰ ἐξαρθῇ τὸ ἐξάισιο
γεγονὸς τῆς Θεῖας Ἀνάστασης
καὶ νὰ τραγουδηθῇ ὁ «ἐρχομὸς
τὴν Ἀνοιξὸς σὲ ρόδα καὶ σὲ κρί-
να», καθὼς λέει ἕνα λαϊκὸ δίσ-
τιχο...

☆

Κάθε μέρα τῆς Μεγάλης Ἑ-
βδομάδος ἔχει τὰ δικά της τρα-
γουδία πού παραλλάζουν, κα-
θὼς εἴπαμε, στοὺς διάφορους τό-
πους. Ὁ ἀνώνυμος ποιητὴς πα-
ρακολουθεῖ τὴν πορεία τοῦ Ἰη-
σοῦ ἀπ' τὴν ἀρχὴ τῆς ὡς τὴν ἀ-
ποκορύφωσί της στὸ Γολγοθᾶ
πού ὀδηγεῖ στὴν τελικὴ λύτρωσι
τῆς Ἀνάστασης. Καὶ παράλληλα
παρακολουθεῖ καὶ τὴν πορεία ὁ-
λων τῶν προσώπων πού παισιώ-
νουν τὸν Θεάνθρωπο τὶς μεγάλες
αὐτὲς μέρες.

Ἀπ' τὰ τραγουδία αὐτὰ μερι-
κά εἶναι ἔξοχα, ὅπως τὰ Μανιά-
τικα μοιρολόγια πού λέγονται τῇ
Μεγάλῃ Παρασκευῇ ἢ ὅπως τὰ
Ζακυνθινὰ τετράστιχα τὴν Κυρια-
κῇ τοῦ Πάσχα στὴν ἑορτὴ τῆς
Ἀνάστασης, τῇ «γλῶρια», καθὼς
τὴ λένε στὴ Ζάκυνθο.

Ἀπ' τὸν πλατὺ κύκλο τῶν τρα-
γουδιῶν αὐτῶν πού ἔχουν δεθῇ
μὲ τὰ πρόσωπα τοῦ Θεοῦ Πά-

θους, ὡραιότατα ἐπίσης εἶναι τοῦ
Λαζάρου πού ἡ νεκρανάστασί του
δὴνησέ τὸν ποιητὴ λαό μας. Ἀ-
ληθινὸ ἀριστούργημα εἶναι αὐτὸ
τοῦ Λαζάρου πού παρουσίασε
πρόσφατα ὁ Ἅγιος Θέρος καὶ πού
λέγεται στὴ Δυτικὴ Μάνη:

Ἐν τῇ πόλει Βηθανία
Μάρθα κλαίει καὶ Μαρία
Λάζαρο τὸν ἀδελφὸ τους
τὸν γλυκὺ καὶ γκαρδιακὸ τους.
Τρεῖς ἡμέρες τὸν θρηνοῦσι
καὶ τότε μοιρολογοῦσι.
Τὴν ἡμέρα τὴν τετάρτη
κίνησ' ὁ Χριστὸς γιὰ νὰ ῥθει,
κι' ἐξεβήκεν ἡ Μαρία
ὄξω ἀπὸ τὴ Βηθανία,
καὶ ἐμπρὸς τὸν προσκυνοῦσι
καὶ τὰ πόδια του φιλοῦσι:
—Ἄν ἡδέσος, σὺ, Χριστέ μου,
Ὁὐρανὸν διδάσκαλέ μου,
δὲν ἐπέθανε ὁ ἀδελφός μου
ὁ γλυκὺς καὶ γκαρδιακός μου.
Μὰ καὶ πάλι ἐγὼ πιστεῦω
καὶ καλὸτα ἤξεύρω,
ὁ Χριστὸς ὅταν θέλησει.
Λάζαρο θε' ν' ἀναστήσει.
—Λέγε, πίστευε Μαρία
ἐγνωμένη στὰ βιβλία.
Κι' ὁ Χριστὸς ἀναδαυλίζει
καὶ τὸν Ἀδὴ φοβερίζει:
—Ἀδὴ, Μάρταρε καὶ Χάρο,
Λάζαρο θὰ σὰς ἐπάρω,
τῆς εὐτὺς νὰ τὸν ἀφήστε
καὶ νὰ μὴ τότε κρατήστε.
Ἐβγα ἔξω, Λάζαρε μου,
αἶμα καὶ ἀγαπήτῃ μου.
Λάζαρος ἀπελυτρώθη,
ἀνεστήθη κι' ἐσηκώθη.
Λάζαρος σαβανωμένος
καὶ μὲ τὰ κεῖρα ζωσμένος.
Τότε ἡ Μάρθα κι' ἡ Μαρία,
τότε ὅλη ἡ Βηθανία
—Δόξα στὸ θεὸ φωνάζουν
καὶ τὸ Λάζαρο ἔεταίζουν:
—Πές μας Λάζαρε τί εἶδες,
εἰς τὸν Ἀδὴ πού ἐπῆγες;
—Φίλοι μου, λίγο νεράκι
νὰ ξεπλύνω τὸ φαρμάκι
τῆς καρδιάς καὶ τῶν χειλέων,
καὶ μὴ μὲ ρωτήστε πλέον.

Ἀλλὰ ἐντελῶς μοναδικὸ στὸ εἶ-
δος του εἶναι τὸ περίφημο ποίη-
μα «Σταύρωση», πού λέγεται σὲ
πολλὰ ἄλλα μέρη τῆς πατρίδος
μας. Ὑπάρχει σ' αὐτὸ ὅλη ἡ τρα-
γωδία τοῦ Θεοῦ Πάθους, δοσμέ-
νη μὲ μιὰν ἐκπληκτικὴ λιτότητα,
παράλληλα ὁμῶς καὶ μὲ μιὰν ἐν-

τονη δραματικότητα, πού ἀποκο-
ρυφώνεται στὴ λύτρωσι πού δίνει
ἡ μεγάλη προσδοκία τῆς Ἀνά-
στασης:

Σήμερα μαῦρος οὐρανός, σήμερα μαυρὸ μέρα,
σήμερα ἀγγέλοι, ἀρχάγγελοι, ὅλοι μαυροφοροῦν,
σήμερα ὅλοι θλίβονται καὶ τὰ βουνὰ λυποῦνται,
σήμερα πάνε κι' ἐρχονται στῆς Παναγίας τὴν πόρτα:
—Ἐσὺ Κυρά μου κάθισαι καὶ τὸ Χριστὸ σταυρώνουν...
Κι' ἡ Δέσποινα σὰν τ' ἄκουσεν ἔπεσε καὶ λιγώθη.
Μὲ δυὸ γυαλιὰ ροδόσταμα πᾶν νὰ τὴν ξελιγώσουν,
καὶ πόντες τῆς τὸ δόκανε ἐσυνεφέρθη ὁ νοῦς της.
—Γιὰ πόρτε με καὶ διάστε με μὲς' τοῦ ληστή τὶς πόρτες.
Τὴν πῆραν καὶ τὴν πῆγανε μὲς' τοῦ ληστή τὶς πόρτες,
κι' εὔρε τὶς πόρτες ἀνοιχτές καὶ τὰ κλειδιά παρμένα.
καὶ τὰ παραθυρόκια τους σφιχτὰ μαγταλωμένα.
Στρίψαι δεξιά, στοίψαι ἑξοβὰ, κανένα δὲ γνωρίζει.
καὶ στὴ δεξιά της τὴ μεριά βλέπει τὸν Ἀγγιάννη.
—Ἄγιο μου Γιάννη Πρόδρομε καὶ βαπτιστὴ τοῦ γιου μου,
μὴν εἶδες μου τὸ τέκνον μου καὶ σὲ τὸ δάσκαλό σου;
—Ἐσὺ, πού τὸν ἐγέννησες καὶ δὲν τότε γνωρίζεις,
κι' ἐγώ, πού τὸν ἐβάπτισα, πὼς θεὸς νὰ τὸν γνωρίσω;
Τὸ βλέπεις κείνο τὸ λυγρὸ, τὸ παραμαραμένο,
ὅπου φορεῖ ποικύμισο στὸ αἷμα βουτηγμένο;
—Δὲν εἶν' γχομεὺς νὰ γχομειστῶ γιὰ τὸ μονογενὴ μου;
Δὲν εἶν' θάλασσα νὰ πνιγῶ γιὰ τὸ μονογενὴ μου;
Φοῦρα δὲν εἶν' νὰ φουρμιστῶ γιὰ τὸ μονογενὴ μου;
Κανένας δὲν τῆς μύλησε νὰ τὴν παρηγορήσῃ.
μόν' ὁ Χριστὸς τῆς μύλησε ἀπ' τὸ Σταυρὸν ἐπάνω.
—Ἐσὺ μητέρα, ἂν γχομειστῆς, γχομεῖται ὁ κόσμος ὅλος.
Ἐσὺ μητέρα, ἂν φουρμιστῇς, φουρμιέται ὁ κόσμος ὅλος.
Ἄντε μητέρα στὸ καλὸ καὶ διάφορο δὲν ἔχεις.
Μόν' τὸ Μεγάλον Σάββατο τότε νὰ μ' ἀπαντήσης.
ὅταν σημαίνουν οἱ ἐκκλησιὲς καὶ λειτουργοὺν παπάδες,
τότε καὶ σὺ μητέρα μου, νάχης χαρὲς μεγάλες...

Κι' ἔρχεται ἡ μεγάλη μέρα ἡ
Ἀνάστασι. Τελειώνουν πᾶ τὰ
μοιρολόγια κι' οἱ θρήνοι. Ὁ Θε-
άνθρωπος ὀριστικὰ νικάει τὸ θά-
νατο καὶ τὰ σκότη καὶ σκορπᾶ
τὴν ἐλπίδα τῆς αἰώνιας ζωῆς. Τό-
τε, ἀπ' τὴ μιὰν ἄκρῃ τῆς ἑλλη-
νικῆς γῆς ὡς τὴν ἄλλῃ, ἐνὸ ση-
μαίνουν γιορταστικά κι' εὐφρό-
συνα τὰ σημαντρά, ἀρχίζει τὸ
μεγάλον πανηγύρι.

Γύρω ἀπ' τὰ χαρούμενα τρα-
πέζια μὲ τὰ κόκκινα αὐγά, τὸ
σκοκοποιημένο κρέας καὶ τὴ φρε-
σκοποιημένη σαλάτα, ἀρχίζουν τὰ
τραγουδία καὶ τὰ γυρίσματα. Σὲ
κάθε γουλιὰ κρασί κι' ἀπὸ ἕνα
ἕμμετρο πείραγμα, πού πότε εἶ-
ναι τολμηρὸ καὶ πιπεράτο καὶ
πότε κρύβει γιὰ τὴ νέα πού ἀ-
πευθύνεται μιὰ κρυφὴ ἐξομολό-
γησι. Μερικὰ ἀπὸ τὰ γυρίσμα-

τα αὐτὰ εἶναι πραγματικά πολὺ
χαριτωμένα:

Πάσχ' ἀνεστήθη ὁ Χριστὸς,
Πάσχα χαρὰ εἶδ', ἡ πλάση.
Πάσχα θὰ ρθῇ ὁ λεβεντινός
τὴ βλάχα ν' ἀγκαλιάσῃ.

☆

Κόκκιν' αὐγὰ τὰ κεῖλη σου,
θέλω νὰ τὰ τσουγκρίσω.
Ἀνάστης μέρα σήμερα
κι' ἄς τὰ γλυκοφιλήσω.

☆

Ἐλα, ἔλα πέδιλά μου,
στὰ γεράκια τὰ δικά μου.
Ἐλα γιὰ σὲ φιλήσω
τὴν ψυχὴ μου ν' ἀναστήσω.

☆

Μάλαμα δαχτυλίδι,
σαρὰς στὸ χεῖρ σου,
κι' ἡ πέτρα μέσα γράφει
νὰ γίνω ταῖο σου.

☆

Δαμπὸν ἡμέρα σήμερα
καὶ δὲν τὸ φανερῶνεις.
Ὡσὰν τὸ Γιούδα γιὰ λεφτὰ
ἐμένανε προδῶνεις.

«Ήθελα νὰ σὲ φίλαγα
ὅταν τὰ δέντρο' ἀνθοῦνε
κι' ὅταν τὰ γλυκοσημάντρα
Ἀνάστασι χτυποῦνε.

☆

Ἄκου τὰ σημάντρα τί λέν.
—τὸν κόσμον ν' ἀγαπήσης,
κι' ἐκεῖνον πὺν σὲ λαχταρᾷ
νὰ τὸν γλυκοφιλήσης...

Μὰ εἶναι ἓνα πλῆθος αὐτὰ τὰ
«γυρίσματα» πὺν λέγονται καὶ
τραγουδιοῦνται τὸ Πάσχα πὺν θὰ
χρειαζόταν ἓνα ὁλόκληρο τεύ-
χος τῆς «Ἐκλογῆς» γιὰ νὰ τ'
ἀναφέρουμε ὅλα. Ἡ Ἀνάστασι
τοῦ Κυρίου πὺν σημαίνει τὴ με-
γάλη νίκη τῆς Ἀγάπης, γεμίζει
μὲ τοῦ κόσμου τὰ συναισθήματα
τὸν λαϊκὸ τραγουδιστὴ καὶ τὸν
κάνει νὰ τὰ μετουσιῶνῃ σὲ χα-
ρούμενους κι' ὁμορφους στίχους,
πὺν μερικοὶ ἀπὸ αὐτοῦς εἶναι
πραγματικὰ θαυμάσιοι γιὰ τὴν
ἀγνότητα τῆς ἐμπνεύσεώς τους,
τὴν ἀφέλεια καὶ τὴ χάρη τους...

☆

Πλάϊ σ' αὐτὰ τὰ τραγούδια ὅ-
πάρχουν καὶ πολλὰ Πασχαλινὰ
ἦθη, κι' ἔθιμα πὺν ξεκινοῦν ἀπ'
τὰ παλιὰ χρόνια καὶ πὺν ἀποκα-
λύπτουν κι' αὐτὰ τὴν πλούσια
καὶ ἀστείρευτη φαντασία τοῦ
λαοῦ μας.

Στὴ Ζάκυνθο π.χ. ἡ γιορτὴ
τῆς Ἀνάστασης λέγεται «γλό-
ρια».

Παλιότερα ἡ γλὸρια γιορτα-
ζόταν μὲ πολλὴ μεγαλοπρέπεια
καὶ μὲ τὴ συμμετοχὴ ὅλων γε-
νικὰ τῶν κατοίκων τοῦ νησιοῦ.
Μόλις χτυποῦσαν γιὰ πρώτη φο-

Χριστὸς Ἀνέστη ἄκουσα κι' ἔβλαψα λυπημένα,
γιατὶ ἔκαμες ἀγάπη μου Ἀνάστασι στὰ ξένα.

Ἄς μὴ φανῇ παράξενη ἡ λύ-
πη τοῦ Ἀναστάσιμου αὐτοῦ δι-
στίχου. Οἱ Καστελλοριζιώτες,
θαλασσῖνοι ἀπὸ παράδοσι κι' ἀ-
πὸ ἀνάγκη, ξενιτεύονταν, παιδιὰ
ἀκόμη, γιὰ τοὺς μεγάλους πόν-

ρὰ οἱ χαρμόσυνες καμπάνες, ἔ-
βγαιναν οἱ νοικοκυρὲς στὰ πα-
ράθυρά τους καὶ πετοῦσαν στὸ
δρόμο ὅ,τι ἄχρηστο εἶχαν λέγον-
τας:

—Σιδερένιο τὸ κεφάλι μας.

Μ' αὐτὸ πίστευαν ὅτι διατη-
ροῦσαν ὡς τοῦ χρόνου τὴν Ἀ-
νάστασι τὴν ὑγεία τους.

Τὸ ἀπόγευμα τοῦ Πάσχα μα-
ζεῦνταν στὴ γραφικὴ ἐκκλησιὰ
τοῦ Ἁγίου Λαζάρου, ντυμένοι
στὰ ὠραία γιορτερά τους ροῦ-
χα μὲ χαρούμενα πρόσωπα καὶ
μὲ καλὴν καρδιά κι' ἀκολουθοῦ-
σαν τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας
πὺν τὴν κρατοῦσε ὁ Ἀρχιμαν-
δρίτης, ψέλνοντας ὅλοι μαζί τὸ
«Χριστὸς Ἀνέστη» καὶ σκορπών-
τας σ' ὅλο τὸ δρόμο λουλούδια...

☆

Σ' ἓνα ἄλλο ἐλληνικὸ νησί,
στὴ Μεγίστη ἢ, καθὼς εἶναι εὐ-
ρύτερα γνωστὸ, στὸ Καστελλόρ-
ριζο, ἡ Ἀνάστασι γιορτάζονταν
μὲ πολλὴ μεγαλοπρέπεια.

Τὴ μέρα τοῦ Πάσχα οἱ κοπέ-
λες τοῦ νησιοῦ ντυμένες μὲ τὶς
ὠραίες τοπικὲς τους ἐνδυμασίες,
μαζεῦνταν στὸν αὐλόγυρο τῆς
ἐκκλησιᾶς κι' ἄρχιζαν τὸν κύ-
κλιο ἢ κυκλικὸ χορό. Εἶχε κάτι
τὸ μεγαλόπρεπο καὶ τὸ ἥρωϊκὸ
αὐτὴ ἡ συγκέντρωσι τῶν παρθέ-
νων πὺν θύμιζαν κοπέλλες τῆς
ἀρχαίας Ἑλλάδος. Ἀρχίζε πρῶ-
τα ἡ μιὰ τὸ τραγούδι κι' ὕστερα
τὸ ἐπαναλάμβαναν οἱ ἄλλες. Νὰ
ἓνα δίστιχο:

τοὺς. Στὸ νησάκι τοὺς ἔμεναν
οἱ μάννες, οἱ ἀδελφές, οἱ ἀρρα-
θωνιαντικὲς, οἱ γυναῖκες τοὺς,
πὺν κάθε στιγμὴ θυμόνταν τοὺς
ἀγαπημένους τῶν πὺν εἶχαν μι-
σέψει... Πῶς ἦταν λοιπὸν δυνατὸ

νὰ τοὺς ξεχάσουν τὴ μέρα τῆς
Ἀνάστασις πὺν ἦταν μαζί κι' ἡ
μέρα τῆς Ἀγάπης;

☆

Σὲ ὠρισμένα μέρη τῆς Κρή-
της καὶ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος
συνηθίζεται ἀπ' τὰ πολὺ παλιὰ
χρόνια νὰ καίνε τὴ μέρα τοῦ Πά-
σχα ξύλο λοιδοριᾶς. Ἐρερε τὴν
παράδοσι γιὰ τὴ λοιδοριά; Ὅ-
ταν οἱ Ρωμαῖοι κι' οἱ Ἑβραῖοι
ζητοῦσαν ξύλο γιὰ νὰ σταυρώ-
σουν τὸ Θεάνθρωπο, κανένα δέν-
τρο δὲν τοὺς ἔδινε. Γύρισαν ὅ-
λα τὰ δάση καὶ τὰ βουνά. Μά-
ταια ὅμως. Στὸ τέλος βρῆκαν
μιὰ λοιδοριά πὺν τοὺς ἔδωσε μὲ
χαρὰ τὸν κορμὸ τῆς γιὰ νὰ κά-
νουν τὸ Σταυρὸ πὺν πάνωθ' του
θὰ ἔφευγε ἀπ' τὴν προσωρινὴ κι'
ἐφήμερη ζωὴ τοῦ ὁ Χριστὸς γιὰ
νὰ κερδίσῃ τὴν Αἰωνιότητα. Ἀ-
πὸ τότε τὴ θεωροῦν καταραμένο
δέντρο καὶ κανένας δὲν τὴν πλη-
σιάζει... Μόνο τὴν καίνε γιὰ «τι-

μωρία» τῆς καὶ ἀπὸ πάνω τῆς
ψήνουν τοὺς ὀρεκτικώτατους ὀ-
βελίες...

☆

Ἀλλὰ οἱ παραδόσεις, τὰ ἦθη
καὶ τὰ ἔθιμα πὺν ἔχουν δεθῇ μὲ
τὸν ποιητὴ λαὸ μας μὲ τὴν Ἀ-
γία μέρα τῆς Ἀνάστασις δὲν ἔ-
χουν ἀρχὴ καὶ τέλος. Καὶ δια-
χρῶνται ἀκόμη μὲ θρησκευτικὴ
εὐλάβεια καὶ μεταβιβάζονται ἀ-
πὸ γενιὰ σὲ γενιὰ σὰν ἀκριβὸ
οἰκογενειακὸ κειμήλιο. Ὁ γρη-
γορος, ὁ ἀγχώδης ρυθμὸς τῆς
σημερινῆς ζωῆς δὲν ἐπηρέασε
καθόλου τὴ ζωὴ τῶν «ἀπλῶν κι'
ἀνιδεῶν ἀνθρώπων» —καθὼς τοὺς
ἔλεγε ὁ Παλαμᾶς— πὺν ζοῦν
στὰ νησιά καὶ στὰ χωριά μας.
Γιορτάζουν λεβέντικα κι' ὠραία
τὸ Πάσχα, κοντὰ στὴ μυρωδιά
τοῦ θυμαριοῦ καὶ στ' ἀγριολού-
λουδα πὺν σκορπιοῦνται φιλάρε-
σκα στὰ καταπράσινα χαλιὰ τῆς
γῆς, κοντὰ στὴν παράδοσι πὺν
εἶναι ἡ ἴδια ἡ Ἑλλάδα!

Ενας νεαρὸς γιαιτρός πὺν μόλις ἐγκαταστάθηκε σὲ μιὰ μικρὴ ἐπαρχιακὴ
πόλι, δέχεται τὴν ἐπίσκεψιν ἑνὸς μαυροντυμένου κυρίου. Εἶναι ὁ πρῶ-
τος πελάτης πὺν κάνει τὴν ἐμφάνισίν του στὸ ἱατρεῖο καὶ ὁ γιαιτρός τὸν
δέχεται ὅσο μπορεῖ πὺν καλὰ.
—Γιαιτρέ, λέει ὁ ἐπισκέπτης, θέλετε νὰ ἀνανεώσετε τὴ συμφωνία πὺν ὁ
προκάτοχός σας εἶχε μαζί μου; Τοῦ ἔδιναν ἓνα ὠρισμένο ποσὸν καθὼς καὶ
ποσοστὰ γιὰ κάθε πελάτη πὺν μοῦ ἔστελνε.
—Ἀ! εἶσθε φαρμοκοποιός;
—Ὅχι. Ἐργολάβος κηδεῶν!

A. M.

...Ἀπὸ τῆ σκοτεινιά τὴν ἄπλαστη τοῦ Χάους θεὸς
γίγας δῆξεν ὁ Ἑρώτας μὲ ὀλόχρυσες φτεροῦγες
Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

Ο ΕΡΩΤΑΣ

ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Τοῦ

ΧΡΗΣΤΟΥ Σ. ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΗ

Ὁ Ἑρώτας ἀπ' τοὺς μακρυσμένους μυθολογικοὺς καιροὺς σκορπίζει στὸν κόσμον ἀνέκφραστες χαρὲς καὶ δυστυχίες ἀπέραντες. Ξεσκίζει ἄπωνα τὶς καρδιὲς ἀνάμεσα στὰ περασμένα καὶ τὰ τωρινά, ἀνάμεσα στὶς ἀναμνήσεις καὶ στὶς ἐλπίδες, ἀνάμεσα στοὺς ὄρκους καὶ τὴ σιωπῇ, στοὺς περήφανους θυμοὺς καὶ τὶς ἐπικλήσεις, στὰ ρόδα τῆς ἀνοιξῆς καὶ στὰ μαῦρα κυπαρίσσια! Χρυσώνει τὶς καρδιὲς μὲ ὅλες τὶς φλογερὲς ἀχτίδες τοῦ ἡλίου, τὶς πλημμυρίζει μὲ τ' ἀσήμια τοῦ φεγγαριοῦ, τὶς ἀναφτερώνει γιὰ τὰ μεγάλα λυρικά πετάγματα, τὶς θαραίνει μὲ στεναγμούς, τὶς πνίγει μὲ μελαγχολία. Δίνει σ' αὐτὲς τὴν παραίτηση τῆς ἀθανασίας, καὶ σὲ μιὰ μόνο στιγμή μέσα, τὶς σπρώχνει θιαστικά στὴν ἄμεση ἀπόλαυση μὲ τὸ συναίσθημα τῆς προσωρινότητος γιὰ μιὰ μάταιη κι' ἐφήμερη χαρὰ. Οἱ καρδιὲς γίνονται ἀπληστες κι' ἀνικανοποίητες, καὶ σὲ λίγο δέχονται ταπεινὲς, γεμάτες ἀφέλεια, τόσο, ποὺ νὰ τὶς μαγεύει κι' ἡ παραμικρότερη λέξη καλωσύνης. Τὶς κάνει κάθε στιγμή νὰ πεθαίνουν ἀπὸ χαρὰ καὶ τὶς ἀνασταίνει μέσ' στὴ λύπη. Ἔτσι

οἱ ἔρωτευμένες καρδιὲς περνοῦν, πεθαίνοντας, ὅλη τὴ ζωὴ τους μέσα σὲ μιὰν ἀποθέωση, φλογερὴ κι' εὐτυχισμένη...

Ἀπὸ τὴν πρώτη ἀρχὴ τῆς θεογονίας ὑπάρχει ὁ μέγας Ἑρώς, ὁ ἀκόρεστος δημιουργός, ἡ λαμπάδα τοῦ χάους, ἡ ψυχὴ τοῦ κόσμου καὶ ποὺ ὀρμᾷ ἀκάθεκτος καὶ λαμπρὸς ἀπ' τὴ ζωὴ στὸ θάνατο κι' ἀπὸ τὸ θάνατο στὴ ζωὴ κι' ἐκπροσωπεῖ πάντα τὸ μεγάλο πόθο, τὴν αἰώνια γένεση. Ὁ Ἡσίοδος λέει γιὰ τὴ γέννησή του:

—Τὸ χάος ἦταν στὴν ἀρχή, πρωτόγεν-
[νο, μόνω
κι' ὕστερα ἡ Γῆ ἡ πλατύστη γεν-
[νήθηκε ἀπὸ δαῦτο
μὲ τὼν θεῶν τὸν Ἑλύμπο τὸν χι-
[νοστολισμένο
καὶ μὲ τὸν μαῦρο Τάρταρο σὲ βά-
[θος γιγαντένιο.
Ἔστερα ὁ Ἑρῶς π' ὁμορφος στοὺς
[ἀθανάτους μέσα,
θεὸς ποὺ παραλεῖ καρδιὲς καὶ δέ-
[νει ἀντρεπωμένα,
μὲ τὴν τρανὴ του δύναμη καὶ τὴ
[γλυκοθελιά του,
νοῦ βαθυστόχαστου νηπιτοῦ καὶ θέ-
[λησθ ἀθανάτου (1)

Τὴ γέννηση τοῦ Ἑρώτα ὁμοία
κι' ὁ Ἀριστοφάνης, μὲ τὸ δικό

1) Ἀπὸ τὴ Θεογονία τοῦ Ἡσιόδου, στίχος 117 κ. ἐπ. ἀπόδοση Λαίλιου Καρακάση.

τοῦ τρόπου, μᾶς ἀφηγεῖται:

Χάος ἦταν καὶ Νύχτα καὶ σκότος βαθύ,
πλατὺς Τάρταρος ἦταν τριγύρου,
γῆ κι' αέρα δὲν εἶχε, δὲν εἶχε οὐρανὸ
καὶ τοὺς ἀφαντοὺς κόρφους τοῦ ἄ-
[πείρου.

Πρώτα πρώτα ἡ μαυρόφτερη Νύχτα
[γεννᾷ

ἐν' αὐτὸ μέσ' σ' ἀπάνεμο μέρος,
κι' ἀπὸ κείνο τ' αὐγὸ, καθὼς ἦρθ' ὁ
[καιρός,

ποθεῖνός. ἐξεπρόβαλε ὁ Ἑρῶς,
μὲ φτεροῦγες στὰ νῶτα του ἐπάνω
[χρυσῆς

καὶ σὰν ἄνεμος ὅλος ἐχύθη
κι' ἄμ' αὐτὸς μὲ τ' ὀλόφτερο Χάος
[βαθιά,

μέσ' στὰ Τάρταρα νύχτα ἐκοιμήθη,
τὴ δική μας γενιὰ ἐξεπούλιασε ἐκεῖ
καὶ στὸ φῶς τὴν ἀνέβασε πρώτη.
Δὲν ἔξουσε προτοῦ τῶν θεῶν ἡ γενιὰ,
πρὶν ὁ Ἑρῶς σκορπίσει τὰ σκότῃ (1)

Οἱ ἑλληνικοὶ μῦθοι, στολισμέ-
νοι μὲ τὴν ὑπέροχη ὁμορφιά του,
γίνονται λογοτεχνήματα, εἴτε πε-
ριγράφοντας τὸ σύνδεσμά του μὲ
τὴ νύμφη Σαλμακίδα, εἴτε ἱστο-
ρώντας τὶς περιπέτειές του μὲ
τὴν Ψυχὴ.

Ὁ Ὀμηρὸς δημιουργεῖ γύρω
στοὺς ἔρωτες τοῦ Πάρι καὶ τῆς
Ἑλένης τῶν αἰώνων τὰ ἀθάνατα
ἔπη. Στὴν Ἰλιάδα ἡ Ἥρα γιὰ
νὰ σαγηνέψει τὸ γιὸ τοῦ Κρόνου
ζητᾷ τὴ βοήθεια ἀπ' τὴ ροδόγελη
Ἀφροδίτη καὶ τῆς λέει:

—Δῶσ' μου λοιπὸν τὸν ἔρωτα, καὶ
[δῶσ' μου τὴν ἀγάπην
π' ὅλους στὸν κόσμον ἐσὺ νικᾷς μ'
[αὐτῇ, θεοὺς κι' ἀνθρώπους (2)

Καὶ γιὰ τὸ κεντητὸ μυριόχρω-
μο ζωνάρι, τὸν κεστὸ τῆς φλο-
γογέλαστης Ἀφροδίτης, ποῦναι
ὅλα τὰ μάγια ἐκεῖ πλεγμέ-
να, λέει:

—Ἐκεῖ εἶναι ὁ Πόθος κι' Ἑρώτας,
[ἐκεῖ εἶναι ἡ ξελογιάστρα
γλυκομιλιὰ ποὺ καὶ τὸ νοῦ τὸν πῶ
[γερό τρελλαίνει (3)

Ὁ Σωκράτης θεωρεῖ τὸν Ἑ-

1) Ἀπόδοση Σίμου Μενάρδου.

2) Ἰλιάς Ε. στ. 198 κ. ἐπ.

3) Ἰλιάς Ε. στ. 216 κ. ἐπ. Ἀπόδο-
ση Ἀλ. Πάλλη.

ρώτα πρῶτο συντελεστὴ τοῦ θάρ-
ρους καὶ τῆς ἀνδρείας. Ὁ Ἀρι-
στοτέλης βλέπει σ' αὐτὸν τὸ φυ-
σιολογικὸ δεσμό. Ὁλὴ ἡ ἀρχαία
φιλοσοφία ἐνώνει ἀναπόσπαστα
τὸν Ἑρώτα μὲ τὴ λατρεία τῆς
Ὁμορφίας. Ὁ φιλόσοφος Ἐμπε-
δοκλῆς θεωρεῖ τὸν Ἑρώτα ὡς
τὴ δύναμη ποὺ πρωτοστατεῖ στὴν
αἰώνια τάξη τοῦ Σύμπαντος. Ὁ
Ξενοκράτης τὸν ὀνομάζει «θεία
φωτιά», ποὺ ζωογόνησε τὴν ἄ-
μορφη καὶ νεκρὴ φύση καὶ ποὺ
κάθε στιγμή δίνει ζωὴ σ' ἑκα-
τομμύρια ὄντων. Οἱ Στωϊκοὶ φι-
λόσοφοι ἀνυψοῦν τὸν Ἑρώτα
στὴν περιωπὴ μιᾶς θρησκείας.
Ὁλὼς διόλου ἀντίθετη εἶναι ἡ
θεωρία τοῦ Ἐπίκουρου γιὰ τὸν
Ἑρώτα, ποὺ δὲ βλέπει σ' αὐτὸν
παρὰ μιὰ ἡδονὴ καὶ τὸν κατε-
βάζει σὲ μιὰ ἀπλὴ ἀνάγκη τοῦ
σώματος, φυσικὴ συνέπεια τῶν
«σωμάτικῶν διαπνοῶν». Ὁ Πλά-
των χαρακτηρίζει τὸ ἐρωτικὸ συ-
ναίσθημα σὰν «ὑψιστὴ ἐξόρμηση
πρὸς τὸ Ἀπειρόν», τὸν παρομοι-
άζει δὲ μὲ μαγευτικὸ δέντρο ποὺ
ἀπλώνει τὰ κλαδιά του ὡς τοὺς
οὐρανούς, ἀποκαλώντας τοὺς
καρποὺς τοῦ «οὐρανίου». Τὸ
δέντρο ὅμως τοῦτο βυθίζει τὶς
ρίζες του βαθιά καὶ στὴ γῆ. Ὁ
Ἑρώς παρουσιάζεται δισυπόστα-
τος: γήινος καὶ οὐράνιος. Τὸ πε-
ρίφημο «Συμπόσιον» τοῦ κορυ-
φαίου Ἑλλήνα φιλοσόφου, ποὺ
εὐαγγελίζεται τὸν Ἑρώτα, εἶναι
ἕνα εἶδος ἀπολογίας του, ἀνε-
ξάρτητη ἀπὸ κάθε μεταφυσικὴ
θεωρία. Ἀπὸ τὸ ἐρωτικὸ τοῦτο
Εὐαγγέλιο τοῦ μεγάλου Ἰδεα-
λιστῆ, ὅλοι οἱ ἐπιγενόμενοι ἄν-
θρωποι ἕνα πλῆθος ἠθικὰ διδάγ-
ματα. Ἑρῶς ἐστὶν ἡ πρὸς γνῶ-
σιν ὁρμή, ἡ πρὸς ὥραϊον κάγα-
θον ἀγάπη. Ὁ μέγας φιλόσο-
φος μᾶς διδάσκει τὴν πρωταρχι-
κὴ σχέση ποὺ ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ
Περασμένου καὶ τοῦ Ἀπείρου, ἀ-

πὸ τὰ ὁποῖα ἀποτελεῖται ὁ κόσμος, καὶ φρονεῖ πῶς ὁ Ἔρως δὲν ἀποτελεῖ μονάχα γιὰ τὸν ἄνθρωπο μιὰ ἰδιάζουσα κατάσταση, ἀλλ' ἓνα μεταφυσικὸ παράγοντα γιὰ ὅλη τὴ Φύση. Εἶναι ὁ Ἔρως μιὰ ἐπιθυμία πού δὲν εἶναι οὔτε ἀθάνατη, οὔτε θνητή, οὔτε θεία, οὔτε ἀνθρώπινη. Δὲν εἶναι θεία, γιατί ἡ ἐπιθυμία προϋποθέτει στέρηση κι' οἱ θεοὶ πού ἔχουν ὅλα, δὲ μπορεῖ νὰ ἐπιθυμοῦν τίποτε. Δὲν εἶναι θνητή, γιατί ἂν ἔλειπε ὀλοκληρωτικὰ ἡ ἐπιθυμία, θὰ εἶχε συνέπεια νὰ λείπει καὶ τὸ Ἀγαθό. Ἡ ἐπιθυμία εἶναι κάτι τὸ ἀνάμικτο ἀπὸ τὸ εἶναι καὶ τὸ μὴ εἶναι, εἶναι δαιμόνιο. Κάτι ἀνάμεσα στοὺς δυὸ κόσμους τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων, νὰ διαβιβάζει τις ἐπιθυμίες τῶν πρώτων καὶ τις παρὰ κλήσεις τῶν ἄλλων.

Ὁ Ἀγάθων λέει πῶς ὁ Ἔρως ἀλλοτριότητος μὲν κενοῖ, οἰκειότητα δὲ πληροῖ, πραότητα μὲν πορίζων, ἀγριότητα δὲ ἐξορίζων, φιλόδορος εὐμενείας, ἁδωρος δυσμενείας. Ὁ Κριτίας θεωρεῖ τὸν Ἔρωτα πάντα νέο. Ὁ Πλούταρχος στὰ «Ἠθικά» του ἐξαίρει τὸ συζυγικὸ Ἔρωτα πού μεταμορφώνει τὸν πόθο σ' ἓνα αἶσθημα εὐγενικῆς λατρείας καὶ σεβασμοῦ. Ὁ Λουκιανὸς μὲ τὸ εὐτράπελο πάντα ὕφος του ἀποκαλεῖ τὸν Ἔρωτα «θρασύτατο», ἀφοῦ κι' αὐτὴν τὴ Ρέα, γρη῏α καὶ μητέρα τόσων θεῶν, κατάφερε νὰ τὴν κάνει νὰ ἐρωτευθεῖ τὸ νεαρὸ Ἄττι, τὸν δὲ μεγάλο Βασιλιά τῶν θεῶν, τὸν Δία, πού ξωλόθρεψε τοὺς Γίγαντες καὶ νίκησε τοὺς Τιτάνες, μπόρεσε καὶ τὸν μεταμόρφωσε σὲ σάτυρο, σὲ ταῦρο, σὲ κύκνο καὶ σὲ χρυσό!

Στὴν ἑλληνικὴ ἀρχαιότητα πρῶτιστος συντελεστής τῆς τραγωδίας εἶναι ὁ Διόνυσος, ἀλλὰ στὴν ἐξέλιξί της, πού δονεῖται

ἀπὸ τις κραυγές, τοὺς λυγμούς καὶ τὰ δάκρυα τῶν ἡρωϊδῶν τῶν καταδικασμένων ἀπὸ τὴ θλιθερῇ ἐρωτικῇ μοῖρα, εἶναι ὁ γιὸς τῆς Ἀφρογεννημένης.

Ὁ Εὐριπίδης, πού πρῶτος τὸν παρουσίασε σὲ ἔργα μ' ἐρωτικὴ ὑπόθεση σὰν τὴ Σθενέβια, τὸν Αἰόλο, τὸν Ἰππόλυτο, τὴν Ἀνδρομέδα κ. ἄ. καὶ πού γι' αὐτὸ ὠνομάσθηκε «ἐρωτικὸς» ἢ «ἐραστικός» καὶ πού σκανδάλισε τοὺς σεμνότερους κριτικούς τῆς ἐποχῆς του καὶ τοὺ κίνησαν ἄγρια πολεμικὴ, λέει: «Ὅστις δὲ τὸν Ἔρωτα οὐ κρίνει θεὸν μέγαν καὶ ὑπέρτατον πάντων δαιμόνιον, σκαιὸς ἐστὶ ἢ ἄπειρος, μήποτε γνῶς θεῶν ὑπέρτατον». (1)

—Ὅποιος τὸν Ἔρωτα, θεὸ πανίσχυρο μὲς σ' ὅλα κι' ἀνώτερο δὲν τὸν θαρρεῖ καὶ τ' οὐρανοῦ ἀκόμα, εἴτ' ἔχει πέτρινη καρδιά, ἢ τῆμορφο δὲ νιώθει πού δῶρο ἀπ' τοὺς ἀθάνατους στὰν ἄνθρωπο ἐδόθη.

Στὸν «Ἰππόλυτον καλυπτόμενον» ἔχει τὴ χαρακτηριστικὴ αὐτὴ περικοπὴ ἀπὸ τὴ ρήση τῆς Φαίδρας:

—Τάφοβα λόγια πού μιλῶ, δάσκαλος δὲν μοῦ τάπε, μοῦ τάμαθε ὁ Ἔρως πού μοῦ δῶσε τὴν ἀφοβίαν μὲς στὴν ψυχὴ! Αὐτὸς, θεὸς τοῦ κόσμου καὶ νικητής! Ὁ Ἔρως, ὁ μόνος δάσκαλός μου.

Καὶ παρακάτω στὸ ἴδιο τοῦ ἔργου:

—Μόνον ἀπ' τὸν Ἔρωτα, ὅλα τοῦ ἀνθρώπου ἀλλάζουν καὶ γίνονται σοφὰ καὶ γνωστικά. Μόνον ἀπ' αὐτὸν δυὸ στόματα γλυκοταιριάζουν καὶ μᾶς χαμογελοῦν ζωὴ κι' ἐλπίδες μυστικά.

Ὅποιος ἀγαπήσει γίνεται χω-

1) Ἀπὸ τὴν «Αὐγή».

ρὶς νὰ τὸ θέλει καὶ λίγο ποιητής. Μᾶς τὸ λέει στὴ «Σθενέβια»:

—Ὁ Ἔρως ἐκείνον πού χτυπήσει τὸν καταστίνει ἄθελος ποιητὴ, κι' ἄς πάει νὰ μὴν ἐνιωθε πρὶν ἀγαπήσει τί θὰ πεῖ ἔρως καὶ τραγοῦδι τί

Ὁ Ἔρως ὅμως εἶναι γιὰ τοὺς τεμπέληδες, τονίζει στὴ «Δανάη»:

—Ὁ Ἔρως! Τῆς δουλειᾶς ὀχτρὸς [στοὺς ὀκνηροὺς ξεπέφτει κι' ἔχει γιὰ μὴν ἔννοια του, χτένισμα καὶ καθρέφτη. Ὁ δουλευτὴς ὁ ἄνθρωπος πού θέλει νὰ προδέψει ποτὲ σ' ἀγάπη σταθερὴ δὲ στηλῶσε τὴ σκέψη.

Ὁ κορυφαῖος τῶν τραγικῶν μας Σοφοκλῆς ἀναγνωρίζει τὸν Ἔρωτα ὡς «ἀνίκαιον μάχαν» καὶ θεωρεῖ τὴ φλόγα τοῦ παντοδύναμου:

—Ἔρωτα! Φλόγα, πού μᾶς πολεμᾶς ἀνίκητη, π' ὀλονυχτὴς μάγουλα κόρης τρυφερά ξανάβεις, πού καὶ πελάγη καὶ στεργιὰ μυριοκατοίκητη κι' ἄνθρωπο καὶ θεὸ νὰ κυβερνᾶς [δὲν παύεις... (1)

Στὸ σατιρικὸ τοῦ δράμα «Ἀχιλλεὺς ἐρασταί» κάνει τὴ δυνατὴ αὐτὴ παρομοίωση τοῦ Ἔρωτα:

—Ὁ ἄνθρωπος πού ἐρωτευθεῖ, τί νὰ [τοῦ πῶ πῶς μοιάζει; Μ' ἓνα παιδί πού παίζοντας γυρνᾶ [στὰ χιόνια πάνω καὶ πιάνει μέσ' στὴ χούφτα του ἓνα [να κομμάτι πάγο. Τ' ἀρέσει. Τί κρυστάλλι ὄρατο! Τὸ [σφιγγεῖ πρῶτα στέργια μὰ σὲ λιγάκι αἰσθάνεται νὰ καί [γωνταί τὰ χέρια. Λυπάται νὰ τ' ἀφήσει μὰ ὅσο λύνει δὲν μπορεῖ νὰ τὸ [πολυκρατήσει. Αὐτὸ εἶναι ὁ Ἔρως. Οὔτε σὺ οὐ [τε κι' ἐκείνος φταίει. Νὰ τὸν ἀφήσεις δὲ μπορεῖς. Νὰ τὸν [κρατήσεις, καίει. (2)

Στὴν ἀρχαία Ἑλληνικὴ κωμῶδια ὁ Μένανδρος πολλὰς φορὲς στοὺς γεμάτους εὐφυῖα στίχους τοῦ ἔτσι μιλά γιὰ τὸν Ἔρωτα:

—Ὁ Ἔρως εἶναι καὶ κουφός, τις [συμβουλὲς παράτα καὶ μὴ γυρεύεις λογικὴ, σ' ἀγάπες [καὶ σὲ νιάτα.

Ἄλλοι πάλι:

—Ἀνίσως καὶ τοὺς ἐραστὲς γιὰ γνωστικούς θαρροῦμε ποιοὺς τότε, σὰς παρακαλῶ, ζευ- [ζέκηδες θὰ ποῦμε; καὶ ἀκόμα:

—Ξαῖρε το: Κάθε ἄνθρωπος, ἔστω κι' [ἂν εἶναι ἀγρίμι σὰν τὸν πληγῶσι ὁ Ἔρως τὸν [πλάθεις σὰν τὴ ζύμη.

- 1) Ἀπόδοση Ἀποστ. Μελαχροίνου.
- 2) Ἀπόδοση Λαίλιου Καρακάση.

(Τὸ ἄρθρο αὐτὸ ἀναδημοσιεύεται ἀπὸ τὴν «Φιλολογικὴ Πρωτοχρονία» τοῦ 1952)

Γιατὴ μου, εἶμαι πολὺ ἄρρωστος. Νιώθω ἓνα σφυρὶ νὰ μοῦ κτυπᾷ τὸ κεφάλι, τὰ πόδια μου εἶναι βαρεῖα σὰν ἀλυσίδες, τὸ στομάχι μου λὲς καὶ ἔχει μολύβι... —Μὰ τότε τί νὰ σοῦ κάνω ἐγώ, λέει ὁ γιατρός. Καλύτερα νὰ πᾶς σὲ κα- νένα σιδηρουργό.

Τὸ χιούμορ ἐνὸς ἐκπαιώτου

ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗ

Διήγημα

Τοῦ

ΜΙΧΑΗΛ ΖΟΣΤΣΕΝΚΟ

Ενῶ ἐμεῖς πασχίζουμε νὰ λύσουμε τὰ πολλὰ καὶ διάφορα προβλήματα τῶν πεντάχρονων σχεδίων τῆς βιομηχανίας, ἡ ζωὴ τραβάει τὸ δικό της δρόμο. Ὁ κόσμος ὀργανώνει τὴ μοῖρα του, παντρεύεται, νοικοκυρεύεται, φροντίζει γι' αὐτὸ πού τὸν ενδιαφέρει ἀπὸ κοντά.

Βέβαια, σήμερα ἡ κερδοσκοπία εἶναι ἀρκετὰ δύσκολη. Μὰ ταυτόχρονα ὑπάρχουν ἄνθρωποι πού ὅλο καὶ σοφίζονται πανούργους τρόπους.

Ἀκοῦστε μιὰ περίπτωσι πολὺ διασκεδαστική: Ὅ,τι θὰ σὰς πῶ εἶναι ἀλήθεια. Μοῦ τὸ ἐπιτεύθηκε ἕνας συγγενὴς μου νεοφερμένος ἀπὸ τὴν ἐπαρχία.

Μιὰ χήρα, ἡ ὀδοντογιατρίνα Ο. εἶχε ἀποφασίσει νὰ ξαναπαντρευτῇ.

Μὰ στὴν ἐποχὴ μας δὲν εἶναι καὶ τόσο εὐκόλο νὰ βρῇς ἄνδρα. Καὶ τὸ πρᾶγμα στὴν περίπτωσι αὐτὴ ἦταν ἀκόμα πιὸ δύσκολο,

Ὁ Μιχαὴλ Ζοστσένκο, ὁ καλύτερος Σοβιετικὸς χιουμοριστὴς συγγραφέας, περιγράφει στὰ ἔργα του κυρίως τὴ μετεπαναστατικὴ ρωσικὴ πραγματικότητά, ὅπως ἄρχισε νὰ διαμορφώνεται μετὰ τὸν ἐπαναστατικὸ πύρετό. Οἱ ἥρωές του δὲν εἶναι ἐπαναστάτες, ἀλλὰ μικροπάλληλοι, μικροκαλλιτέχνες, γυναῖκες τοῦ πεζοδρομίου. Τὸ 1946, στὸ συνέδριον τῶν Σοβιετικῶν Συγγραφέων, ὁ Ζοστσένκο ἐπεκρίθη ἀπὸ τὸν παντοδύναμο τότε Ἀντρέϊ Ζντάνοφ, διεγρόφη ἀπὸ τὴν ἔννοισι τῶν συγγραφέων καὶ ἀπὸ τότε τὰ ἔχνη του χάθηκαν.

γιατὶ ἡ κυρία ἦταν διανοούμενη καὶ ἤθελε νὰ δῇ στὸ πλευρό της ἕναν ἄνθρωπο τὸ ἴδιο διανοούμενο ταιριαστό μ' αὐτή.

Μέσα στὸ ἔθνος μας πού εἶναι, γιὰ νὰ ποῦμε ἔτσι, προλεταριακό, τὸ ζήτημα τῶν διανοουμένων εἶναι ἀρκετὰ ἐνοχλητικό. Τὸ πρόβλημα τῶν στελεχῶν δὲ λύθηκε ἀκόμη κατὰ τρόπο θετικό, ἐνῶ ἐδῶ, χρειάζοταν μνηστήρας καὶ διανοούμενος.

Δὲν χρειάζεται νὰ σὰς πῶ ὅτι ὑπάρχει ἔλλειψι ἀκόμη καὶ σὲ μνηστήρες. Γιατὶ ὅλοι σχεδὸν οἱ ἄνδρες ἢ εἰ-

ναι παντρεμένοι ἢ εἶναι ἀνεργοί, πρᾶγμα πού δὲν εἶναι καὶ τόσο εὐχάριστο γιὰ τὴ συζυγικὴ ζωὴ.

Καὶ νὰ πού σὲ παρόμοια καταστάσι βρισκόταν μιὰ γυναῖκα πού ἕνα χρόνο πρὶν εἶχε χάσει τό... μακαρίτη. Εἶχε πεθάνει φυματικός.

Στὴν ἀρχὴ δὲν τῆς εἶχε στοιχίσει καὶ τόσο. Μικροπράγματα, εἶχε σκεφθῇ ἡ ὀδοντογιατρίνα. Μὰ

ὕστερα κατάλαβε πὼς δὲν ἦταν καθόλου μικροπράγματα. Οἱ μνηστήρες δὲ γύριζαν στοὺς δρόμους. Καὶ ὅπως ἦταν φυσικό, ἡ χήρα ἄρχισε νὰ στενοχωριέται.

Μὲ τὴ στενοχώρια αὐτὴ στὴν καρδιὰ πέρασε ὁλόκληρο χρόνο καὶ στὸ τέλος ἐκμυστηρεύτηκε τὸν πόνο τῆς στῆ γαλατοῦ, πού τῆς ἔφερνε τὸ γάλα. Γιατὶ, ἔχεσασ νὰ σὰς πῶ ὅτι, ἐπειδὴ ὁ ἄνδρας τῆς πέθανε φθισικός, ἡ χήρα εἶχε ἀρχίσει νὰ περιποιῇται καλύτερα τὸν ἑαυτὸ τῆς.

Ὅλο αὐτὸ τὸ χρόνο ἔπινε γάλα καὶ ἀνάμεσα στὰ ἄλλα ἔπιανε τὶς συνηθισμένες κουβέντες τῶν γυναικῶν, ὅτι τῆς γαλατοῦ τῆς. Κανείς δὲν ξέρεי πὼς πρωτοἄρχισε ἡ συζήτησι. Μὰ πρέπει νὰ ἄρχισε κάπως ἔτσι: «Ἀκριβῆσανε τὰ τρόφιμα, συντρόφισσα» τὸ γάλα πουλιέται νερωμένο καί.. γενικὰ δὲν ὑπάρχουν ἄνδρες».

—Ναί, πράγματι, μεγάλη ἔλλειψι, σὲ ὅλα.

Ἡ χήρα προχώρησε:

—Εγὼ κερδίζω ἀρκετὰ χρήματα. Ἐχω ἀπ' ὅλα: τὸ διαμέρισμα αὐτὸ ἐδῶ, τὰ ἔπιπλα καὶ κάμποσα μετρητά. Ἐπειτα δὲν εἶμαι καὶ κανένα τέρας. Καὶ ὅμως δὲν τὰ καταφέρνω νὰ ξαναπαντρευτῶ. Δὲν μοῦ μένει τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ τὸ βάλω στὴν ἐφημερίδα...

Ἡ γαλατοῦ τὴ διακόπτει:

—Μπά, ἡ ἐφημερίδα δὲν εἶναι λύσι. Πρέπει νὰ σκεφτοῦμε τίποτε ἄλλο.

—Στὴν ἀνάγκη δὲν θὰ τσιγκουνεθῶ οὔτε τὰ λεφτά μου, συμπλήρωσε ἡ χήρα. Θὰ τὰ θυσιάσω ἂν ὑπῆρχε τρόπος νὰ γίνῃ κάτι.

—Καὶ πόσα θὰ δίνετε; ρώτησε ἡ γαλατοῦ.

—Αὐτὰ κατὰ τὸ πρόσωπο πού θάβρισκα. Ἄν ἦταν ἕνας διανοούμενος καὶ δεχόταν νὰ με παντρευτῇ θὰ ἔδινα χωρὶς διαταγμὸν τριάντα χρυσὰ ρούβλια.

—Τριάντα εἶναι λίγα, λέει ἡ

γαλατοῦ. Δώστε μου πενήντα καὶ σὰς τὴν κανονίζω ἐγὼ τὴν ὑπόθεσι. Ἐχω ἕνα πρόσωπο κατὰ γὰλο.

—Ναί, ἀλλὰ μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι διανοούμενος, μπορεῖ νὰ εἶναι κανένας ἐργάτης.

—Ὁχι, ὄχι, ἐργάτης. Εἶναι πολὺ διανοούμενος. Εἶναι ἐφαρμοστής.

—Εἰ Τότε φέρτον νὰ τὸν γνωρίσω. Τώρα πάρε δέκα ρούβλια γιὰ τὴν ἐνόχλησι.

Καὶ μετὰ τὴ συμφωνία αὐτὴ χωριστήκανε.

Τώρα πρέπει νὰ σὰς πῶ ὅτι ἡ γαλατοῦ δὲν εἶχε κανένα στὸ νοῦ τῆς, ἐξὸν ἀπὸ τὸν ἴδιο τῆς τὸν ἄντρα. Ἀλλὰ τὰ χρυσὰ ρούβλια τὴν εἶχανε θαμπώσει καὶ ἄρχισε νὰ καταστρώνῃ σχέδια στὸ μυαλό τῆς γιὰ τὸ πὼς θὰ ξεκολλοῦσε τὸ θησαυρὸ ἀπὸ τὰ χέρια τῆς χήρας.

Καὶ νὰ πού γύρισε στὸ ἐπίτι τῆς καὶ λέει στὸν ἄνδρα τῆς:

—Ἀκου, Νικόλα, ὑπάρχει ἕνας τρόπος νὰ κερδίσουμε καμμιὰ πενήντα χρυσὰ ρούβλια, καὶ νὰ ζήσουμε μιὰ χαρά, χωρὶς σκοτούρες.

Καὶ τοῦ ἐξιστορεῖ τὴν ὑπόθεσι. Τὶ τὸ κακὸ ἂν παρουσίαζε τὸν ἴδιο τῆς τὸν ἄντρα στὴν πλούσια γιάτρισσα καὶ αὐτὴ ἀπὸ ἀνοησία τῆς ἔδινε πενήντα ρούβλια;

—Πιάσε καὶ γράψε τῆς. Καὶ αὐριο μεθαύριο τὸ κόβεις λάσπη.

Καὶ ὁ ἄνδρας τῆς γαλατοῦς, ἕνας μερμηπάντης με πολὺ καλὸ παρουσιαστικό, καὶ με μουστάκι, τῆς ἀπαντᾷ:

—Περίφημα! Τράβα μπροστά! Εἶμαι πάντα ἑτοιμος νὰ τσεπώσω πενήντα χρυσὰ ρούβλια χωρὶς νὰ κουνήσω τὸ δαχτυλάκι μου. Ἀλλοι γιὰ ἕνα τέτοιο ποσὸ δουλεύουνε ὁλόκληρο μῆνα.

Ὑστερα ἀπὸ δύο μέρες ἡ γαλατοῦ παρουσιάζει τὸν ἄνδρα τῆς στὴ γιάτρισσα καὶ αὐτὴ ἐνθουσιάζεται τόσο πολὺ πού χωρὶς νὰ

πή λέξι πληρώνει τὰ ρούβλια στὴ γαλατοῦ.

Ἐδῶ δημιουργεῖται ἡ ἀκόλουθη κατάσταση.

Ὁ ἄνδρας τῆς γαλατοῦς, αὐτὸς ὁ ἄσωτος μουστακαλῆς, μεταφέρεται προσωρινὰ στὴν καινούργια του κατοικία. Κάθεται ἐκεῖ πέντε μέρες, ὕστερα μιὰ ἐβδομάδα, τέλος δέκα μέρες.

Τότε ἔρχεται ἡ γαλατοῦ.

—Λοιπόν, ποῦ θὰ πάη ἡ κατάστασι;

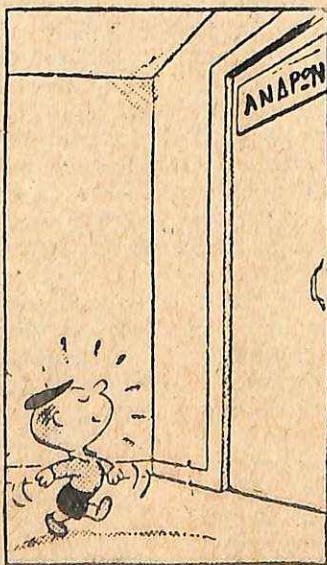
—Ἀποφάσισα νὰ μὴν ξαναγυρίσω. Θὰ μείνω μὲ τὴ γιάτρισσα. Ἐδῶ ἡ ζωὴ εἶναι πιὸ ἐνδιαφέρουσα, λέει ὁ ἐφαρμοστής καὶ τὸ γερὸ χαστούκι ποῦ ἔφαγε ἀπὸ τὴ γαλατοῦ δὲν τὸν ἔκανε νὰ ἀλλά-

ξη γνώμη. Ἐμεινε κοντὰ στὴ γιάτρισσα.

Καὶ ὅταν αὐτὴ τὰ ἔμαθε ὅλα ἔμπηξε τὰ γέλια καὶ εἶπε, ὅτι ἀφοῦ δὲν εἶχε χρησιμοποιηθῇ θία, ἀλλὰ ἡ ἐκλογή ἦταν ἐλεύθερη, τὸ ἐπεισόδιο εἶχε λήξει.

Ἡ γαλατοῦ, εἶναι ἀλήθεια, τοὺς ἔκανε κανένα - δυὸ ἐπισκέψεις καὶ ξεσήκωσε τὴ γειτονιά, ἀπαιτώντας τὴν ἐπιστροφή τοῦ συζύγου. Ὡστόσο δὲν πέτυχε τίποτε. Ἀντίθετα, ἔχασε καὶ τὴν πελάτισσα, γιὰ τὴν εἶπε νὰ μὴν ξαναφέρῃ γάλα, γιὰ νὰ λείψουν τὰ σκάνδαλα.

Ἔτσι γιὰ πενήντα ρούβλια, ἡ τσιγκούνια καὶ συμφεροντολόγα γαλατοῦ ἔχασε τὸν κομψὸ διανοούμενο σύζυγο.

Ποιὸς μᾶς πιάνει!...

Ι' ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Πάρα πολλὰ ἄρθρα λάβαμε καὶ γι' αὐτὸν τὸν Διαγωνισμό. Ἀρκετοὶ ἀναγνώστες μας, ὅμως, παρενόησαν τὸ θέμα καὶ δὲν ἔδωσαν μιὰν οὐτοπία τῆς μελλοντικῆς ζωῆς, ἀλλὰ τὴν ἐξέλιξι ποὺ θὰ ἔχη, κατὰ τὴν γνώμη τους, ἡ μηχανή. Καλύτερο κοίτηκε τὸ ἄρθρο τοῦ κ. Σπύρου Εὐαγγελίδου, τὸ ὁποῖο καὶ δημοσιεύεται. Τὸ ἄρθρο τῆς κ. Πέττης Λαράκη, ἓνα ἀπὸ τὰ βραβευθέντα τοῦ Διαγωνισμοῦ τοῦ περασμένου μηνός, δημοσιεύεται στὴ σελίδα 57.

Η ΖΩΗ ΜΕΤΑ ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ

Τοῦ

Σ Π. ΕΤΑΓΓΕΛΙΔΗ

Εκείνο τὸ μονότονο ντάγκ ντάγκ τοῦ τραίνου δὲν μὲ εἶχε ἀφήσει ὅλη τὴ νύχτα νὰ νιώσω ὕπνο. Ἀς ἔλειπε ἀλήθεια ἡ γνωριμία μου μὲ τὸ βαγκόν - λί, ποῦ τόσο μὲ εἶχε ξιπάσει πρὶν ἀπὸ λίγες ὥρες, καθὼς πρωτοπατοῦσα τὸ πόδι μου στὸ παχύ του χαλὶ καὶ θαύμαζα τὰ πολυτελῆ του βελούδα... Τάχα δὲν θὰ πρέπε κάτι νὰ εἶχε γίνῃ γι' αὐτοὺς τοὺς ἐκνευριστικούς θορύβους, ὕστερα ἀπὸ ἑκατὸ ὁλόκληρα χρόνια ποῦ εἶχαν περάσει;

...Ἐκατὸ χρόνια, σκεπτόμουν. Ἕνας αἰώνας συμπληρωμένος!... Κάποιο κενὸ πιέζε βασιανιστικά τὸ μνημονικό μου. Ἦταν παράξενο αὐτὸ ποῦ μοῦ συνέβαινε. Θυμόμουν μέσα στὴν παραζάλη μου συγκεχυμένα γεγονότα ἀπ' τὴ ζωὴ μου στὰ 1954. Κι' ὅμως πάνω σ' ἓνα φύλλο χαρτί, ποῦ τὸνιωθα νὰ θροῖζῃ κάτω ἀπ' τὸ μαξιλάρι μου, εἶχα γράψῃ πρὶν σθῆσω τὸ φῶς μιὰ ἡμερομηνία:

Ἐπειδὴ ὁ κ. Σπύρος Εὐαγγελίδης μᾶς ἔστειλε τὸ ἄρθρο τοῦ ἀπὸ τὸν Βόλο, τὰ χρονικά ὁρῶμεν νὰ ἐπισημώσῃ με βιογραφικὸ σημεῖωμα.

νία: «4 Ἀπριλίου 2054». Αὐτὸ μονάχα σημείωσα. Τί ἤθελα νὰ γράψω; Σὲ ποιὸν θάστελνα τὸ γράμμα μου;

Φαίνεται πὼς θὰ παραμιλοῦσα, γιὰ τὸ συνταξιδιώτη μου, ποῦ τὸν ἀκούγα κ' αὐτὸν νὰ στριφογυρίζῃ στὸ ἐπάνω κρεβάτι, μὲ ρώτησε τί ἔχω.

—Ἀκούστε με, κύριε, τοῦ εἶπα· οἱ ἀναμνήσεις μου σταματοῦν ἔδῳ κ' ἑκατὸ χρόνια. Στὶς ἀρχὲς δηλαδὴ τοῦ 1954.

—Μπᾶ, καὶ πὼς αὐτό; μοῦ ἀπάντησε μὲ κάποια δόσι εἰρωνείας.

Ἔπρεπε νὰ ἐπινοήσω μιὰ ἱστορία:

—Κάποιος γιαντρός, ποῦ ἔκανε πειράματα, μὲ νάρκωσε σὲ χαμηλὴ θερμοκρασία καὶ φαίνεται πὼς λησμονήθηκα ἀπὸ τότε. Καὶ τώρα τὸ μόνο ποῦ ἔρω ἀπ' τὴν ἐποχὴ σας εἶναι πὼς θρίσκομαι σὲ τοῦτο δῶ τὸ τραῖνο, ταξιδεύοντας γιὰ τὴν Ἀθήνα.

—'Η περίπτωσηί σας είναι πραγματικά σπάνια. Στη σημερινή εποχή θέβαια μεταχειριζόμαστε εύρύτατα την τεχνητή χειμερία νάρκη για θεραπευτικούς σκοπούς, απαγορεύεται όμως ή χρήση της για μία τέτοια ανάσωση ζωής. 'Ωστόσο, δέν φανταζόμουνά πώς στά 1954 θάχε τόσο πολύ προχωρήσει αὐτός ὁ ἀγνωστος στήν ἱστορία γιατρού σας.

—Πόσα χρόνια ζήτε σήμερα; ρώτησα.

—'Ο μέσος ὅρος εἶναι 91, ἀλλά οἱ γέροι τῶν 120 ὑπάρχουν στήν ἴδια περίπου ἀναλογία μέ τούς ἐβδομηντάρηδες τῶν δικῶν σας καιρῶν. Καρκίνος, φυματίωση κι' ἄλλες πολλές ἀρρώστειες ἔχουν τελείως ἐξαλειφθῇ. Καρδιοπάθειες καί νευρικές διαταραχές ἔχουν πολὺ περιορισθῇ μέ τις προόδους τῆς ἐπιστήμης καί πρό παντός χάρις στήν ἔνωση τῆς 'Ανθρωπότητος, πού πραγματοποιήθηκε πρὶν ἀπὸ ἀρκετές δεκαετίες καί ἐξασφάλισε γαλήνη καί εὐημερία στοὺς λαοὺς καί τὰ άτομα.

—'Υπάρχουν φτωχές κοινωνικές τάξεις;

—Φαίνεται πὺς εἶστε προϊστορικός... Εἶναι τελείως ἀκατανόητο γιὰ μᾶς, νὰ ὑπάρχη ἔλλειψη τροφῆς, ρούχων, κατοικίας, ἱατρικῆς περιθάλψεως ἢ ἐκπαιδεύσεως. 'Η ἀξιοποίησι τῆς Σαχάρας καί τῶν ἄλλων ἐρήμων, ἢ ἐξέλιξι τῆς τροφοχημείας καί πρό παντός ἡ συστηματική ἐκμετάλλευσι τῶν θαλασσῶν συνετέλεσαν σὸ νὰ ἔχωμε σήμερα ἐξαπλάσια παραγωγή τροφίμων ἀπὸ ὅ,τι στήν ἐποχή σας. Κι' ὁ μὴ οὐ πληθυσμός μας μόλις ξεπερνάει τὸ τριπλάσιο. 'Η παγκόσμια παραγωγή ἐλέγχεται ἀπὸ ἕναν Κεντρικὸ Οἰκονομικὸ 'Οργανισμό, πού κατευθύνει τὰ ἐθνικά συμβούλια καί διὰ μέσου αὐ-

τῶν ὅλους τοὺς παραγωγικοὺς κλάδους. 'Η ἀτομικὴ ἰδιοκτησία ἔχει ὠρισμένα ὅρια, πού ὥστόσο, κανέναν δέν στενοχωροῦν. 'Οσο γιὰ τίς κοινωνικὲς διαφορὰς, δέν τίς ἀντιλαμβάνομαστε ὅπως ἐσεῖς τότε. Βλέπετε δέν ἔχει σημασία τί ἐπάγγελμα ἐξασκεῖ καθένας, ἀφοῦ ἢ ἐκπαιδεύει εἶναι γενική, ἂν καί ὄχι ὑποχρεωτική, πιά, γιὰ τί ἐλάχιστοι εἶναι ἐκεῖνοι πού θὰ ἀνέχονταν νᾶναι μειωμένοι ἀπ' αὐτὴ τὴν πλευρά. 'Εξ ἄλλου ἡ ἀμοιβὴ εἶναι πάντα ἀρκετή, μ' ὅλο πού στοὺς ἐφευρέτες, τοὺς ἐρευνητάς καί σ' ὅσους παρέχουν ξεχωριστὲς ὑπηρεσίες, δίδονται ὠρισμένες ἔκτακτες ὑλὲς καί ἠθικὲς παροχές.

'Η περιέργειά μου διαρκῶς ἀναβε.

—Καί τί τις κάνουν τίς πρόσθετες ἀμοιβές, ἀφοῦ τὸ μέλλον τους εἶναι ἐξασφαλισμένο;

—Μὴν εἰσάστε ἀφελῆς. Μποροῦν νὰ ταξιθεῖν καλὺτερα καί πὺ μακρὺν τὸ Σαββατοκύριακο τῆς ἀργίας τους ἢ τὸ μὴν τῆς ἀδείας τους. Μποροῦν ἀκόμα νὰ πάρουν περισσότερα φίλμς γιὰ τὸ σουπερ - ραδιό τους.

—Τί εἶναι αὐτὸ πάλι;

—Μὲ συγχωρεῖτε, ἐσχάσα. Εἶναι ἕνας συνδυασμὸς ραδιοφώνου, τηλεοράσεως, πικ - ἅπ καί τρισδιάστατου κινηματογράφου. Μεταδίδει προγράμματα, παίζει καί ξεχωριστὰ φίλμς. Οἱ ἐκπομπές, ἐφ' ὅσον τὸ θελήσωμε, ἀναπαράγονται σὲ εἰδικὴ συσκευή καί τίς ἔχομε πάντα στή διάθεσί μας ὅσα χρόνια κι' ἂν περάσουν. Οἱ σπιτικές μας ἀνέσεις ἔχουν πολὺ βελτιωθῇ. 'Ολες οἱ δουλειές, ἀπ' τίς ἀπλὲς ὡς τὸ μαγειρεῖν, γίνονται αὐτόματα. 'Αν οἱ κονσέρβες, πού ἡ θρηπτική τους ἀξία σὲ τίποτε δέν διαφέρει ἀπ' τὰ νωπὰ τρόφιμα, ἔχουν

ἀπὸ πρὶν τοποθετηθῇ στήν κατάλληλη θέσι, ἀρκεῖ τὸ πάτημα ἑνὸς κουμπιῦ γιὰ νᾶναι σὲ λίγο τὸ φαγητὸ ἔτοιμο. 'Απ' τὸ σπίτι μας μποροῦμε νὰ ἐπικοινωνήσωμε εὐκολώτατα μέ ὅποιοδήποτε πρόσωπο θέλωμε, χάρις σὸ σουπερ - τηλεφώνω, πού εἶναι ἀνάλογο μέ τὸ σουπερ - ραδιό. Μ' ὅλα μας ὅμως τὰ κομφορ ἀυτά, αἰσθανόμαστε ζωηρότερη τὴν ἐπιθυμία νὰ ζοῦμε πὺ κοντὰ στοὺς συνανθρώπους μας. Γι' αὐτὸ οἱ διαφορὲς διαλέξεις, ἐκθέσεις, συναυλίες κι' οἱ κάθε εἶδους γενικά συγκεντρώσεις εἶναι πὺ διαδεδομένες. 'Ακόμα κι' οἱ σπιτικές μας συναναστροφές εἶναι πὺ πολλές ἀπὸ ὅ,τι σὰ ἀστικά σπῖτα τοῦ 1910.

—Πολλὰ πράγματα ξέρετε ἀπ' τὸν αἰῶνα μας, τοῦ εἶπα. 'Εχετε σπουδαῖες ἱστορικὲς γνώσεις.

—Τὸ ἐπάγγελμά μου, θλίπετε. Εἶμαι εἰκοστοαἰωνολόγος ἱστορικός. Εἶναι μιά ἀπ' τίς εἰδικότητες πού θὰ διατηρηθοῦν. Γιατί πρέπει νὰ σὰς πῶ πὺς τὰ τελευταῖα χρόνια ἄρχισε ζωηρὸς ἀγώνας ἐναντίον αὐτῆς τῆς τάσεως πού κατάντησε νὰ ξεπεράσῃ τὰ ὅρια τοῦ γελοίου. Φτάσαμε νὰ ἔχωμε δακτυλοχειρουργοὺς, ὀνυχολόγους, νευροστομαχολόγους, παραθυρολόγους - μηχανικούς, ἀρχαιολόγους - ἠλεκτρολόγους, γιὰ τὴν εἰδικὴ φωταγωγήσι τῶν ἀρχαίων μνημείων καί θάλτε. 'Εν ἀρχαίων μνημείων καὶ θάλτε. 'Εν τούτοις, ὠρισμένα καινούργια ἐπαγγέλματα εἶναι χαρακτηριστικά τοῦ 21ου αἰῶνος. Μερικά ἀπ' αὐτὰ ἀναφέρονται στίς διεθνείς σχέσεις κι' ἄλλα στήν ψυχολογία καί τὴν παιδαγωγική. 'Ο καθένας φροντίζει νὰ ἐλέγχῃ τὴν πορεία τοῦ ψυχικοῦ του κόσμου. 'Η ἀναγκαστικὴ χρῆσι μηχανημάτων γιὰ τὴν ἀνέυρεσι τῆς ἀλήθειας, μόνο μέ εἰδικὴ ἀδεια τῶν δικαστηρίων ἐπιτρέπεται.

Πολλοὶ ὅμως τὰ χρησιμοποιοῦν μόνοι τους, γιὰ νὰ θροῦν τίς ὑποσυνείδητες ἀνωμαλίες τους. Οἱ σχετικὲς ἐνδείξεις δείχνονται στὸν εἰδικό, ὁ ὁποῖος, ὅπως θὰ τὸν ἐννοοῦσατε ἐσεῖς στὸν καιρό σας, εἶναι μιά σύνθεσι ἱερωμένου - ἐξομολόγου καί παιδαγωγοῦ - συμβούλου.

—'Ωστόσο, παρατήρησα, ἔχετε καί σήμερα ἀνάγκη ἀπὸ δικαστήρια.

—Δυστυχῶς, τὸ κακὸ εἶναι ἀναπόσπαστο ἀπ' τὴν ἀνθρώπινη φύσι. 'Η ἐπιθυμία γιὰ διακρίσεις καί τιμές γίνεται ἀφορμὴ πολλῶν συγκρούσεων κι' ἐξ ἄλλου τὰ ἐρωτικά δράματα δέν λείπουν ὁλότελα.

—Καί σὲ ποῖο σημεῖο θρίσκεται ἡ ἠθικὴ κατάστασι;

—'Αν ἀναφέρεστε στὴ γενικὴ τῆς ἐννοια, θὰ σχηματίσατε ἤδη κάποια γνώμη. 'Αν πάλι ἐννοεῖτε τίς σχέσεις τῶν φύλων, ἡ ἠθικὴ μας σήμερα εἶναι πὺ κλειστή κι' ὁ ἔρωτας εἶναι συνηφασμένος μέ τὸ γάμο. 'Αντιθέτως, ἡ διαδικασία τῶν διαζυγίων ἔχει κατὰ πολὺ ἀπλουστευθῇ.

—'Ανθρωπε τοῦ 2054! τοῦ φώναξα· θλίπω πὺς μ' ὅλη τὴν ἐξέλιξι τῆς μηχανοκρατίας, ἡ ἐποχὴ σας ἔχει τὴ σφραγίδα τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ. Πολλὰ ἀπ' ὅσα θεωροῦσαμε οὐτοπίες, ὅταν μετὰ τὸν δεῦτερο παγκόσμιο πόλεμο διαβάσαμε τίς διακηρύξεις τοῦ Ο.Η.Ε., ἔχουν κι' ὅλας πραγματοποιηθῇ.

—'Ανθρωπε τοῦ 1954! μοῦ ἀποκρίθηκε, μάθε ἐπίσης πὺς πολλές ἀπὸ τίς προβλέψεις τοῦ 'Ιουλίου Βέρν, τοῦ Οὐέλς καί τῶν ἄλλων δέν φαίνονται οὔτε καί σήμερα κοντινές. Τὸ διάστημα δέν κατακτῆθηκε. Στείλαμε ἐξέβαια κατευθυνόμενες βολίδες στὸν 'Αρη καί στήν 'Αφροδίτη, χωρὶς ἐπιβάτες ὅμως. Κάποιοι

τολμηροί πρωτοπόροι φθάσανε στο φεγγάρι, όχι ζωντανοί δυστυχώς. Στάν τομέα του άεικινήτου πάλι, μπορούμε να πούμε πως ή χρησιμοποίησι των κοσμικών ακτίνων, έν συνδυασμῳ με την ήλιακή θερμότητα και τους πάγους των πόλων, θα μάς δώση στο κοντινό μέλλον μιὰ μορφή ύποταγής του. Σήμερα πάντως ή άτομική ενέργεια είναι ή κύρια κινητήρια δύναμις. Ή συμβολή της δικής σας έποχής στις πυρηνικές έρευνες ύπηρεζε πολύ μεγάλη. Μόνο πού παρ' όλίγο να στοιχίση την έρήμωσι του πλανήτη μας. Άλλοίμονο αν δέν σταματούσε με τις πρώτες ύδρογονοβόμβες ό τρίτος πόλεμος πού είχαν την άπρονοησία να άρχίσουν!

—Ποιά πνευματική έκδήλωσι έκτιμούν περισσότερο;

—Πάντα τη Φιλοσοφία. Μόνο πού δέν έχουν τίποτα να ζηλέψουν οί έπιστήμες κι' οί καλές τέχνες. Κάθε μιὰ έχει τη δική της φιλοσοφία κι' όλες μαζί πάλι συγκροτούν τη Συστηματική Φιλοσοφία. Αυτά δέν μπορείτε να τα καταλάβετε. Έκείνο πού έχω να σας πῶ είναι πως ή έπιστήμη κινείται σήμερα πρὸς την κατεύθυνσι του ιδεαλισμοῦ. Συναισθάνεται πρὸ παντός την ατέλεια των πληροφοριῶν πού μάς δίδουν οί αίσθήσεις κι' αναλογίζεται τί θα σήμαινε γιά τὸν άνθρωπο μιὰ έκκτη αίσθησι πού θα τοῦ επέτρεπε να κατανικήση τὰ ὅρια των άποστάσεων και μιὰ έβδόμη πού θα τὸν έφερε σε άμεση έπαφή με τὸν άόρατο πνευματικό κόσμο. Αυτά είναι θέβαια άπλές ύποθέσεις, υπάρχουν όμως σήμερα φιλοσοφικές σχολές πού προσανατολίζονται και πρὸς μιὰ όγδοή αίσθησι, πού θα μάς έκανε να ζοῦμε τὸ ίδιο έντονα στὸ παρόν, τὸ παρελθὸν και τὸ μέλ-

λον, καταργώντας έτσι την έννοια του χρόνου.

—Σταματᾶτε γιατί χαλίζομαι. Πέστε μου μονάχα ακόμα ποιά είναι ή θέσι της θρησκείας.

—Οί τελετουργικές μορφές στο Χριστιανισμό μείνανε οί ίδιες. Ή έξωεκκλησιαστική όμως θρησκευτική ζωή έχει πολὺ πλουτισθῇ. Ίδιαίτερη θέσι κατέχουν οί συμφωνικές συναυλίες και ὁ περὶ θρησκευτικοῦ περιεχομένου. Συχνά θα θρήτε την εύκαιρία ν' ακούσετε έργα τοῦ Μπάχ, τοῦ Χάυντ, τοῦ Χαίντελ και πολλῶν άλλων. Οί θρησκευόμενοι είναι πολὺ υπερήφανοι γιατί πραγματοποιήθηκε πάνω στη Γῆ μιὰ παγκόσμια Πολιτεία με σύμβολο την Άγάπη και την Ειρήνη. Τὸ ίδιο κι' οί κοινωνιολόγοι ιστορικοί πού βλέπουν στὸν αἰῶνα μας τὸ τέλος της βαρβαρότητας και την άρχή της εἰρηνικής εξέλιξης.

—Και ή Έλλάδα μας, πῶς θρίσκει ή πατρίδα μας;

—Ή ιδιαίτερη πατρίδα μας είναι τὸ ίδιο καλά, ὅπως και ὅλη ή ανθρωπότης. Τὸ τελευταίον ζήτημα πού τη συνετάραξε ήταν τὸ γλωσσικὸ πού ξαναπαρουσιάστηκε πιὸ έντονα άπ' τὸ 1970 και κατέληξε στη φωνητική γραφή χωρίς γιώτα, ήτα και τέτοια. Ὡστόσο, ή παγκόσμια γλώσσα, εἰνα είδος έσπεραντοϊταλικής, καλλιεργείται θαυμάσια κι' έδω παράλληλα με την έννική. Ὡς τὸ 2050 μάλιστα ήταν ή Ἀθήνα έδρα της Ιίαγκοσμίου Συντονιστικής Ὑπερκυβερνήσεως. Τώρα κι' ὡς τὸ 2060 θα είναι τὸ Γιόχαννεσμπουργκ.

—Ὡστε θρίσκει καλά ή Έλλάδα; Κι' αὐτὸ τὸ διαβολεμένο ντάγκ ντούγκ κάθε δευτερόλεπτο... Δέν έφτιασαν ρόδες άπὸ καουτσούκ ή ακόμα και γραμ-

μές καουτσουκένιες γιά τὰ τραίνα;

—Ὁ συνταξιδιώτης μου είχε σηκωθῇ.

—Βλέπω πῶς με βοηθεῖτε στις προβλέψεις μου, εἶπε ανοίγοντας τὸ παράθυρο.

—Τις προβλέψεις του; άναρωτήθηκα τί νάθελα να πῇ;

—Πάντως βοηθήσατε τη φαντασία μου, συνέχισε, γιά τὸ διαγωνισμό της «Έκλογής».

—Τῆς «Έκλογής;» Βγαίνει ακόμα ή «Έκλογή;»

—Βγαίνει, βγαίνει, μοῦπε σκασμένος στα γέλια ὁ άνθρωπος τοῦ...2054.

Ένδιαφέρουσες συνεργασίες μάς έστειλαν οί άναγνώστες μας: Ἀλέκα Αῤῥητοῦ Ἀθήναι, Τάκης Κοντονάσιος Ἀθήναι, Ἀντώνιος Κουμνός Ἀθήναι, Τάσση Κωνσταντόπουλος Ἀμαλίας, Μιχὴλ Μπούγιος Βοιλήσια, Γ. Ν. Κ. Ἀθήναι, Ἀπόστολος Εὐαγγελόπουλος Ἀθήναι, Βικτωρία Ζαοῤῥά Ἀθήναι, Έμ. Καραμανῶλης Παλ. Φάληρον, Έλένη Καρόλου Ἀθήναι, Δημήτριος Μητάκος Νάουσα, Βασίλειος Τσιάτης Πειραιεύς, Δελταμιάς, Θεσσαλονίκη, Πέτρος Μασέλης Φλώρινα, Ἀνδρέας Μπεράτης Ἀθήναι, Δημήτριος Πλατανίτης Ἀθήναι, Γιώργος Κρεμμύδας Ἀθήναι, Τούλα Φουρνάρη Παλ. Φάληρον.

Τὸ άρθρο τοῦ κ. Πάνου Κοντέλλη, πάνω στὸ ίδιο θέμα, τὸ ὁποῖο έπίσης θραβέυθηκε, θα δημοσιευθῇ στὸ έπόμενο τεῦχος.

Εμπρός! εμπρός! φωνάζει από τὸ τηλέφωνο ή θεία Τζένη πού έχει άρχίσει να βαρυακούη. Ποιός είναι εκεί;

—Έδῶ Ἀλμπερτ, θεία, άπαντὰ ὁ μικρός.

—Ποιός; δέν σ' ακούω.

—Ἀλμπερτ, ξεφωνίζει πάλι ὁ μικρός. Ἀ-λ-μ-π-ε-ρ-τ! Α, ὅπως ἀχλάδι, λ, ὅπως Λάιονελ, μπ, ὅπως Μπέρτραν, ρ, ὅπως Ρόμπερτ και τ ὅπως Τόμμι.

—Ναί, ναί, άπαντὰ ή θεία. Και ποιός άπ' ὅλους εἶσαι εσύ;

Up

Ο μαθητάκος τοῦ δημοτικοῦ στὸ θεῖο του. —Ὅταν μεγαλώσω θα γίνω έφευρέτης και θα πλουτίσω.

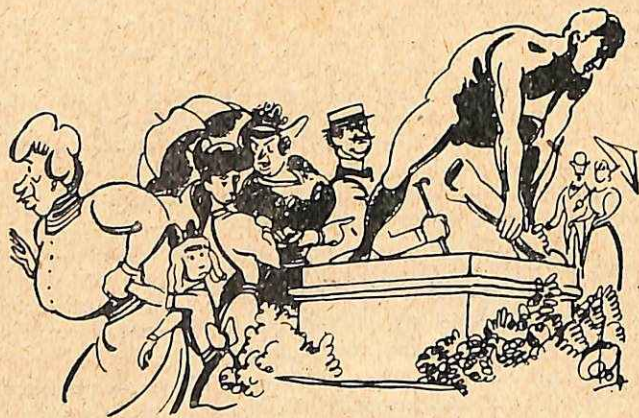
Ὁ θεός και γιατρός: Και τί σκέπτεσαι να έφεύρης;

Ὁ μικρός: Θα έφεύρω μιὰ ειδική άσπιρίνη με πολλή χλωροφύλλη!

—Και πῶς σου ήρθε ή ιδέα;

Ὁ μικρός: Μὰ δέν ακούς πού ὅλος ὁ κόσμος λέει διαρκῶς: αὐτὸς ὁ βρωμοπονοκέφαλος, αὐτὸς ὁ βρωμοπονοκέφαλος...

Tatler

σάρισε μερικά πειραχτικά δίστιχα για τόν «Ξυλοθραύστη».

Τήν ίδια εποχή, μερικοί απ' τήν παρέα τών νέων «φαρσέρ» σκέφτηκαν «νά σκαρώσουν» κι' αὐτοί μιὰ φάρσα, ἄτυχη ὅμως κι' ἀσυλλόγιστη. Ἀποφάσισαν νά παρουσιάσουν ἀκόμα πιό ἔντονη καί χτυπητή τή γύμνια τοῦ «Ξυλοθραύστη». Προμηθεύτηκαν λοιπόν χρωματιστό μελάνι καί πινέλο, κι' ἕνα Σαθβατιάτικο θράδου, ἔβαψαν κόκκινο ὠρισμένο σημεῖο τοῦ γυμνοῦ ἀγάλματος. Τήν ἄλλη μέρα θά παραφύλαγαν νά δοῦν τί θάκαναν οἱ τότε σεμνότυφες κι' αὐστηρὲς Δέσποινες τῆς Ἀθήνας, τήν ὥρα τοῦ πρωῒνου κυριακάτικου περίπατου.

Στίς 11 τὸ πρωῒ, ἄρχισε ὅπως γινότανε πάντα ὁ περίπατος τῆς Κυριακῆς στὴ Λεωφόρο Ἀμαλίας. Εἶχαν καταφθάσει ὅλες οἱ καλὲς οἰκογένειες τῶν Ἀθηναίων μὲ τὰ κορίτσια τους, κι' ἔκαναν βόλτες στ' ἀντικρυνὸ πεζοδρόμιο τοῦ Ζαπτείου, στίς Πιπεριές, οἱ δὲ περιπατητὲς ἦσαν πολλοί. Ἐξαφνὰ «ἔσκασε ἡ μπόμπα». Κάτι κυρίες παρατήρησαν τὸ χρωματισμὸ τοῦ ἀγάλματος καί τάχασαν, ἔγιναν κι' αὐτὲς κατακόκκινες ἀπ' τὴ ντροπὴ τους. Μὲ τρόπο,

προσπαθοῦσαν ν' ἀποκρύψουν ἀπ' τὰ μάτια τῶν ἄβγαλτων κι' ἀθῶων κοριτσιῶν τους τ' ἀνήθικο θέαμα. Ἀστραπιαῖα διαδόθηκε σ' ὅλους τὸ τί εἶχε γίνεῖ. Οὔτε κεραυνὸς νάχε πέσει δὲν θά προξενούσε τέτοιοιον πανικό.

Οἱ μητέρες φρόντιζαν νά μὴν ἀντιληφθοῦν τίποτα τὰ κορίτσια τους, τὰ ἔπαιρναν ἀπ' τὸ χέρι καί τρομοκρατημένες ἔφευγαν. Αὐτὰ πάλι, περίεργα, τίς ρωτοῦσαν νά μάθουν ποιά ἦταν ἡ ἀφορμὴ τῆς ἑξαλλῆς ἐκείνης φυγῆς. Οἱ μανάδες τους μὴ θέλοντας νά ποῦν τὴν ἀλήθεια, τοὺς ἔλεγαν πὼς κάποια «ἀνάγωγος καί ἀγενὴς πρῶξις ἔλαβε χώραν», τὴν ὁποίαν βέβαια δὲν ἐπιτρεπότανε νά μάθουν.

Μερικὲς γρη῏ς κυρίες μὲ «μπονέ», καταριώντουσαν τὸ δράστη: «Ὁ Θεὸς νά τοῦ κόψῃ τὸ χέρι». Πιάναν τὰ μάγουλά τους καί λέγαν: «Ἔτσι πού κατάντησε ἡ Κοινωνία τῆς Ἀθήνας, φωτιά θά πέσῃ νά μᾶς κάψῃ». Καί σταυροκοποῦντο! Κατὰ τοὺς φαρσέρ ὅμως, κάτι γνωστὲς γεροντοκόρες εἶχαν ξεστραβωθῇ μὲ τὰ «φασαμέν» τους νά κυττάζουν «ἀσκαρδαμυκτὶ» τὸν Ξυλοθραύστη... Σὲ λίγα λεπτὰ ἡ Λεωφόρος Ἀμαλίας

ας ἄδειασε ἀπ' τοὺς περιπατητὲς.

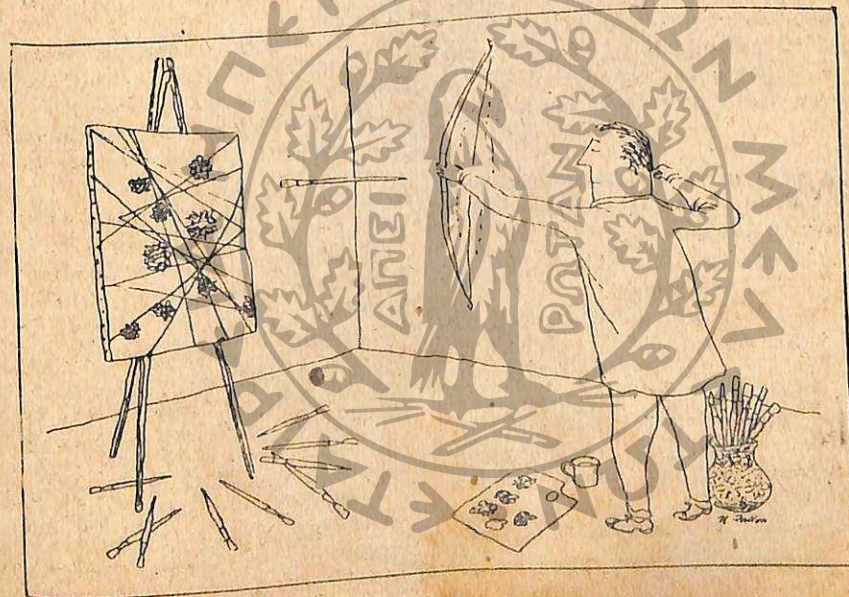
Διαδόθηκαν πολλὲς καί διάφορες φανταστικὲς ἱστορίες. Μεταξὺ ἄλλων, εἰπώθηκε καί πιστεύτηκε πὼς κάποιος «γεροζευξέκης» αὐστηρὸς ἠθικολόγος, εἶχε διαπράξει τὴ βεβήλωση τοῦ ἀγάλματος, γιὰ νά ὑποχρεώσῃ τὴ Δημαρχία νά βάλῃ μυαλό, νά συνεισπῇ, καί νά σηκώσῃ τὸ «ξετίπωτο» ἐκεῖνο γυμνὸ ἀγαλμα, νά μὴ τὸ βλέπουν οἱ Ἀθηναῖες. Ἡ

πραγματικὴ ὅμως ἀλήθεια εἶναι ὅπως σᾶς τὴν διηγήθηκα.

Ὁ Δήμαρχος ἀνάθεσε ἀμέσως σ' ἕναν εἰδικὸ τεχνίτη ν' ἀποχρωματίσῃ τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ σώματος τοῦ Ξυλοθραύστη. Ὅλες ὅμως οἱ προσπάθειες πού ἔγιναν γιὰ τὸν ἀποχρωματισμὸ ἀποτύχανε, γιὰτὶ τὸ κόκκινο μελάνι ἦταν δυστυχῶς ἀνεξίτηλο, καί τὸ μάρμαρο τὸ εἶχε ἀπορροφήσῃ βαθιά. Ἀναγκάστηκαν λοιπὸν νά πάρουν τὴν ἀπόφασιν, καί νά προβοῦν στὸν...ἀκρωτηριασμὸ του!

ΜΟΝΤΕΡΝΑ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Κάποτε ο Λασκαράτος έκανε περπάτο στους δρόμους του Ληξουριού. Κάποιος, θέλοντας να τον πειράξει, του πέταξε από το μπαλκόνι δύο κέρατα. Ο Λασκαράτος τότε δεν τα έχασε. Γύρισε προς το μπαλκόνι και φώναξε:

—Χτενίζεσαι, όρε Γερασιμάκι, χτενίζεσαι;

Α. Χορμάδας

☆

Στο μάθημα της φυσικής. Ο καθηγητής: 'Αποδημώντας, λοιπόν, ο πελαργός παίρνει κατά τη διάρκεια της πτήσεώς του πάνω στη ράχη του κι' άλλα μικρά πουλάκια που βρίσκονται στο δρόμο του και που δεν άντέχουν στο μεγάλο πέταγμα, κι' εκείνα πάλι για να εύχαριστήσουν τον συνταξιδιώτη εύεργέτη τους τον απαλλάσσουν από τα παράσιτα που βρίσκονται στα πούπουλά του, τρώγοντάς τα! Τί είπα, Γιαννάκη; Πές το με δικά σου λόγια;

Ο μαθητής: Με δικά μου λόγια, κ. καθηγητά, είπατε ότι ο πελαργός είναι ένα ιπτάμενο έστιατόριο...

Γ. Δ. Κ.

☆

Μια μέρα που ζωγράφιζα ήταν δίπλα μου ένας μικρός φίλος μου και σε κάποια στιγμή που μου έκανε μια άνοητη διόρθωσι του λέω:

—Κριτικός είσαι;

—Όχι! μου άπαντά. 'Από την "Ανδρο είμαι.

Γεώργιος Σαρηγιάννης

☆

Κάποιος κομπογιαννίτης μάλλω-σε κάποτε έναν άσθενή του διότι έφαγε πολύ καρπούζι και γι' αυτό το άρρώστησε.

—Πού το κατάλαβες, άφέντη;

τόν ρώτησε με έκπληξι ο μαθητευόμενός του, που τον άκολουθούσε στις έπισκέψεις του, όταν άπομακρύνθηκαν.

—Δεν είδες, κουτέ, άπάντησε ό... δάσκαλος, πίσω από την έξώπορτα τις καρπουζόφλудες;

Και ο μαθητής λοιπόν μια μέρα που πήγε σε μια έπίσκεψι μόνος του, έπειδη ο κομπογιαννίτης ήταν άπασχολημένος άλλου, μάλλωσε τον άσθενή διότι έφαγε...γάϊδαρο. Φυσικά ο άσθενής τον έδιωξε κακήν κακώς. "Όταν λοιπόν παραπονέθηκε στον δάσκαλό του και αυτός τον ρώτησε με συνοδεία μιας φοβερής σβερκιάς πώς του ήρθε και είπε τέτοια κουταμάρα, το τσιράκι άπάντησε κλαίγοντας:

—Είδα, δάσκαλε, πίσω από την πόρτα, το σαμάρι του γαϊδάρου!...

Σωτήριος Τσαντίλας

☆

Τα παλιά χρόνια ύπηρετούσε στο Δήμο Πατρέων ως Γενικός Γραμματεύς ο Σπύρος ο Πάππας.

Μια φορά μπήκε στο γραφείο του ένας δημότης και του άνέπτυξε την ύπόθεσί του.

—Δίκιο έχεις, άπάντησε ο Πάππας. Θα δώ τί μπορεί να γίνει.

Σε λίγο μπαίνει άλλος δημότης:

—Δίκιο έχεις, λέει και σ' αυτόν ο Πάππας.

—Καϋμένη, Σπύρο, του λέει ένας φίλος του, δεν πρόσεφες ότι και οι δυο σου μίλησαν για το ίδιο ζήτημα και ο καθένας ύποστηριξε τελείως αντίθετη άποψι; Δεν μπορεί να έχουν και οι δυο δίκιο.

—Δίκιο έχεις... κάνει και για τρίτη φορά ο Πάππας.

PIZ.

PONTEN

Του...

ΡΑΪΝΕΡ ΜΑΡΙΑ ΡΙΑΚΕ

Αν διστάζω να σ'ας διηγηθώ τη ζωή του με χρονολογική σειρά, σ'α μι'α βιογραφία, είναι γιατί μου φαίνεται πώς όλες οι χρονολογίες που είναι γνωστές (και είναι μόνο πολύ λίγες) είναι πολύ γενικές και άπρόσωπες αν τις συγκρίνει κανένας με το βαθύ προσωπικό νόημα που τους έδωσε αυτός ο άνθρωπος. Χωρισμένα με τη θουνοσειρά του γιγάντιου τούτου έργου, από όλα που έχουνε κάποτε ύπάρξει, είναι δύσκολο να αναγνωρίσουμε γεγονότα περασμένα. Πρέπει να περιοριστούμε σε όσα διηγήθηκε ο ίδιος σε διάφορες ευκαιρίες, και σε ό,τι έπαναλάβαινε κατά καιρούς όλοι στις διηγύσεις τους.

'Από τα παιδικά του χρόνια ξέρουμε μόνο πώς μικρό ακόμα αγόρι τον στείλανε από το Παρίσι σ' ένα οικότροφείο του Μπωβέ, όπου του λείπει ή σπιτική ατμόσφαιρα, και που υποφέρει, εύαισθητος καθώς ήτανε, ανάμεσα σε ξένους, που δεν τον ύπολόγιζαν. Γυρίζει στο Παρίσι, στα δεκατέσσερά του χρόνια, και μαθαίνει σε μια μικρή σχολή εικαστικών τεχνών τον πηλό, που δεν μπορεί σχεδόν πια να τον αφήσει από τα χέρια, τόσο πολύ του ταιριάζει αυτή η ύλη. 'Αλλωστε του άρρέσει ό,τιδήποτε είναι δουλειά: εργάζεται και κατά τη διάρκεια του φαγητού, διαβάζει

και σχεδιάζει. Ζωγραφίζει περπατώντας στους δρόμους και ακόμα, πολύ νωρίς το πρωί, σχεδιάζει στο Jardin des Plantes, τα μισοκοιμισμένα ζώα. Καί σε ό,τι δεν τον καλεί ή διάθεσή του, τον σπρώχνει ή φτώχεια. 'Η φτώχεια, που χωρίς εκείνη δε θα μπορούσαμε να διανοηθούμε τη ζωή του, και που ποτέ δε θα ξεχάσει πώς σε κείνη

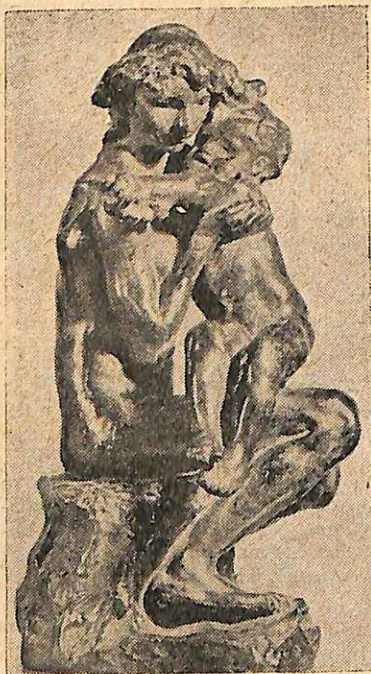
χρωστάει ότι έζησε με τα ζώα και τα λουλούδια, στερημένος από όλα, ανάμεσα σε όλα τα πράγματα που στερούνται και είναι φτωχά, και που έξαρτώνται από το Θεό και μόνο από Κείνον.

Στα δεκαεπτά του χρόνια προσλαμβάνεται από ένα διακοσμητή και δουλεύει για κείνον, όπως αργότερα για τον Carrier - Belleuse στο 'Εργοστάσιο των Σεβρών, και για τον Van Rasbourg στην 'Αμβέρσα και στις Βρυξέλλες.

Η πραγματική και ανεξάρτητη ζωή του άπέναντι στη δημοσιότητα αρχίζει περίπου το 1877. Αυτή η ζωή αρχίζει με μια κατηγορία, ότι έπλασε το άγαλμα «'Η Χαλκή εποχή», που είχε εκθέσει τότε, παίρνοντας το καλούπι κατευθείαν πάνω στο μοντέλο. 'Ετσι η ζωή του αρχίζει με μια κατηγορία. 'Ισως να μη το θυμόταν πια τώρα, αν δεν είχε τόσο επιμείνει ή κοινή γνώμη να τον κατηγορή και να τον άπαρνεϊται.

Κεφάλι κόρης

Ἀδελφός καὶ ἀδελφή.

Δὲν παραπονιέται γι'αυτό, μόνο ποὶ κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιρροή αὐτῆς τῆς ἐχθρότητας ποὺ δὲν ξεθύναι καὶ δὲν ὑποχωροῦσε μὲ κανέναν τρόπο, ἀνάπτει ἓνα γερὸ μνημονικὸ γιὰ δυσάρεστες ἐμπειρίες, ποὺ θὰ εἶχε ἀτροφίσει ἀλλοιωτικά στὸ χαρακτήρα του, ὅπου τὸ αἶσθημα γιὰ τὴν οὐσία καὶ μόνο ἦταν τόσο δυνατό. Οἱ ἱκανότητές του ἦταν ἀπέραντες ἀπὸ ἐκείνη κιόλας τὴν ἐποχὴ, ἀπὸ τὴ χρονία τοῦ 1864 ὅταν ἔπλασε τὴ μάσκα τοῦ «Ἀνθρώπου μὲ τὴ σπασμένη μύτη». Δούλεψε πολὺ κάτω ἀπὸ τὴν ἐπίδραση τούτης τῆς μάσκας, ἀλλὰ ὅ, τι ἔβγαίνει ἀπὸ τὰ χέρια του παραμορφωνόταν ἀπὸ χέρια ξένα καὶ δὲν ἔφερε τὸ ὄνομά του.

Τὰ καλούπια ποὺ ἔκανε γιὰ τὸ ἐργοστάσιο τῶν Σεβρῶν καὶ ποὺ εἶχαν πεταχτεῖ γιὰτὶ θεωρηθήκανε ἀχρηστα, καὶ γίνανε κομμάτια, τὰ βρῆκε καὶ τὰ πήρε ἀργότερα ὁ κ. Roger—Mark. Οἱ δέκα μάσκες ποὺ προορίζονταν γιὰ μιὰ ἀπὸ τὶς δεξαμενὲς στὸ Τροκαντερό ἐξαφανίστηκαν ἀμέσως μόλις τὶς

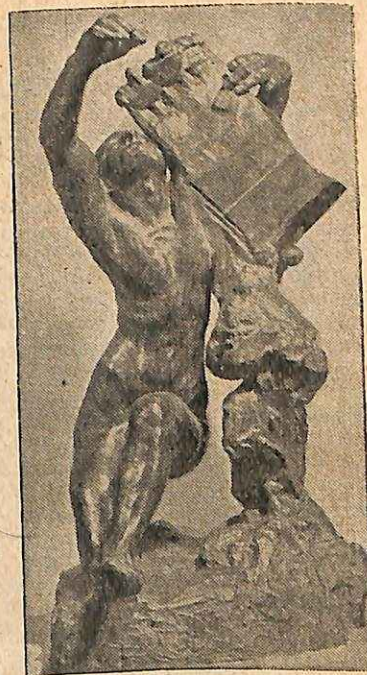
εἶχανε τοποθετήσει, καὶ δὲν ἔχουνε ξαναβρεθεῖ μέχρι σήμερα. Οἱ «Ἀστοὶ τοῦ Καλαί» δὲν ἀποκτήσανε τὴν τοποθέτηση καὶ τὸ στήσιμο ποὺ εἶχε προτείνει ὁ καλλιτέχνης. Κανένας δὲ θέλησε νὰ παραστῇ στὰ ἐγκαίνια τοῦ μνημείου. Στὸ Νανσύ ὑποχρέωσαν τὸ Ροντέν νὰ κάνει ἀλλαγὲς στὸ βάθρο τοῦ ἀγάλματος τοῦ Claude Lorrain, ἀλλαγὲς ποὺ δρισκόντουσαν σὲ ἀντίθεση μὲ τὶς πεποιθήσεις του. Καὶ θὰ θυμόσαστε ἴσως ἀκόμα μὲ τί πρωτακουστο τρόπο ἀρνήθηκαν τὸν Μπαλζάκ ἐκεῖνοι ποὺ τὸν εἶχανε παραγγεῖλει, μὲ τὴν πρόφαση ὅτι ἡ ομοιότητα δὲν ἦταν ἀρκετὴ. Ἴσως νὰ μὴν προσέξατε στὶς ἐφημερίδες, πὼς ἀκόμα πρὶν ἀπὸ δυὸ μόνο χρόνια καταστρέψανε μὲ τσεκουριὲς τὸ γύψινο πρόπλασμα τοῦ «Στοχαστῆ» ποὺ εἶχε τοποθετήσει δοκιμαστικά προ-στὰ ἀπὸ τὸ Panthéon. Ἀλλὰ εἶναι δυνατόν νὰ διαβάσετε μιὰ ἀνάλογη εἰδηση σήμερα ἢ αὔριο, ὅποτε γίνεαι μιὰ ἐπίσημη ἀγορὰ ἐνὸς ἔργου τοῦ Ροντέν. Γιὰτὶ ἡ ἀπαρίθμηση αὐτῆ, ποὺ περιλαμβάνει μόνο μιὰ ἐπιλογή ἀπὸ ὅλες τὶς προσβολὲς ποὺ κάνουν στὸ Ροντέν, καὶ ποὺ ἀκατάπαυστα τὶς πληθαίνουν, μπορεῖ νὰ μὴν ἔχει ἀκόμα τελειώσει. Θὰ ἦταν φυσικὸ νὰ εἶχε δεχτεῖ ἓνας καλλιτέχνης τελικὰ αὐτὸν τὸν πόλεμο ποὺ τοῦ κηρύξαν ἐπανειλημμένα. Ἀγανάκτηση καὶ ἀνυπομονησία θὰ μπορούσαν νὰ εἶχανε παρασύρει ὅποιοιδήποτε ἄλλον. Ἀλλὰ πόσο θὰ εἶχε ἀποκαρυνθεῖ ἀπὸ τὸ ἔργο του ἂν εἶχε προσχωρήσει στὸν ἀγῶνα. Καὶ ἡ νίκη τοῦ Ροντέν εἶναι ὅτι ἐπέμεινε καρτερικὰ στὸ δικό του δρόμο, καὶ ὅτι ἀπαντοῦσε στὴν καταστροφὴ ὅμοια μὲ τὴ φύση: μ' ἓνα νέο πάντα ξεκίνημα καὶ πολλαπλάσια γονιμότητα.

Ὅποιοι φοβάται μήπως κατηγορηθεῖ πὼς εἶναι υπερβολικός, δὲν ἔχει κανένα ἀπολύτως μέσο νὰ σὰς περιγράψει τὴ δράση τοῦ Ροντέν, ἀφοῦ γύρισε ἀπὸ τὸ Βέλγιο. Ἡ μέρα τοῦ ἀρχίζει μὲ τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου, ἀλλὰ δὲν τελειώνει μὲ τὴ δύση του. Γιὰτὶ μιὰ μακριὰ λουρίδα ἀπὸ τὸ φῶς μιὰς λάμπας συμπλήρωνε τὶς τόσες φωτεινὲς ὥρες. Ἀργὰ τὴ νύχτα, ὅταν δὲ βρισκόταν πιά μοντέλο γιὰ νὰ ποζάρει, ἦταν πρόθυμη πάντα ἡ γυναίκα, ποὺ εἶχε μοιραστεῖ μὲ συγκι-

νητικὴ στοργὴ καὶ ἀφοσιωμένη δόξηα τὴ ζωὴ του, νὰ διευκολύνει τὴ δουλειά του μέσα στὸ φτωχικὸ δωμάτιο. Βοηθοῦσε μέσα στὴν ἀφάνεια, χανότανε στὶς πολλὲς μηδαμινὲς δουλειὲς ποὺ τὴς τυχαίνανε, ἀλλὰ ὅτι μπορούσε νὰ εἶναι καὶ ὡμορφὴ μὰς τὸ θυμίζει πάντα ἡ προτομὴ ποὺ ὀνομάστηκε La Bellone καὶ ἡ κατοπινὴ, λιτὴ προσωπογραφία τῆς. Καὶ ὅταν στὸ τέλος κουραζότανε καὶ κείνη, φανεωνόταν πόσο γεμάτη ἦταν ἡ μνήμη τοῦ καλλιτέχνη μὲ ἀναμνήσεις σχημάτων καὶ μορφῶν, ὥστε δὲν εἶχε κανένα λόγο νὰ διακόψει τὴ δουλειά του.

Τότε τοποθετήθηκαν τὰ θεμέλια ὀλόκληρου τοῦ γιγαντιαίου αὐτοῦ ἔργου· σχεδὸν ὅλα τὰ δημιουργήματα ποὺ ξέρουμε ἀρχίζουσε τὶς μέρες ἐκεῖνες, καταπληκτικὰ ταυτόχρονα. Σὰ νὰ ἦταν ἡ ἀπαρχὴ τῆς πραγματοποίησης, ἡ μοναδικὴ ἐγγύηση πὼς θὰ ἦταν δυνατό νὰ διεκπεραιωθεῖ τὸ κολλοσιαῖο αὐτὸ ἔργο. Χρόνια καὶ χρόνια διακοῦσε ἀμείωτη ἡ ξεχωριστὴ αὐτὴ δυναμικότητα, καὶ ὅταν τέλος ἐφανίστηκε μιὰ κάποια ἐξάντληση, δὲν ἔφταγε σ' αὐτὸ ἡ δουλειά, ἀλλὰ μᾶλλον οἱ ἀνθυγιεινὲς συνθήκες, ποὺ τόσον καιρὸ δὲν τὶς εἶχε κἄν προσέξει ὁ Ροντέν, σ' ἓνα σπίτι ποὺ δὲν ἔδλεπε ὁ ἥλιος (στὴ rue des Grands Augustins). Βέβαια ἡ φύση εἶχε λείψει στὸν καλλιτέχνη πολὺ συχνά, καὶ τὰ Κυριακάτικα ἀπογεύματα εἶχανε ξεκινῆσει πολλὲς φορὲς γιὰ νὰ τὴν ἀντικαθίστανε. Ἀλλὰ συνήθως βράδυαζε πιά, ὅταν περπατώντας ἀνάμεσα στοὺς τόσους ποὺ περπατοῦσαν (γιατὶ γιὰ νὰ μεταχειριστοῦν λεωφορεῖο δὲν μπορούσε νὰ γίνεαι λόγος, γιὰ χρόνια) φτάναν στὶς Fortifications, ὅπου ἀπλώνονταν οἱ κάμποι ἀκαθόριστα τυλιγμένοι στὸ σούρουπο, σὰν κάτι ποὺ δὲν μπορούσαν νὰ τὸ φτάσουν. Τώρα ὅμως μπόρεσε νὰ ἐκπληρῶναι τελικὰ ἡ παλιὰ ἐπιθυμία του καὶ νὰ κατοικήσουνε ὀριστικὰ στὴν ἐξοχή. Ἀρχικὰ πῆγαινε στὸ Bellevue, στὴ μικρὴ ἐξοχικὴ ἑπαυλὴ, ὅπου εἶχε μείνει ὁ Scribe, καὶ ἀργότερα στὰ ὕψη τοῦ Μεντόν.

Ἡ ζωὴ ἔγινε ἐκεῖ πολὺ πιὸ ἀπλόχωρη. Τὸ σπίτι (ἡ μονόροφη βίλλα τῶν Brillants μὲ τὸ ψηλὸ ταβάνι Louis XIII) ἦταν μικρὸ καὶ δὲν τὸ εἶχανε μεγαλώσει ἀπὸ τότε. Ἀλλὰ ἔπληρξε ἓνας κήπος ἐκεῖ, ποὺ μὲ τὴ χαρμώ-

Ὁρφεύς

νὴ ζωτάνια του συμμετεῖχε σ' ὅ,τι γινότανε, καὶ ἔκταση πλατεῖα ἀπλωνότανε μπροστὰ στὰ παράθυρα. Αὐτὸ ποὺ κυριαρχοῦσε τώρα στὶς καινούργιες συνθήκες ζωῆς καὶ ποὺ ἀπαίτοῦσε καινούργιες ὁλοένα προσθήκες, δὲν ἦταν ὁ ἀφέντης τοῦ σπιτιοῦ, ἀλλὰ τὰ ἀγαπημένα του ἀντικείμενα ποὺ ἤθελε νὰ τὰ περιποιηθεῖ. Γιὰ κείνα ἔγιναν τὰ πάντα. Πρὶν ἀπὸ ἔξη ἀκόμα χρόνια — τὸ θυμόσαστε ἴσως — μετέφερε τὸ περίπτερο τῶν ἐκθέσεων ἀπὸ τὸ Pont d'Alma στὸ Μεντόν, καὶ παραχώρησε τὸ μεγάλο φωτεινὸ χωρὸ στὰ ἀντικείμενα ποὺ τὸν γεμίζονε κατὰ ἑκατοντάδες.

Δίπλα σὲ τοῦτο τὸ «Musée Rodin» ἀναπτύχθηκε ἓνα ἄλλο μουσεῖο μὲ ἀρχαῖα ἀγάλματα καὶ κομμάτια (fragments) διαλεγμένα μὲ πολὺ προσωπικὸ γούστο, ποὺ περικλείει ἔργα αἰγυπτιακῆς καὶ ἐλληνικῆς τέχνης, ποὺ ὀρισμένα ἀνάμεσά τους θὰ εἶχανε κείναι ἐντύπωση καὶ στὶς αἰθούσες τοῦ Λούβρου. Σὲ ἓνα ἄλλο δωμάτιο ὑπάρχουνε πίσω ἀπὸ ἀττικά ἀγγεῖα,

πίνακες που χωρίς να αναζητήσει κανένας την υπογραφή, τους δίνει τα σωστά τους ονόματα: Ribot, Monet, Carrière, Van Gogh, Zuloaga, και ανάμεσα σε πίνακες που δεν είναι γνωστοί οι δημιουργοί τους, ανήκουν μερικοί στο Falguère, που ήταν ένας μεγάλος ζωγράφος. Φυσικά δε λείπουν οι αφιερώσεις, και τα βιβλία μόνον αποτελούν μιάν ογκώδη βιβλιοθήκη, κατά περίεργο τρόπο αβύθαρκτη, ανεξάρτητη από την έκλογη του κατόχου τους, χωρίς όμως να έχει δημιουργηθεί τυχαία. "Όλα αυτά τα αντικείμενα απολαμβάνουν τιμές και φροντίδες, αλλά κανένας δεν έχει την απαίτηση από κείνα να δημιουργούν μιάν ευχάριστη και αρμονική ατμόσφαιρα. "Έχει κανένας την εντύπωση σχεδόν, πώς δεν έχει ποτέ άλλοτε νοιώσει αντικείμενα τέχνης τόσο διαφορετικής εποχής και τεχνοτροπίας να έχει το καθένα τη δική του, δυνατή, ανεπηρέαστη και μοναχική ύπoσταση, όπως εδώ, που δεν μοιάζουν φιλόδοξα όπως στις συλλογές, και δεν είναι αναγκασμένα να συνεισφέρουν από τον πλούτο της ωμορφιάς τους σ' ένα γενικό συναίσθημα ευχαρίστησης, όπου θα χάνανε την ατομική τους σημασία χάρη στο σύνολο. Κάποιος είχε πει πως ο Ροντέν έχει τα αντικείμενα αυτά, σ'α να ήτανε ωμορφα ζώα και πραγματικά απέδωσε πολύ εκφραστικά τις σχέσεις που συνδέουν το Ροντέν με τα αντικείμενα που τον περιτριχίλωνε. Γιατί, όταν συχνά και τη νύχτα ακόμα πλανιέται ανάμεσα τους, προσεχτικά σ'α για να μην τα ξυπνήσει όλα και μ' ένα μικρό φως πλησιάζει ένα αρχαίο μάρμαρο, που κινείται, ξυπνάει και ξαφνικά ανασηκώνεται; βρίσκει την ίδια τη ζωή που πήγε ν' αναζητήσει και που τώρα τη θαυμάζει: «La Vie, cette merveille», όπως έγραψε κάπου.

Έδώ στην έξοχική απομόνωση έμαθε να περιβάλλει αυτή τη ζωή με μεγαλύτερη ακόμα πίστη και αγάπη. Τού αποκαλύπτεται τώρα σ'α σε ένα μυημένο, δεν του κρύβεται πια σ'ε τίποτα, δεν του δείχνει πια καμμιά δυσπιστία. Την αναγνωρίζει στα μικρά πράγματα όπως και στα μεγάλα, στα σχεδόν αδιόρατα όπως και στα ασύλληπτα στο μέγεθός τους. Και υπάρχει ή ζωή αυτή στο πρωινό σή-

κωμα και στο βραδυνό ξάπλωμα, υπάρχει ακόμα στα νυχτερινά ξαγρυπνήματα. Γεμίζει τα λιτά γεύματα παλιάς εποχής, το ψωμί και το κρασί. Βρίσκεται στη χαρά των σκυλιών και στους κύκνους, στους λαμπερούς κύκλους που διαγράφουνε τα περιστέρια με το πέταγμά τους. Βρίσκει την απόλυτη έκφρασή της σ'ε κάθε μικρό λουλούδι, και είναι χιλιάδες φορές σ'ε κάθε καρπό. "Ένα κάποιο φύλλο στο λαχανόκηπο καυχιέται για κείνη και με πόσο δίκιο. Με πόση χαρά λαμπυρίζει στο νερό, και τί ευτυχισμένη είναι σ'α δέντρα. Πόσο ξεουσιάζει τις ανθρώπινες υπάρξεις όταν δεν της αντιτάσσονται. Πόσο καλά στέκουνε τα μικρά σπίτια ακριβώς όπου πρέπει, σ'α σωστά επίπεδα. Και πόσο μεγαλόπρεπα πηδάνε, κοντά στις Σέβρες, το γιοφύρι πάνω απ' το ποτάμι, πώς σταματάει, ξεκουράζεται και παίρνοντας όρμη ξεναπηδάνε τρεις φορές. Και ακόμα πιο πίσω πώς μοιάζει το Mont-Valérien με τα όχυρά του, σ'α ένα μεγάλο πλαστικό έργο, σ'α μι'α ακρόπολη, σ'α ένα αρχαίο βωμός. Και αυτά εδώ τα δημιουργήσανε άνθρωποι που ήσαν κοντά στη ζωή: τον 'Απόλλωνα αυτόν, το Βούδδα που ξεκουράζεται πάνω σ' ένα ανοιγμένο λουλούδι, τουτο το πουλί, και τ'ο αδύνατο αυτό εφηβικό κορμό (Torso) όπου δεν υπάρχει κανένα ψέμα.

Αυτές οι ανακαλύψεις που δεν παύουν να του επαληθεύονται συνεχώς από το κοντινό και χειροπιαστό, όσο και από το απόμακρο και ασύλληπτο, γεμίζουν τις μέρες όλο δουλειά του Διδασκάλου στο Μεντόν. Οι μέρες του έχουνε μείνει μέρες όλο δουλειά, όπως και άλλοτε, ή μι'α δημοία με την άλλη, μόνο που τώρα έχει γίνει και το αγνάντεμα, ή συνύπαρξη με όλα και ή κατανόηση, αναπόσπαστο κομμάτι της δουλειάς του. «Je commence à comprendre» λέει καμμι'α φορά σκεπτικά σ'ε εύγνωμοσύνη. «Και το χρωστάω αυτό στο ότι έκοπιάσα και αγωνίστηκα για ένα μονάχα πράγμα. "Όποιος καταλαβαίνει ένα πράγμα, καταλαβαίνει τα πάντα».

.....
"Έτσι έγινε μι'α εποχή που ήταν αφιερωμένη στο απλό κύτταγμα. Κι'

Αιώνια ανοίγει

Οι άστοι του Καλαί (απόσπασμα)

Ὁ μέγας χορὸς τῆς θείας Τζέην

Τοῦ

HESKETH PEARSON

Ὁ Γκράχαμ Ρόμπερτσον ἄκουσε ἀρκετὲς φορές αὐτὴν τὴν ἱστορία ἀπὸ τὸ φίλο του Ὁσκαρ Οὐάιλντ. Ὁ Ρόμπερτσον εἶχε ἐξαιρετικὴ μνήμη καὶ τὴν διηγόταν σχεδὸν μὲ τὰ ἴδια λόγια ποὺ χρησιμοποιοῦσε ὁ Οὐάιλντ.

Ἡ θεία μου ἡ Τζέην ἦταν πολὺ ἡλικιωμένη καὶ πολὺ περήφανη. Ζοῦσε μόνη σ' ἓνα θαυμάσιο, ἀπομονωμένο παλιὸ ἀρχοντικό, στὴν Κομητεία τοῦ Τιππερέρυ. Οἱ γείτονές της δὲν τὴν ἐπισκέπτονταν ποτέ, ἀλλὰ καὶ ἂν ἀποφάσιζαν νὰ τὸ κάνουν, δὲν θὰ τοὺς δεχόταν εὐχαρίστως. Δὲν θὰ τῆς ἦταν εὐχάριστο νὰ δοῦν οἱ ἄλλοι τὶς χορταριασμένες ἀλλεῖες τοῦ κήπου της, τὶς ξεθωριασμένες ταπετσαρίες τῶν δωματίων της καὶ αὐτὴν τὴν ἴδια ποὺ δὲν ἦταν πιά οὔτε ὠραία καὶ δρο-

σερή, οὔτε ἡ προσωπικότης τῆς περιοχῆς, ἀλλὰ μόνο μιὰ γρη῏α γυναίκα ποὺ εἶχε πιά φάει τὸ ψωμί της. Χρόνο μὲ τὸ χρόνο περνοῦσε μόνη τὸ σούρουπο τῆς ζωῆς της, χωρὶς νὰ ξέρη ἀπολύτως τίποτε ἀπ' ὅ,τι γινόταν στὸν ἔξω κόσμο.

Ὅμως, κάποιον χειμῶνα, ἔνα μεγάλο γεγονὸς ποὺ πέρασε σὰν κύμα πάνω ἀπὸ τὴν περιοχή, ἀπ' τὴ μιὰ ἄκρη ὡς τὴν ἄλλη, καὶ τὴν ἀναστάτωσε, κατάφερε νὰ φθάσῃ ὡς τ' αὐτιά τῆς θείας Τζέην. Καινούργιοι ἔνοικοι ἔρχονταν στὸ καινούργιο σπίτι τοῦ γειτονικοῦ λόφου καὶ οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ θὰ ἔδιναν ἓνα μεγάλο χορὸ ποὺ ὁμοίος του δὲν εἶχε ξαναγίνει. Οἱ Ράϋαν ἦταν πλουσιώτατοι, πραγματικοὶ Κροῖσοι. —Ράϋαν; εἶπε ἡ θεία Τζέην. Δὲν γνωρίζω καμμιά οἰκογένεια Ράϋαν. Ἀπὸ ποῦ ἦρθαν;

Ὑστερα ἔσκασε ἡ βόμβα. Οἱ Ράϋαν δὲν εἶχαν ἔρθει ἀπὸ...πουθενά καὶ ἰσχυρίζονταν ὅτι εἶναι «ἐπιχειρηματίες».

—Μὰ τί τοὺς περνάει ἀπὸ τὸ μυαλό; εἶπε ἡ θεία Τζέην. Νομίζουν, τὰ δυστυχισμένα αὐτὰ πλάσματα, ὅτι θὰ πάῃ κανεὶς στὸ χορὸ τους;

—Ὅλοι θὰ πάνε! τῆς ἀπάντησαν. Ὅλοι δέχτηκαν τὴν πρόσκλησι. Αὐτὸς ὁ χορὸς θ' ἀφήσῃ ἐποχὴ!

Ὅταν ἡ θεία Τζέην τὸ χώνεψε αὐτό, ἡ ὀργή της ξέσπασε τρομερή. Ὅριστε ποῦ εἶχαν φθάσει τὰ πράγματα στὴ γειτονιά της — καὶ γιὰ ὅλα αὐτὰ ἔφταιγε ἐκείνη. Ἐκείνη ἔπρεπε νὰ εἶναι ἡ πρώτη κυρία τῆς περιοχῆς, ἀλλὰ ἀντὶ γι' αὐτό, εἶχε κρυφτῇ στὸ καθούκι της τὴν ὥρα ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ σταθῇ ὀρθὴ καὶ νὰ δώσῃ τὴ μάχη.

Τότε ἡ θεία Τζέην πῆρε τὴ με-

γάλη ἀπόφασι. Αὐτὴ θὰ ἔδινε ἓνα θαυμάσιο χορὸ. Θὰ ξανάρχιζε τὴν κοινωνικὴ της ζωὴ καὶ θὰ ἔδειχνε στὸν κόσμο πῶς δέχεται στὸ σπῆτι της μιὰ μεγάλη κυρία τῆς παλαιᾶς σχολῆς. Ἄν ἡ Κομητεία εἶχε λησμονήσει τὴν παράδοσί της, αὐτὴ θὰ τὴν ἔσωζε ἀπὸ τοὺς θρασεῖς ἐκείνους παρείσακτους.

Καὶ στρώθηκε ἀμέσως στὴ δουλειά. Τὸ παλιὸ σπῆτι ξαναβάφτηκε καὶ στολιστηκε μὲ καινούργια ἔπιπλα. Νέα λουλούδια καὶ πρασινάδες φυτεύτηκαν στὰ παρτέρια. Τὸ δεῖπνο καὶ ἡ ὀρχήστρα παραγγέλθηκαν στὸ Λονδίνο καὶ ὁλόκληρος στρατὸς ἀπὸ σερβιτόρους προσελήφθη. Ὅλα ἔπρεπε νὰ εἶναι ἐκλεκτά — δὲν ὑπῆρχε ζήτημα δαπάνης. Ὅλα θὰ καλοπληρώνονταν. Στὰ ὑπολοιπα χρόνια τῆς ζωῆς της ἡ θεία Τζέην θὰ πλήρωνε.

Τέλος ἡ μεγάλη θραδυὰ ἔφθασε. Τὸ κτῆμα εἶχε φωταγωγηθῇ μὲ χρωματιστὰ λαμπρόνια, τὸ χῶλλ καὶ ἡ μεγάλη σκάλα εἶχαν πνιγῇ στὰ λουλούδια καὶ ἡ πίστα λαμποκοποῦσε σὰν καθρέ-

φτης. Οἱ μουσικοὶ ὑποκλίθηκαν βαθιὰ καθὼς ἡ θεία Τζέην, μὲ μιὰ ὑπέροχη τουαλέττα ἀκτινοβολώντας ἀπὸ τὰ διαμαντικά, κατέβηκε μεγαλόπρεπα καὶ στάθηκε στὴν εἴσοδο τῆς σάλλας.

Ἐκεῖ περίμενε. Ἡ ὥρα περνοῦσε, τὰ γκαρσόνια ἀρχισαν νὰ κυττάζονται μεταξὺ τους καὶ οἱ μουσικοὶ ἔπαιζαν δυὸ - τρεῖς μελωδίες γιὰ νὰ δείξουν τὸν ζῆλο τους. Ἀλλὰ κανεὶς προσκεκλημένος δὲν φαινόταν. Καὶ ἡ θεία Τζέην, μὲ τὴν ὑπέροχη τουαλέττα της, περίμενε ἀκόμη μπροστὰ στὴν εἴσοδο τῆς σάλλας. Ἐντεκα, δώδεκα, δωδεκάμιση.

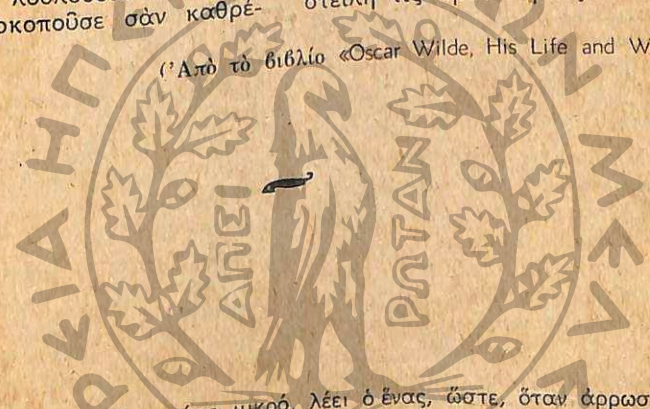
Τέλος ἔκανε μιὰ βαθιὰ ὑποκλισι στοὺς μουσικοὺς:

—Παρακαλῶ, περάστε νὰ πάρετε τὸ δεῖπνο σας, εἶπε. Κανεὶς δὲν θὰ ἔρθῃ.

Ὑστερα ἀνέβηκε ἀπάνω καὶ πέθανε. Δηλαδή, δὲν ἔβγαλε ἀπὸ κείνη τὴ στιγμή λέξι καὶ σὲ τρεῖς μέρες τὴν θρῆκαν νεκρή.

Λίγον καιρὸ μετὰ τὸν θάνατό της ἀνακαλύφθηκε ὅτι ἡ θεία Τζέην εἶχε ὁλότελα ξεχάσει νὰ στείλῃ τὶς προσκλήσεις...

(Ἀπὸ τὸ βιβλίον «Oscar Wilde, His Life and Wit»)

Τὸ δωμάτιό μου εἶναι τόσο μικρὸ, λέει ὁ ἓνας, ὥστε, ὅταν ἀρρωσταίνω κι' ἔρχεται ὁ γιατρός, τοῦ δείχνω τὴν γλῶσσα μου ἀπὸ τὴν πόρτα, γιατί δὲν χωράει νὰ μπῇ μέσα. —Αὐτὸ δὲν εἶναι τίποτε, λέει ὁ ἄλλος. Τὸ δικό μου δωμάτιο εἶναι τόσο μικρὸ, ὥστε, ὅταν μπαίνει ὁ ἥλιος, ἐγὼ ἀναγκάζομαι νὰ βγῶ ἔξω!

Tatler

Οι γιατροί στο έδωλο του κατηγορουμένου

Είμαι καλά, Γιατρέ,

ΕΣΕΙΣ ΠΩΣ ΑΙΣΘΑΝΕΣΘΕ ;

Του

CORET FORD

Χρόνια ολόκληρα υποτάχθηκα πειθήνια στα γούστα των γιατρών. Τους επέτρεψα να με τρυπήσουν, να με χτυπήσουν, να με ζουλήξουν, να με φωτογραφίσουν, να με περιεργασθούν, να με ζωγραφίσουν και να μου πούν να ξαναπεράσω την άλλη Τρίτη. Κάθησα ὄρες ολόκληρες στις αΐθουσες αναμονής τους χωρίς να διαμαρτυρηθῶ. Όπως βλέπετε, εξομολογούμαι ταπεινά όλες μου τις ἀμαρτίες.

Κάθε φορά, λοιπόν, ἀφοῦ με θασανίσει, ὁ γιατρός γέρνει πίσω στην πολυθρόνα του, παίζει τὰ δάχτυλά του πάνω στο γραφείο του και πνίγοντας ἕνα χαμουρητό μου συνιστᾷ ἀνάπαυσι.

Νομίζω πῶς εἶναι πιά καιρὸς νὰ ρωτήσουμε τοὺς γιατροὺς ἀπὸ τί πάσχουν αὐτοί. Λοιπόν, γιατρέ, κάτσε κάτω καὶ θάλε το θερμόμετρο στὸ δικό σου στόμα, ἔτσι γιὰ ν' ἀλλάξουμε λίγο. Τώρα μιλάω ἐγώ.

Καὶ πρῶτα - πρῶτα, πάψτε, κύριοι γιατροί, νὰ χρησιμοποιήτε τὸ πρῶτο πληθυντικὸ πρόσωπο: «Λοιπόν, πῶς πάει ὁ ἀσθενής μας σήμερα;»

Κάποιος γνωστός μου εἶχε κάποτε ἕνα γιατρὸ πού ἔπασχε ἀπὸ συνεχεῖς κρίσεις πρώτου

πληθυντικὸ πρόσωπου. Κάθε φορά πού πήγαινε νὰ τὸν δῇ, δὲν παρέλειπε νὰ τρίψῃ τὰ χέρια του καὶ νὰ ρωτήσῃ: «Λοιπόν, λοιπόν; πῶς πᾶμε σήμερα;»

Ὁ φίλος μου ἔκανε ὑπομονὴ ὅσο μπόρεσε· μὰ τέλος, μιά νύχτα, πήρε ἕνα μπουκάλι ψαρόκολλα, τὸ ἄδειασε, στὸ μέρος τοῦ σώματος πού οἱ γιατροὶ ἀποκαλοῦν ἔδρα καὶ κόλλησε ἀπάνω φτερά. Ὄταν ἦρθε τὸ ἄλλο πρωὶ ὁ γιατρός καὶ ρώτησε: «Πῶς πᾶμε σήμερα;» ὁ φίλος μου ἀναστέναξε: «Δὲν νομίζω ὅτι πᾶμε καὶ τόσο καλά.» Καὶ τραβώντας τις κουβέρτες του, γύρισε μπρούμυτα. Σὲ δύο μέρες ἦταν καλά, ἀλλὰ εἰμαι σίγουρος πῶς ὁ γιατρός ἀκόμη δὲν ἔχει συνέλθει.

Κάτι ἄλλο πού δὲν μπορῶ νὰ χωνέψω στοὺς γιατροὺς, εἶναι ὁ «ὕγιης» τρόπος με τὸν ὁποῖο συμπεριφέρονται. Ἐγὼ εἰμαι ἄρρωστος καὶ δὲν μπορῶ νὰ βλέπω τὸ γιατρὸ νὰ ἐνσκήπτῃ στὴν κάμαρά μου ἴδιος με προσωποποιήσει τῆς ὑγείας, με τὰ μάτια του πού λάμπουν καὶ με τὰ ρόδινα μάγουλά του πού ἀναδίνουν τὴν ἐντονὴ μυρωδιά τῆς κολώνιας. Τὸν θέλω λιγάκι κακομοιριάσμενο, ὅπως εἰμαι κι' ἐγώ, καὶ ὅχι

νὰ χτυπᾷ τὰ χέρια του καὶ νὰ φωνάζῃ ὅλος χαρὰ στὴ νοσοκόμα: «Κάντε, στὸν κ. Φόρντ, ἄλλο ἕνα κλύσμα, ἐμπρός, μικρή μου, γρήγορα.»

Καὶ θὰ ἤθελα ἐπίσης νὰ ἐξαφανίσω ἐκεῖνο τὸ χαμόγελο ἀπὸ τὸ πρόσωπό του ὅταν μοῦ λέει: «Ἀπὸ δῶ καὶ πέρα, ἀγαπητέ, οὔτε πιστὸ οὔτε τσιγάρο», ἢ: «Ἐπὶ δώδεκα μῆνες θὰ κοιμάσαι σὲ σάνιδια καὶ δὲν θὰ τρῶς παρὰ κόρες ψωμιοῦ, χά-χά! με τὸν καιρὸ θὰ συνηθίσῃς!»

Ἄλλος λόγος πού τὰ ἔχω με τοὺς γιατροὺς εἶναι ἐπειδὴ δὲν εἶναι ποτὲ ἐν τάξει στὰ ραντεβού τους. Ὅποιαδήποτε ὥρα καὶ ἂν πᾶτε νὰ δῆτε τὸ γιατρὸ, θὰ τὸν βρῆτε πάντα ἀπασχολημένο με κάποιον ἄλλον ἀσθενῆ. Θὰ σᾶς συστήσουν νὰ καθήσετε τὴν αἰθουσα ἀναμονῆς γιατί θὰ σᾶς δεχθῇ σὲ δύο λεπτὰ... Ὑποθέτω πῶς ὁποῖος παίρνει δῖπλωμα ἱατρικῆς ὑποχρεώνεται ἀνάμεσα σὲ ἄλλα νὰ δώσῃ ὄρκον στὸν Ἱπποκράτη ὅτι ποτὲ δὲν θὰ καθυστερήσῃ στὰ ραντεβού του λιγώτερο ἀπὸ εἴκοσι λεπτὰ. Ἐγὼ τοῦλάχιστον, ἂν εἶχα χρησιμοποιήσει ὅσες ὥρες ἔχασα στὰ διάφορα ἰατρεῖα, γιὰ νὰ κερδίσω χρήματα θὰ εἶχα ἀρκετὰ γιὰ νὰ πληρώσω τὸ γιατρὸ ὅταν τελικὰ θὰ τὸν συναντοῦσα.

Ἄς πούμε πῶς κρουολόγησα καὶ ἀποφάσισα νὰ πάω στὸ γιατρὸ γιὰ νὰ μοῦ δώσῃ κανένα φάρμακο. (Στὴν πραγματικότητά δὲν τὸ ἀποφάσισα ἐγώ, ἀλλὰ ἡ γυναίκα μου. Οἱ γυναῖκες καὶ οἱ γιατροὶ δουλεύουν πάντοτε συνεταιρικά.) Ἡ νοσοκόμα μοῦ λέει στὸ τηλέφωνο ὅτι ὁ γιατρός δὲν μπορεῖ νὰ με δεχθῇ σήμερα — κανένας γιατρός δὲν δέχεται νὰ δῇ τὸν ἄρρωστο τὴν ἡμέρα πού αὐτὸς τὸν χρειάζεται — ἀλλὰ μπορεῖ νὰ μοῦ ὀρίσῃ ραντεβού

γιὰ τὴν ἄλλη Πέμπτη στὶς 1.15' μ.μ. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ χάσω δύο σπουδαῖες δουλειές καὶ μιὰ συνάντησι ὅπου θὰ ἔκλεινα μιὰ ἐνδιαφέρουσα συμφωνία· ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ; μετὰ τὴν Πέμπτη, ὁ γιατρός, μπορεῖ νὰ με δεχθῇ μόνο τὸ Σάββατο δεκαπέντε, στὶς 7 τὸ βράδυ.

Κανονίζω καὶ πηγαίνω στὸ ἰατρεῖο μιῇ ὥρᾳ πρὶν ἀπὸ τὸ ραντεβού, μήπως καὶ καταφέρω νὰ με δῇ λίγα λεπτά νωρίτερα, καὶ ἡ νοσοκόμα με θάζει στὴν αἰθουσα ἀναμονῆς. Τὸ πιὸ κοντινὸ φῶς βρίσκεται τρία πόδια μακριὰ καὶ εἰμαι ὑποχρεωμένος νὰ ρίχνω τὴ στάχτη τοῦ τσιγάρου μου μέσα στὸ πανταλόνι μου, ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει τασάκι. Τὸ μόνο πρόσωπο πού βρίσκεται μέσα κεῖ εἶναι ἕνας ἡλικιωμένος κύριος πού φαίνεται καθαρά πῶς πάσχει ἀπὸ κάποια κολλητικὴ ἀρρώστεια καὶ πού θήχει συνεχῶς πάνω στὸ πρόσωπό μου. Εὐτυχῶς πού ὑπάρχει ἄφθονο ἐντυπο ὑλικό, τὸ ὁποῖο περικυβάνει ἕνα στὸκ σκοτεινῶν καὶ ἀκαθορίστων ἱατρικῶν περιοδικῶν καὶ ἕνα National Geographic Magazine τοῦ Ἰουνίου 1887.

Στὶς 1.15' κυττάζω ἐρωτηματικὰ τὴ νοσοκόμα. Στὶς 1.25' σηκώνομαι καὶ κάνω δύο βόλτες στὴν αἰθουσα, ὥσπου μοῦ δίνει νὰ καταλάβω μ' ἕνα ψυχρὸ βλέμμα ὅτι τὴν ἐνοχλῶ. Στὶς 1.45' συγκεντρώνω ὅλο τὸ θάρρος μου καὶ τὴν ρωτῶ ἂν ξέρῃ πόσο θὰ ἀργήσῃ ἀκόμη ὁ γιατρός. Μοῦ ἀπαντᾷ με μιὰ κίνησι τῶν ὠμων καὶ ξαναπέφτω πίσω στὴν καρέκλα μου.

Στὶς δύο παρὰ δέκα ἀκούγεται ἕνα κουδούνισμα καὶ ἡ νοσοκόμα μοῦ ἀναγγέλλει με ὕψος ἐνισπόμενο ὅτι ὁ γιατρός θὰ με δεχθῇ. Διασχίζω ἕναν μακρόστενο σκοτεινὸ διάδρομο καὶ μπαί-

νω στο γραφείο του γιατρού. "Ο γιατρός τηλεφωνεί εκείνη την ώρα και έτσι ξανακάθομαι σε μία καρέκλα και ξαναπεριμένω. Εί- ναι φανερό πώς ο άρρωστος για- τόν όποιο γίνεται λόγος είναι πο- λύ άσχημα, πώς ή κατάστασί- του είναι κρίσιμη και έτσι αρχί- ζω να νοιώθω ένα δυσάρεστο συναίσθημα και να αναρωτιέμαι πώς θα του φανή όταν άκούση ότι έχω άπλως και μόνο ένα κρυ- ολόγημα.

"Ο γιατρός κρεμάει τὸ άκου- στικό δίνοντας τις τελευταίες ό- δηγίες του για μερικές μεταγί- σεις αίματος και για δξυγόνο, και στηλώνει άπάνω μου τὰ μά- τια του άνάμεσα στὰ γυαλιά του.

—Λοιπόν, λέει αὐστηρά, τί συμ- βαίνει με μᾶς;

—Ναί, ξέρετε, γιατρέ μου... μουρμουρίζω, άρπαξα ένα γερό κρυολόγημα και σκέφθηκα...

Τὸ τηλέφωνο ξαναχτυπά, και ὁ γιατρός ζητά συγγνώμη και πιάνει μία μεγάλη τεχνική συζή- τησι με ένα συνάδελφό του για κάποιον άρρωστο πὸν μετά την έγχειρήσι παρουσίασε περιπλο- κές.

"Όσο περισσότερο άκούω, τό- σο περισσότερο αναρωτιέμαι για ποιό λόγο ήρθα εδώ. Δέν έχω πιά κρυολόγημα, ούτε ίχνος! Ποτέ στη ζωή μου δέν αίσθανόμουν καλύτερα. Είμαι ζωντανή ή εικό- να της υγείας. "Ο γιατρός λέει στὸν συνάδελφό του ότι θα πε- ταχτή στο νοσοκομείο μόλις ξεμ- περδέψη με τις έπισκέψεις του, και ύστερα κρεμάει τὸ άκουστι- κό και γυρνά και πάλι πρὸς τὸ μέρος μου.

—Α, ναί, λέει σκύβοντας μπρο- στά, λοιπόν τί λέγαμε;

—Τίποτε, γιατρέ, άπολύτως τί- ποτε, άπαντῶ θιαστικά, άπλως πετάχτηκα μία στιγμὴ να σᾶς πῶ ότι είμαι θαυμάσια στην υγεία

μου και να σᾶς εύχαριστήσω πὸν με κάνατε να σᾶς περιμένω.

Και άρπάζοντας τὸ καπέλλο μου φεύγω γρήγορα - γρήγορα.

"Ας υποθέσουμε όμως ότι μου συμβαίνει κάτι πραγματικά σο- βαρό, π.χ. ότι έχω στραμπουλή- ξει τὸν άστράγαλό μου. Τί κά- νει ὁ γιατρός; Μοῦ δίνει κανένα φάρμακο για να τὸν τρίψω; Τοῦ κάνει μασσάζ για να ξεπρήση; "Όχι. Ούτε τὸ ένα, ούτε τὸ άλλο.

"Ο γιατρός κυττάζει τὸν άστρά- γαλό μου, τὸν άγγίζει με τὸν άν- τίχειρά του δυό φορές, κουνάει τὸ κεφάλι του και μοῦ λέει να γδυθῶ.

—Μὰ τί σχέσι έχει ὁ άστρά- γαλός μου με τὰ υπόλοιπα; δια- μαρτύρομαι.

—Καλύτερα να σᾶς κάνω μιὰ γενική εξέταση, άπαντᾷ ὁ γιατρός με ένα συγκαταβατικό χαμόγε- λο. Δέν ξέρει κανείς τί μπορεί να παρουσιάσουν ξαφνικά οἱ ά- στράγαλοι.

Και τώρα, πρῶτον: "Εχω μιὰ τρύπα στὸ πουκάμισό μου. Δεύ- τερον: Μιὰ γενική εξέτασις διαρ- κεί άπό δυό έως είκοσιτέσσερες ὥρες, ὅσες άρέσει στὸ γιατρό. Μοῦ τυλίγει τὸ μπράτσο με ένα περίεργο κατασκευάσμα και μοῦ παίρνει τὴν πίεσι. Άκροάζεται τὸ στήθος μου με τὸ στηθοσκόπιο. Μοῦ χτυπάει τὸ γόνατο μ' ένα σφυρί, δίνοντάς μου έτσι τὴ μόνη εύκαιρία τῆς ήμέρας να τοῦ δώ- σω μιὰ κλωτσιά στὸ καλάμι. Μοῦ παίρνει αίμα, με ζυγίζει, με με- τράει, με περιεργάζεται άπό πά- νω ὡς κάτω, με ξαπλώνει σε ένα κρεβάτι και μοῦ κάνει δοκιμα- στικῶς ένα βασικό μεταβολισμό.

Μοῦ λέει να ξαναπεράσω τὸ άπόγεμα γιατί θα χρειαστή τρεῖς τέσσερες ὥρες για να άθροίσω ὅλα τὰ σύνολα, να τὰ διαιρέση με τὰ χρόνια μου, να άφαιρέση δέκα γιατί τόσα τοῦ έκρυσα, να

βάλη τὴ λ. ΔΟΛΛΑΡΙΑ μπροστά στὸν τελευταίό αριθμό και να τὸν ἔχη έτοιμο για να μοῦ τὸν στεί- λη ταχυδρομικῶς τὴν πρώτη τοῦ μηνός.

"Εν τῷ μεταξύ, ἐγὼ ξαναπερ- νάω άπό τὸ Ιατρεῖο του τὸ άπό- γευμα, πραγματικό ράκος άπό τὸν έκνευρισμό και άπό τὴν ά- γωνία τοῦ τί άρρώστεια θα μοῦ θρῆ. Άπλώνει τὰ χαρτιά του στὸ γραφείο, τὰ μελετάει για λίγο, και ύστερα καρφώνει τὰ γυαλο- φορεμένα μάτια του στὰ δικὰ μου.

—Λυποῦμαι πὸν σᾶς τὸ λέω, δηλώνει, μὰ μοῦ φαίνεται πὸς

ἔχετε στραμπουλήξει τὸν άστρά- γαλό σας...

Γι' αὐτὸ τὰ ἔχω με τοὺς για- τρούς. Στ' αλήθεια, τοὺς ἔχω καμμιὰ ανάγκη; Αἰσθάνομαι πε- ρίφημα στὴν υγείά μου. Βέβαια, παίρνω άκόμη ποῦ και ποῦ κάτι κατὰπότια πὸν μοῦ κάνουν τὸ κεφάλι καζάνι, βλέπω πότε - πότε κάτι άστράκια μπροστά στὰ μά- τια μου, και κάποτε μόλις σκύ- ψω νοιώθω ένα άστειότατο συν- αίσθημα, και ή γλῶσσα μου είναι κάτασπρη και με πονάει ἐδῶ, στὸ πλευρό, όταν τὴν ζουλάω.

Τί λέτε, θα μπορούσε ὁ για- τρός να με δεχθῇ τὴν Πέμπτη στις 1.15' μ.μ.;

*

Εἶμαι πολὺ δυστυχισμένος. Δέν μπορῶ να βρῶ δουλειά.

—Ποιό είναι τὸ ἐπάγγελμά σου;

—Κυνηγὸς άγρίων θηρίων.

—Μά, στὴν πατρίδα μας δέν υπάρχουν άγρια θηρία...

—Τὸ ξέρω, ἀλλὰ αγαπῶ πολὺ τὴ χώρα μου και δέν άποφασίζω να μετα- ναστεύσω...

A. M.

Στὴν αίθουσα άναμονῆς ἑνὸς μαιευτηρίου κάποιος κύριος κάνει βόλτες ἐπάνω - κάτω, με φανερὴ άγωνία. Ξαφνικά άνοίγει μιὰ πόρτα και ὁ γιατρός προχωρεῖ πρὸς τὸ μέρος του χαμογελώντας:

—Τὰ συγχαρητήριά μου, κύριε, γεννήθηκε τὸ πέμπτο σας παιδί.

—Θέλετε να πῆτε τὸ τέταρτο, γιατρέ μου...

—Ναί, φυσικά, κι' αὐτὸ ἐπίσης!

A. M.

Μεταξὺ νεονύμφων:

"Εκεῖνος: "Επλυνες τὸ ψάρι πρὶν τὸ τηγανίσης;
"Εκείνη: Να τὸ πλύνω; Γιατί; "Όλη του τὴ ζωὴ τὴν πέρασε μέσα στὸ νερό.

A. M.

Θυμάσαι τὸν Τζόνς πὸν πέθανε τὸν περασμένο Δεκέμβριο; "Ε, λοιπόν, ή γυναίκα του τὸν άκολούθησε στὸν τάφο ύστερα άπό ένα μῆνα.

—Τὸν καὶμένο τὸν Τζόνς! "Η μιὰ άτυχία πάνω στὴν άλλη...

A. M.

ΕΔΩ ΚΙ' ΕΚΕΙ

Πρέπει να είμαστε συνετοί σαν την καρφίτσα, που το κεφάλι την έμπο-
δίζει να προχωρήσει πέρα από τα όρια.

Tatler

☆

Η κυρία Μάκ Ντόναλντ: Σάντυ, έρχονται κάτι φίλοι μας για φαγητό.
Ο Σάντυ σκέφτεται λίγο και ύστερα φωνάζει:

— Έμπρός, δλοι στην αύλη με μια δδοντογλυφίδα στο στόμα!

Up

☆

Δυο κύριοι και μια κυρία συζητούν:

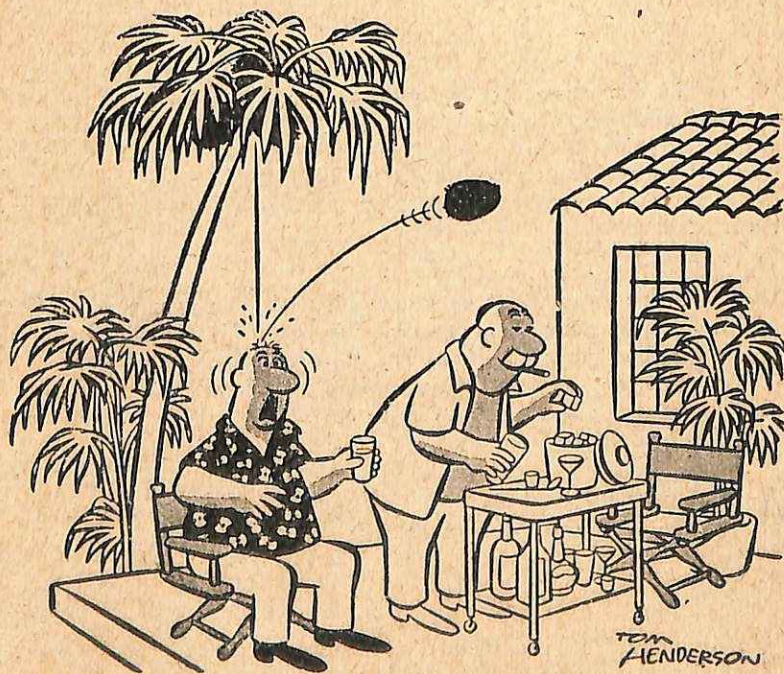
— Οί γυναίκες είναι ωραιότερες από τους άνδρες, λέει εκείνη.

— Φυσικά, άπαντά ό ένας κύριος.

— Όχι και φυσικά, λέει ό άλλος. Τεχνητά μάλιστα!

W. H.

☆

TOM
HENDERSON

— Τι έχεις βάλει μέσα σ' αυτό το ποτό; Χτυπάει κατακέφαλα!

Από τον Θ' Δημοσιογραφικό Διαγωνισμό

Ο ΠΙΟ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ ΓΝΩΡΙΣΑ

Της

Π Ε Π Η Σ Δ Α Ρ Α Κ Η

Είταν μια καπετάνισσα της ά-
πλης ζωής, αν και δεν γράφτηκε
γι' αυτήν ούτε μια λέξη απ' όσα
γράφτηκαν για τη Μπουμπουλίνα.
«Ο καλός ό καπετάνιος στη
φουρτούνα φαίνεται» έλεγε συχνά.
Κι έχει διαπιστωθή πως οι μεγαλύ-
τερες φουρτούνες γίνονται στη στε-
ρηά, και μάλιστα σ' ένα πολύ άπα-
νεμο μέρος: Μέσα στην καρδιά του
άνθρώπου.

Είταν μια άπλη αγρότισσα, ή κα-
πετάνισσά μου, όλότελα άγράμμα-
τη. Πεντάρφανε, από 4 χρονών, την
έστειλαν, έλεγε, οι δυο μεγάλοι της
αδερφοί, ένα φεγγάρι στο σχολείο.
Μόλις έμαθε το άλφα, με μια καρφί-
τσα το χάραξε όλόγυρα, το ξεκόλ-
τισε και το πέταξε μακριά. Όταν
έμαθε και το όμικρον έκανε το ίδιο.
Όταν φάνηκε στον ούρανό το και-
νούργιο φεγγάρι, το πρώτο και τε-
λευταίο διβλίο της μάνας μου είπαν
γεμάτο τρύπες. Τα γράμματα της
αλφαβήτας, πού, ποιός ξέρει, ποιός
δασκαλόγερος επί Τουρκοκρατίας
του νησιού, της τα κατέστησε τόσο
αντιπαθή, πετάξανε! Τα πήρανε τα
σύννεφα και τάκαναν ιδέες! Όταν
ή μάνα μου σιγά - σιγά μεγάλωνε
ό ούρανός τις ξαναέστελνε μέσα
στο όμορφο κεφάλι της, που ύστε-
ρα κατέβαιναν στην καρδιά της, την
θερμαίνανε και πλάστηκε «ή αιώνια
γυναίκα».

Η ΑΙΩΝΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ

Αν τα «Γράμματα» χάσανε έ-
ναν πιστό, ή Ζωή κέρδισε έναν

λάτρη. Και ή Έλένη κατέλαβε να-
ρίς τα πρωτεία της ζωής με την ό-
μορφιά της. Τ' άρχοντόπουλα ζη-
τούσαν να την παντρευτούν, μα τα
δεκαεφτά της χρόνια προτίμησαν τον
πατέρα μου, γιατί ήτανε τσαχπίνης
και τραγουδιστής. Το περπάτημά
της έγινε πιο βιαστικό. Θυμάμαι μια
κουβέντα της: «Ο έρωτας την γυ-
ναίκα την κάνει να φέρνεται σαν βα-
σίλισσα. Τόν άνδρα, καμιά φορά,
τόν έξευτελίζει».

Είχε έπίγνωσι της όμορφιάς της
που την καλλιεργούσε με την κοκε-
ταρία της. Τα πασουμάκια της από
κόκκινο δελούδο με χρυσά κεντήμα-
τα, ειδική παραγγελία, και «να βά-
λη μπόλικο τσιρίκι», έλεγε στον πα-
πουσή, «να τρίζουν όταν περπατά
ν' ακούγεται το πέραςμά της».

Άλλά, αν οι καντάδες, που αντι-
βοούσαν μέσα στη σιγαλιά της νύ-
χτας για τον σεβντά του έρωτα, και
χάριζαν την ώρα κείνη στο στενό σο-
κάκι τα πλάτη του κόσμου, δεν ά-
νησούχσαν τόσο την άδερφική τιμή,
ένα γυναικείο ύφασμα από λεπτό με-
τάξι — μπροκάρ, παρακαλώ, très
en vogue και σήμερα, ύστερα από 70
χρόνια, — άποφάσισε τελικά για
τη μοίρα της μάνας μου και τη γέν-
νησί μου. Τώρα έξηγώ, ψυχαναλυτι-
κά, γιατί λατρεύω τα μπροκάρ. Το
ύφασμα αυτό, δώρο και τεκμήριο
του έρωτα του πατέρα μου, δεν τό
σήκανε το φώς της ημέρας και ή ό-
μορφη Έλένη έμπιστευθηκε, προσω-
ρινά, το μυστικό της στον άχυρώνα.
Ο άχυρώνας δεν στάθηκε στο ύψος

—«Τὸν ἄντρα της. Γιατί κι' αὐτὸς ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὴν καθοδήγησι τῆς γυναίκας. Μονάχα ποὺ ὁ ἄντρα εἶναι ἕνα παιδί ποὺ πρέπει ἡ γυναίκα καὶ νὰ τὸ τιμᾷ. Ἡ γυναίκα ποὺ τιμᾷ τὸν ἄντρα της, τιμᾷ τὸ πρόσωπό της».

Δὲν εἶχε καὶ τόση μεγάλη ἐκτίμησι στὴ μόρφωσι. «Ὅταν τὸ χωράφι δὲν εἶναι καλὸ, ὁ σπόρος θὰ πάη χαμένος. Ὅταν τὸ φυσικὸ τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι καλὸ, ὅσο πιὸ πολλὰ γράμματα μάθῃ, τόσο πιὸ πολλὰ ἄνοσιες καὶ παλαβομαρίες θὰ κάνῃ». Ὁ κόσμος τῶν διβλίων τῆς ἦταν ἄγνωστος καὶ ὅμως αὐτὸ δὲν τὴν ἐμπόδιζε νὰ ἐκφράζῃ γι' αὐτὰ τὴ γνώμη της:

—«Τὰ διβλία εἶναι γεμάτα ψευτιές. Ἡ ἀλήθεια εἶναι μέσα στὴν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου».

Πέντε κορίτσια καὶ τέσσαρα ἀγόρια, τὸ πρωτὶ μάλιστα ξυπνοῦσαμε ριχνόμεστε πάνω στὸν ὄνειροκρίτη νὰ βροῦμε τὴν ἐξήγησι τῶν ὀνείρων μας. Κουνούσε τὸ κεφάλι της κοροϊδευτικά: «Ὁνειρα καὶ παραμύθια! Ἀχ καὶ νάτανε ἀλήθεια!»

—«Ἀφήστε τὰ ὄνειρα τῆς νύχτας νὰ ξεχαστοῦν!» μᾶς ἔλεγε. Κοιτάξετε! Ὁ Θεὸς ἔβγαλε πάλι καὶ σήμερα τὸν ἥλιο στὸν οὐρανὸν. Φχαριστήστε τον ποὺ μᾶς χάρισε καὶ τὴ σημερινὴ μέρα».

Δὲν θυμάμαι νὰ μοῦ εἶπε ποτὲ κανένα παραμῦθι. Μοῦ ἔλεγε τὶς ἱστορίες τῶν πραγμάτων

Ἡ γυναικεία της ψυχὴ, λὲς κι' ἦταν ἕνας μικρόκοσμος τοῦ σύμπαντος, καθρεφτιζότανε σ' αὐτὴ τὴ φράσι: «Ὁλόκληρος ὁ κόσμος βοίσκεται μέσα στὸ σπίτι». Δὲν ἐβγήκε ποτὲ ἔξω ἀπ' τὸ χωριό, οὔτε γιὰ νὰ πάσ τὰ κτήματά μας. Ἡ μόνη ἐξοδος ποὺ τὴν εὐχαριστοῦσε εἶταν νὰ πηγαίνει τὴν αὐγὴ μόνη, στὰ ξωκκλήσια.

Η ΜΗΤΕΡΑ

Παιδι ἀκόμα, δεχόμενα τὸ νόημα τοῦ κόσμου τούτου, μέσα ἀπὸ τὰ ἔνστικτά μου, κι' ὅταν μιὰ μέρα ἀνακάλυψα πὺς τὰ παιδιὰ τῆς μάνας μου ἦταν πάρα πολλὰ, τῆς εἶπα:

—Τὶ τάθελες, βρέ μάνα, καὶ τὰ κανες τόσα μαρὰ;

—«Κάθε ἀνάκα ἀπ' τὸ ποδαράκι του κρέμεται».

Ἡ ἀπάντησί της δὲν ἱκανοποίησε τὸ στερνοπαιδί της, ποὺ ἤθελε νὰ πιστεῖ ὅτι ἦταν καὶ τὸ πιὸ ἀγαπημένο της. Τὸ αἰσθάνθηκα, σὰν ὑποχρέωσι ἀπέναντι στὸν ἑαυτὸ μου, νὰ τῆς διασαφήσω τὸ πρόβλημά μου:

—Μάνα, ποῖο ἀπ' ὅλα τὰ παιδιὰ σου ἀγαπᾷς πιὸ πολὺ;

Ἀπλῶσε τὶς παλάμες της πάνω στὰ γόνατά της:

—«Τὰ δάχτυλά μου δὲν εἶναι ὅλα τὰ ἴδια. Μὰ ὅποιο καὶ νὰ μοῦ κόψουν τὸ ἴδιο θὰ πονέσω».

Ἡ ἄκρα μητρικὴ της δικαιοσύνη ἐπλήγωσε τότε μὲ τὴν «ἀδικία» τὴν παιδική μου ψυχὴ.

Μιὰ μέρα εἶδα τὴ μάνα μου μαυροφορεμένη. Ἐνας γιὸς της σκοτώθηκε στὸν πόλεμο. Ἡ παιδική μου ψυχὴ ποὺ ἀπέφευγε τὸν πόνο κι' ἀναζητοῦσε τὴ χαρὰ, πολὺ πληγώθηκε μὲ τὸ θλιβερὸ θέαμα, ποὺ παρουσίασε ξαφνικὰ ἡ ὁμορφὴ καὶ καλοβαλμένη μάνα μου.

—Βγάλτο, μάνα, αὐτὸ τὸ μαῦρο τσεμπέρι ἀπ' τὸ κεφάλι σου γιὰτι δὲν μ' ἀρέσει.

Τρέξανε τὰ δάκρυά της:

—«Τὰ μάτια, κορούλα μου, τὰ χάσα. Τὰ φρύδια τὶ τὰ θέλω;»

Ἡ γυναικεία καὶ μητρικὴ της διαίσθησι εὗρεκε ἀμέσως τὰ κλειδιά τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς. Τὰ μαῦρα λαμπερά της μάτια ἀνακάλυπταν, ποῖος εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ τὴ βοήθειά της.

Χοροπηδοῦσε στὰ γόνατά της τὸ πρῶτο της ἐγγόνι τραγουδώντας:

—«Τοῦ παιδιοῦ μου τὸ παιδί εἶναι δυὸ φορὲς παιδί.»

Ποιὸς ξέρει, ποῖα ἔκφρασι εἶχε πάρει τὸ πρόσωπό μου, γιὰ νὰλλάξῃ ἀμέσως σκοπὸ:

—«Τώρα χτίζει τὴ φωλίτσα της ἡ νεοίπαντρη ἀδερφή σου. Κατάλαβες μικρό μου; Τὸ βράδυ θὰ τῆς πᾶμε τὸ μαρὸ της.»

Οἱ περιποιήσεις ποὺ ἔκανε ἀργότερα στὴν πρώτη της νύφη ξεπερνοῦ-

σαν τὸ μέτρο καὶ γυρίζοντας στὶς κόρες:

—«Ἐσᾶς, σᾶς ἔχω ποὺ σᾶς ἔχω κόρες, ἀλλὰ τὴ νύφη μου ποὺναι ξένη, πρέπει νὰ τὴν κάνω κόρη.»

Δὲν βρῆκε κατάλληλον ἕναν γαμπρό, ποὺ μιὰ προξενήτρα, προξένευε ἕνα δράδι, γιὰ τὴ δεύτερὴ της κόρη, καὶ τῆς ἀπάντησε μὲ μιὰ φράσι:

—«Στραβὸ γιού, τὸν ἔχω. Στραβὸ γαμπρὸ γιὰτὶ νὰ κάνω;»

Οἱ γυιοὶ της πετάσανε ἀπ' τὴν ἀγκαλιά της. Οἱ δυὸ ξενητευτήκανε, ὁ τρίτος ἐπιστρατεύθηκε κι' οἱ μητρικοὶ της καημοὶ ἔσδυσαν τὸ χαμόγελο ἀπ' τὰ χεῖλιά της.

Η ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΗ

Τὰ πλάτη τῆς μητρικῆς της καρδιᾶς μπορούσαν ν' ἀγκαλιάσουν τὸν παγκόσμιον πόνο. Ἄν πιστέψουμε πὺς ἡ φιλανθρωπία εἶναι ἕνα μπάλωμα, ποὺ κάνει τὸ κοινωνικὸ ρούχο νὰ φαίνεται ἀκόμα πιὸ παλὸ, ἡ φιλανθρωπία τῆς μάνας μου ἔντυνε τὴν ψυχὴ της μὲ καινούργια φορέματα. Συχνὰ τὴ χάναμε. Ἐλεῖπε ὥρες. Ποῦ ἦταν; Κάποιος φτωχὸς ἀρρώστησε στὸ καλύβι του, κι' ἦταν ὁλομόναχος. Ἡ μάνα μου ἔφτανε μὲ τὸ καλάθι γεμάτο.

—Ποῦ ἦσουν;» τὴ ρωτοῦσαμε. —«Εἶχα κάποια δουλειά.» μᾶς ἀπαντοῦσε. Ἐκανε τὶς ἀγαθοεργίες της μὲ μεγάλη μουσικότητα.

Κάποια φτωχὴ γεννοῦσε. Ἡ παρούσα της καὶ ὁ μπόγος μὲ τὰ μαρούδιακὰ ἐγλύκαιναν τὸν πόνο τῆς φτωχῆς.

Ἐνα ἰδιαιτέρου πιάτου καὶ πηροῦν ἦταν τὸ κουβερτὸν τῶν ζητιάνων, ποὺ τοὺς ἔβαζε πίσω ἀπὸ τὴν ἐξώπορτα καὶ τρώγανε ὅλοι οἱ περαστικοί, τα καὶ πεινασμένοι, ζητιανοί. Δὲν μπορούσε νὰ ὑποφέρῃ τὰ βρώμικα γυφτόσεν νὰ ὑποφέρῃ τὸ δάρο ποὺ ἐπὺλα. Τὸ συνηθισμένο δάρο ποὺ δίνε στὶς γυφτισσες ἦταν σαποῦνι: «Νὰ βάλης τὸ μαρὸ σου μέσα στὴ σκάφη, νὰ τὸ σαπουνίσῃς» τοὺς ἔλεγε.

Η ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ

Τὰ δυὸ της χέρια συναγωνίζονταν τὰ ἔργα τῆς καρδιάς της.

Μόνο τὸ δεκαοκτῶρο ἐργασίας ἀνταποκρινότανε στὸ ἐργατικὸ της καθήκον. Κοιμόταν τελευταία καὶ ξυπνοῦσε πρώτη, ἀπ' τὰ βαθεῖα χαράματα. Εἶναι γνωστὸ, ποιὸς ἦταν οἱ βιοτικὲς συνθήκες μιᾶς ἀγροτικῆς οἰκὸγένειας καὶ μάλιστα πρὶν ἀπὸ

Ἡ κ. Πέπη Δαράκη γεννήθηκε στὴ Μυτιλήνη τὸ 1910. Πῆρε τὸ πτυχίον τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τῆς Φιλελευθέρου Παιδείας. Ἐταξιώθηκε ὡς δημοσιογράφος στὶς ἐφημερίδες τῆς Μυτιλήνης καὶ κατὰ καιροὺς συνεργάστηκε μὲ ἐφημερίδες τῶν Ἀθηνῶν. Τώρα εἶναι τακτικὴ συνεργάτις τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Ἀθηνῶν.

50 χρόνια. Τὸ πρῶτο ὕλικο τὸ δίνανε τὰ κτήματα, ἀλλὰ αὐτὸ γιὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὶς ἀνάγκες τῆς οἰκογενείας ἔπρεπε νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν πολυσύνθετη διομηχανία τῶν δυὸ θαυματουργῶν χερῶν της.

Τὸ μπαμπάκι, καθὼς ἔφτανε ἀπ' τὰ κτήματά, ἔβγαλε ἀπ' τοὺς κάλυκες, ξεκκοκκίζονταν, ἔπειτα τὸ περνοῦσε ἀπὸ τὸν μάγκανο, τὸ στοίβαζε μὲ τὴ χόδρα, γινότανε ἀφράτο κι' ὅπαλὸ σὰν σύννεφο. Μὲ τὴ ρόκα τὸ κάναμε κλωστή ψιλὴ γι' ἀσπρόρουχα, ἔξωρουχα, σεντόνια, κλωστή, μέτρια γιὰ κουβέρτες, καναπελίκια καὶ χονδρὴ γιὰ χράμια.

Τὸ μαλλί, καθὼς ἔφτανε βρώμικο ἀπ' τὰ πρόβατα, ἔπρεπε νὰ πλυθῇ, νὰ γίνη στάδραχτι τῆς κλωστή ψιλῆ, χονδρὴ, νὰ βαφτῇ σ' ὅλα τὰ χρώματα, γιὰ ὅλες τὶς ἀνάγκες.

Τὰ παληωμένα ρούχα βγαίνανε ἀπὸ τὰ χέρια τῆς πολυχρῶμες κουρελοῦδες.

Ὁ ἀργαλειὸς δούλευε ἀδιάκοπα μέσα στὸ σπίτι, γιὰ νὰ γίνουν τὰ προικιά πέντε θυγατέρων.

Ἀχ, αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος! Δὲν φτάνει πῶχει ἕνα κορμὶ γυμνὸ κι' εὐαίσθητο, ἔχει κι' ἕνα στομάχι χωρὶς πυθμένα! Ἐντεκα στομάχια ἔπρεπε νὰ γεμίζουν τρεῖς φορὲς τὴν ἡμέρα, κάποτε καὶ περισσότερες. Ἀλλὰ, ἡ παραγωγὴ τῆς γῆς δὲν τρώγαγε, δόλη, στὴν πρώτη της μορφῇ.

Το στάρι θέλει κοσκίνισμα, πλύσιμο, καθάρισμα, άλεσμα, πάλι κοσκίνισμα ζύμωμα και ψήσιμο.

Κατακόκκινη μπροστά στον άναμμένο φούρνο, ή βασανισμένη άγρότισσα, βγάζει το ψωμί τής δεκαημέριας, και τὰ ταψιά οί πήτες δέν λείπουν.

Στὰ πόδια της μπερδεύονται οί κόττες, χήνες, γουρουνάκια, κατσίκες, πού γυρεύουν κι' αυτά νά φάνε.

«Αν καμιά φορά άπ' το στόμα της έβγαίνει ένα παράπονο κούρασης, ο πατέρας άπορούσε:

—«Και τι κάνεις όλη ήμέρα;»

—«Χορεύω!» μόνον αυτό τούλεγε. Τίποτα άλλο.

Από τις 5 τήν αύγή έτοίμαζε το φαγητό, πού θα παίρνανε στο χωράφι τὰ μεγάλα παιδιά με τούς έργάτες.

—«Βοηθάει ή νύχτα κι' ή αύγή, σά νάχω μάνα κι' άδερφή» έλεγε.

Ημέρα άργίας δέν υπήρχε. Ός και τις Κυριακές γινόταν οί χυλοπήτες, οί τραχανάδες, το καθάρισμα τού σταριού. Άγανακτούσαν οί κόρες:

—«Η ζωή 'ναι πέλαγος», έλεγε, «στο σπιτικό καράβι.»

Η ΜΑΝΑ ΜΟΥ ΕΓΡΑΦΕ ΤΗ ΜΟΙΡΑ ΜΟΥ

Οχι μονάχα δέν προσέφερα τίποτα. Εγώ το στερνόπαιδο, μέσα στο πολυσύνθετο εκείνο έργοστάσιο, με πρώτη μηχανικίνα τη μάνα μου, αλλά έκανα και τού κόσμου τις κουταμάρες, πού ζημιώνανε το άγροτι-

κό μου περιβάλλον. «Αφηνά τις χήνες νά βοσκήσουν μέσα στα ξένα σπαρτά.

—«Άς φάνε νά χορτάσουν οί καημένες οί χηνούλες, πάχουν και τόσο άσπρα και μαλακά φτεράκια!» σκεφτόμουν.

Με έστελνε καμιά φορά νά πάγω καβάλλα στο γαΐδαρο τού φαγητό των μεγάλων μου άδερφών στο άλώνι, κι' άφηνά το γαΐδαρο νά τρώη τὰ γαΐδουράγκαθα στην άκρη τού δρόμου, κι' έφτανά εκεί μετά το μεσημέρι.

—«Αφού πεινάει το καημένο το γαΐδουράκι, γιατί δέν το αφήνετε ποτέ νά χορτάση, νά φχαριστηθή;» άπαντούσα στα μαλλώματά τους.

Με άνεβάζανε πάνω στο δώμα νά φυλάγω τόν τραχανά, πού λιαζότανε νά μήν τόν φάνε οί γάτες. Τά όνειροπολήματα ρίχνανε ένα παραπέτασμα μπροστά στην πραγματικότητα και τότε... πίσω άπ' το παραπέτασμα οί γάτες τής γειτονιάς, χορτάτες κι' άνενόχλητες κοιμόντουσαν πλάι στον τραχανά!...

—«Κύρη μου,» έπρε μιά μέρα ή μάνα μου στον πατέρα μου, «αυτό δά, το στερνόπαιδι, δέν είναι για προκοπή! Κάνει τόσες κουταμάρες, πού μόνο για τὰ γράμματα κάνει!...»

Κι' έτσι, χάρις στην οξυδέρκεια τής μάνας μου μΐστειλαν στην Άθήνα νά σπουδάσω. Η άγροτική μου οικογένεια απαλλάχτηκε από έναν μεγάλο... χαραιοφαγά!...

ΣΤΟ ΣΚΩΤΣΕΖΙΚΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ

Σε μιά ταφόπετρα είναι γραμμένο: «Μάκ Λάγκεν. Τού έπρεσε μισό σελλίνι στον ύπνομο. Πέθανε από στενοχώρια».

Πλάι, σε μιά άλλη ταφόπετρα, διαβάει κανείς: «Μάκ Χιούγκεν. Ψάχνοντας στον ύπνομο έσκασε από άσφυξία».

Παραπλεύρως, σε άλλο τάφο, ήπάρχει ή επιγραφή: «Πέθανε από χαρά, για μισό σελλίνι πού βρήκε στον ύπνομο».

Constellation

Οί ιδέες δέν έχουν καμιά σχέση με τὰ πρόσωπα πού τις υποστηρίζουν

ΓΙΑ ΝΑ ΣΚΕΠΤΩΜΑΣΤΕ ΣΩΣΤΑ

Τού

STUART CHASE

Λένε ότι μιά φορά σε μιά δική πού γινόταν στην Άγγλία, ο συνήγορος τής υπερασπίσεως πήρε ένα σημείωμα από τόν βοηθό του πού έλεγε: «Η υπόθεσις δέν μπορεί νά στηριχθή. Έπιτεθήτε έναντίον τού δικηγόρου τού αντίδικου».

Ο κατηγορούμενος είχε, όπως φαίνεται, άδικο και ή καλύτερη τακτική κατά το δικηγόρο του ήταν νά προσπαθήσει νά παραπλανήση τούς ένόρκους, με μιά επίθεσι έναντίον τού δικηγόρου τού αντιδικού.

Η μέθοδος αυτή δέν είναι καινούργια. Οί Λατίνοι την είχαν ονομάσει argumentum ad hominem. Δηλαδή τὰ επιχειρήματα δέν άφορούν την υπόθεσι, αλλά τόν άνθρωπο πού την υπερασπίζει.

Όταν δέν μπορούμε νά χτυπήσουμε γερά μιάν υπόθεσι, τὰ βάζουμε με κείνον πού την υποστηρίζει.

Έχει λεχθή ότι ή ικανότης τού όρθως σκέπτεσθαι είναι ή πιό μεγάλη δόξα τού ανθρώπου. Κάθε μέρα, κάθε ώρα, σύμφωνα με έμπεδο, κάθε άνθρωπος πού να καταπληκτικό σύστημα πού λειτουργεί μέσα στον εγκέφαλό μας, σχηματίζουμε κρίσεις και παίρνουμε αποφάσεις. Τά συμπεράσματά μας μπορεί νά είναι σωστά, λανθασμένα ή αδιάφορα. Αυτό εξαρτάται από τόν τρόπο πού μάθαμε νά σκεπτόμαστε.

Στο πέραςμα των αίωνων οί σοφοί παρατήρησαν ότι υπάρχουν είκοσι περίπου χαρακτηριστικά δείγματα λανθασμένων συλλογισμών.

Πριν από έναν αιώνα περίπου, ο Δαρβίνος και ο Χάελεϋ διατύπωσαν τις αρχές τής εξέλιξεως των ειδών. Πολλοί θεοφοβούμενοι ένωχλήθηκαν και δημιουργήθηκε μιά μεγάλη αντίδρασι. Τρομερά σκανδαλισμένος ο Άγγλος έπισκοπος Ουϊλμπερφορς σε μιά δημοσία συζήτησι, έθεσε την εξής καταπληκτική έρώτησι στο Χάελεϋ:

—Από την οικογένεια τής μητέρας σας, ή από την οικογένεια τού πατέρα σας, κατάγεστε από τόν πίθηκο;

Αυτό το κλασικό παράδειγμα επιχειρήματος ad hominem είχε άφάνταστη έπιτυχία στο άκροατήριο. Αντί νά κάνει κριτική στα έπιστημονικά πορίσματα, ο έπίσκοπος είχε παρακάμψει το πρόβλημα κανονίας πνεύμα εις βάρος των προγόνων τού Χάελεϋ.

Η μέθοδος ad hominem εφαρμόζεται με χίλιους - δυό τρόπους. Έχουμε συχνά άκούσει ότι ένα ώρισμένο σχέδιο δέν αξίζει τίποτα γιατί εκείνος πού το υποστηρίζει δέν έχει καν τελειώσει το γυμνάσιο. Είναι τόσο άπλό! Δέν υπάρχει λόγος με τέτοιες προποθέσεις νά κάνουμε τόν κόπο

ένα εργοστάσιο μπορούσαν να πάνε και σε μία οικογένεια, ο μπαμπάς και η μαμά καθιέρωσαν το θεσμό του Οικογενειακού Συμβουλίου, πάνω στο πρότυπο των Συμβουλίων των εργοστασίων.

Το Συμβούλιο συνεκαλείτο κάθε Κυριακή απόγευμα και παρόλο που μερικές φορές θύμιζε φρενοκομείο, εν τούτοις έδωσε καλά αποτελέσματα. Έκλεγονταν «έπιτροπές για ψώνια» που αναλάβαιναν την προμήθεια τροφίμων, ρούχων, επίπλων και ειδών γυμναστικής. Μία έπιτροπή είχε αναλάβει τις δουλειές του σπιτιού και έβαζε πρόστιμα ενός σέντς σε όποιον ξόδευε πολύ νερό ή ηλεκτρικό. Μία «έπιτροπή εργασίας» επέβλεπε ώστε οι διάφορες δουλειές να τελειώνουν στην ώρα που είχε οριστεί. Οι μισθοί ορίζονταν από το Συμβούλιο, που άπενεμε και βραβεΐα ή επέβαλλε τιμωρίες.

Το Συμβούλιο καθιέρωσε επίσης και το σύστημα των δημοπρασιών για την ανάληψη εργασιών «έκτος προγράμματος» στο σπίτι ή στον κήπο. Κάποτε, όταν ήταν 8 χρονών, η Λιλ έκανε μία προσφορά 48 σέντς για να θάψει ένα μεγάλο φράχτη που έφραζε το λειβάδι που θρискόταν πίσω απ' το σπίτι. Ήταν η πιο χαμηλή προσφορά και κατά συνέπεια η Λιλ ανέλαβε τη δουλειά.

Είναι πολύ μικρή για να θάψει μόνη της όλο αυτό το πράγμα! είπε η μαμά στον μπαμπά. Δεν θα την αφήσω να το κάνει.

Σαχλαμάρες! απάντησε ο μπαμπάς. Πρέπει να μάθω την αξία του χρήματος και να μάθω να έκτελῃ τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει. Άστηνε!

Η Λιλ έκανε δέκα μέρες να τελειώση τη δουλειά. Δούλεψε

σκληρά κάθε μέρα μετά το σχολείο και μία ολόκληρη Κυριακή. Τα χέρια της πέταξαν φουσκάλες και μερικά θράδρια ήταν τόσο κουρασμένα που δεν μπορούσε να κοιμηθῇ. Ο μπαμπάς την σκεπτόταν τόσο πολύ, που κάμποσες νύχτες ούτε αυτός κατόρθωσε να κοιμηθῇ καλά. Ήθελε όμως να σεβασθῇ η Λιλ τη συμφωνία της.

Όταν επί τέλους η δουλειά τελείωσε, η Λιλ πήγε στον μπαμπά κλαίγοντας:

—Τελείωσα, είπε. Έλπίζω πώς θα μείνης ευχαριστημένος. Και τώρα μπορώ να έχω τα 47 σέντς μου;

Ο μπαμπάς της μέτρησε τα λεπτά.

—Μην κλαῖς, χρυσό μου, είπε. Ότι και να σκέπτεσαι για τον μπαμπά σου, αυτός τ'όκανε για το καλό σου. Πήγαινε να δῆς τί έχει κάτω από το μαξιλάρι σου και θα καταλάβεις ότι ο μπαμπάς σου σ' αγαπάει πάντα.

Κάτω από το μαξιλάρι της Λιλ υπήρχε ένα ωραίο ζευγάρι πατίνια.

☆

Μία μέρα ο μπαμπάς γύρισε στο σπίτι κρατώντας δυο γραμμόφωνα και δυο στοίβες δίσκους. Σφύριξε προσκλητήριο καθώς ανέβαινε τις σκάλες, κι' έμεις τακιστήκαμε να τον βοηθήσουμε να ξεφορτώση τα δέματά του.

—Παιδιά, είπε, έχω για σας μία περίφημη έκπληξη. Δυο γραμμόφωνα και όλες αυτές τις υπέροχες πλάκες.

—Μά, μπαμπά, έχουμε γραμμόφωνο.

—Τό ξέρω, αλλά εκείνο είναι για το κάτω πάτωμα. Τώρα θα έχουμε δυο γραμμόφωνα για το επάνω πάτωμα. Θα είναι διασκεδαστικό, τι λέτε; Θα τα θάλουμε στα λουτρά: το ένα στὼν α-

γοριῶν και το άλλο στὼν κοριτσιῶν. Και όταν θα θρискόσαστε στο λουτρό οτιδήποτε και αν κάνετε, θα βάζατε το γραμμόφωνο.

—Τί εἶδους δίσκοι εἶναι; ρώτησε η Άννα.

—Πολύ διασκεδαστικοί, απάντησε ο μπαμπάς. Μαθήματα γεωμετρικής και γαλλικής γλώσσας! Δεν χρειάζεται να συγκεντρώσετε το μυαλό σας για να τα παρακολουθήσετε. Φθάνει να τα βάζετε να παίζουν. Και θα έντυπωθούνε στο μυαλό σας μόνα τους!

Επὶ δέκα ολόκληρα χρόνια τα γραμμόφωνα επανέλαβαν τον μάθημά τους στο δεύτερο πάτωμα του σπιτιού μας του Μονκλαίρ.

☆

Τό καλοκαίρι πηγαίναμε στο Ναντούκετ, στη Μασσαχουσέτη, όπου ο μπαμπάς είχε αγοράσει ένα εξοχικό σπίτι, όχι και πολύ σπουδαίο. Πριν ξεκινήσουμε για την έξοχή, ο μπαμπάς μας είχε υποσχεθῇ ότι δεν έπρόκειτο να έχουμε μελέτες: Ούτε δίσκους για ξένες γλώσσες, ούτε σχολικά βιβλία. Κράτησε την υπόσχεσή του, αν και καταλαβαίναμε πώς πάντα με τρόπο μάθαινε κάτι χωρίς να μᾶς κουράση. Άκούστε π.χ. πώς μᾶς έμαθε το αλφάβητο Μόρς.

—Θα μπορούσα να σᾶς μάθω το αλφάβητο Μόρς χωρίς να μελετήσετε καθόλου, μᾶς είπε μία μέρα την ώρα που κολλατοῖζαμε. Απαντήσαμε ότι δεν θέλαμε να το μάθουμε, ότι δεν θέλαμε να μάθουμε τίποτα ὥσπου να ξανανοῖξη το σχολείο.

—Δεν χρειάζεται ο μπαμπάς. Και τε, επανέλαβε ο μπαμπάς. Και όσοι το μάθουνε πρώτοι θα πάρουνε βραβεΐα. Οἱ ἄλλοι θα μετανοιώσουνε.

Μετά το φαῖ πήρε ένα πινέλλο κι' ένα μπουκαλάκι μαύρη μπο-

για και κλείστηκε στο λουτρό. Επάνω στον τοίχο, ακριβῶς απέναντι στην τουαλέττα, ζωγράφισε το μορικό αλφάβητο. Όποιος καθόταν στην τουαλέττα, είχε το αλφάβητο μπροστά στα μάτια του, σε απόστασι λίγο μεγαλύτερη από μιὰ μέτρο. Ο μόνος τρόπος για να μὴν το βλέπη ήταν να κλείση τα μάτια του.

Τρεῖς ολόκληρες μέρες ο μπαμπάς ασχολήθηκε με τὴν...ζωγραφική του αλφάβητου Μόρς πάνω στους ὄσπρους τοίχους κάθε δωματίου και τέλος στα ταβάνια κάθε κρεβατοκάμαρας. Ύστερα έγραψε μυστικά μηνύματα με στοιχεία Μόρς πάνω στους τοίχους της βεράντας και της τραπεζαρίας.

—Τί γράφει εκεί, μπαμπά; τὸν ρωτούσαμε.

—Πολλά πράγματα, απαντούσε με ὕφος μυστηριῶδες. Πολλά μυστικά και πολλά διασκεδαστικά πράγματα.

Αντιγράψαμε τα σήματα σε χαρτιά. Ύστερα, με τη βοήθειά τους αρχίσαμε να αποκρυπτογραφούμε τα μηνύματα του μπαμπά. Αυτός εξακολουθούσε να γράφει πάνω στους τοίχους σὰν να μὴ μᾶς πρόσεχε καθόλου, ἀλλὰ και χωρίς να χάνη λέξι απ' ὅτι λέγαμε.

Σχεδὸν κάθε μέρα ο μπαμπάς άφηνε ένα κομμάτι χαρτί με κάποιο μορικό μήνυμα πάνω στο τραπέζι. Με την αποκρυπτογράφηση παρουσιαζόταν μὴ άγγελία, σὰν αὐτήν: «Ο πρώτος που θα μεταφράση αὐτὸ τὸ μυστικό μήνυμα να πᾶν να ψᾶξη τὴ δεξιά τσέπη τοῦ λινοῦ παντελονιοῦ μου που βρίσκεται στην κρεμάστρα τῆς κρεβατοκάμαράς μου. Ο μπαμπάς».

Στην τσέπη τοῦ παντελονιοῦ βρῖσκαμε κάποιο βραβεῖο: Μία πλάκα σοκολάτα, λεπτά ή μία

ἐντολή πού ἐξουσιοδοτοῦσε τὸν φέροντα νὰ φάη ἕνα παγωτὸ στὸ ζαχαροπλαστεῖο μὲ ἑξοδα τοῦ μπαμπᾶ. Καθὼς τὸ εἶχε προβλέψει, σὲ μερικές ἐβδομάδες εἶχαν με ὅλοι μάθει τὸ ἀλφάβητο Μόρς ἀπ' ἑξω κι' ἀνακατωτά. Τοῦλάχιστον τὸ ξέραμε ἀρκετὰ γιὰ νὰ μεταδίδουμε μηνύματα χτυπώντας τὰ πιάτα μας μὲ τὸ πηροῦνι. Ὁ δαιμονισμένος θόρυβος πού γίνεται ὅταν δέκα ἢ δώδεκα ἄτομα προσπαθοῦν νὰ μεταδώσουν μηνύματα μ' αὐτὸν τὸν τρόπο βέβαια μόνον γιὰ τὰ νεῦρα δὲν συσίσταται.

☆

Ὁ μπαμπᾶς εἶχε ἀγοράσει τὸ πρῶτο μας αὐτοκίνητο ἕνα χρόνο πρὶν μετακομίσουμε. Ἄν καὶ κέρδιζε τὸ ψωμί του κάνοντας σχέδια πολύπλοκων μηχανισμῶν, δὲν κατάφερε ποτὲ νὰ καταλάβῃ τὰ μυστήρια τοῦ αὐτοκινήτου μας. Αὐτὴ ἡ διαβολομηχανὴ κλωτσούσε ὅταν τῆς γυρνοῦσε τὴ μηχανιθῆλλα, τοῦ πετοῦσε λάδι στὸ πρόσωπο ὅταν τῆς ἐξέταζε τὰ σθωικά καὶ ἄφηνε ἀπειλητικούς βρυχηθμούς ὅταν ἄλλάζε ταχύτητες. Ἦταν ἕνα γκριζο «Πήρς Ἀρρου» μὲ δυὸ λαστιχένια «κλάξον» καὶ ἕνα ἠλεκτρικὸ πού ὁ μπαμπᾶς ἐπέμενε νὰ τὰ κάνῃ νὰ σαλπίζουν καὶ τὰ τρία μαζί ὅταν ἤθελε νὰ ξεπεράσῃ κανένα ἄλλο αὐτοκίνητο.

Γιὰ νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, ὁ μπαμπᾶς δὲν ἦταν καλὸς σωφὲρ. Ἀλλὰ ὅσο γιὰ τρεχάλα, τὴν εὐχαριστιόταν. Ἦταν φόβος καὶ τρόμος γιὰ ὅλους μας καὶ πιὸ πολὺ γιὰ τὴ μαμά.

—Πιὸ σιγά, Φράνκ, πιὸ σιγά! τοῦ ψιθύριζε μὲ τὰ δόντια σφιγμένα ἀπὸ τὸ φόβο.

Ἀλλὰ ὁ μπαμπᾶς δὲν φαινόταν ν' ἀκούῃ τίποτα.

Μερικοὶ ἀπὸ μᾶς εἶχαν τὴν ὑποχρέωσι νὰ παρακολουθοῦν τὰ αὐτοκίνητα πού ἐρχόντουσαν ἀριστερά μας. Ἀλλοὶ ἔκαναν τὸ ἴδιο γιὰ ὅσα ἐρχόντουσαν δεξιά, καὶ ἄλλοι ἔπρεπε νὰ εἶναι γονατισμένοι στὸ πίσω κάθισμα γιὰ νὰ παρακολουθοῦν τί γινόταν πίσω.

Ὅποιος καθόταν μπροστά, κοντὰ στὴ μαμά καὶ στὰ πιὸ μικρά παιδιά, ὥφειλε νὰ εἰδοποιῇ τὸν μπαμπᾶ ὅταν ἔφθανε ἡ στιγμή νὰ ξεπεράσῃ τὸ αὐτοκίνητο πού πῆγαινε μπροστά.

—Ἀπάνω του! φώναζε ὁ σκοπός.

—Βγάλε τὰ χέρια ἑξω! οὐρλιάζε ὁ μπαμπᾶς.

Ἐντεκα χέρια —ὅλοι βοηθοῦσαν ἐκτὸς ἀπὸ τὴ μαμά καὶ τὰ μωρά— ξεπετιόνταν κι' ἀπὸ τὶς δυὸ πλευρὲς τοῦ αὐτοκινήτου.

Ὁ κόσμος ἔτρεχε ἀπ' ὅλες τὶς γωνιὲς νὰ παραταχθῇ κατὰ μῆκος τοῦ δρόμου καὶ τὰ παιδιά λέγανε στοὺς γονεῖς τους νὰ τὰ σηκώσουνε ψηλά γιὰ νὰ δοῦνε καλύτερα.

—Ποῦ ψωνίσατε ὅλ' αὐτὰ τὰ καρρότα; λέγανε στὸ μπαμπᾶ.

—Αὐτὰ; ἀπαντοῦσε ὁ μπαμπᾶς. Αὐτὰ δὲν εἶναι τίποτα. Ποῦ νὰ δῆτε τὰ ἄλλα πού ἔχω ἀφήσει στὸ σπίτι!

—Καὶ πῶς τὰ καταφέρνετε καὶ τὰ ταῖζετε ὅλα;

Ὁ μπαμπᾶς ἔμενε μιὰ στιγμή σκεπτικός. Ὦστερα τίναζε πίσω τὸ κεφάλι καὶ τεντώνοντας τὸ στῆθος του ὥστε νὰ τὸν ἀκούσουν ὅλοι, καὶ οἱ πιὸ μακρινοί, ἔλεγε σὰν νὰ τὸ εἶχε σκεφθῇ μόλις ἐκείνη τὴ στιγμή:

—Ξέρετε! Μὲ τὴν ντουζίνα ἐρχονται πιὸ φθηνά!...

Ἕνα μεσαιωνικὸ ἔθιμο πού δὲν ἔδωσε ἀκόμη

ΟΙ ΕΛΒΕΤΟΙ ΜΟΝΟΜΑΧΟΥΝ

Τοῦ

DAVID LOEWING

Μέσα στὴν ταβέρνα βρίσκονταν καμμιὰ τριανταριά νεαροὶ καὶ ἑξι-ἑπτὰ κοπέλλες, φοιτητὰ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ζυρίχης. Ξαφνικά ὁ θόρυβος τῶν ποτηριῶν καὶ οἱ ὁμιλίες ἔπαψαν καὶ τὰ βλέμματα ὅλων προσηλάωθηκαν σὲ δυὸ νεαροὺς θαμνωές πού συζητοῦσαν μὲ ψυχρὴ ἐυγένεια.

—Μερικοὶ ἰσχυρίζονται ὅτι τὰ μέλη τῆς «Τευτόνια» αἰσθάνονται κάποιον φόβο στὴ θέα τοῦ ἀτσάλιου, ἔλεγε ὁ ἕνας φοιτητής.

—Μήπως εἶστε ἀπ' αὐτοὺς πού σκέπτονται ἔτσι; ἔκανε ὁ ἄλλος.

—Δὲν ἔχω προσωπικὴ πείρα τοῦ πράγματος, ἀλλὰ ἡ γνώμη μου φαίνεται νὰ ἔχη κάποια ἀλήθεια.

—Ἄν ἔχετε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ θέσετε σὲ δοκιμασίαν τὴ θεωρίαν, εἶμαι ὁ ἄνθρωπος πού ζητᾶτε.

Σηκώθηκαν ἀμέσως καὶ οἱ δυό.

Αὐτὸ ἐσήμαινε ὅτι εἶχε ἀποφασιστῇ μιὰ μονομαχία γιὰ τὸ ἐπόμενο «Στάγκταγκ», «ἡμέρα ἀγώνων». Οἱ δυὸ φοιτητὰ ἦταν

μέλη φοιτητικῶν συλλόγων ἐξομαχίας καὶ ἡ ὥρα καὶ ὁ τόπος τῆς συναντήσεως θὰ καθοριζόταν ἀπὸ τοὺς συλλόγους.

☆

Οἱ μονομαχίες ἀπαγορεύονται στὴν Ἑλβετία. Τὴν ἐποχὴ τοῦ Βίσμαρκ οἱ μονομαχίες φοιτητῶν μὲ σπαθὶ ἢ μὲ ξίφος ἦταν τόσο συχνὲς στὴ Γερμανία, ὥστε ἕνας φοιτητὴς πού τελείωνε τὶς σπουδὲς του χωρὶς νὰ ἔχη ἀρπάξει μιὰ σπαθιά ἀποτελοῦσε σπάνια ἐξαίρεσι. Τὸ «σπῶρ» ἀπαγορεύθηκε πολὺ πρὶν ἀπὸ τὸν τελευταῖο πόλεμο. Παρ' ὅλ' αὐτὰ, διάφορες «Ἐνώσεις» φοιτητῶν, πού ιδρύθηκαν πρὶν ἀπὸ ἄρκετους αἰῶνες, ἐξακολουθοῦν νὰ ὑπάρχουν καὶ σήμερα στὴν Αἰδελβέργη, στὸ Μόναχο καὶ σὲ ἄλλες πανεπιστημιακὲς πόλεις. Ὁρισμένοι ἐλβετικοὶ σύλλογοι ἐνετερίσθηκαν τὶς ἀρχές τους. Ὑπάρχουν σήμερα ἑξὶ τέτοιοι σύλλογοι στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Ζυρίχης καὶ ἄλλοι στὴ Βέρνη, στὴ Βασιλεῖα καὶ στὸ Φρίμπουργκ. Καθένας ἔχει 15 ἕως 20

μέλη. Μιά φορά τὸ μήνα πολλοὶ σὺλλογοι συναντῶνται γιὰ τὸ «Σλάγκταγκ» σ' ἓνα μυστικὸ μέρος, ποὺ συνήθως εἶναι ἓνα ἐξοχικὸ πανδοχεῖο. Ἀρκετὲς ἡμέρες μετὰ ἀπὸ μιὰ τέτοια «συνάντησι» πολλοὶ φοιτητὰὶ παρακολουθοῦν τὰ μαθήματα μὲ δειμένα κεφάλια χωρὶς νὰ προκαλοῦν τὴν ἔκπληξι τῶν καθηγητῶν τους. Ἄν ἡ ἀστυνομία πιάσῃ τοὺς φοιτητὰς ἐπ' αὐτοφώρῳ, τὴν ὥρα ποὺ μονομαχοῦν, τοὺς ἐπιβάλλει πρόστιμο 25 ἐλβετικὰ φράγκα (190.000 δραχμὲς περίπου). Οἱ συναντήσεις αὐτὲς ἔχουν ὡς σκοπὸ τὴν διευθέτησι «ζητημάτων τιμῆς». Οἱ ἀντίπαλοι ἐτέκονται ἀποφασιστικὰ ὁ ἓνας ἀπέναντι στὸν ἄλλο μὲ τὰ ξίφη τους στὸ χέρι. Σημαδεύουν τὸ κεφάλι καὶ ἀποκρούουν τὰ χτυπήματα μὲ τὸ ξίφος ἢ μὲ τὸ δεξιὸ χέρι. Ὁ ἀριθμὸς τῶν χτυπημάτων ποὺ θὰ ἀνταλλάξουν ὀρίζεται πάντα ἀπὸ πρὶν καὶ συνήθως κυμαίνεται ἀπὸ τριάντα ἕως σαράντα. Ὅποιος ἐγκαταλείψῃ τὸν ἀγῶνα ἢ ὑποχωρήσῃ, ἔστω κι' ἂν εἶναι γεμάτος πληγὰς καὶ τὸ αἷμα του τρέχει ποτάμι, θεωρεῖται ἀνάνδρος.

★

Ὁ νεαρὸς ποὺ εἶχε θεωρήσει τὸν ἑαυτὸ του προσβεβλημένο στὴν τάξερν ἦταν ὁ Φράντς Μύλλερ, πρόεδρος τοῦ συλλόγου «Τευτόνια». Μὲ προσκάλεσε νὰ παρακολουθήσῃ τὸ «Σλάγκταγκ» καὶ ὕστερα ἀπὸ μιὰ ἐβδομάδα παίρναμε μαζί τὸ τραῖνο ἀπὸ τὸν σταθμὸ τῆς Ζυρίχης. Κατεβήκαμε στὸ Μπούμπικον, ἓνα χωριουδάκι 35 χιλιόμετρα νοτιοδυτικὰ τῆς Ζυρίχης. Μετὰ ἀπὸ ἓνα τέταρτο, ἓνα αὐτοκίνητο μᾶς ἄφινε μπροστὰ σ' ἓνα παλιὸ πανδοχεῖο.

Ἦταν μιὰ μεγάλη αἰθουσα ποὺ θύμιζε χάνι. Ὅσοι φοιτητὰὶ

ἔφθαναν ἐκεῖ φοροῦσαν τὰ μπερέ τους καὶ τὰ κασκὸλ μὲ τὰ διακριτικὰ τοῦ συλλόγου τους. Τρεῖς φοιτητὰὶ τῆς Ιατρικῆς φόρεσαν τὶς ἄσπρες μπλουζὲς τους καὶ ἀφοῦ τοποθέτησαν σ' ἓναν μακρὸ ξύλινο πάγκο τὰ χειρουργικὰ τους ἐργαλεῖα, ἔφεραν ἀπὸ τὴν κουζίνα μπουγιότες μὲ βραστὸ νερό. Δυὸ μεγάλες κόλλες πιασόχαρτο καρφώθηκαν στὸ πάτωμα καὶ σχημάτισαν ἓνα εἶδος στίβου. Ὅλα αὐτὰ γίνονταν μὲ σοβαρότητα καὶ ὕψος ἐπίσημο.

Οἱ πρῶτοι ἀντίπαλοι μονομαχοῦσαν γιὰ πρώτη φορά. Οἱ σύντροφοί τους μαζεύτηκαν γύρω τους, στίς δυὸ ἄκρες τῆς αἰθουσας, γιὰ νὰ τοὺς βοηθήσουν νὰ φορέσουν ὅτι ἀπαιτεῖ ὁ κανονισμός: ἓνα πλεχτὸ ὕφασμα κολλητὸ στὸ σῶμα, μιὰ διπλὴ λουρίδα γύρω στὸ λαιμὸ παραγεμισμένη μὲ τζιβά, ἓνα κοντὸ γελέκο ἐπίσης παραγεμισμένο μὲ τζιβά γύρω στοὺς ὤμους καὶ στὸν κορμὸ καὶ μιὰ μικρὴ ἄσπρη ποδιὰ στὴ μέση γιὰ νὰ δέχεται τίς σταγόνες τὸ αἷμα ἀπὸ τίς πληγὰς. Χοντρά γάντια ποὺ τὸ δεξιὸ ἀνεβαίνει ὡς τὸν ὤμο κι' ἓνα ζευγάρι προστατευτικὰ γυαλιὰ χωρὶς τζάμια, ἀλλὰ μὲ διηλεκτικὸ συμπληρῶνουν τὴν παράξενη αὐτὴ πανοπλία. Ὁ πρόεδρος τοῦ «Σλάγκταγκ», ντυμένος στὰ μαῦρα γιὰ τὸ ἐπίσημο τῆς ἡμέρας καὶ μὲ σκληρὸ κολάρο, ἐπέβαλε σιγὴ.

—Κύριοι, εἶπε—καὶ ὅλοι ἔβγαλαν τὰ καπέλλα τους—συγκεντρωθήκαμε ἐδῶ μάρτυρες μονομαχιῶν τιμῆς. Ὅποιοσδήποτε ὑποχωρήσῃ γιὰ ν' ἀποφύγῃ τὰ χτυπήματα τοῦ ἀντιπάλου του, θὰ ἀτιμασθῇ καὶ θὰ ἀτιμάσῃ τὰ ἐμβλήματα τοῦ συλλόγου του. Μόνον ἓνας δεῦτερος ἔντιμος ἀ-

γῶνας θὰ μπορέσῃ νὰ τὸν ἀποκαταστήσῃ.

Ὡρίστηκε ὁ ἀριθμὸς τῶν χτυπημάτων καὶ δυὸ «βοηθοὶ» τοποθέτησαν στὴν κατάλληλῃ θέα τοὺς ἀντιπάλους.

—Ἔτοιμοι; φώναξε ὁ πρόεδρος... Ἐμπρός!

★

Ἡ δευτέρα μονομαχία ἐγίνε ἀνάμεσα σὲ δυὸ φοιτητὰς ποὺ εἶχαν ἴση πείρα. Ἀγωνίστηκαν σὲ 7 «γύρους» καὶ στὸ τέλος τοῦ ἐβδόμου εἶχαν καὶ οἱ δυὸ ἄρκετὲς πληγὰς, ἀπ' ὅπου τὸ αἷμα ἔτρεχε ποτάμι.

Οἱ παριστάμενοι μαζεύτηκαν γύρω στοὺς γιατροὺς ποὺ σκούπιζαν τὰ αἵματα καὶ ἔρραβαν τίς πληγὰς. Οἱ φίλοι καθενὸς ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους τοῦ ἔσφιγγαν τὸ χέρι καὶ τὸν συνέχαιραν, κανεὶς ὅμως δὲν ἔβγαλε λέξι παρηγορίας γιὰ τὰ τραύματα. Αὐτὰ θὰ ἔμεναν σὰν «σημάδια τιμῆς».

Ἐνας φοιτητὴς σκούπισε τὰ αἵματα ποὺ εἶχαν λερώσει τὸ πιασόχαρτο γιὰ τὸν ἐπόμενον ἀγῶνα, τὸν ἀγῶνα τοῦ Μύλλερ. Ὁ να, τὸν ἀγῶνα τοῦ Μύλλερ. Ὁ πρόεδρος τῆς «Τευτόνια» δὲν ἔδειχνε τὴν παραμικρὴ ταραχὴ. Πραγματικὰ, φαίνονταν ἡρεμῶς ἀπ' ὅ,τι συνήθως. Ὁ ἄλλος νεαρὸς προσπαθοῦσε νὰ κἀνὴν ἀδιάφορο, ἀλλὰ τὸ θεώριον σμένο χαμόγελό του πρόδιδε τὴν ἀνησυχία του. Ἐν τούτοις δὲν ἐγκατέλειπε τὸ χαμόγελο αὐτὸ ὅση ὥρα κράτησε ἡ μονομαχία.

Οἱ ἀντίπαλοι πῆραν τίς θέσεις τους.

—Ἐμπρός!

Τὰ ξίφη λὲς καὶ ζωντάνεψαν. Συναντοῦσαν τὸ ἓνα τ' ἄλλο μὲ ταχύτητα ποὺ σοῦ ἔφερνε ζάλη καὶ ἀκουγες τὸν ἦχο καμτακιάς καὶ ἄκουγες τὸν ἦχο καμτακιάς καὶ ἄκουγες τὸν ἦχο καμτακιάς. Ἦταν καθὼς ἔσχιζαν τὸν ἀέρα. Ἦταν καθὼς γρήγορος καὶ σκληρὸς ἀγῶνας, ἓνας ἀγῶνας ἀνθρώπων

ποὺ ἔφεραν τὴ δουλειὰ τους καὶ ποὺ χτυποῦσαν ἀκατάπαυστα, ἀπέκρουαν μὲ εὐκολία καὶ ἄλλαν συνενῶς τὸ σύστημα τῶν ἐπιθέσεων τους. Σὲ κάθε τέσσερα χτυπήματα οἱ «βοηθοὶ» τοὺς σταματοῦσαν καὶ ὕστερα ἀπὸ μιὰ πολὺ μικρὴ παύσι τὰ ξίφη ξανάρχιζαν τὸν χορὸ τους.

Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ φάνηκε ὅτι ὁ Μύλλερ ἦταν καλύτερος ξιφομάχος ἀπὸ τὸν ἀντίπαλό του, τὸν Βόγκελερ, παρ' ὅλο ὅτι ὁ τελευταῖος ἦταν πιὸ ψηλός. Ἡ μύτη τοῦ ξίφους του στριφογύριζε γύρω στὸ κεφάλι τοῦ Βόγκελερ ἀφίνοντας πίσω τῆς ἓνα σωρὸ ματωμένες γραμμές...

Ὁ Μύλλερ μόρφαιζε καὶ τὰ σφιγμένα δόντια του τοῦ ἔδιδαν μιὰ ἔκφρασι ἄγρια. Ἐνα χτύπημα στὸ μέτωπό του τοῦ ἄνοιξε μιὰ χαραματιά, ἀπ' ὅπου τὸ αἷμα τινάχτηκε ὡς τὸ στόμα του.

Ὁ Βόγκελερ δὲν ὠπισθοχώρησε. Ἀγωνίζοταν μὲ θάρρος, μὲ λύσσα, χωρὶς νὰ ἐγκαταλείπῃ τὸ χαμόγελό του ποὺ ἔκανε τὸ πρόσωπό του νὰ μοιάζῃ μὲ μάσκα.

Στὸν τρίτο γύρο τὸ ξίφος τοῦ Μύλλερ ἔδωσε στὴ μάσκα αὐτῆς τραγικὸ ὕφος ὅταν τῆς ἄνοιξε στὸ μάγουλο μιὰ πληγὴ 10 ὁλόκληρους πόντους.

Στὴ διακοπὴ μεταξύ ἔκτου καὶ ἐβδόμου γύρου δυὸ γιατροὶ ἐξέτασαν μὲ προσοχὴ τίς πληγὰς τοῦ Βόγκελερ. Ὁ ἓνας εἶπε:

—Καλύτερα νὰ σταματήσετε.

Ὁ Βόγκελερ ὅμως περιωρίστηκε νὰ κουνήσῃ ἀρνητικὰ τὸ κεφάλι καὶ ὁ ἀγῶνας ξανάρχισε. Παρὰ τὴν κατάστασί του, ὁ Βόγκελερ οὔτε ὠπισθοχώρησε, οὔτε κατέβασε στιγμὴ τὸ κεφάλι. Δεχόταν μὲ ὑπερφάνεια καὶ ἀνταπέδιδε μὲ μανία τὰ χτυπήματα. Ὅταν ὁ ἀγῶνας τελείωσε, μόλις κρατιόταν στὰ πόδια του.

τὸν συνηθισμένο της περίπατο. "Όταν ἔφθασαν σὲ μιὰ χαράδρα τοῦ βουνοῦ, ὁ ἀγαπημένος της βγῆκε ἀπὸ τὴν κάπα καὶ ἔπεσε στὰ πόδια της.

"Ενας φύλακας τοῦ παλατιοῦ ὅμως εἶχε ἀκολουθήσει τὴν βασιλοπούλα. "Όταν εἶδε τὸ βοσκὸ κοντὰ της, ἔτρεξε καὶ εἰδοποίησε τοὺς ὑπηρέτες τοῦ "Ηλίου. "Ο "Ακογιανάπα καὶ ἡ Σουκιγιαντοῦ ἔφυγαν στὰ βουνά. "Όταν ἔφθασαν στὴν κορυφὴ τοῦ πιὸ ψηλοῦ βουνοῦ, κουρασμένοι ξάπλωσαν νὰ ξεκουραστοῦν καὶ σὲ λίγο ἀποκοιμήθηκαν. Μὰ ξαφνικὰ σηκώθηκε μιὰ τρομερὴ θύελλα. "Ενας κεραυνὸς τοὺς χτύπησε καὶ μαρμάρωσαν κι' οἱ δύο. "Ετσι μαρμαρωμένοι θρῖσκονται πάντα στὴν κορυφὴ τοῦ πιὸ ψηλοῦ βουνοῦ.

Ενας Σκωτσέζος προσκαλεῖ κάποιον σὲ γεῦμα: «Θὰ πάρης τὸ λεωφορεῖο. Θὰ κατέβης στὸ τέρμα. Θὰ προχωρήσης δεξιὰ καὶ στὸν πρῶτο δρόμο θὰ κάνης ἀριστερά. Μόλις δῇς ἓνα κόκκινο σπίτι, πέρασε ἀπέναντι καὶ στὸ ἄλλο πεζοδρόμιο θὰ δῇς ἓνα σπιτάκι μέσα σὲ κήπο. Αὐτὸ εἶναι τὸ δικό μου. Θὰ μπῇς εὐκόλα, μόλις σπρώξης τὴν πόρτα μὲ τὸ πόδι σου».

—Καὶ γιατί μὲ τὸ πόδι; ρωτᾷ ὁ φίλος.

—Γιατί στὰ χέρια σου, ἐλπίζω, νὰ κρατᾷς αὐτὰ ποὺ θὰ φᾶμε!

Pourquoi Pas?

Μεταξύ φίλων:

—"Όστε χάριτες; Καὶ τὰ παιδιά;

—Τὰ παιδιά τὰ πήρε ἐκείνη. Ἐγὼ κράτησα τὸ σπίτι...

—Καὶ ἡ περιουσία;

—Αὐτὴ τὴν πήρε ὁ δικηγόρος.

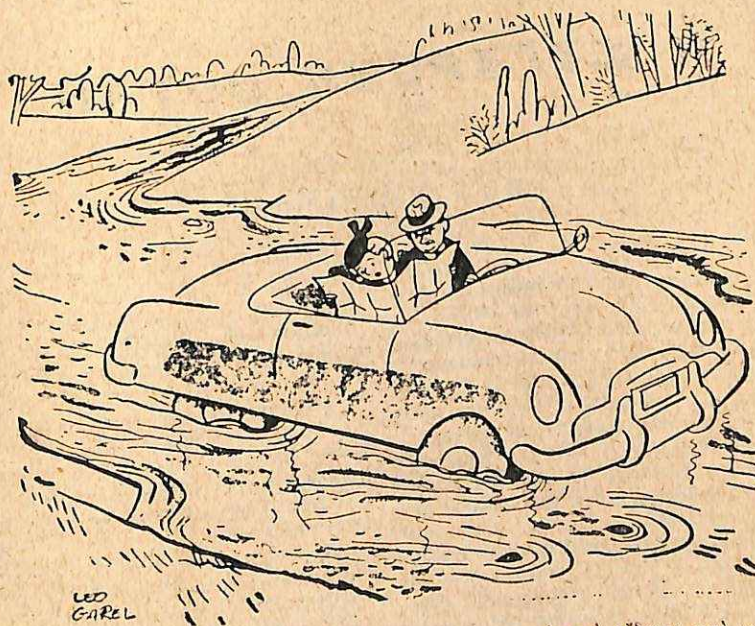
Tatler

Δυὸ κυρίες συζητοῦν:

—Ἐγὼ προσέχω πολὺ στὴν ἀνατροφή τῶν παιδιῶν μου, λέει ἡ μία. "Όταν τσακώνωμαι μὲ τὸν ἄνδρα μου, φροντίζω νὰ τὰ στέλνω στὸν κήπο.

—Γι' αὐτὸ ἔχουν τόσο ὠραῖο χρῶμα; ρωτᾷ ἡ ἄλλη.

Pourquoi Pas?

—Ξέρεις, ἀοχίζω νὰ υπομάρζωμαι ὅτι ἡ μπλε γραμμὴ ποὺ εἶδαμε στὸ χάρτη δὲν εἶναι δρόμος...

Συζητοῦν δύο φίλοι:
—Εἶναι τρομερό, λέει ὁ ἓνας. Πάντα ἡ γυναίκα μου ἔχει τὴν τελευταία λέξι!

—Σὲ μένα, λέει ὁ ἄλλος, συμβαίνει τὸ ἀντίθετο. Ἐγὼ ἔχω πάντα τὴν τελευταία λέξι.

—Ἀδύνατον! ἀπαντᾷ ὁ πρῶτος. Τῆς ζητῶ πάντα συγγνώμην!

—Ναί, ναί! ἐπιμένει ὁ δεύτερος.

Up.

Ενας φανατικὸς ἀναγνώστης ἀστυνομικῶν μυθιστορημάτων καὶ ἐρασιτέχνης ντέτεκτιβ λέει σὲ κάποιον φίλο του:

—Μιὰ φορὰ ἀντελήφθην ὅτι ὁ ὑπόπτος θὰ ἔπρεπε νὰ κατοικοῦσε σὲ ἓνα τρομερὰ στενόχωρο δωμάτιο!

—Καὶ πῶς τὸ κατάλαβες;

—Ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ σκύλος τοῦ κουνούσε τὴν οὐρά του καθέτως καὶ ὄχι ὀριζοντίως!

Tatler

Ο τόπος του μέλλοντος

Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΘΟΥΛΗ

Του

EDWIN MULLER

Εχουμε συνηθίσει να θεωρούμε τον Βόρειο Πόλο και την 'Αρκτική σαν τὸ τέλος τοῦ κόσμου. Πραγματικά ὡς πρὶν ἀπὸ λίγο σχετικὰ καιρὸ μόνο μερικὲς ἐξερευνητὲς εἶχαν φτάσει ὡς τὸν Βόρειο Πόλο καὶ μερικοὶ 'Εσκιμῶι ζοῦσαν σκορπισμένοι στὴν 'Αρκτική. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὲς τὶς ἐξαιρέσεις τὸ κομμάτι αὐτὸ τοῦ πλανήτη μας δὲν ἦταν παρὰ ἓνα μεγάλο κενό.

Σήμερα τὰ πράγματα εἶναι πολὺ διαφορετικά. Ἡ 'Αρκτική ἀποκτὰ κατοίκους: 8.000 Ἀμερικανοὶ (τὸ χειμῶνα 4.000) ζοῦν στὴν καταπληκτικὴ πολιτεία τῆς Θούλης, περίπου 1.500 χιλιόμετρα ἀπὸ τὸν πόλο καὶ βορειότερα ἀκόμη βρίσκονται καὶ ἄλλες μόνιμες ἐγκαταστάσεις.

Πάνω ἀπὸ τὸν Βόρειο Πόλο ἔχουν γίνεи ὡς τώρα χιλιάδες πτήσεις καὶ ἑκατοντάδες ἄνθρωποι τὸν ἔχουν ἀντιγράψει ἀπὸ ψηλά. Οἱ πτήσεις ποὺ ἔγιναν ἦταν κυρίως ἀπὸ ἀποστολὲς γιὰ μετεωρολογικὲς παρατηρήσεις. Ὁργανώνονται ὁμως καὶ τουριστικὲς πτήσεις γιὰ νὰ ψυχαγωγηθοῦν οἱ ἐπίσημοι ἐπισκέπτες τῆς Θούλης.

Οἱ λόγοι ὧς αὐτῆς τῆς δραστηριότητος εἶναι φυσικὰ στρατιωτικοί. Σὲ περίπτωσι συρράξεως ἡ ἀμερικανικὴ καὶ ἡ ρωσικὴ ἀεροπορία δὲν θὰ μπορούσαν νὰ βροῦν κοντινότερο δρόμο γιὰ νὰ βομβαρδίσουν τὰ μεγάλα στρατιωτικὰ κέντρα τοῦ ἀντιπάλου. Ἄν ὁμως ἔχουμε τὴν τύχη καὶ δὲν γίνεи ὁ ἀτομικὸς πόλεμος, ἡ 'Αρκτικὴ ἀσφαλῶς θὰ κατοικηθῇ πυκνότερα καὶ θὰ παρουσιάσῃ μεγαλύτερη κίνησι, γιατί θὰ γίνῃ τὸ σταυροδρόμι τῶν διεθνῶν ἀεροπορικῶν γραμμῶν.

Ὅποιος ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ ταξιδεύῃ κάπως συχνά, θὰ μπορῇ νὰ περῇ σὲ μερικὰ χρόνια πάνω ἀπὸ τὸν πόλο, χωρὶς κὲν νὰ σκεφθῇ νὰ σηκώσῃ τὰ μάτια ἀπὸ τὸ περιοδικὸ ποὺ θὰ διαβάξῃ, ἐνῶ σὲ δέκα χρόνια δὲν ἀποκλείεται νὰ περνᾷ καὶ μερικὲς ἡμέρες σὲ ἓνα ἀνετο ξενοδοχεῖο τῆς 'Αρκτικῆς γιὰ νὰ θαυμάσῃ τὸ μοναδικὸ τοπίο.

Οἱ γνώσεις μας γιὰ τὴν περιοχὴ αὐτὴ τοῦ κόσμου εἶναι μᾶλλον λανθασμένες. Αὐτὸ ποὺ ὀνομάζουμε παγωμένο ἀρκτικὸ ὠκεανὸ εἶναι μιὰ θάλασσα ποὺ ἡ ἔκτασί της εἶναι τὸ ἓνα ἕκτο τοῦ 'Ατλαντικοῦ. Περικυκλώνεται ἀπὸ στεριά καὶ οἱ ἀκτὲς της ἀνήκουν στὶς πρὸ ἰσχυρὲς χώρες τοῦ κόσμου.

Βόρειος Πόλος σημαίνει γιὰ μᾶς τὸ ψυχρότερο σημεῖο τοῦ κόσμου. Ὡς σήμερα ἡ κατώτερη θερμοκρασία ποὺ ἔχει σημειωθῇ στὶς γύρω ἀπὸ τὸν πόλο περιοχὲς εἶναι —48°σ. Καὶ ὁμως στὴν πολιτεία τῆς Μοντάνας στὴ Βόρειο Ἀμερικὴ τὸ θερμόμετρο ἔχει κατέβει καὶ στοὺς —54°σ.

Γιὰ νὰ συναντήσουμε τὸ μεγαλύτερο ψυχὸς πρέπει νὰ ἀπομακρυνθοῦμε ἀρκετὰ ἀπὸ τὸν Βόρειο Πόλο. Ἀπὸ ὅσα ξέρουμε, τὸ πρὸ ψυχρὸ σημεῖο τῆς γῆς εἶναι μιὰ πόλι τῆς Σιβηρίας, τὸ Οἰμιγιάκον (230 χλμ. νοτίως τοῦ πολιτικοῦ κύκλου), ὅπου ἔχει καταγραφῇ θερμοκρασία —69°σ. Ἀλλὰ τὸ καλοκαίρι κάνει ζέστη καὶ τὸ θερμόμετρο ἀνεβαίνει καμμιά φορὰ ὡς τοὺς +38°σ.

Φανταζόμαστε τὴν 'Αρκτικὴ σκεπασμένη διαρκῶς μὲ χιόνια καὶ πάγους. Βέβαια οἱ πάγοι δὲν λείπουν,

ἀλλὰ σὲ πολλὰ μέρη τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς χιονίζει πολὺ περισσότερο. Στὶς ἀκτὲς τῆς 'Αρκτικῆς δὲν βρίσκονται χιόνια, παρὰ μόνο ἐκεῖ ὅπου τὰ θουνά εἶναι κοντὰ στὴν θάλασσα. Ἀκόμη καὶ στὸν Βόρειο Πόλο τὸ καλοκαίρι πολὺ σπάνια χιονίζει συνήθως βρέχει.

Στὶς δυτικὲς ἀκτὲς τῆς Γροινλανδίας, ὅχι μακριὰ ἀπὸ τὸν πολιτικὸ κύκλο, ἀφθονοῦν τὰ πράσινα λειβάδια. Ὡστόσο δὲν ὑπάρχουν δέντρα —δὲν ὑπάρχουν δηλαδὴ πουθενὰ στὴν 'Αρκτικὴ— ἀλλὰ τὸν Ἰούλιο καὶ τὸν Αὐγουστο ὑπάρχουν θάμνοι καὶ λουλούδια. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς αὐτὰ τὰ λειβάδια εἶναι καλύτερα νὰ τὰ βλέπῃ κανεὶς παρὰ νὰ περᾷ ἐκεῖ. Εἶναι ὅταν νὰ πατᾷ πάταξ σὲ βρεγμένο σφυγγάρι. Οἱ συνθήκες εἶναι ιδεώδεις γιὰ τὴν ἀνάπτυξι τῶν κουνουπιῶν, γι' αὐτὸ δὲν εἶναι ἐκπληκτικὸ ποὺ τὸ καλοκαίρι τὰ κουνουπιά ἐκεῖ εἶναι περισσότερα ἀπὸ ἄλλου.

Ὁ 'Αρκτικὸς ὠκεανὸς εἶναι βαθὺς —4.500 μ. στὸν Πόλο— καὶ σκεπασμένος ἀπὸ ἐπιπλέοντες πάγους. Τὸ καλοκαίρι ἡ τῆσι τῶν πάγων δημιουργεῖ κοντὰ στὶς ἀκτὲς μιὰ πλωτὴ δίοδο ποὺ ἐπιτρέπει στὰ πλοῖα νὰ περιπολοῦν σχεδὸν ὅλη τὴν 'Αρκτικὴ. Τὸ φθινόπωρο τὰ παράκτια νερά παγώνουν πάλι καὶ οἱ πλοῖες διακόπτονται.

Ἐχουν πῇ πὼς ἡ 'Αρκτικὴ εἶναι ἓνας τόπος σιωπηλὸς καὶ χερὶς ζωῆ. Καὶ ὁμως κάποτε γίνεται πολὺ θορυβώδης. Ἐκατομμύρια κομμάτια πάγοι, ποὺ τὸ πρὸ μικρὸ χωράει στὴ μιὰ φούχτα καὶ τὸ πρὸ μεγάλο μπαοεὶ νὰ ἔχῃ ἐπιφάνεια 1.000 τετραγ. χλμ., βρίσκονται σὲ διαρκὴ κίνησι. Συγκρούονται μὲ ἓνα ὄρυβο ποὺ ἀκούγεται χιλιόμετρα μακριὰ καὶ ἡ πορεία τῶν ἐπιπλέοντων πάγων συνοδεύεται ἀπὸ ἓνα σφύριγμα ποὺ τρυπάει τὰ αὐτιά.

Ἡ 'Αρκτικὴ δὲν εἶναι δίχως ζωῆ. Ἡ ζωὴ στὰ ἀρκτικά νερά εἶναι πολλές φορές πρὸ ἀνεπτυγμένη παρὰ στὶς τροπικὲς θάλασσες. Στὴ βάσι τῆς ἀναπτύξεως αὐτῆς βρίσκουμε ἐκπλαγκτὸν καὶ ἄλλες κατώτερες ἐκδηλώσεις ζωῆς. Πρὸ πάνω, ἑκατομμύρια μαλακόστρακα, ποὺ ζοῦν ἀ-

πὸ τὸ πλαγκτὸν, καὶ πρὸ ψηλὰ μεγάλα θαλάσσια ζῶα, ὅταν τὶς φάλαινες, ποὺ τρῶνε τὰ μαλακόστρακα. Καὶ πάνω ἀπ' ὅλα ἔχουμε τὴν πολιτικὴ ἀρκτο ποὺ τρέφεται κυρίως μὲ φώκιες καὶ περνᾷ τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς ζωῆς της πάνω σὲ ἐπιπλέοντες πάγους.

Πρὶν ἀπὸ 30 χρόνια ἡ ἔντασι αὐτῆς ζωῆς ἦταν σχεδὸν ἀγνωστὴ. Ὁ Καναδὸς ἐξερευνητὴς Στέφανος εἶχε τὴν ιδέα νὰ ὀργανωθῇ μιὰ ἀποστολὴ πρὸς τὰ προχωρήσιμα, ζώντας ἀπὸ «τὶς φυσικὲς πηγὲς τοῦ τόπου», ὁ ἴδιος ὁ Ἀμούντσεν εἶπε πὼς αὐτὸ θὰ ἦταν αὐτοκτονία: οἱ κυνηγοὶ φαλαινῶν συμφώνησαν μαζὶ τοῦ καὶ κανένας Ἐσκιμῶς δὲν δέχτηκε νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν Στέφανο.

Ἐκινώντας ἀπὸ τὴν Ἀλάσκα, ὁ Καναδὸς ἐξερευνητὴς κατευθύνθηκε πρὸς τὸ Βόρειο Πόλο μὲ συντρόφους Νορβηγούς, τὸν Στέρκερον καὶ τὸν Ἀντρέασεν, μὲ τρόφιμα ἀρκετὰ γιὰ ἓνα μῆνα ἀκριβῶς. Στὸ διάστημα τῆς ἐξερευνησέως τοὺς πέρασαν τρεῖς μῆνες πάνω στοὺς πάγους, μακριὰ ἀπὸ κάθε στεριά. Τὸ κρέας τῆς φώκιος, ποὺ ἦταν ἡ βάσι τῆς τροφῆς τοὺς, ἦταν ἀρκετὸ γιὰ νὰ τοὺς θρέψῃ. Χρησιμοποίησαν τὸ λίπος τῆς γιὰ καύσιμη ὕλη. Δὲν εἶχαν νὰ ἀντιμετωπίσουν πρόβλημα μεταφοράς νεροῦ. Ὁ πάγος ποὺ σχηματίζεται στὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας στὴν ἀρχὴ εἶναι τρομερὰ ἀλμυρὸς, ἀλλὰ μὲ τὸν καιρὸ γλυκαίνει καὶ σὲ ἓξι μῆνες μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῇ γιὰ πόσιμο νερό, ἐνῶ σὲ ἓνα χρόνον δὲν διακρίνεται ἀπὸ πάγο ποὺ ἔχει σχηματισθῇ ἀπὸ γλυκὸ νερό.

☆

Μὲ τὴν μεγάλῃ τῆς ἀεροπορικῆς βάσι καὶ τὴν γειτονικὴ πόλι, στὴν βορειοδυτικὴ ἄκρη τῆς Γροινλανδίας, ἡ Θούλη εἶναι μιὰ ἀληθινὴ πρωτεύουσα τοῦ Βορρᾶ. Ἰδρύθηκε τὸ 1951 ἀπὸ τὶς Ἠνωμένες Πολιτεῖες ἐπάνω σὲ ἔδαφος ποὺ τὸ παραχώρησε ἡ Δανία.

Ἡ βάσι εἶναι γεμάτῃ κίνησι. Τὰ μεγάλα μεταφορικὰ ἀεροπλάνα προσγειώνονται καὶ ἀπογειώνονται νύχτα καὶ μέρα. Κάθε στιγμὴ ἀεριο-

προωθούμενα καταδιωκτικά σχίζουν
τὸν ἄερα. Ἡ πόλι εἶναι ἀκόμη πιὸ
πολυσύχναστη καὶ πρέπει κανεὶς νὰ
προσέχη πολὺ τὴν κυκλοφορίαν.

Τὸ κλίμα εἶναι πολὺ πιο ὑποφερ-
τὸ ἀπὸ ὅ,τι φανταζόμαστε. Τὸ κα-
λοκαίρι δὲν εἶναι σπάνιες οἱ μέρες
ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ καθήσῃ γυμνὸς
στὸν ἥλιο καὶ τὸν χειμῶ-
να ἡ μέση θερμοκρασία
εἶναι —31ο.

Τὸ πιὸ δύσκολο εἶναι οἱ τέσσερις μῆνες ἀδιόκοπης μέρας καὶ ὕστερα οἱ τέσσερις μῆνες σχεδὸν ἀδιόκοπης νύχτας. Ὡστόσο τὸ χεῖμῶς, ἀκόμη καὶ ὅταν δὲν ἔχει φεγγάρι, τὸ σκοτάδι δὲν εἶναι ποτὲ πολὺ πυκνὸ καὶ τὸ χιόνι ἀντανακλᾷ ἀρκετὸ φῶς ὥστε νὰ μποροῦν κανεὶς νὰ βλέπῃ σὲ ἀπόστασι ἑκατὸ μέτρων.

Στην βορεινή ακτή της Γροιλανδίας, 860 χλμ. από τὸν Πόλο, εἶχε γίνῃ μιὰ ἄλλη ἐγκατάστασι ἀπὸ μιὰ ὁμάδα Δανῶν ἐπιστημόνων ποὺ εἶχαν τοποθετήσῃ ἐνα λυόμενο σπίτι, με ἡλεκτρικὸ ρεύμα ἀπὸ ἓνα ἀνεμόμυλο καὶ ζοῦσαν ἐκεῖ ὅλο τὸ χρόνο ἀρκετὰ καλῶς.

Σήμερα υπάρχουν και άλλες μόνιμες εγκαταστάσεις βορειότερα και από τη Θούλη. Είναι οι έξι μετεωρολογικοί σταθμοί των Ήνωμένων Πολιτειών και του Καναδά. Βρίσκονται στα Καναδικά νησιά της Άρκτικής και στο βόρειο άκρο της Γροιλανδίας. Ο κεντρικός έχει 20 άνδρες και ο άλλος 6.

Όπως οι πολιτικές περιοχές αποφασιστικά στην εξέλιξη τμoσφαιρικών συνθηκών ήμισφαίριο, οι σταθμοί ημεγάλης σημασία για τη δική και την πολιτική α

"Αν τὸ δυτικὸν τμήμα τῆς Ἀρκτι-

κής κατοικείται και ζωογονείται, μπορούμε να φανταστούμε πώς και το άνατολικό τμήμα—τό ρωσικό—θα γνωρίζη ακόμη πιο έντονη δραστηριότητα. Οι ενδιαφερόμενες υπηρεσίες πληροφοριών ξέρουν χωρίς αμφιβολία τι γίνεται στο ρωσικό τμήμα και οι κοινοί θνητοί φαντά-

ζονται πῶς ἡ Θούλη τῶν
Ρώσων βρίσκεται στὸ
Νησί τοῦ Ροδόλφου, στὸ
ἀρχιπέλαγος τοῦ Φραγ-
κίσκου Ἰωσήφ.

Οι Ρώσοι δὲν πρωτο-
ἦθαν στὴν Ἀρκτική γιὰ
καθαρά στρατιωτικούς
σκοπούς. Ὡς ἡ κίνησις
αὐτὴ νὰ προέρχεται ἀπὸ
τὸ γεγονός ὅτι πολλοὶ
ἐξόριστοι ἐπαναστάτες
ποὺ εἶχαν μεταφερθῇ στὴ
Σιβηρία τὴν ἐποχὴ τῶν
Τσάρων ἔμαθαν τὸν τό-
πο καὶ ἐκτίμησαν τὴς δυ-
νατότητές του.

J. Rouch

Τὰ τουριστικά πρα-
κτορεία προβλέπουν ὅ-
τι τὴν ἐποχὴ τῶν ταξιδιῶν
στὴν Ἀρκτική. Τὰ πιὸ συναρπαστι-
κά τοπία τῆς περιοχῆς αὐτῆς εἶναι
ἴσως οἱ ἄκτεις τῆς Γροινλανδίας καὶ
ἰδίως οἱ ἀνατολικές. "Όλο τὸ καλο-
καίρι στὶς δυτικές ἄκτεις πηγαίνου-
νται συνεχῶς πλοῖα γιὰ νὰ ἀνε-
φοδιάσουν τὴν Θούλη καὶ τοὺς με-
τεωρολογικοὺς σταθμούς. Ἴσως νὰ

μὴ εἶναι μακρὰ ὁ καιρὸς ποὺ θὰ
γίνωνται ἀρκτικές κρουαζιέρες!

Ἡ ἀτμόσφαιρα στὴν Ἀρκτική εἶναι συνήθως πολὺ καθαρή. Ἀπὸ 150 χλμ. μακριὰ διακρίνονται οἱ μεγάλες χιονισμένες κορυφές τῆς δυτικῆς Ἀκτῆς τῆς Γροινλαδίας. Ὅταν πλησιάσει κανεῖς τὶς Ἀκτές, τὸ πλοῖο φαίνεται ὡς ἄν παιχνιδάκι κοντὰ στὰ τεράστια ἀκρωτήρια ποὺ ὑψώνονται ἀπὸ τὸ ὕψος ὥς τὰ 1.000 μέτρα.

«Ο παγετώνας της Γροινλανδίας είναι ένα από τα θαύματα του κόσμου. Καλύπτει ολοκληρωτό το νησί εκτός από μία παράκτια ζώνη πλάτους 15—160 χλμ. Η επιφάνειά του είναι 1.100.000 τετραγ. χλμ. και το πάχος του φθάνει ως 2.400 μ. Αν η θερμοκρασία της περιοχής ανέβαινε τόσο ώστε να λυώσεται αυτός ο παγετώνας, η επιφάνεια των θαλασσών θα ανέβαινε κατά 7 μ. και τα πλησιότερα μεγάλα λιμάνια θα πλημμύριζαν.

Τώρα δὲν τίθεται ζήτημα τήξεως.
Ἀντίθετα, τὸ φρέσκο χιόνι πέφτει
καὶ αὐξάνει τὸ στρώμα ποὺ ὑπάρ-
χει. Ἡ πίεσι διώχνει μιὰ μεγάλη
ποσότητα πάγου ποὺ γλυστρᾷ στὶς
ἄκτες καὶ δημιουργεῖ τὰ παγοδόου-
να. Ἐνα ἀπ' αὐτὰ μετακινεῖται 18
μ. τὴν ἡμέρα καὶ προωθεῖ 19 ἑκα-
τομμύρια τόνους πάγο.

☆
"Όσο καιρό η επικοινωνία Αμε-
ρικής και Ρωσίας θα υπόκειται σε
περιορισμούς δεν θα μπορέ να χρη-

σιμποιηθῇ ὅπως πρέπει ὁ ἐναέριος δρόμος τῆς Ἀρκτικής. Ἀλλὰ ἡ ἐμπορικὴ ἀεροπορία δὲν χρειάζεται νὰ περιμένῃ. Ἡ Σ.Α.Σ. (Σκανδιναυικὴ Ἐταιρία) ἔκανε ἡδὴ δοκιμαστικὰ πτήσεις ἀπὸ τὴς Ἡνωμένες Πολιτεῖες ὡς τὴ Δανία καὶ τὴ Σουηδία μέσω βορείου πόλου καὶ ἔχει ζητήσει, ὅπως καὶ ἄλλες ἀεροπορικὲς Ἐταιρεῖες, τὴν ἀδεία νὰ ἐγκαθιδρύσῃ γραμμὴ μ' αὐτὸ τὸ δρομολόγιο.

Οι δοκιμαστικές πτήσεις έδειξαν πώς οι υπερπολικές γραμμές θα είναι πιο ασφαλείς από τις σημερινές υπερατλαντικές. Πραγματικά, στον Πόλο και στον Ισημερινό υπάρχει μεγαλύτερη ασφάλεια εξ αιτίας της καθαρότερης ατμόσφαιρας. Άπουσιάζει η ομίχλη, το λυωμένο χιόνι και η πάχνη. Και σε περίπτωση αναγκαστικής προσγειώσεως υπάρχουν μεγαλύτερες πιθανότητες σωσώσεως πάνω σε ένα κομμάτι πάγου παρά στον ώκεανό.

Σήμερα τὰ δυὸ ἀρκτικά ἀεροδρόμια εἶναι, ὅπως ἦταν τὸ Γκάντερ τῆς Νέας Γῆς πρὶν ἀπὸ δέκα χρόνια. Τότε τὸ Γκάντερ ἦταν μιὰ ἀπλή στρατιωτικὴ βάση, ἐντελῶς ἀγνοηστὴ στὸ κοινό. Σήμερα εἶναι ἓνα σταυροδρόμι μὲ μεγάλῃ κίνησι, ποὺ ἐνώνει τὴν Εὐρώπην μὲ τὴν Βόρειο Ἀμερικὴ. Παρόμοια προδιαγράφεται ἡ τὴν τῶν ἀρκτικῶν ἀεροδρομίων.

Κυττάξετε λοιπόν στον χάρτη σας
τον Βόρειο Πόλο: μπορεί πολύ σύν-
τομα να βρεθήτε εκεί.

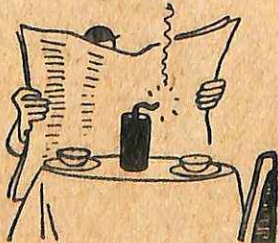
Μια γνωστή «κρασκανάτα» ισχυρίζεται ότι μπορεί με κλειστά τα μάτια, και μόνο με τη γεύση, να ξεχωρίσει όλων των ειδών τα ποτά. Για να τον δοκιμάσουν του κλείνουν τα μάτια και του σερβίρουν διάφορους τύπους κρασιών.

—Κοκκινέλι! Μοσχάτο! Ρετσίνα! Σαμπούκι!...
...επιδοκιμάζει και αναγκάζεται να ομολογήσει:

ποφάσιςτος. Δοκιμάζει, ξαναδοκίμασ

—Αὐτὸ δὲν μπορῶ
ἔῃ καθαρὸ νερό!

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΕΣ ΤΗΣ ΜΙΚΡΗΣ ΕΥΑΣ

Τα μεγάλα μέσα

Ε να άμαξι φορτωμένο ξύλα έχει αναποδογυρίζει στο χαντάκι του δρόμου. Δίπλα ένας μικρός, ηλικίας δώδεκα περίπου ετών, κλαίει.

—Μην κλαῖς, του λέει ένας αγρότης που περνάει με τὸ κάρρο του. Έλα μαζί μου μέχρι τὸ χωράφι μου νὰ ξεφορτώσω καὶ μετὰ θὰ σὲ βοηθήσω.

—Όχι, ὄχι, κύριε, ἀπαντᾷ ὁ μικρός. Ὁ πατέρας μου θὰ θυμώση.

—Δέκα λεπτὰ πρὶν, δέκα λεπτὰ μετὰ, δὲν ἔχουν σημασία. Ἄντε ἔλα...

Ὁ μικρός πείθεται. Ὅταν τελείωσαν τὸ ξεφόρτωμα καὶ γυρίζουν, λέει ὁ μικρός:

—Ὁ πατέρας μου θὰ εἶναι πολὺ θυμωμένος!

—Μπᾶ, μὴ φοβάσαι, λέει ὁ αγρότης. Τὸ ἴδιο θὰ μπορούσε νὰ συμβῇ καὶ σ' αὐτόν. Λοιπὸν γιατί νὰ εἶναι θυμωμένος;

—Γιατί, κύριε, ἀπαντᾷ ὁ μικρός, βρίσκεται τόση ὥρα κάτω ἀπὸ τὰ ξύλα!

Up.

☆

Ε νας πυροσβέστης πεθαίνει καὶ πηγαίνει στὴν κόλασι. Τὸ ἄλλο πρῶτ' δυὸ διάβολοι παρουσιάζονται στὸν ἀρχιδιάβολο καὶ ζητοῦν νὰ στείλῃ τὸν πυροσβέστη στὸν Παράδεισο.

—Καὶ γιατί αὐτὴ ἡ ἐξαίρεσις; ρωτᾷ ὁ ἀρχιδιάβολος.

—Γιατὶ σημειώθηκαν σαμποτάζ στὶς φωτιές, ἐξηγοῦν οἱ διάβολοι.

Pourquois Pas?

☆

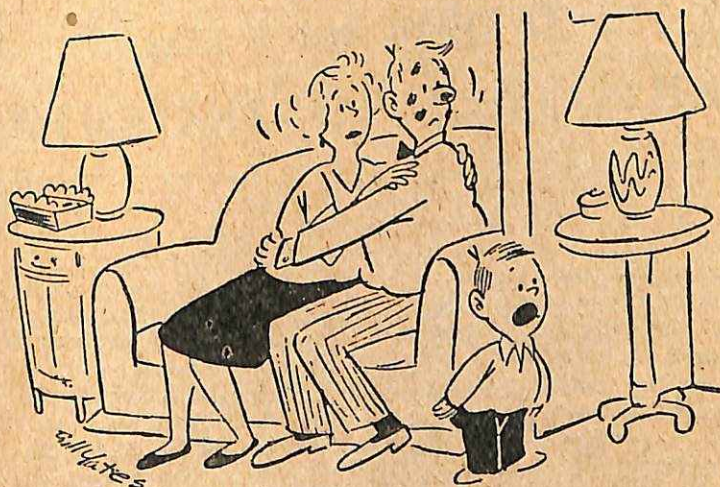
Κ ἄποιος κυνηγὸς νυχτώνεται στὴν ἐξοχὴ καὶ ἀποφασίζει νὰ κοιμηθῇ στὸ ξενοδοχεῖο τοῦ χωριοῦ.

—Καλὸ τὸ ξενοδοχεῖο σου, λέει τὴν ἄλλη ἡμέρα στὸν ἰδιοκτήτη. Μόνο πού βρῆκα πολλὰ μικρὰ ζωῦφια...

—Μὲ τὰ λεπτὰ πού δώσατε, ἀπαντᾷ ὁ ξενοδόχος, τί θέλατε νὰ βρῆτε; Θηρία;

Constellation

ΠΑΡΕΞΗΓΗΣΙΣ

—Τρέξε, Τζόννυ, ὁ κύριος Μπάστερ ἔβγαλε μαγουλάδες...

Ε ἰσπράκτωρ. Μὴν παίρνεις ἄλλους. Κοντεύουμε νὰ γίνουμε σὰν σαρδέλλες στὸ κουτί...

—Σὲ ὅποιοδήποτε κουτί, κύριε, με λίγη καλὴ θέλησι μπορεῖ νὰ χωρέσῃ ἀκόμη μιὰ σαρδέλλα!

Tatler

☆

Ω ρισμένοι νόμοι εἶναι ἀκατανόητοι...

—Δηλαδή;

—Νά. Τιμωροῦν π.χ. κάποιον πού ζητιανεύει, ἐνῶ βραβεύουν κάποιον πού δίνει ἐλεημοσύνη!

Tatler

☆

Ο Γάλλος μετρά με τὸ μέτρο. Ὁ Ἄγγλος με τὸ πόδι. Ὁ τεμπέλης...καθιστός!

Pourquois Pas?

☆

Γ ιατί σ' ἔχουν ἐδῶ; ρώτησε ὁ ἐπιθεωρητὴς ἕναν τρελλό.

—Γιατὶ προτιμοῦσα τὰ μαύρα

παπούτσια. Γ' ἀγαπῶ πιὸ πολὺ ἀπὸ τὰ κόκκινα, ἀπαντᾷ ὁ τρελλός.

—Μά, καλὰ, αὐτὸ δὲν σημαίνει τίποτε, λέει ὁ ἐπιθεωρητὴς. Κι' ἐγὼ προτιμῶ τὰ μαύρα παπούτσια.

—Ἀλήθεια; ρωτᾷ με ἐνδιαφέρον καὶ συμπάθεια ὁ τρελλός. Καὶ πῶς τὰ προτιμᾷς; Ψητὰ ἢ τηγανιτά;

Up.

☆

Ε κείνη: "Ἄν δὲν καθῆσθαι φρόνιμος, θὰ φωνάξω.

Ἐκεῖνος: Μὰ θὰ σὲ ἀκούσουν ὅλοι...

Ἐκείνη: Τότε...πάμε πιὸ μακριά!

Constellation

☆

Δ υὸ κύριοι καὶ μιὰ κυρία συζητοῦν:

—Οἱ γυναῖκες εἶναι ὠραιότερες ἀπὸ τοὺς ἄνδρες, λέει ἐκείνη.

—Φυσικά, ἀπαντᾷ ὁ ἕνας κύριος.

—Όχι καὶ φυσικά, λέει ὁ ἄλλος.

Τεχνητὰ μάλιστα!

Up.

Ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐὰ ΖΗΤΟΥΝ... ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ

Τοῦ
I. LANG

Ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖται ἀπὸ διαβατήριου, σῶμα καὶ ψυχὴ — αὐτὴ ἦταν ἡ πεποίθησι πού εἶχε σχηματίσει ἓνας ἀστυνομικός τῆς Μόσχας, ἥρωας τοῦ Ντοστογιέφσκι. Ὅσοι πιστεύουν στὴν πρωτότυπη αὐτὴ βιολογικὴ ἀποψι τοῦ τσαρικοῦ ἀστυνομικοῦ — καὶ εἶναι πολλοὶ — δὲν θὰ μπορούσαν νὰ ἡσυχάσουν ἂν δὲν ἐφωδίαζαν μὲ διαβατήριον καὶ δὲν πολιτογραφοῦσαν τὸν Πατέρα καὶ τὴν Μητέρα ὄλων τῶν ἀνθρώπων.

ΕΒΡΑΙΟΙ, ΕΛΛΗΝΕΣ ἢ ΣΥΡΟΙ;

Οἱ Ἑβραῖοι, πού μᾶς παρέδωσαν τὴ Βιβλικὴ Ἱστορία τῆς Δημιουργίας, οὐδέποτε εἶχαν τὴν παραμικρὴ ἀμφιβολία ὅτι ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐὰ ἦταν Ἑβραῖοι καὶ μιλοῦσαν ἑβραϊκά. Μήπως τὰ ὀνόματά τους δὲν σημαίνουν ἀντιστοίχως ὁ «Χοϊκός» (ἀπὸ κοκκινόχρωμα) καὶ ἡ «Γῆϊνη» στὴν ἑβραϊκὴ γλῶσσα; Καί, ἄλλωστε, πῶς μπορούσε ὁ Θεός, πού θεωροῦσε τοὺς Ἑβραῖους ἐκλεκτό του λαοῦ καὶ ὑπέγραψε καὶ εἰδικὴ συμφωνία πρὸς τὸν νὰ μιλήσῃ στὸν πρῶτο ἄνθρωπο ἄλλῃ γλῶσσᾳ ἀπὸ τὴν ἑβραϊκὴ;

Κανέννας Ἑβραῖος δὲν εἶχε τὴν παραμικρὴ ἀμφιβολία γιὰ τὸ ζήτημα, ἀλλὰ οἱ παμπόνηροι Ἑλ-

Ἔτσι οἱ λαοὶ τῆς γῆς θεωροῦν τοὺς Πρωτοπλάστους... συμπατριῶτες τους. Καὶ ἐπειδὴ τὸ ζήτημα δὲν ἔχει ἀκόμη λυθῇ, τὸ ἀτυχὲς ζεῦγος τῶν προπατόρων μᾶς ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ χωρὶς διαβατήριον

ληνες δὲν μπορούσαν ποτὲ νὰ δεχθοῦν τὴν ἱστορία αὐτῇ, οὔτε ἀκόμη καὶ ὅταν ἔγιναν Χριστιανοὶ καὶ υἱοθέτησαν τὴν Βιβλικὴ ἀποψι γιὰ τὴ Δημιουργία. Οἱ Γνωστικοὶ τῆς Ἀλεξάνδρειας, πού ἦταν Ἕλληνες καὶ ἐχθρεύονταν τοὺς Ἑβραίους, δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ ἀνεχθοῦν ἓναν τέτοιο μῦθο πού παρουσιάζει τοὺς Ἑβραίους σὰν «ἀνώτερη φυλὴ». Ἦταν ὀλοφάνερο, κατὰ τοὺς Γνωστικούς, ὅτι ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐὰ ἦταν Ἕλληνες καὶ ὅτι ὁ Παντοδύναμος τοὺς μιλοῦσε στὴ γλῶσσα τοῦ Ὁμήρου!

Ὅμως οἱ Σύροι, οἱ ἰκανώτατοι αὐτοὶ ἐμπορικοὶ ἀνταγωνιστὰ τῶν Ἑλλήνων, δὲν ἔχασαν τόσο εὐκολὰ τὸ παραμῦθι πού τοὺς σέρβιραν οἱ Ἕλληνες. Ἐνα συριακὸ κείμενο τοῦ 7ου αἰῶνος «Ἡ Σπηλιά τῶν Θησαυρῶν», διαλαλεῖ μὲ ὑπερηφάνεια τὴν ἀλήθεια στὴν Οἰκουμένη: ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐὰ ἦταν Σύροι καί, φυσικά, συζητοῦν μὲ τὸ Θεὸ καὶ μεταξὺ τους στὴ συριακὴ γλῶσσα!

ΚΑΙ... ΒΑΣΚΟΙ;

Ὁ Μεσαίωνας ἄφησε ἥσυχον τὸ καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι περίεργο ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ θεολόγοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐνδιαφέρον-

ταν περισσότερο γιὰ τὴ λύσι ὀρισμένων μεγάλων προβλημάτων, ὅπως π. χ. πόσοι ἄγγελοι μποροῦν νὰ χορέψουν στὴ μῦτη μιᾶς καρφίτσας, παρὰ γιὰ τὴν ἐθνικότητα τῶν προπατόρων μας.

Μὲ τὴν Ἀναγέννησι ξανάρχισε ὁ καυγᾶς. Τὸ μικρότερον καὶ ἀρχαιότερον ἔθνος τῆς Εὐρώπης, οἱ Βάσκοι, μπῆκαν τώρα στὸ χορό. Ἡ γλῶσσα τους εἶναι ἡ δυσκολώτερη τοῦ κόσμου καὶ τὰ μυστικά της εἶναι πολὺπλοκα καὶ ἀπειρα. Ὅταν ὁ Ἱησοῦτης Λαρραμέντι ἔγραψε τὸ 17ο αἰῶνα μιὰ γραμματικὴ τῆς βασκικῆς γλῶσσας, τὴν ἐπιτιλόφωρε θριαμβευτικά «Τὸ ἀκατόρθωτο κατωρθώθηκε». Ὁ Λαρραμέντι, σὰν ὑπερήφανος Βάσκος πού ἦταν, πίστευε ἀπόλυτα πῶς οἱ Βάσκοι ἦσαν ἡ ἀρχαιότερη φυλὴ τῆς γῆς, πράγμα πού ἐσήμαινε ὅτι ὁ Πανάγαθος δὲν μπορούσε νὰ εἶχε μιλήσει στὸν Ἀδὰμ καὶ στὴν Εὐὰ σὲ ἄλλῃ γλῶσσᾳ παρὰ στὴ βασκικὴ.

Ὅταν ἔγινε τὸ πρῶτο αὐτὸ βῆμα, τὰ ὑπόλοιπα ἦσαν εὐκόλα: ὁ Ντιχάρσε ντὲ Μπιντασσουέ, ἓνας Βάσκος κληρικός τῆς ἐποχῆς τοῦ Ναπολέοντος, ἔβγαλε τὸ λογικὸ συμπέρασμα τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ Λαρραμέντι: ἀπέδειξε ὅτι ὄχι μόνο ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐὰ ἦταν βασκικῆς καταγωγῆς, ἀλλὰ ὅτι Βάσκος ἦταν καὶ ὁ Ὀφισ, βασκικὸς καὶ ὁ Παράδεισος, βασκικὰ καὶ ὅλα τὰ ἄλλα στοιχεῖα τῆς κοσμογονίας. Καὶ κατὰ περισσότερον: ἐπειδὴ ἡ βασκικὴ λέξι «μῆλο» δὲν ταίριαζε μὲ τὴ βιβλικὴ γλῶσσα ὁ Ντιχάρσε ἀνακάλυψε πῶς ὁ Ὀφισ δὲν ἔδωσε στὴν Εὐὰ μῆλο, ἀλλὰ πορτοκάλλι (γιατὶ αὐτό, γλωσσικά, ταίριαζε καλύτερα!). Τὸ ὅτι ἡ βασκικὴ λέξι «λαράντζα», πού σημαίνει πορτοκάλλι, προέρχεται ἀπὸ τὸ ἰσπανικὸ «ναράντζα», αὐτὸ δὲν φάνηκε νὰ τὸν ἐνοχλῇ καὶ πολὺ...

... ΚΑΙ ΣΚΑΝΔΙΝΑΥΟΙ

Εὐτυχῶς πού ὁ Ντιχάρσε δὲν ἄκουσε ποτὲ τὸ ὄνομα τοῦ Ροῦμπεκ γιὰτὶ ἀσφαλῶς θὰ ἔσκαγε ἀπὸ τὸ κακὸ του. Ὁ Ὀλαφ Ροῦμπεκ, ὁ μεγάλος Σουηδὸς ἐπιστήμων καὶ σύγχρονος τοῦ Λαρραμέντι, ἀνακάλυψε πρὸς μεγάλη του χαρὰ ὅτι ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐὰ ἦταν Σουηδοί. Ζήτησε ἀποδείξεις — καὶ τίς βρῆκε. Στὸ κάτω-κάτω, τὸ θαυμασιὸν σουηδικὸ κλίμα δὲν ἦταν ἡ καλύτερη ἀπόδειξι ὅτι ὁ Παράδεισος δὲν μπορούσε νὰ θρίσκεται σὲ ἄλλον τόπο; Μεγάλῃ διαμάχῃ ἄρχισε τότε μεταξὺ τῶν Σουηδῶν ἐπιστημόνων, πού ἄλλοι ἀόχθησαν ὑπὲρ τοῦ Ροῦμπεκ καὶ ἄλλοι ἐναντίον του. Ἡ διαμάχη τελείωσε μόνον ὅταν κάποιος Νορβηγός, πραγματικὸς Ὀφισ, εἶπε ὅτι ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐὰ ἦταν ὀρεσιῖθιοι Νορβηγοὶ καὶ ἀσφαλῶς ὁ Παράδεισος ἦταν ἐγκατεστημένος κάπου στὰ βουνὰ τῆς Νορβηγίας...

... ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΕΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ

Ὁ 19ος αἰὼν, ὁ αἰὼν τῆς προόδου, δὲν ἄφησε ἥσυχους τοὺς προπατόρες μας. Ὁ Ρόρυ Μὰκ Ἀὴν ἔγραψε στὴ Γλασκώβη τὸ 1821 ἓνα βιβλίον στὸ ὁποῖο ὑπεστήριξε ὅτι ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐὰ κατὰγονταν ἀπὸ τίς Ἑβρίδες καὶ μιλοῦσαν Κελτικά. Τὸ συνθέστατο ὄνομα Μὰκ Ἀντὰμ ἀπεδείκνυε ὅτι οἱ Κέλτες ἦταν γιοὶ (Μὰκ = γιὸς) τοῦ Ἀδὰμ! Ἡ διαμάχη ξανάρχισε καὶ ἐξαπλώθηκε ἀπὸ τὴ μὴν ἄκρῃ τῆς Εὐρώπης ὡς τὴν ἄλλη. Στὰ 1840, ὁ Στήβεν Χόρβαθ ἀνεκοίνωσε μὲ ὑπερηφάνεια ὅτι ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐὰ ἦταν Οὔγγροι καὶ ἡ μόνῃ γλῶσσᾳ πού μιλοῦσαν ἦταν τὰ οὐγγαρεζικά. Ἀλλὰ, στὴν περιήγησιν αὐτῇ, τὸ πυροτέχνημα τοῦ Χόρβαθ δὲν ἔπιασε. Οἱ Τσέχοι, οἱ Σλοβάκοι,

οί Σέρβοι και οί Ρουμάνοι πού για τήν... καθοδήγησιν τους είχε γίνει ή ανακοίνωσι. Όχι μόνο δέν έντυπωσιάστηκαν, άλλα ούτε καν γέλασαν...

Η ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ
ΤΟΥΣ... ΑΠΟΚΗΡΥΣΣΕΙ!

Η Ιστορία τελειώνει έδω, άλλα Όχι έντελως. Τήν ίδια εποχή πού ό Χόρβαθ πολιτογραφούσε τόν 'Αδάμ και τήν Εύα στη Βουδαπέστη, ένας 'Αργεντινός έπιστήμων, ό 'Αμεγκίνο, μάζεψε πολλά ανθρώπινα άπολιθώματα στις δυτικές περιοχές της χώρας του.

Η άφθονία τών άπολιθωμάτων αὐτῶν τὸν ἔπεισε ἀπόλυτα ὅτι ἡ 'Αργεντινὴ ἦατν τὸ λίκνο τοῦ ἀνθρώπου γένους καὶ ὅτι ἀπ' ἐκεῖ ξαπλώθηκε ἀργότερα σ' ὅλον τὸν κόσμον. Καὶ ἐπειδὴ ὁ 'Αμεγκίνο ἦταν ἐπιστήμων, δὲν δίστασε νὰ ἀποκηρύξῃ τὴν ἱστορία τοῦ 'Αδάμ καὶ τῆς Εὕας. Τὸ παραμύθι αὐτὸ δὲν μποροῦσε νὰ σταθῇ μπροστὰ στὸ ψυχρὸ φῶς τῆς ἐπιστήμης καὶ γι' αὐτὸ ὁ 'Αμεγκίνο ἀντικατέστησε τὸν 'Αδάμ καὶ τὴν Εὕα μ' ἓνα νέο εἶδος φυσικοῦ ὄντος — τὸν 'Αργεντινὸ Πρωτο-ἄνθρωπο!

ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ἡ μόδα

Τοῦ

ΖΑΧΑΡΙΑ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Τὸ χρονογράφημα αὐτὸ δημοσιεύτηκε στὸ «Ἐλεύθερον Βῆμα» τῆς 26ης Νοεμβρίου 1932

Τί ἀκριβῶς ἐννοεῖτε ὅταν λέτε

Γιὰ κάθε μιὰ ἀπὸ τίς παρακάτω λέξεις διαλέξτε ἀνάμεσα στοὺς 3 ὁρσμούς ἐκείνους πού νομίζετε ὅτι ἀποδίδει τὴν ἀκριβή σημασία της.

1) Αἰσθητήριον. — Α: Φαντασία, Β: Κεραία, Γ: Ὁργανο αἰσθήσεως.

2) Ακολαστος. — Α: Ἐκφυλος, Β: Πλεονέκτης, Γ: Ἀκατάστατος.

3) Γλαφυρος. — Α: Ρητορικός, Β: Καλοδουλεμένος, Γ: Λογοτεχνικός.

4) Γλισχρος. — Α: Γλιστερός, Β: Μηνιαίος, Γ: Μικρός.

5) Διάκανς. — Α: Φλογερός, Β: Ἐρωτικός, Γ: Ξεροψημένος.

6) Δικολαβισμός. — Α: Σοφιστεία, Β: Εὐγλωττία, Γ: Ἰσχυρισμός.

7) Εμπέριστατῶμενος.

— Α: Ἀναστατωμένος, Β: Μακροσκελής, Γ: Λεπτομερειακός.

8) ΕΝΤΡΥΦΝ. — Α: Ἀπολαμβάνω, Β: Διαβάζω, Γ: Ἀπασχολοῦμαι.

9) ΘΙΑΣΩΤΗΣ. — Α: Ἡθοποιός, Β: Ἀρχηγὸς θιάσου, Γ: Ὁπαδός.

10) ΚΑΠΗΛΕΥΟΜΑΙ. — Α: Πουλῶ, Β: Ἐκμεταλλεύομαι, Γ: Προδίδω.

11) ΝΑΤΟΥΡΑΛΙΣΜΟΣ. — Α: Τοπιογραφία, Β: Φυσικὴ ἀπόδοσις, Γ: Ρεαλισμός.

12) ΟΡΜΕΜΦΥΤΟ. — Α: Ὁρμητικότητα, Β: Συνείδησις, Γ: Ἐνστικτό.

13) ΦΑΒΟΡΙΤΙΣΜΟΣ. — Α: Εὐνοία, Β: Ἀξυρισία, Γ: Ἐξάπατησις.

14) ΧΑΜΕΡΠΗΣ. — Α: Ἐιδος ζώου, Β: Κόλακας, Γ: Ἀπατεῶν.

Ἀπαντήσεις στὴ σελίδα 125.

Τὸ θέμα τῆς μόδας δέν ἀφίνει κανένα ἀδιάφορον. Εἶναι ζωντανὸ καὶ στὴ μεγάλη ἀκρόμυ δυστυχία τῆς ἀνθρωπότητος. Ὑπάρχει μόδα καὶ μετὰ τὴν οἰκονομικὴ κρίσι. Καὶ μέσα στὴν ἀγριότητα ἀκρόμυ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολέμου διὰν ἐπαιζέτο ἡ τύχη τοῦ κόσμου, μέσα στὰ πένθη, οἱ τοῦ κόσμου, μέσα στὰ πάθος γυναῖκες ἀκολουθοῦσαν μὲ μίαν ὁμίαν μόδα — ἔστω κι' ἂν δέν ὑπῆρχαν σχεδὸν ἄντρες νὰ τίς ὠφελοῦν. Πολλὴ σωστά. Διότι τί θὰ ὠφελοῦσεν ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ ἐνστικτοῦ τοῦ στολισμοῦ τῇ στιγμῇ πού ἡ κοινὴ ἐπρεπε νὰ ἀντέχῃ μέσα στις πόλεις καὶ νὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς ποπὸλεις καὶ νὰ ἐπέστρεφαν γιὰ μιὰ λεμιστὰς πού ἐπέστρεφαν γιὰ μιὰ στιγμή ἀπὸ τὸ μέτωπον μὲ μιαν ὁψι περιποιημένη καὶ χαρούμενη;

Τὸ ἴδιο — καὶ μάλιστα πολὺ ἐντονότερο ἀπὸ ψυχολογικὴν ἐπίδρασιν — γίνεται ὅταν ὑπάρχῃ οἰκονομικὴ κρίσις. Ὁ στολισμὸς ὑποχωρεῖ τελευταῖος ἀπ' ὅλα.

Ἐπειδὴ ἡ Λέσχῃ Καλλιτεχνῶν μου ἐζήτησε νὰ ἐγκαινιάσῃ τὴν σειρὰν τῶν φωτεινῶν τῆς διαλέξεως, ἐπρότειμα τὸν θέμα τῆς μόδας ὅχι γιὰ τὴν περιέργειαν πού διεγείρει, ψυχὰ τὸν κόσμον τῶν αἰσθητικῶν, ψυχολογικῶν καὶ κοινωνικῶν ζητημάτων πού ἀνακινεῖ. Πρόκειται, καθὼς ἐννοεῖται, γενικῶς γιὰ τὴν μόδα ὡς κοινωνικὸ καὶ αἰσθητικὸ φαινόμενο, ὅχι γιὰ τὴν μόδα τῆς ἐποχῆς μας, οὔτε γιὰ καμμιά ὠρισμένη μόδα.

Διότι μιὰ μόδα δέν συζητεῖται. Ὑπάρχει. Καὶ δέν γεννιᾶται ζήτημα ἂν εἶναι καλὴ ἢ κακὴ. Μιὰ μόδα εἶναι πάντοτε καλὴ — ὡς τῇ στιγμῇ πού θὰ φύγῃ. Ἀπὸ τότε κι' ἐπειτα εἶναι τέρας γιὰ τὸ μουσεῖο. Καὶ τέτοια τέρατα εἶναι ὅλες οἱ ὥραιες μόδες, ὅσες ἔχουν περάσει. Συζητοῦμε λοιπὸν μόνον γιὰ τὴν ἀκούραστη καὶ ἀχώρηστη ἀνάγκη πού αἰσθάνεται ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀλλάξῃ αὐτὸ πού φορεῖ — γιὰ νὰ περιορισθοῦμε μόνον σ' ὁ φόρεμα — ἐπειδὴ γίνονται πολλὰς ἄλλες ἀλλαγές.

Πολλὰ αἷτια πράγματι τὸν ὀδηγοῦν σ' αὐτὸ. Πολλὰ περιστατικὰ ἀτεμικῆς ἢ ὁμαδικῆς ψυχολογίας. Ἀλλὰ συχνὰ τὸ ροῦχο ἀλλάζει καὶ χωρὶς αἷτια, ἀπὸ τὴν μυστηριώδη ἀνάγκη τῆς ἀλλαγῆς, βαθύτατης στὸν ἄνθρωπον ὅσον καὶ στὰ ζῶα. Ξεύρομε ὅτι δέν ἀλλάζει μόνον τὸ ἐξώχως εὐαίσθητο γυναικεῖο φόρεμα ὅπου ἐπὶ τέλους παίζει ρόλον ἡ φιλαρέσκεια, ἀλλὰ καὶ ἡ σοβαρωτάτη στρατιωτικὴ στολὴ. Πόσα διατάγματα γιὰ τὴν στολὴ τῶν αξιωματικῶν, πόσες μεταμορφώσεις τῶν ἐπιχωρίων, τοῦ γιακὰ, τῶν κουμπιῶν, τῆς ζώνης! Ποιὰ ἦτον ἡ πραγματικὴ ἀνάγκη τοῦ ράβου αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐξήλωνε τὸ ὅποιον εἰς παλαιότεραν ἐποχὴν — διὰ δέν ὑπῆρχε στρατός — ἐθαιρεῖτο ἀπαραίητον καὶ ἐπείγον; Ἐκτὸς ἀπάντησιν ἐξαιρέσεων — ὅπως ἡ ἀνάγκη νὰ ἔλθῃ τὸ χακὶ καὶ

νά λείψουν τὰ ζωηρά χρώματα που είναι στόχος εἰς τὸν ἐχθρόν—πρακτικός λόγος δὲν ὑπῆρχε. Καὶ ὅμως ἡ στολὴ ἀλλάζει, χάρις εἰς τὸ ἀπροσδιόριστον Spleen τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, τὸ ὁποῖον ἐπληττει μὲ τὸ νὰ βλέπη μίαν κατὰστασιν νὰ διαρκῇ. Ἴδου πῶς ἐμφανίζεται ἡ μόδα, ἡ ἀστάθεια δηλαδὴ τοῦ γούστου καὶ στὸν ἴδιον τὸν φοβερὸν Ἀρην. Θὰ προχωροῦσα ἀκόμη περισσότερο γιὰ νὰ βρῶ τὴ μόδα μέσα στὸ κράτος. Δὲν ὑπάρχει τάχα καὶ στὴν πολυνομίαν που μᾶς δέρνει; Ὑπῆρξε σοβαρὸς λόγος γ' ἀλλάξουν ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ νόμοι που ἔχουν μεταβληθῇ; Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἀσφαλῶς ἄλλαξαν ἀπὸ τὴν ἀνία πρὸς ἐπιανε τὸν τμηματάρχην νὰ βλέπη μπροστά του διαρκῶς τὸ ἴδιο κείμενο καὶ τὸν ἴδιον ἀριθμὸν τοῦ νόμου. Δὲν εἶναι μικρὸς ὁ ρόλος που παίζει στὴν ζωὴν μας τὸ ἔνστικτο τῆς ἀλλαγῆς, ὁ τρόμος τῆς συνηθείας. Ἀς θεωρηθῇ αὐτὸ ἓνα ἀπὸ τὰ κεφαλαιώδη αἷτια τῆς μόδας—ἀν καὶ μόνο του θὰ ἦταν ἀρκετό.

Ἀλλὰ βέβαια εἶναι τόσα τὰ ἄλλα αἷτια, τὰ γεγονότα ἀτομικῆς ἢ ὁμαδικῆς ψυχολογίας που συνεργάζονται μὲ αὐτὸ καὶ δημιουργοῦν τὸ φαινόμενο τῆς μόδας, ὥστε ἡ ἔρευνά του ἀπὸ τὴν στήλην αὐτὴν θὰ μᾶς πηγῇ μακριά. Ἀρκεῖ νὰ ἀναφέρωμὲ τὸ ἔνστικτο τῆς διακρίσεως. Νὰ διακρίνεται ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Παλαιά, πρωτόγονος ὁρμή, που ὑπάρχει στὸ σημερινὸ πολιτισμένο, ἡ ἴδια που ἦταν καὶ στὸν πρωτόγονον ἄνθρωπον ὅταν φοροῦσε τὰ φτερά του καὶ ἔβαφε τὸ σῶμα του γιὰ ἐπικράτησι στοὺς ἄλλους καὶ νὰ κατακτήσῃ τὸ θῆλυ. Ὁ στολισμὸς μπορεῖ νὰ ἄλλαξε σήμερα κατεύθυνσιν, ἀπὸ τὴ γυναίκα στὸν ἄνδρα, εἶναι ὅμως πάντοτε ὁ ἴδιος πηγὴ ὅλης τῆς τέχνης, καθὼς θέλουν μερικοὶ κοινωνιολόγοι, ὅπως δῆποτε παντοδύναμον αἷτιο τῆς μόδας. Ἐνα πράγμα εἶναι ἐκτὸς ἀμφιβολίας, ὅτι ἡ μόδα εἶναι κοινωνικὴ πειθαρχία που δὲν ἐπιτρέπει οὔτε ἐξαιρέσεις, οὔτε ἀτομικὴ καλαισθησία, οὔτε παρατηρήσεις. Μπροστά της δὲν ὑπάρχει ἄτομο. Ἀς τολμήσῃ ἓνας νὰ τῆς ἀντισταθῇ. Θὰ χάσῃ

τὴν ὑπόληψί του, γιὰ τὴν ὁποίαν ἐδούλεψε σ' ὅλη του τὴ ζωὴ—ἐκτὸς ἂν ἔχη τὴν ἠθικὴν προσωπικότητα που μπορεῖ νὰ τὸν σώσῃ ἀπὸ τὸ γελοῖο, ἢ ἂν εἶναι ὁ ἴδιος ὁ ἡγεμὼν. Κι' αὐτὸς ἀκόμη κατὰ πόσο μπορεῖ νὰ προσβάλλῃ μίαν γενικὴ συνήθεια τῶν ὑπηκόων του; Μόνον νὰ ἐπιβάλλῃ μιὰ μόδα ὁ ἡγεμὼν μπορεῖ. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκόμη χρειάζεται νὰ εἶναι κάποιος. Ὅχι ὅμως καὶ νὰ τὴν παρακοῦσῃ. Ἀλλὰ ἂν οἱ ἄντρες ἔχουν κάποια μωρὴν ἐλευθερίαν—καὶ εἶναι ἐλάχιστοι αὐτοὶ που τὸ τολμοῦν—νὰ μὴν ἀκολουθήσουν ἀκριβῶς τὴ μόδα, καμμιά γυναίκα δὲν βρίσκειται ἱκανὴ νὰ διαπράξῃ τέτοιο τὸλμημα.

Θὰ φορέσουν ὅλες τὸν τύπο τοῦ φορέματος—καὶ τοῦ προσώπου ἀκόμη—που ἐπιβάλλει ἡ κοινωνία. Μόνον μία διάκρισις εἶναι δυνατή. Μερικὲς θὰ φορέσουν τὸν κοινωνικὸ αὐτὸ τύπο κατὰ τρόπο δημιουργικὸ, ὁ ὁποῖος δίνει στὴ μόδα τὴν ἀπόλυτη ἐρμηνεία της—καὶ αὐτὲς εἶναι μετὰ τῆς κοσμικῆς κοινωνίας οἱ ὀλίγες ἐκεῖνες γυναῖκες που μπόρεσαν νὰ ἔχουν μιὰ αἰσθητικὴ προσωπικότητα, ἔργο ὃχι μόνο τῆς φύσεως, ἀλλὰ καὶ τῆς πνευματικῆς καλλιέργειας, ἀσύλληπτο χάρισμα που δὲν ἀναλύεται. Οἱ ἄλλες ἀκολουθοῦν τὴν πρώτην καὶ καλὰ ἢ μέτρια ἢ πολὺ ἄσχημα τὴν ἀντιγράφουν. Ἡ μόδα συνεπάγεται πολλὰ καλαισθητικὰ δυστυχήματα. Καὶ αὐτὸ εἶναι μοιραῖον. Ἐφ' ὅσον ἐπιβάλλει ἓνα τύπο σὲ μυριάδες ἐπεισόδια τῆς φύσεως, μυριάδες γυναῖκες, αὐτὸ θὰ συμβῇ. Ἐχει ὅμως ἡ κοινωνικὴ αὐτὴ προσταγὴ καὶ τὸ ἀγαθὸν της, τὸ χριστιανικὸν ἀγαθὸν της: Ὅτι διαχύνει σὲ ὅλες τὴν ἰδέαν τῆς ὠραιότητος. Αὐτὴ φοροῦν οἱ γυναῖκες. Αὐτὴ ἡ πλάνη, ἡ ἰδέα, ἡ ἀνέφικτος τελειότης, ἡ ἐλπίς, πέστε τὴν ὅπως θέλετε, εἶναι τὸ ἔργον τῆς μόδας, ἔργο παρηγορίας καὶ χαρᾶς, τὸ ὁποῖον τώρα, που λείπουν τὰ στεγανά διαμερίσματα τῆς κοινωνίας, διαχύνεται ὡς τὴν πλέον σκοτεινὴν γωνίαν τοῦ λαοῦ. Δὲν εἶναι μικρὸ τὸ δημοκρατικὸ αὐτὸ ἔργο τῆς μόδας. Ἡ ἀνάγκη τῆς διακρίσεως μερικῶν ἀτόμων δημιουργεῖ τὴ

μόδα. Ὁ νόμος ὅμως τῆς μιμήσεως πολεμᾷ τὴν ἀπομόνωσιν αὐτῇ. Παίρνει τὸ διακριτικὸν τῶν καὶ τὸ διαδίδει ἀμέσως στὴν κοινωνία, οὕτως ὥστε σὲ λίγο τοῦ ἀφαιρεῖ κάθε ἄξια. Τὰ ἄτομα ἐκεῖνα θὰ ζητήσουν ἄλλον τρόπον τοῦ διακρίνεσθαι. Νέα μόδα. Κι' αὐτὴ θὰ γίνῃ κτῆμα τῆς κοινωνίας ἀμέσως καὶ πάλι θ' ἀλλάξῃ. Εἶναι ὁ ἀκατάπαυστος χορὸς τῆς μόδας, ὁ νόμος τῆς ἀλλαγῆς. Ὁ πλοῦτος, ἡ κερδοσκοπία, ἡ ἀνθρώπινη ψυχολογία, ἡ κοινωνικὴ ἀ-

νάγκη, ὁ νόμος τῆς ἀγέλης, ἡ ἔλξις τῶν φύλων, τὸ ὠραῖον μπαίνουν ὅλα σ' αὐτὸ τὸ χορὸ καὶ τὸν κινοῦν. Σταματήστε τον γιὰ μιὰ στιγμή... σταματήστε τὴν κοινωνία. Διότι ἡ κοινωνία, ἐφ' ὅσον ἀλλάζει κάθε στιγμή, δὲν μπορεῖ νὰ ντυθῇ ἓνα φόρεμα. Ἐνα καὶ τὸ ἴδιο φόρεμα χαράμα. Ἐνα καὶ τὸ ἴδιο κτῆμα που δὲν κινεῖται καὶ πρέπει νὰ καταφεύγουμε στοὺς Σαρακατσαναίους γιὰ νὰ βροῦμε αὐτὸ τὸ παράδοξο φαινόμενο.

Τὸ ἄρθρο αὐτὸ μᾶς τὸ ζήτησε ὁ ἀναγνώστης μας Δ. Ἀναστασιάδης.

Μιὰ κυρία μπαίνει σὲ ἓνα βιβλιοπωλεῖο καὶ ἀρχίζει νὰ ἐξετάζῃ μὲ προσοχὴ τὰ βιβλία. Τέλος διαλέγει ἓνα:—Εἶναι ὠραῖο; ρωτᾷ τὸν ὑπάλληλο.
—Κυρία μου, ἀπαντᾷ ὁ τελευταῖος, εἶναι τοῦ Ὁμήρου!
—ὦ! Μὲ συγχωρεῖτε, ἀπαντᾷ ἡ κυρία. Νόμιζα ὅτι τὸ εἶχατε γιὰ πούλημα.
A. M.

Τί ἀστείες κάλτσες εἶναι αὐτὲς που φορᾷς! ἡ μία πράσινη καὶ ἡ ἄλλη μπλέ;
—Καὶ τὸ πιὸ ἀστεῖο δὲν τὸ ξέρεις. Ἐχῶ ἄλλο ἓνα ζευγαρί ὅμοιο στὸ σπῆτι!
W. H.

Η νεόπλουτη μαμά: Νομίζω πῶς πρέπει νὰ στείλουμε τὴ Λίτσα ἐσωτερικὴ σ' ἓνα Κολλέγιο.
Ὁ νεόπλουτος μπαμπᾶς: Ἐγὼ εἶμαι ἐναντίον αὐτῆς τῆς ἰδέας, ἀλλὰ ἂν ἐπιμένῃς, νὰ τὴ στείλουμε.
Ἐπὶ τοῦ ἀπὸ λίγες ἐβδομάδες ἡ Λίτσα γράφει στοὺς γονεῖς της: «Πίνγκ ὕστερα ἀπὸ λίγες ἐβδομάδες ἡ Λίτσα γράφει ἡ χαρὰ τῆς ζωῆς μου».
Πόνγκ καὶ πάλι Πίνγκ Πόνγκ. Εἶναι ἡ χαρὰ τῆς ζωῆς σου.
Ἐξαλλος ὁ μπαμπᾶς τρέχει στὴν γυναίκα του:
—Ὅριστε που σοῦ ἔλεγα. Πόσος καιρὸς πέρασε καὶ τὰμπλεξε κι' ὅλας μ' ἓναν Κινέζο!
W. H.

Ὅπως βλέπετε παρακάτω, πρέπει νὰ συμπληρωθοῦν οἱ ἀστερίσκοι ἀπὸ τὶς ἐξὶ λέξεις μὲ γράμματα, ἔτσι ὥστε νὰ σχηματισθοῦν ἐξὶ ἄστιες λέξεις.

Οι πιθανότητες σχηματισμού λέξεων είναι, σε κάθε λέξι, πολλές. Έκαστη που επιδιώκει ή άσκησις αὐτή, που είναι συνάμα μιά διδασκτική διασκέδασις καὶ γιὰ πολλὰ άτομα, είναι ὁ σχηματισμὸς λέξεων που δίνουν ὅσο τὸ δυνατόν περισσοτέρους βαθμούς.

Βάσι για τη θαυματολογία θα χρησιμοποιήσετε το αλφάβητό μας, όπως το βλέπετε παρακάτω. Σε κάθε γράμμα αντιστοιχούν βαθμοί, όσοι αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα.

Βαθμολογούνται φυσικά μόνο τα γράμματα που λείπουν από τις λέξεις. Έπιτρέπεται όμως μόνο η χρησιμοποίησι άρτίων λέξεων, ουσιαστικών, κυρίων ονομάτων, γεωγραφικών και έπιστημονικών όρων κλπ. Πασίγνωστες λέξεις ξενικών όρων έπιτρέπεται έπίσης.

Μετοχές όμως, ρήματα, ἐπιρρήματα, ἀντωνυμίες, πληθυντικοί, γενικές, δοτικές κλπ. δὲν ἐπιτρέπονται.

Ἐάν τώρα δρῆτε γιὰ σύνολο παραπάνω ἀπὸ 210 βαθμούς, θὰ ἔχετε ἐπιτύχει μιὰ πολὺ καλὴ βαθμολογία.

Στη σελίδα των λύσεών μας θα βρήτε ένα παράδειγμα με μια επίσης αξιολογη βαθμολογία, την οποία... ευχόμεθα να έχετε υπερέβη.

А В Г Д Е З Н Е И К Л М

1 7 6 5 2 10 8 10 7 2 6 4
N ≡ O Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

8 9 4 3 9 3 5 8 8 9 10 10

Βαθμολογία:

1)	Е	Р	*	*	І	*	*	*	Σ	=	
2)	К	*	*	*	К	*	І	О	*	=	
3)	П	О	Л	*	П	*	*	*	*	=	
4)	П	О	Л	У	*	*	*	*	*	=	
5)	*	*	А	*	К	*	*	І	Σ	=	
6)	Т	А	*	*	*	*	*	О	Σ	=	

Σύνολον βαθμολογίας

1. X.

Λύσεις στη σελίδα 127

ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΜΕ
ΝΑ ΑΓΝΟΟΥΜΕ ΤΟ ΑΤΟΜΟ

Toũ

ANDRÉ-J. MUTTERER

[illegible]

☆ 92 ποικιλίες ατόμων συνθέ-
τουν με διάφορους συνδυα-
σμούς ό,τι βλέπουμε στον κόσμο.

☆ Ἰδοὺ πῶς ἐξηγεῖ ὁ Κοθάρ-
σκι, ὁ μεγαλύτερος ἀτομικός ἐ-
πιστήμων, τὴν ἀλυσιδωτὴ ἀντί-
δρασι: «Εἶναι σὰν νὰ ἔχουμε ἁ-
νακαλύψει μπίλιες νάφθαλινες, ἱ-
κανὲς νὰ μεταδίδουν στὸ σκόρο
μὴ ἀσθένεια καταπληκτικὰ με-
ταδοτικῇ».

☆ Τίποτα δὲν εἶναι πραγματικά
συμπαγὲς στὸ σύμπαν ποῦ ἂν τὸ
ἀτενίσουμε ἀπὸ τὸ ἄπειρο θὰ φα-
νῇ σὰν ἓνα σύννεφο ὁμίχλης.

☆ Τίποτα δὲν εἶναι πραγματικά στερεό, οὔτε ἡ πέτρα, οὔτε τὸ μέταλλο. Κάθε οὐσία μπορεῖ νὰ διαπεραστῇ ἀπὸ τὴν πυρηνικὴ ἐνέργεια.

✧ Ἡ θερμοκρασία ἐπηρεάζει τὰ σώματα, ἐλαττώνοντας, μὲ τὴν ἀνοδὸς τῆς, τὴν ἀντίστοιχη ἐλκί-
των μορίων. Ἔτσι ὁ πάγος γίνε-
ται νερὸ καὶ ὕστερα ἀτμός. Ὅ-
λα τὰ σώματα, ἀκόμη καὶ τὰ
πρὸ σκληρὰ, ὑφίστανται, σὲ δια-
φορετικὸ βαθμὸ, ἀνάλογες μετα-
μορφώσεις.

☆ Ὁ πυρήνας δὲν καταλαμβάνει παρὰ τὸ ἓνα χιλιοστὸ τοῦ ἑκατομμυριοστοῦ τοῦ ἀτόμου. Ὡστόσο, μόνος αὐτὸς περιέχει ὅλη τὴν «ὕλη» τοῦ ἀτόμου. Δὲν εἶναι ὁ ἴδιος στερεὴ μάζα, ἀλλὰ περιέχει ἓνα «κέντρο», ἓνα σημεῖο μὲ τὴν ὅσην πυκνότητα ποὺ ἂν εἶχε τὸ μέγεθος μιᾶς σταγόνας νεροῦ. θὰ ζύγιζε δυὸ τόνους.

☆ Ὁ πυρήνας διατηρεῖ τὴν μά-
ζα. Γιὰ νὰ παραστήσουμε ὅτι-

Ἡ καλὴ κατάστασις τῶν νεύρων δίνει τοῦ κέφι γιὰ τὴ ζωὴ, ἐνῶ τὰ κουρασμένα νεύρα προκαλοῦν τὴν κατάθλιψι — δηλαδή τὴν ψυχικὴ ἐκείνη κατάστασι πού ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὴν ζωὴ ὅλη τῆς τῆς χάρι. Στὴ θέσι τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ τῆς ἐλπίδος μπαίνει ὁ φόβος καὶ ἔτσι οἱ ὑποχρεώσεις τῆς καθημερινῆς ζωῆς φαίνονται ἀνυπερβλήτες καὶ τὸ μέλλον ἀπειλητικόν.

Ὅσοι εἶναι ἀναγκασμένοι γιὰ ἓνα διάστημα νὰ καταβάλουν μεγαλύτερη προσπάθεια (ὅπως π.χ. αὐτοὶ πού ἀνέβηκαν στὴν κορυφὴ τοῦ "Εβερест"), εἶναι φυσικὸ νὰ αἰσθάνονται μετὰ κάποια ἀντίδρασι καὶ νὰ χρειάζονται ἀνάπαυσι καὶ πλήρη ἀποδέσμευσι ἀπὸ κάθε εὐθύνη γιὰ λίγο καιρό. Ἀλλὰ ἡ περίπτωσι αὐτὴ δὲν εἶναι ἡ νευρικὴ ὑπερκόπωσι πού μᾶς ἀπασχολεῖ. Ἐδῶ θρискόμαστε πρὸς κοντὰ στὴν περίπτωσι τῆς ἀδειασμένης μπαταρίας. Ὁ φόβος κατανικήθηκε γιὰτὶ δὲν εἶχε ποτὲ ριζώσει στὴν προσωπικότητά.

★

Τὸ κέφι γιὰ τὴ ζωὴ χάνεται ὅταν ὁ ἄνθρωπος δοκιμάσῃ πολλές ἀπογοητεύσεις, θλίψεις κ' ἀγωνίες καὶ δὲν ἔχει τὴν πίστι πού δίνει δύναμι καὶ θάρρος. Τὸ κέφι ἐγκαταλείπει τὸν ἄνθρωπο συνήθως στὴ μέση ἡλικία, ὅταν ὁ χρόνος ἔχει ἀφήσῃ τόσες ἀπραγματοποίητες φιλοδοξίες καὶ ὁ ἀνελέητος δρόμος πού χαράχτηκε γι' αὐτὸν παραμερίζει τόσες χαρές. Ὁ ὕγιης νέος ἄνθρωπος αἰσθάνεται ἄρρωστος ἀπὸ σοβαρὰς ἀσθένειες, ἀλλὰ ὅσο περνοῦν τὰ χρόνια τόσο πρὸς ἔντονες παρουσιάζονται οἱ ἀβεβαιότητές καὶ οἱ ἀντιξοότητες τῆς ζωῆς. Ἐτσι ἓνας ξαφνικὸς θάνατος, ἓνα δυστύχημα, μία καταστροφὴ τὸν

κάνουν νὰ σκέπτεται: «Αὐτὸ θὰ μπορούσε νὰ συμβῇ καὶ σὲ μένα» ἢ «Γιὰτὶ νὰ ἀγωνίζωμαι ἀφοῦ τίποτα δὲν εἶναι βέβαιον καὶ στὸ τέλος δὲν φθάνει κανεὶς πουθενά».

Ἄν οἱ σκέψεις αὐτὲς ἦσαν ἀπόλυτα συνειδητὲς ὁ ἄνθρωπος θὰ μπορούσε μὲ λογικὰ ἐπιχειρήματα νὰ τὶς ξεφορτωθῇ. Ἀλλὰ στὸ νευρασθενικὸ ἄνθρωπο πρόκειται γιὰ μιὰ κατάστασι πού τὴν δημιουργοῦν ἀσυνειδητὰ κατὰ τὸ πλεῖστον βιώματα καὶ σκέψεις τῆς παιδικῆς τοῦ ἡλικίας.

Μποροῦμε νὰ ποῦμε πάντως ὅτι ὁ οἶκος γιὰ τὸν ἑαυτὸ του δὲν θρискεται ποτὲ μακριὰ ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τῆς ψυχῆς τοῦ νευρασθενικοῦ, παρ' ὅλο πού συχνὰ δείχνεται ἱκανὸς γιὰ δῆθεν ἀλτρουϊσμοὺς ὅταν αὐτὸ τὸν βοηθεῖ νὰ στηρίξῃ τὸ ἐγὼ του. Μὰ ζι μὲ τὸν οἶκτο ἐκδηλώνεται καὶ μιὰ μελαγχολικὴ τάσι: τὸ θυμὸ ἔχει τὴν τάσι νὰ προβάλῃ τὸν ἑαυτὸ του σὰν μάρτυρα.

Ἡ νευρασθενικὴ νοικοκυρὰ παρ' ὅλο πού παραπονιέται ὅτι νοιώθει ἀδυναμία θγάζει στὴ μέση ἀτελειώτες δουλειές. Πολὺ δύσκολα πείθεται νὰ ἀλλάξῃ τὴ συνήθειά της γιὰ νὰ δυναμώσουν τὰ νεύρα της. Ὁ νευρασθενικὸς ἐπιχειρηματίας δὲν δέχεται νὰ μεταβιβάσῃ ἓνα μέρος τῆς δουλειᾶς του σὲ ἄλλους, παρ' ὅλο πού θὰ μπορούσε νὰ τὸ κάνῃ πολὺ εὐκόλως.

Ἡ κατάστασι αὐτὴ κάνει τοὺς γιαιτροὺς νὰ συμβουλευοῦν τὴν πρὸς πολλὰς φορές: «Ἔνα ταξίδι». Στὶς περισσότερες περιπτώσεις ἡ συνταγὴ αὐτὴ εἶναι ἐξαιρετὴ, γιὰτὶ τονώνει τὴν υγεία, ἀκόμη καὶ ἂν δὲν φθάνῃ στὴ ρίζα τοῦ κακοῦ.

Ὡστόσο τὸ ταξίδι μπορεῖ νὰ μὴ φέρῃ ἀποτέλεσμα σὲ ἀγχώδεις καταστάσεις, στὶς ὁποῖες κάποια βαθύτερη ἀπογοήτευσι ἢ κάποιο

ἄλυτο πρόβλημα κατέχει τὸν ἄρρωστο.

Σῶμα καὶ ψυχὴ εἶναι δύο πράγματα ἀδιάρετα καὶ ἔτσι κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ ὑποφέρῃ ἀπὸ νεύρα χωρὶς συμπτώματα ὀργανικά: Ταχυπαλμίες, δυσκολία στὴν ἀναπνοή, ἰδρῶτες, εἶναι συμπτώματα κοινὰ σὲ ἀγχώδεις καταστάσεις γιὰτὶ εἶναι οἱ φυσικὲς συνέπειες τοῦ φόβου. Ὁ νευρασθενικὸς ἐπίσης πολὺ συχνὰ ὑποφέρει καὶ διαταραχὰς τοῦ πεπτικοῦ συστήματος.

Ὁ ἄνθρωπος πού πάσχει ἀπὸ ἀγχος μπορεῖ ὕστερα ἀπὸ συνεχεῖς πόνους στὸ στομάχι νὰ παρουσιάσῃ ἑλκος τοῦ δωδεκαδακτύλου.

Ὁ νευρασθενικὸς μπορεῖ νὰ τρώῃ καλὰ καὶ μὲ πολλὴ ὀρεξί, ἀλλὰ ἔχει τὴν τάσι νὰ αἰσθάνεται μιὰ ἀκαθόριστὴ ἀδιαθεσί πού συχνὰ ἐξελίσσεται καὶ σὲ πόνον. Εἶναι πολὺ πιθανὸ αὐτὸ νὰ ὀφείλεται στὴν ἀνώμαλη αἱμάτωσι τῶν σπλάχνων.

Οἱ καταστάσεις πού ὀδηγοῦν σὲ νευρικὲς διαταραχὰς τοῦ κυκλοφορικοῦ συστήματος, ὅπως π.χ. στὶς ἐξάψεις τῆς κλημακτηρικῆς ἡλικίας τῆς γυναίκας, εἶναι δυνατό νὰ προκαλέσουν γαστρικοὺς πόνους καὶ αἶσθημα μεγάλης ἐξαντλήσεως.

Τὸ αἶσθημα αὐτὸ τῆς ἐξαντλήσεως γίνεται πολλὰς φορές αἰτία πολυφαγίας, ἢ ὁποῖα μπορεῖ νὰ προκαλέσῃ στομαχικὲς διαταραχὰς. Ἐτσι δημιουργεῖται ἓνας φαῦλος κύκλος, κάτι πολὺ συνηθισμένον στὶς νευρικὲς καταστάσεις.

☆

Ὁ ὁρὸς νευρασθένεια χρησιμοποιεῖται τώρα λιγώτερο ἀπὸ ἄλλοτε, ὅποτε ἐκάλυπτε κάθε ἄδους νευρικὴ διαταραχή. Μετὰ αὐτὸς πού πάσχει ἀπὸ χρό-

μποροῦμε νὰ ξεχωρίζουμε τὶς διαφορὲς μορφές τῆς νευρώσεως, ἐξακολουθοῦμε ὅμως πάντα νὰ ὀνομάζουμε ἔτσι τὴν θασικὴ ἀδυναμία τῶν νεύρων πού παρουσιάζεται εἴτε σὲ ὀξεία εἴτε σὲ χρόνια κατάστασι.

Ἡ ὀξεία μορφή εἶναι ἐκείνη πού παρουσιάζεται σὲ ἓναν ἄνθρωπο πού ζοῦσε κανονικὰ ἂν καὶ εἶχε πάντα κάποια τάσι πρὸς τὴν ὑπερβολή. Μιὰ μακρὰ περίοδος μεγάλων εὐθυνῶν πού στοὺς ἄλλους φαίνεται ὅτι ἔχει ὑπερνηκῆθῃ μὲ ἐπιτυχία, ἀλλὰ πού τὸ ὑποκείμενον αἰσθάνεται ὅτι δὲν τὴν ἀντιμετώπισε ὅπως ἔπρεπε, μπορεῖ νὰ προκαλέσῃ μιὰ νευρικὴ ὑπερκόπωσι.

Ἄλλες φορές ἡ νευρασθένεια ἔρχεται σὰν συνήθεια μιὰς μακρᾶς περιόδου νοσηλείας ἐνὸς ἀρρώστου μέσα στὴν οἰκογένεια, ὅσχετα μὲ τὴν τελικὴ ἔκδοσι τῆς ἀρρώστειας. Ὅποιο καὶ ἂν εἶναι τὸ θυμὸ, εἴτε ἓνας ἕμπαρος, εἴτε μιὰ ἀφωσιωμένη μητέρα, ἡ νευρικὴ ὑπερκόπωσι δὲν θὰ παρουσιαζόταν ἂν παράλληλα μὲ τὴν συνειδητὴ ἀγωνία δὲν ὑπῆρχε κάποια ἀσυνειδητὴ σύγκρουσις. Στὸ σημεῖον αὐτὸ ἐπεμβαίνει ἡ ψυχοθεραπευτικὴ.

Ἔργον τοῦ γιαιτροῦ εἶναι νὰ φωτίσῃ καὶ νὰ ἐξηγήσῃ αὐτὲς τὶς κρυμμένες συγκρούσεις δείχνοντας πῶς εἶναι δυνατό νὰ ἀγαπᾶ καὶ νὰ μισῇ κανεὶς συγχρόνως καὶ πῶς τὸ ἀπαιτητικὸ παιδί μὲ τὸ «Ἐγὼ, πάνω ἀπ' ὅλα» ἐξακολουθεῖ νὰ ζῇ μέσα σὲ κάθε ἐνήλικον.

Καμμιά φορὰ ἡ ἀπαίτησι αὐτὴ σχετίζεται μὲ τὴν πραγματοποίησι κάποιας ἐνστικτώδους παρωθήσεως πού τὸ ἄτομον δὲν ὑποπτεύεται πῶς κρύβει μέσα του, παρ' ὅλο πού καὶ αὐτὸ πάλι εἶναι πρὸς πιθανὸν σὲ περίπτωσι ἀγχοῦς. Αὐτὸς πού πάσχει ἀπὸ χρό-

για νευρασθένεια, έχει συνήθως πίσω του μια αδύνατη παιδική ηλικία και μια μητέρα υπερφωτισμένη σ' αυτόν. Η σωματική του ανάπτυξη, όπως και ο διανοητικός του προσανατολισμός, είναι μάλλον περιορισμένα και από την αρχή έχει έμποτισθή με την ιδέα ότι δεν μπορεί να σταθί στο ίδιο επίπεδο με τους άλλους και ακόμη λιγότερο να συναγωνισθή μαζί τους. Από τα πρώτα νεανικά του χρόνια θα έχει επηρεαστή από προφυλάξεις που τον συνήθισαν να βλέπη την καθημερινή ζωή μια αλυσιδωτή σειρά από κινδύνους.

Έχει συνηθίσει να ακούη πώς κάθε φαγητό π.χ. είναι «καλό» ή «κακό» γι' αυτόν. Δεν τον αφήνουν ποτέ να χαρή την όρεξί του ελεύθερα. Το έχουν μάθει πώς πρέπει να αναπνήη καθαρό αέρα σε ώρισμένες ώρες και ποσότητες, αλλά ό,τι ο θάνατος παραφυλάει σε κάθε ρεύμα.

Κάθε τι κινδυνεύει να γίνη μια ανιαρή ρουτίνα και οι υπεύθυνοι μιας τέτοιας καταστάσεως δεν αντιλαμβάνονται πόσο κερδίζει ο νους και το σώμα εκείνο που κάνει κάτι μόνο και μόνο έπειδή του είναι ευχάριστο.

Με τέτοιες συνθήκες το κέφι χάνεται και δεν υπάρχει κανένα απόθεμα νευρικής δυνάμεως για να αντιμετωπιστή η ζωή. Τους κινδύνους της ζωής δεν μπορεί αυτός που πάσχει να τους περάση σαν μικροπεριπέτειες, αφού όλη η ζωή είναι γι' αυτόν ένας μεγάλος και διαρκής κίνδυνος.

Ένας άνθρωπος μαθημένος έτσι δεν είναι προετοιμασμένος για να υπομένη απογοητεύσεις και μια νευρική υπερκόπωση ή μια διάγνωσι χρόνιας νευρασθένειας μπορεί να του προσφέρει ένα πο-

λύτιμο άλλοθι για ολόκληρη τη ζωή του.

Πολύ φυσικό όμως είναι να σκεφθή κανείς: «Εγώ θα ήθελα να μάθω τί να κάνω με τους νευρασθενικούς που έχω γύρω μου και για τους οποίους έχω κάποια ευθύνη. Πρέπει να τους φέρωμαι με αυστηρότητα ή πρέπει να υποχωρώ στα καπρίτσια τους;»

Στο σημείο αυτό χρειάζονται εξηγήσεις. Χρειάζεται υπομονή για να μεταχειριστή κανείς τους νευρασθενικούς και η υπομονή κερδίζεται με την κατανόησι. Όταν κανείς έχει υπ' όψιν του δύο πράγματα, πρώτα πώς ο νευρασθενικός άνθρωπος είναι ένα δύσφοβισμένο και ύστερα ότι οι απαιτήσεις του είναι παιδιάσγκες, τότε καταλαβαίνει πώς εκείνο που χρειάζεται είναι μια συνεχής ενθάρρυνσις παράλληλα με την τήρησι μιας λογικής πειθαρχίας, ακριβώς όπως στην ανατροφή ενός παιδιού.

Τα οργανικά συμπτώματα μπορεί να χρειαστή να εξεταστούν προσεκτικά μήπως κρύβουν τίποτα σοβαρώτερα. Όταν όμως ξεκαθαριστή αυτό το θέμα, τότε όλα πρέπει να έχουν ένα σκοπό: να ενισχύσουν την εμπιστοσύνη του άρρώστου στην διάγνωσι του γιατρού ώστε να μην αρχίση να τρέχη από τον ένα στον άλλο.

Τα τονωτικά φάρμακα που περιέχουν γλυκερίνο - φωσφορικά άλατα έχουν καλή επίδρασι, παρ' όλο που είναι δύσκολο να ξεχωρίση κανείς την επίδρασί τους από την υποβολή που άσκει στον άσθενή η θέα και μόνο του φαρμάκου.

Είναι πολύ σημαντικό να τονωθή η αυτοπεποίθησι του άτόμου και κάθε παλιό ή καινούριο επίτευγμά στη ζωή πρέπει

να τονίζεται και να σχολιάζεται με ευμένεια. Σε ώρισμένες χρόνιες νευρασθένειες είναι χρήσιμο να ξαναφέρνουμε στο νου του άρρώστου αναμνήσεις της παιδικής του ηλικίας για να δη και μόνος του πώς η θέσι του απέναντι στη ζωή και στον εαυτό του ρυθμίστηκε από ιδέες που ρίζωσαν μέσα του στα παιδικά του χρόνια.

Σε περιπτώσεις όξείας νευρασθένειας με μικρές διανοητικές διαταραχές μπορεί να χρειαστή μια καλή ψυχοθεραπεία και μπορεί να συναντήση αντίδρασι έξω και για έναν υπαινιγμό ό,τι η διαταραχή αυτή υπάρχει.

Η ανάπαυσι και η συνειδητή χαλάρωσι του νευρικού συστήματος έχουν βέβαια τη θέσι τους στη θεραπεία. Αν η κουρασμένη νοικοκυρά δεν μπορεί να μείνη το πρωί λίγο άργα στο κρεβάτι της, πρέπει τουλάχιστον να τὸ κάνει πρόγραμμα να ξαπλώνεται το απόγευμα.

Πολλές φορές ο ύπνος το θράδυ γίνεται πρόβλημα και ο ά-

σθενής ταλαιπωρείται από έφιαλτες: τον κίνδυνο να συνηθίση σε ύπνωτικά και το φόβο της άπνειας. Δεν χρειάζεται να φοβᾶται κανείς τα ύπνωτικά που δίνει ο γιατρός, αλλά είναι καλύτερα να απαλλαγῇ από την ένόχλησι της άπνειας καταλαβαίνοντας ότι η φύσι θα έρθη πάντα εγκαίρως να του δώση τον ύπνο που χρειάζεται, φτάνει να μείνη ξαπλωμένος στο κρεβάτι και να μην ανησυχῇ αν θα μπορέση να κοιμηθῇ τις επτά ή οκτώ ώρες που τις θεωρούσε πάντα απαραίτητες.

Όπως είπαμε στην αρχή, μπορεί σε μια νευρασθένεια να λείπη κάποιος ψυχικός παράγων. Στην περίπτωση αυτή, η θρησκευτική πίστι μπορεί να βοηθήση τον άρρωστο να παραδεχθῇ τη ζωή σαν μια δοκιμασία και, δείχνοντας του το δρόμο της άφοσίωσης στην εξυπηρέτησι των άλλων, να τον απαλλάξῃ από την υπερβολική άπασχόλησι με τον εαυτό του που μόνο φόβους μπορεί να του προκαλέση.

Ο γιατρός στον δικηγόρο: Πρέπει να δηλογήσετε, αγαπητέ μου, ότι οι πελάτες σας δεν είναι άγγελοι.
Ο δικηγόρος στον γιατρό: Ασφαλώς όχι. Αν όμως εμπιστευθούν τον εαυτό τους στις φροντίδες σας, έχουν πολλές πιθανότητες να γίνουν.

A. M.

Κάθε κίνηση του χεριού σας γίνεται
μια αισθητική απόλαυση χάρις στο
PEGGY SAGE.... το βερνίκι που
όμορφαίνει, προστατεύει, διατηρεί-
ται περισσότερο από κάθε άλλο.

Διαλέξτε από την καταπληκτική
σειρά των νέων αποχρώσεων
—που έναρμονίζονται με την
έφετεινή Μόδα— το χρώμα
που δα τονίση περισσότερο
την όμορφη των χεριών σας....

Peggy Sage

SALONS: PARIS • NEW YORK • LONDON

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ: ΦΙΛ. Α. ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ

ΟΔΟΣ ΛΑΜΑΧΟΥ 3^α — ΑΘΗΝΑΙ — ΤΗΛ: 32-936

Η ΚΥΡΙΑ ΤΗΣ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ

(ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ)

(Περίληψις προηγούμενου)

Η Ὠντορ Γκρήνγουντ, μιὰ νεαρή
ὀρφανή Ἀγγλίδα, ἔχει ἐγκαταστα-
θῇ στὸ Καλαί, ὅπου ἐργάζεται ὡς
καθηγήτρια τῆς ἀγγλικῆς σ' ἓνα
Παρθενάγωγείο. Παρὰ τὴν μέ-
τρια ζωὴ ποὺ περνάει, ἡ Ὠντορ
εἶναι μιὰ γυναικὰ γεμάτη ζωτικώ-
τητα καὶ μὴ πλούσια συναισθημα-
τικὴ ψυχὴ. Ἀγάπησε κάποτε — μιὰ
καὶ μόνη φορὰ — ἓναν νέο ποὺ σκο-
τώθηκε σὲ ἀτοκινηριστικὸ δυστι-
χίμα. Καὶ τὸν ὁποῖο δὲν ἔχει ξε-
χάσει. Ἕνας συμπατριώτης τῆς, ὁ
Χέρμπερτ Κάστερ, στρατιωτικὸς
γιατρός καὶ ἄνθρωπος μὲ μικροα-
στικὴ νοοτροπία, τῆς ἔκανε ἀρε-
στὲς φορὲς πρότασι γάμου, ἀλλὰ
αὐτὴ τὸν ἀπέκρουσε, γιατί ἀπείχε
πολύ ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι γι' αὐτὴν
ὁ ἰδανικὸς ἄνδρας. Τὴν τελευταίαν
φορὰ ὅμως ἡ πρότασι τοῦ Χέρμ-
περτ τὴν βόηθει σὲ μιὰ σιγμὴ
ἀπελπισίας γιὰ τὸ μέλλον τῆς. Ἀ-
ποφασίζει νὰ τὸν πάντρευτὶ γιὰ
νὰ δώσῃ μιὰ λύσι στὸ ἀδιέξοδο
ποὺ βροίκεται καὶ φεύγει μαζί του
γιὰ τὸ Παριζιάνικ, στὴν Ἀπο-
Ανατολή, ὅπου ἕκείνος τοποθετή-
θηκε ὡς ἀρχίατρος. Φεύγοντας ὡς
μὴς φροντίζει νὰ προσληφθῇ ὡς
ἀνταποκρίτρια στὸ « Ἡβήνικ Νι-
ού» γιὰ νὰ βγάξῃ τὰ ἀτομικά
τῆς ἔξοδα καὶ νὰ μὴν αἰσθάνεται
τὴν ἐαυτοῦ τῆς ἐξηρητημένο ἀπὸ τὸν
ἄνδρα τῆς.

Τὶ ὥρα εἶναι τοῦ γεύμα τοῦ πλοιάρχου; ῥώτησε ἐκεῖνη ἀμέσως.
— Σὲ ἓνα τέταρτο. Μόλις ἔχεις καιρὸ νὰ ἐτοιμαστής. Ἐκτός ἀπὸ τὴν Λαϊδὴ Λύντσον καὶ τὸν γιό της θὰ εἶναι στὸ τραπέζι ὁ στρατηγὸς Χάμπελτον καὶ ἡ γυναῖκα του καὶ ἄλλοι ὄχι πολλοὶ σπουδαῖοι, ἀλλὰ πάντως ἀξιόσημοι τοῦ ἀνθρώπου.

— Ὡστε εἶσαι εὐχαριστημένος;
— Πολύ, ἀλλά...

Γύρισε καὶ ξανακύτταξε τὴν κα-
πίνα.

— Πήγαινε να γίνης ὠραίος γιὰ τὸ γεῦμα, εἶπε ἡ Ὠντρυ φιλώντας τον. Τὸ ταξίδι μας ἀρχίζει μὲ τοὺς καλύτερους οἶωνούς.

Τὸ πρόσωπο τοῦ γιατροῦ φωτί-
στη ἀπὸ ἑνα χαμόγελο ἱκανοποιή-
σεως. Βγήκε ἀπὸ τὴν καμπίνα.

Ἡ ὤντρυ ἀνακουφισμένη ἔκλεισε τὴν πόρτα. Ἐπὶ τέλους μόνῃ! Εὐχαριστημένη κι' αὐτὴ μὲ τὴ σειρὰ τῆς χαϊρόταν μὲ ἓνα μικρὸ αἶσθημα θριάμβου τὴν πρώτη συζυγικὴ νίκη.

☆

«Όλα αυτά είναι πολύ διασκεδαστικά», σκεπτόταν ἡ Ψντρου μετὰ τὸ γεῦμα, ἐνῶ κύτταζε τὴ θάλασσα ξαπλωμένη στὴ γέφυρα μὲ τὰ πόδια σκεπασμένα μὲ μιὰ κουβέρτα.

Σ' ὅλο τὸ κατὰστροφμα οἱ περισσότεροι ἐπιβάτες ξαπλωμένοι στὶς πολυθρόνες κοιμόνταν, διάβαζαν ἢ ἔγραφαν. Μερικοὶ καὶ μαζί μ' αὐτοὺς ὁ Χέρμιπερτ μὲ τὸν γιαιτὸρ τοῦ πλοίου, ἔκαναν βόλτες. Περπατοῦσαν μὲ μεγάλα δῆματα λὲς καὶ εἶχαν κάποιο σπουδαῖο ραντεβὸ ἐπὶ τὴν ἄλλη πλευρὰ τοῦ πλοίου καὶ δὲν μπορούσαν νὰ τὸ προφθάσουν.

«Θά εἰπρεπε νὰ γράψω στὸν κ. Φρηλινγκουαίη γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσω, καθὼς καὶ στὴν Χριστίνα Τουρπέν. Τί κρίμα ποὺ δὲν εἶναι ἐδῶ καὶ κεῖνῃ! Θὰ ἔκανε τόσο ἀστεῖες γαλλικὲς παρατηρήσεις!»

Ἄνοιξε τὸ στυλό της, ἀλλὰ τῆς ἔλειπε ἡ διάθεσι. Ἐνιωθε χαλαρωμένο τὸ σῶμα της σὰν νὰ θρισκό-

ταν σὲ ἀνάρρωσι. Δίπλα της μιὰ κυρία εἶδε μὲ νευρικότητα τὸ ρολοῖ της.

«Τί ἄχρηστη κίνησι!»

Τὰ κύματα θαυτοπράσινα φούσκωναν σὲ μικρὰ λοφάκια κάτω ἀπὸ ἕνα οὐρανὸ σπαρμένο μὲ σύννεφα. Ἡ Ὠντρου προσπάθησε νὰ ἀνάψῃ ἕνα τσιγάρο, ἀλλὰ ὁ ἀέρας δὲν τὴν ἄφησε. Ἐγκατέλειψε τὴν προσπάθειά της μὲ ἀδιαφορία.

Ἐνα χτύπημα τοῦ γκόνγκ ἀκούστηκε. Οἱ ξαπλωμένοι ἐπιβάτες σηκώθηκαν καὶ οἱ περιπατητὲς σταμάτησαν τὶς βόλτες τους.

—Ἡ κυρία θὰ πάρῃ τὸ τσαϊ της ἔδω; ρώτησε ἕνας καμαρώτος.

Ὡστε ἦρθε κι' ὅλας ἡ ὥρα τοῦ τσαγιού; Πόση ὥρα θρискόταν ἐκεῖ; Ὅχι, δὲν εἶχε τὸ κουράγιο νὰ κατέβῃ στὴν τραπέζια καὶ δέχτηκε.

Οἱ ἐπιβάτες ἐμφανίστηκαν καὶ πάλι καὶ ξαπλώθηκαν ἢ ἄρχισαν πάλι νὰ περπατοῦν. Μερικοὶ νέοι μὲ σπὸρ κοστοῦμια ἀνέβηκαν γελώντας τὴ σκάλα πού ὠδηγοῦσε στὸν χώρο τῶν σπὸρ. Ὁ Ρόμπερτ, ὁ γιὸς τῆς Λαίδης Λύντστον, ἕνας νεαρὸς φοιτητῆς τῆς Ὁξφόρδης πού τὸ κουρασμένο του ὕψος καὶ οἱ νωχελικὲς κινήσεις του δὲν συμβιδάζονταν μὲ τὸ ἀθλητικὸ του παράστημα, κάθηζε λίγο πρὶν περά ἀπὸ τὴν Ὠντρου καὶ τῆς ἔρριξε ἕνα βλέμμα ἄτονο. Ἡ Ὠντρου δὲν τολμοῦσε πρὶν νὰ δοκιμάσῃ τὸν ἀναπτῆρα της, γιὰ τὴν φόβον μὴπως ὁ νεαρὸς τῆς προσφέρῃ φωτιά καὶ τῆς ἄρχισῃ μ' αὐτὴ τὴν ἀφορμὴν κουβέντα, ἀπὸ τὴν ὁποία δὲν εἶχε νὰ περιμένῃ τίποτα. Στὸ τέλος ὁμως πῆρε ἐκείνης τὴν ἀπόφασιν. Σφίγγοντας τὶς δυνατὲς γροθιές του, ἀλλὰ μὲ φωνὴν κουρασμένην τῆς πρότεινε διαδοχικὰ μιὰ παρτίδα πίνγκ-πόνγκ, τένις ἢ περίπατο.

Ἡ Ὠντρου ἀρνήθηκε εὐγενικά.

«Τὸ μόνο πού ζητῶ εἶναι νὰ μὲ ἀφήσουν ἡσυχῇ, σκέφθηκε ἡ νεαρὴ γυναίκα. Θὰ μπορούσα νὰ ζήσω ὁλόκληρους μῆνες ἔτσι».

Καὶ ξαφνικά, συλλογίστηκε, πὼς αὐτὸ ἀκριβῶς ἐπρόκειτο νὰ κάνῃ καὶ γιὰ πρώτη φορὰ ὕστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια τὴν πλημμύρισε μιὰ βαθιὰ γαλήνη.

Ἡ ζωὴ τοῦ καραβιοῦ εἶναι κάτι

ἀπὸ τὸ ὁποῖο εἶναι δύσκολο κανεῖς νὰ ξεφύγῃ ὅταν περάσουν μερικὲς μέρες. Ὁ ὀρίζοντας σὰς ἀπομονώνει ἀπὸ τὸν ὑπόλοιπο κόσμον. Τὸ πλοῖο ἀποτελεῖ ὁλόκληρη τὴν οἰκουμένη γιὰ σὰς. Ἡ ἀνία, ἡ περιεργία, ὁ φόβος τῆς μοναξιάς συνδέουν πολὺ γρήγορα τὸ σκορπισμένο στὴν ἀρχὴ κοπάδι. Καὶ τότε οἱ ἐπιβάτες χάνουν τὴν ἀνωρυμία τους, παίρνουν μιὰ καθωρισμένη μορφή. Ἡ ἔλλειψι φαντασίας καὶ ἡ ἀνάγκη πού νιώθει κανεῖς νὰ μιλήσῃ γιὰ τὸν ἑαυτό του προκαλεῖ ἐκμυστηρεύσεις. Διάφορα φλέρτ γεννιοῦνται καὶ διάφορα κουτσομπολιὰ κυκλοφοροῦν. Ἐμφανίζεται ὁ σνομπισμὸς, ὁ φθόνος, ἡ ἐπιθυμία, τὸ μῖσος. Τὰ πρόσωπα φαίνονται πρὶν ἀληθινὰ ἀπὸ ἄλλοτε. Λίγες μάσκες ἀντιστέκονται στὸν ἀέρα τῆς ἀνοικτῆς θάλασσας.

Ὅλοι ξέρουν πὼς τὸ τέλος τοῦ ταξιδιοῦ θὰ χαλάσῃ τὰ σχέδια, θὰ διαλύσῃ τὶς μηχανορραφίες, θὰ σβῇ σὺν ὡς καὶ τὶς ἀναμνήσεις, ἀλλὰ κανεῖς δὲν τὸ πιστεύει. Ὁ χρόνος, πού χάνει κάθε ἀξία, δὲν διαχωρίζεται παρὰ ἀπὸ τὰ γεύματα. Ἐνα μεγάλο θαλασσινὸ ταξίδι! Τὸ μόνο μέσο πού ἔχουν σήμερα οἱ ἄνθρωποι νὰ ζήσουν τὸ παρόν.

Ὁ Χέρμπερτ ἀπολάμβανε τὸ ταξίδι μὲ ὅλην τὴν ψυχὴ. Δὲν σκεπτόταν πιά: «Παντρεύτηκα μιὰ ἀπὸ τὶς ὠραιότερες κοπέλλες τῆς Ἀγγλίας», ἀλλὰ: «Παντρεύτηκα τὴν ὠραιότερη γυναίκα τοῦ βαποριοῦ». Δυὸ φορὲς τὴν ἡμέρα στὸ γεῦμα καὶ σιγὴ δέπνουν ἡ καρδιά του ξεχειλίζε ἀπὸ περηφάνεια: τὸ τραπέζι τοῦ πλοιοῦρχου! Στὸ πλοῖο φοροῦσε πολιτικά, ἀλλὰ πότε-πότε ἐβγαζε τὶς στολές του ἀπὸ τὴν ντουλάπα καὶ καμάρωνε τὸ πρόσφατο στέμμα στὶς ἐπωμίδες.

Ἡ Ὠντρου τοῦ εἶχε πῇ ὅτι μὲ τὰ ἄρθρα καὶ τὶς φωτογραφίες της θὰ κέρδιζε τὰ ἰδιωτικὰ της ἐξοδὰ. Ἡ εἰδησι αὐτὴ τὸν εἶχε ἱκανοποιήσει καὶ τὸν εἶχε θίξῃ συγχρόνως. Δὲν τοῦ ἄρεσε νὰ νιώθῃ πὼς ἡ γυναίκα του ἦταν ἀνεξάρτητη, γιὰ τὸ ἴδιον δὲν ἦταν καθόλου βέβαιος γιὰ τὸν ἑαυτό του. Ἀλλὰ τὸν παρηγοροῦσε ἡ οἰκονομία πού θὰ γινόταν ἔτσι.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι μὲ τὴν Ὠντρου

τὸν ἔδενε περισσότερο ὁ πόθος παρὰ ἡ καρδιά —πού τοῦ ἔλειπε κάπως— ἀλλὰ ποτὲ δὲν τὴν ἀγάπησε τόσο, ὅσο τὸ πρῶτ' ἐκεῖνο πού ὁ πλοιοῦρχος ἐξ αἰτίας τῆς Ὠντρου τοὺς κάλεσε στὸ τραπέζι του. Κάθε μέρα ἔδινε συγχαρητήρια στὸν ἑαυτό του πού εἶχε ἐπιμένει τόσο νὰ τὴν κατὰκτησῃ. Ἐκεῖνη δὲν ἀνταποκρίνεται καθόλου στὴν θερμότητά του, ὅπως θὰ τῷ ἔθελε, ἀλλὰ ἡ ψυχρότητά της τὸν καθυσόχαιε.

«Αὐτὸ εἶναι μιὰ ἐγγύησι», συλλογίζετο.

Κάθε μέρα ἀνεκάλυπτε καινούργιους λόγους γιὰ νὰ ἐγκρίνῃ τὴν ἐκλογὴν του, καὶ ὁ πρὶν ἄμεσος ἦταν τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ γυναίκα του τοῦ ἔδινε κύρος. Ὡς τότε δὲν εἶχε ποτὲ ἐπιτυχίες μὲ τὶς γυναῖκες, γιὰ τὴν ἔδινε ἀδελφίαν, δειλὸς καὶ χαυλοπόπος. Τὸ μόνο πού τὸν ἐνδιέφερε ἦταν ἡ καρριέρα του. Νόμιζε πὼς ἦταν φιλοδοξία. Δὲν εἶχε ὁμως φιλοδοξία, ἀλλὰ ματαιοδοξία, καὶ αὐτὴ ἦταν ἀπέραντη. Γι' αὐτὸ οἱ καινούργιες γνωριμίες πού ἔκανε στὸ πλοῖο τὸν ἐνθουσίαζαν. Κάθε βράδυ ὅταν γύριζε στὴν καμπίνα τοῦ σκεπτόταν: «Καὶ ὁμως ἐγὼ ἔφαγα στὸ ἴδιο τραπέζι μὲ τὴν Λαίδην Λύντστον καὶ τὴν γυναίκα τοῦ στρατηγοῦ Χάμπστεντ».

Ἡ ἐκδήλωσις τῆς ματαιοδοξίας του μὲ τὶς κολακευτικὰ αὐτὲς γνωριμίες τὸν ἀνάβριζε στὰ μάτια τὰ δικά του καὶ τὸν κατέβαζε στὰ μάτια τῆς Ὠντρου.

«Πὼς μπορεῖ κανεῖς νὰ ἔχῃ τόσο λίγη ὑπερηφάνεια; σκεπτόταν ἐκεῖνη. Ὁ σνομπισμὸς του δὲν εἶναι παρὰ ἕνας ταπεινὸς ἀρριβισμὸς. Μὰ τί ἄλλο μπορεῖ νὰ κάνῃ;»

Ἡ εὐγενικὴ καταδεκτικότητα πού ἔδειχναν ἡ Λαίδη Λύντστον καὶ ἡ κυρία στρατηγοῦ στὴν Ὠντρου ἐνθουσίαζε τὸν ἄντρα της, ἀλλὰ ἐνωχλοῦσε τὴν Ὠντρου. Ἀλλωστὸ οἱ δυὸ κυρίες ἦταν ἀναμφισβήτητες μεγάλες κυρίες, καλὰ στερεωμένες στὶς ἀρχές τους. Ἡ Λαίδη Λύντστον ἦταν πληθωρική, ἀλλὰ στέρεη· ἡ κυρία στρατηγοῦ ἦταν κι' αὐτὴ στέρεη, ἀλλὰ ἀδύνατη. Ὅπωςδήποτε ἦταν βέβαιες πὼς εἶχαν πάντα δίκιον ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι θρискονταν ἐκεῖ καὶ

ἀπὸ τὶς ἀποικίες συνέβαλαν ἀσφαλῶς στὴν ἰσχύ τῆς Ἀγγλίας.

— Προσπάθησε νὰ κατακτήσῃ τὴν Λαίδην Λύντστον, εἶχε πῇ ὁ Χέρμπερτ στὴν Ὠντρου. Μετὰ τὴν Λαίδην Μπράντον αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη κυρία τοῦ Ραχατζάνγκ. Ὅλα ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸν κύκλο τους.

— Διὰ τὴν ποῖα «ὅλα»; Μόλις ἐγίνες ταγματάρχης. Τί ἄλλο περιμένεις;

— Δὲν πρόκειται γιὰ κάτι καθωρισμένο, ἀλλὰ γιὰ χίλια ἀπὸ μικροπράγματα. Εἶναι μιὰ ἀνέλπιστη τύχη νὰ συνταξιδεύουμε μὲ τὴν ἀδελφὴ τῆς Αὐτῆς Ἐξοχότητος! πραγματικὰ ἀνέλπιστη! Γι' αὐτὸ βασίζομαι σὲ σένα.

Ἡ Ὠντρου ἔκανε ὅ,τι μπορούσε, ἀλλὰ ἦταν φανερό ὅτι ἡ Λαίδη Λύντστον προτιμοῦσε τὸν ἄντρα της. Ὁταν κύτταξε τὴν Ὠντρου, ἡ νεαρὴ γυναίκα διάβαζε στὰ μάτια τῆς σπουδαίας κυρίας ἕνα εἶδος ἐκπλήξεως. Ἦταν μὴπως γιὰ τὶς τουαλέττες της; Καὶ ὁμως ἦταν πολὺ ἀπλές.

«Θὰ μὲ βλέπῃ πολὺ διαφορετικῇ, φαίνεται».

Στὸ τραπέζι ἡ Λαίδη Λύντστον καὶ ἡ κυρία στρατηγοῦ ἔδιναν τὸν τόνο στὴν κουβέντα καὶ πλαισιῶναι τὸν πλοιοῦρχο πού συγκατένευε. Ἦταν ἕνας ἄνθρωπος καμμιὰ πενήντα χρόνων, δραστήριος ναυτικὸς καὶ καλὸς οἰκοδεσπότης.

Ὁ στρατηγὸς ἄρεσε στὴν Ὠντρου. Εἶχε κάσασπρα μαλλιά, κορμίστασις ἀνθυπολοχαγοῦ καὶ χαμόγελο παιδιού. Ἐδειχνε τὴν κοινὴν σὲ πολλοὺς κυνηγοὺς ἀντίφασιν, ὅτι σκότωνε τὰ ζῶα, ἐνῶ τὰ ἀγαποῦσε. Ἦταν ἀστείρευτος σὲ ἀνέκδοτα γιὰ κυνήγια μεγάλων ζώων, πράγμα πού ἐνθουσίαζε τὴν Ὠντρου, σὰν Ἱρλανδέζα πού ἦταν. Συνήθως ὁμως οἱ κουβέντες πού γίνονταν στὸ τραπέζι θυμίζαν στὴν Ὠντρου τὰ παιδικὰ της χρόνια, ὅταν ἡ γρηὴ ἐξαδέλφη μιλοῦσε γιὰ τὴν κυρία Δημάρχου καὶ τὶς δεξιώσεις της, γιὰ τὰ κηρύγματα τοῦ πᾶστορα καὶ γιὰ τὴν ἀκρίβεια τῆς ζωῆς.

Διψασμένη νὰ μάθῃ ἡ Ὠντρου εἶχε ρωτήσῃ μιὰ μέρα ἂν ἡ κινεζικὴ

την αγορά και τα μαγαζιά περνώντας από τους πολυθρόνους δρόμους. Είχε αγοράσει από πλανόδιους τσιγάρα και γλυκά και τώρα πολιορκημένη προσπαθούσε να απωθήσει γελώντας τους εμπόρους και τιςπραγματείς τους.

—Σου είπα να μην ενθαρρύνεις αυτούς τους ανθρώπους, γκρίνιαζε ο Χέρμπερτ.

Αηδισμένος έβλεπε γύρω του το δρόμο που μύριζε μόσχο, βενζίνη και κοπριά.

Η δύσι, ρόδινη και άχνοπράσινη, έβαψε τον ορίζοντα και σε λίγο φάνηκε το φεγγάρι.

—Όταν σκέπτομαι, φώναξε η Ώντρου, ότι βρίσκομαστε λίγες ώρες μακριά από το Κάιρο και μάς χωρίζει μια νύχτα από την Ίερουσαλήμ!

—Λοιπόν, και ύστερα; ρώτησε ο Χέρμπερτ.

Η Ώντρου τον κύτταξε χωρίς να απαντήσει.

☆

Υστερα από τέσσερις μέρες: το Άντεν. Η Λαίδη Χάρμπστεντ είχε άρνηθι να βγί έξω, λέγοντας πως το μέρος εκείνο ήταν τρομερό.

Ο στρατηγός με καλοκαιρινό κοστούμι και μια κάσκα, φορεμένη λίγο στραβά, που τον έκανε να φαίνεται πιο νέος, είπε στην Ώντρου:

—Θα σάς δείξω εγώ το Άντεν.

Είχαν φθάσει στις έπτα το πρωί και αποφάσισαν να πάρουν το πρόγευμά τους στην ξηρά.

—Θα φάμε φρέσκο ψάρι, είπε ο στρατηγός. Το ξενοδοχείο είναι δυο δώματα.

Η Ώντρου, μαγεμένη, κύτταξε με καινούργια μάτια την πολυθρόνη και γεμάτη φως αποβάθρα. Όλα ήθελε να τα φωτογραφήσει: εκείνη την καμήλα που τραβούσε ένα χαλασμένο αυτοκίνητο, αυτά τα μισόγυμνα αλητάκια που έτρεχαν από πίσω της, εκείνη την κοπέλλα με την βασιλική κορμοστασιά και με τη στάμνα στο κεφάλι.

Δυο σκιές πτερών φάνηκαν στη λευκή σκόνη. Η Ώντρου άρπαξε τη μηχανή της και σήκωσε τα μάτια. Δυο γύπες πετούσαν πολύ χαμηλά μέσα στο έκτυφλωτικό φως.

—Άφησε λοιπόν τη μηχανή σου, αυτά όλα δεν έχουν κανένα ενδιαφέρον, μουμυώρισε ο Χέρμπερτ που ίδρωνε και πεινούσε.

Σε κάθε τους βήμα τους σταματούσε ένας οδηγός που πρόσφερε τις υπηρεσίες του και ο Χέρμπερτ τον έδιωχνε αποφασιστικά. Ένας όμως επέμενε, ένας ψηλός νέος με ξευπανα μάτια και καθαρά χαρακτηριστικά.

Ο Χέρμπερτ νεύρισε και φώναξε:

—Μα πήγαινε στο δ....!

Ο νεαρός σταμάτησε, τον κύτταξε στα μάτια και απάντησε με πολύ καλά αγγλικά:

—Δεν μπορώ, κύριε, βρίσκομαι στον τόπο μου.

—Οί ίθαγενείς άλλαξαν, είπε ο στρατηγός. Πρέπει να προσέχετε, αγαπητέ μου γιατρέ.

Χαμογελούσε, αλλά η φωνή του ήταν λίγο επίτιμητική.

—Μα σάς ένωχούσε, δικαιολογήθηκε ο Χέρμπερτ.

Η Ώντρου είχε φωνάξει εν τώ μεταξύ τον οδηγό.

—Πειράζει αν μετά το φαγητό έρθω μαζί σας, δίπλα στον σωφέρ;

—Κάθε άλλο, απάντησε ο στρατηγός.

Θυμωμένη με τον άντρα της η Ώντρου αναρωτιόταν αν αυτός ο νεαρός Άραβας, που είχε το ύφος ενός πρίγκιπα, θα άρνιόταν το φιλοδώρημα. Την ώρα που έμπαιναν στο αυτοκίνητο για να έπισκεφθούν τις δεξαμενές, ο οδηγός είπε στον στρατηγό:

—Η έπίσκεψη θα στοιχίσει πέντε σελλίνα. Είναι η ταρίφφα μας. Και θα δώσετε, ό τι θέλετε παραπάνω.

«Είμαι βλάκας», σκέφθηκε η Ώντρου που μόλις κρατήθηκε να μη γελάσει.

Όταν γύρισε στο θαπόρι είχε έφοδιασθί με πολλές φωτογραφίες και με υλικό για ένα άρθρο.

«Θα έχουν γράψει ένα σωρό πράγματα γι' αυτά τα μέρη, σκεπτόταν. Άλλα ως δοκιμάσω».

Στην καμπίνα της ήταν αδύνατο να αναπνεύσει. Παντού ο άερας ήταν υγρός. Άν και πονούσε λίγο το κεφάλι της, η Ώντρου πήρε το μπλνκ

αλλά ξαφνικά την έπιασε τέτοια άνατριχίλα και ζάλη, ώστε μόλις πρόφτασε να ξεπλωθί.

—Δεν έχετε δικίο να άνησυχίτε, είπε ο γιατρός του πλοίου στον Χέρμπερτ. Πρόκειται για καθαρά συμπτώματα έλνοσσίας.

—Τότε γιατί της πονάει ο λαιμός;

—Συμβαίνει κι' αυτό. Η θάλασσα θα τα γιατρέψει όλα. Καλύτερα να μη βγί από το πλοίο στο Κολόμπο.

—Δεν θα θέλη ούτε να τ' άκούση.

—Νομίζω πως θα πεισθί εύκολότερα από ό τι νομίζετε, γιατί θα είναι άρκετα έξασθενημένη.

Ο πυρετός είχε πέσει, αλλά η Ώντρου αισθανόταν τόσο έξαντλημένη, ώστε άκόμα και το διάβασμα την κουράζε. Ο Χέρμπερτ την πετριποιόταν με έλαφρώς άγανακτημένη τρυφερότητα. Κάθε μία ώρα έρχόταν να την δει.

—Είσαι καλύτερα; τη ρωτούσε. Ξέρεις όλοι άνησυχούν για σένα και η Λαίδη Λύντστον είχε την καλωσύνη να μου πη πως θα έρθη να σε δει μόλις το θελήσει.

«Δεν θα το θελήσω ποτέ», είχε τη διάθεση να απαντήσει η Ώντρου.

Ο Χέρμπερτ καθόταν κοντά της προσπαθώντας να πάρη, για να την παρηγορήσει, ένα εύχάριστο έπαγγελματικό ύφος. Δεν τα κατάφερε γελώντας, γιατί δεν είχε ποτέ του νοσήσει, γιατί δεν είχε ποτέ στρατιωτική γυναίκα, μόνο στρατιωτικούς. Ήταν φανερό πως γύρευε να βρή θέματα συνομιλίας. Δεν ήταν διόλου έπινοητικός και όταν δεν μιλούσε για την καριέρα του ή για τον έαυτο του δεν είχε τίποτε άλλο να πη.

«Άσφαλώς δεν υπάρχει τίποτα κοινό ανάμεσά μας, σκεπτόταν η Ώντρου. Άλλά είμαι η μόνη που το βλέπω».

Ευγενικά του έλεγε να έπιστρέψη στο μπριτζ του ή να άνεθι στη γέφυρα. Τότε ο Χέρμπερτ έβαζε το χέρι του στο μέτωπό της, της σύστηνε να τρώη καλά, της έδινε ένα φίλι άλμυρο που μύριζε καπνό και έφευγε λέγοντας καμμία ένθαρρυντική κουβέντα να την ευθυμίση.

Την παραμονή που θα έφθαναν στην Κεϋλάνη της είπε αποφασιστι-

κά, αλλά με ένα βλέμμα άπογοευμένο.

—Η Λαίδη Λύντστον θα πάη αύριο έκδρομή και μου είπε να πάω μαζί τους. Δεν γίνεται βέβαια λόγος. Δεν θέλω να σ' άφήσω μόνη.

—Πρέπει να πās! φώναξε η Ώντρου. Σε παρακαλώ να δεχθίς.

—Μα προτιμώ να μείνω, είπε ο Χέρμπερτ που δεν ήξερε να κρύβεται. Όστόσο δεν δυσκολεύτηκε πολύ να τον πείση.

Η Ώντρου άκουμπισμένη στα μαξιλάρια της προσπαθούσε να δει από το φινιστρίνι το «θείο νησί». Άλλά από κεί που βρίσκóταν δεν έδλεπε παρά μια γωνιά του λιμανιού και ένα πολεμικό πλοίο.

Πότε - πότε έμπαινε κυματιστά μια παράξενη, ζωηρή μυρωδιά, τόσο έντονη, τόσο βίαιη, τόσο κοντινή ώστε η Ώντρου είχε την εντύπωση πως ξαφνικά η καμπίνα της είχε γεμίσει λουλούδια. Μύριζε πιπέρι, μέλι, μοσχολίβανο και ευωδιές που της ήταν άγνωστες.

Μια λαμπερή σκιά στάθηκε διατεκτική στο φινιστρίνι της, σκόνταψε στο περβάσι και ύστερα μπήκε μέσα. Ήταν μια χαμένη πεταλούδα, λαμπερή σαν πετράδι, που χτυπούσε τα φτερά της σαν βεντάλιες. Στην αρχή η Ώντρου την πήρε για πουλί, τόσο μεγάλη ήταν. Δεν ήταν ούτε πράσινη ούτε γαλαζία, αλλά όλα μαζί τα χρώματά της ήταν μια συμφωνία από ζαφερία και σμαράγδια. Θύμιζε τη θάλασσα και τη ζούγκλα. Το κάτω μέρος των πτερών της, σκοτεινό με χρυσά στίγματα, θύμιζε την τροπική νύχτα. Πέταξε λίγο γύρω από την Ώντρου, δίστασε μια στιγμή, πλησίασε στο φινιστρίνι και χάθηκε.

Αυτό ήταν όλο που είδε η Ώντρου από την Κεϋλάνη.

Την άλλη μέρα ύστερα από μια ήσυχη νύχτα, ξύπνησε ξαφνιασμένη που ένιωθε τόσο καλά. Ο γιατρός του πλοίου της το είχε πη:

—Θα γίνετε καλά ξαφνικά.

Μόλις ένιωθε λίγη κούραση. Φυλακισμένη όκτώ μέρες στην καμπίνα της η Ώντρου, γεμάτη ζωή,

είχε ανάγκη να κινηθή, να δράση.

—Θα δουλέψω, σκέφθηκε.

Πήρε τὰ μπλόκ, τὰ χαρτιά, τὸ στυλό της καὶ ἀνέβηκε στὴ γέφυρα. Ὁλοφάνειο τὸ κατὰστρωμά, ἦταν ἄδειο.

—Τί τύχη πού δὲν εἶναι κανεῖς! μουρμούρισε.

Καὶ τότε θυμήθηκε κάτι πού τῆς εἶχε πῆ τὴν προηγούμενη ὁ Χέρμπερτ. Ἐκεῖνο τὸ δράδυ ἦταν ὁ χορὸς μετρηφισμένων. Οἱ ἐπιβάτες θὰ προετοιμάζονταν φαίνεται γιὰ τὸ δράδυ μὲ ὅλο τὸ ζῆλο πού δείχνουν πάντα οἱ Ἀγγλοι κάθε ἡλικίας γιὰ κάτι τέτοιες γιορτές.

Ὁ Χέρμπερτ θὰ μασκαρευόταν ἄραγε; Δὲν τὸν εἶχε δὴ ἐκεῖνο τὸ πρωὶ γιὰτὶ εἶχε ξυπνήσει ἄργα.

«Δὲν μοῦ φαίνεται πὼς θὰ μασκαρευτῇ» σκεπτόταν, ἀλλά δὲν ἦταν καὶ τόσο βέβαιη. Μέσα στὸν πιὸ σοβαρὸ Ἀγγλο κοιμάται πάντα ἕνα σχολιαρόπαιδο. Ἀλλωστε ὑπῆρχαν πολλὲς πτυχὲς ἀπὸ τὴν ψυχὴ του πού δὲν τὶς γνώριζε ἀκόμη.

Κάθησε σὲ μιὰ πολυθρόνα καὶ εἶδε τὸ ρολόι τῆς. Ἦταν μολὶς δέκα καὶ μισή. Εἶχε ὅλον τὸν καιρὸ νὰ καθυπογράψῃ τὸ ἄρθρο τῆς. Ὅταν τὸ ξαναδιάβασε τὸ ἔσκισε. Ἡ περιγραφή τῆς ἀπὸ τὸ Ἄντεν καὶ τὴ ζωὴ στὸ πλοῖο ἦταν ἀποτυχημένη, μὲ ἐπιθετὰ ἄτονα ἢ συνηθισμένα. Καὶ ὅμως πόσο εἶχε κοπιήσει γιὰ νὰ τὰ γράψῃ. Ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ὅτι δὲν «ζούσε».

—Δύσκολο πράγμα τὸ καλὸ γράψιμο, σκέφθηκε.

Ξανάρχισε μὲ περισσότερὴ ἐπιμέλεια, ἀλλὰ σὲ λίγο ἔσκισε τὸ φύλλο θυμωμένη.

—Δὲν εἶμαι σὲ φόρμα. Θὰ γράψω καλύτερα στὴν Κρίστιαν Τουρπέν.

Τὴν ἐνθουσίαζε ἡ ἰδέα πού θὰ ἔκανε τὴ φίλη τῆς νὰ συμμεριστῇ τὶς χαρὲς τοῦ ταξιδιοῦ. Τὸ στυλό ἔτρεχε γρήγορα στὶς σελίδες. Τώρα οἱ λέξεις ἔρχονταν γεμάτες χρώμα καὶ ἀκρίβεια. Ὅταν τελείωσε ἀπόρησε:

«Ἐγὼ τάγραφα ὅλα αὐτά; σὼσῃ τὴ πανταχούσα!»

Ἀναψε ἕνα τσιγάρο καὶ ξαναδιάβασε τὸ γράμμα. Καὶ μὲ ἐκπληξί τῆς κατάλαβε πὼς τὸ ἄρθρο γιὰ τὸ «Ἡβ-

νινγκ Νιούς» ἦταν ἑτοιμο. Δὲν εἶχε παρὰ νὰ τὸ μεταφράσῃ.

«Ὅπωςδήποτε δὲν χρειάζεται μαγικὴ δύναμι γιὰ νὰ γράψῃς».

—Εἶναι πολὺ εὐχάριστο γιὰ ὁλοὺς μᾶς πού σᾶς ξαναβλέπουμε, πιὸ δροσερὴ ἀπὸ πρὶν, εἶπε στὸ τραπέζι ἡ Λαίδη Λύντστον στὴν Ὠντρυ. Μὰ βέβαια, ὅταν ἔχει κανεῖς τὴν τύχη νὰ εἶναι γυναίκα γιατροῦ...

Βλέμμα συμπάθειας στὸν Χέρμπερτ πού φούσκωνε εὐχαριστημένος.

—Τί κοστούμι θὰ βάλετε ἀπὸψε; συνέχισε κυττάζοντας τὴν Ὠντρυ.

—Ὁμολογῶ πὼς δὲν τὸ σκέφθηκα καθόλου.

—Θὰ εἶναι πολὺ κρίμα, εἶπε ἡ Λαίδη Λύντστον, ἔτσι νέα καὶ ὁμορφὴ πού εἴστε, νὰ μὴν συμβάλετε καὶ σεῖς στὴν ἐπιτυχία τῆς γιορτῆς πού ὅπως ἔρετε θὰ γίνῃ γιὰ φιλανθρωπικὸ σκοπὸ.

Κάτω ἀπὸ τὰ εὐγενικὰ λόγια φαινόταν καθαρά ἡ διαταγή.

—Ἐσεῖς θὰ μεταμφιεσθῆτε; ρώτησε ἡ Ὠντρυ.

—Αὐτὸ δὲν ἔχει καμμιά σχέσι, ἀπάντησε λίγο ξερὰ ἡ Λαίδη Λύντστον. Θὰ περιοριστῶ —(βλέμμα συμπάθειας στὸν πλοίαρχο πού ὑποκλίθηκε)— νὰ βάλω στὸ κεφάλι μου ἕνα ἀπὸ τὰ κοτιγιὸν πού θὰ ἔχουμε τὴν εὐχάριστη ἐκπληξί νὰ βρούμε κάτω ἀπὸ τὸ πιάτο μας.

—Δὲν ἔχω μαζί μου κανένα κοστούμι, μουρμούρισε ἡ Ὠντρυ ἀμήχανα.

—Θὰ βρῆτε στὸν κομμωτή. Τὰ νοικιάζει σὲ πολὺ λογικὲς τιμές.

Καὶ ἡ Λαίδη Λύντστον ἄλλαξε κουβέντα.

☆

—Δὲν μοῦ μένει τίποτε ἄλλο, εἶπε ὁ κομμωτὴς στενοχωρημένος, παρὰ ἕνα κοστούμι κλάουν πού θὰ μπορούσε στὴν ἀνάγκη νὰ φορεθῇ ἀπὸ κυρία, καὶ ἕνα κοστούμι γυναικας τῆς Μονμάρτρης πού εἶχε πάντα μεγάλη ἐπιτυχία.

—Δηλαδή πὼς εἶναι αὐτό; ρώτησε ἡ Ὠντρυ περιέργη.

—Νάτο.

Ὁ κομμωτὴς ἔβγαλε ἀπὸ ἕνα κουτί ἕνα γιὰκά καὶ ἕνα πλαιντὸν ἀνδρικό, ἕνα σακάκι σμόκιν, μιὰ φούστα στενὴ σχισμένη στὰ πλάγια, ἕνα

μπαστούνι καὶ ἕνα ψηλὸ καπέλλο.

—Ἐχει καὶ μονόκλ πού συμπληρώνει τὸ σύνολο, ἀλλὰ τὸ γυαλί του εἶναι σπασμένο. Ἀπαραίτητο ἕνα τσιγάρο στὸ στόμα.

—Δὲν ἔχετε τίποτε ἄλλο; ρώτησε ἡ Ὠντρυ σχεδὸν τρομαγμένη.

—Στὴν τιμὴ αὐτὴ ὄχι. Ἀλλὰ μὲ πέντε σελλίνια παραπάνω μπορῶ νὰ σᾶς δώσω ἕνα κοστούμι Ἰνδῆς χορεύτριας. Εἶναι σχεδὸν καινούργιο, κάτι θαυμάσιο. Κυττάξτε το.

Δὲν ἦταν θαυμάσιο, ἀλλὰ ἦταν καλύτερο ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα: ἕνα ἀραχνοῦφαντο πέπλο κενημένο μὲ χρυσό, ἕνα κοντὸ ζακετάκι ἀπὸ χοντρὸ μεταξωτὸ καὶ φαρδεῖα παντελόνια ἀπὸ ροζ τούλλι.

—Θὰ πάρω αὐτό, εἶπε ἡ Ὠντρυ.

—Νὰ σκουρῆνετε λίγο τὸ δέρμα σας μὲ ἕνα εἰδικὸ ὑγρὸ καὶ εἶμαι βέβαιος πὼς θὰ πάρετε τὸ πρῶτο βραβεῖο.

Ἡ Ὠντρυ κύτταξε μέσα στὸν καθρέφτη τῆς τὸ μπροντζινο δέρμα τῆς, τὰ μικρὰ φρύδια, τὰ ματωσίνορα πού εἶχαν γίνῃ μαύρα καὶ ἕνα μικρὸ δαμμένο στόμα.

—Θεέ μου, ὅλα αὐτὰ δὲν πηγαίνουν καθόλου μὲ τὰ μαλλιά μου. Ἀλλὰ τὸ πᾶν εἶναι τὸ πέπλο. Ἐλπίζω νὰ μὴ φαίνωμαι θεόρατη. Πρῶτα τὰ πόδια μου ὅμως.

Σκουρῆνε γρήγορα τὰ πόδια τῆς καὶ ἔβγαλε τὰ νύχια τῆς. Παρ' ὅλο πού ἦταν ψηλή, εἶχε χαριτωμένα πόδια.

«Τὸ δύσκολο θὰ εἶναι νὰ τυλιχτῶ καλὰ μὲ τὸ πέπλο».

Τὸ πέτυχε κι' αὐτὸ καὶ κυττάχτηκε στὸν καθρέφτη. Ἐμοιαζε ὀχρὰ μαζί μὲ ταναγραῖα, ἔτσι ντυμένη καὶ τυλιγμένη στὸ πέπλο. Ἐλεύθερος ὁ λεπτὸς λαιμὸς ἔμοιαζε σὰν ἕνας μικρὸς κίονας πού στὴν κορυφὴ του πρόβαλε περὶφανὸ τὸ κεφάλι.

Ὁ Χέρμπερτ χτύπησε τὴν πόρτα, μπῆκε, καὶ σταμάτησε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα. Εἶχε πάρει ἀπὸ τὴν κουζίνα ἕνα σκούφο καὶ μιὰ ποδιά μαγειρίου, εἶχε μιὰ κουτάλα κρέμα σμένη στὴ μέση του καὶ εἶχε βάλει φασβορίτες. Ἡ καλὴ του θέλησι νὰ μὴν μείνῃ πίσω ἔκανε τὴν προσπάθειά του σχεδὸν συγκινητικὴ.

—Εἶσαι μιὰ χαρά, τοῦ εἶπε ἡ Ὠντρυ κρύβοντας ἕνα χαμόγελο. Πὼς μὲ θρίσκει;

—Καταπληκτικὴ, μουρμούρισε ὁ Χέρμπερτ. Δὲν εἶσαι ἐσύ, μὰ κάποια ἄλλη.

—Καλὰ εἶμαι καλὴ ἢ ὄχι;

—Εἶσαι κατὰ παραπάνω ἀπὸ καλὴ, εἶσαι καταπληκτικὴ, ἐπανελάβε. Τὴν κύτταξε καὶ παρατήρησε τὰ γυμνά τῆς πόδια.

—Νομίζεις πὼς εἶναι σωστὸ αὐτό;

—Εἶμαι Ἰνδὴ χορεύτρια.

—Ναί, βέβαια...

Θὰ φοβόταν φαίνεται τὴν σεμουτυφία τῆς Λαίδης Λύντστον.

—Ὁ πλοίαρχος μᾶς κάλεσε γιὰ ἕνα κοκταίηλ πρὶν ἀπὸ τὸ δείπνο, εἶπε κυττάζοντας τὸ ρολόι του. Θὰ ἔρθης;

—Ναί, πήγαινε καὶ ἔρχομαι.

Κατὰ ἔλειπε ἀπὸ τὴν τουαλέττα τῆς, ἀλλὰ τί; Κανένα κόσμημα στὸ μέτωπο μήπως; Ναί, αὐτὸ ἦταν. Τὸ μέσῳπὸ τῆς ἦταν πολὺ γυμνὸ. Καὶ μερικὰ κολλιέ, κυρίως ὁμοῦ χρυσὰ χοντρά βραχιόλια καὶ δαχτυλίδια. Ἐκεῖνη δὲν εἶχε παρὰ ἕνα δαχτυλίδι πού τῆς εἶχε χαρίσει ὁ Χέρμπερτ μὲ ἕνα μαργαριτάρι.

«Προτιμῶ τίποτα», σκέφθηκε δγάζοντας το.

Κυττάχτηκε πάλι στὸν καθρέφτη καὶ κατάλαβε.

«Ξέρω τί μοῦ λείπει. Ἐκεῖνο τὸ πράμα σὰν κουφετὶ πού φοράει ἡ γυναίκα τοῦ ὑπασπιστοῦ τοῦ Σουλτάνου στὸ μέτωπο. Πηγαίνει πολὺ».

Καὶ γρήγορα - γρήγορα ἔκαμε ἀνάμεσα στὰ φρύδια τῆς μὲ ἕνα μπλε μολύβι μιὰ τελεία.

«Αὐτὸ τὰ ἀλλάζει ὅλα».

Μόλις βγῆκε βρέθηκε ἀπέναντι στὶς μαλαισιανὲς πριγκίπισσες καὶ τὴ φίλη τους πού θὰ ἔτρωγαν καὶ οἱ τρεῖς ἀπόψε στὴν τραπεζαρία. Οἱ κοπέλλες τὴν κύτταξαν ἐκπληκτες καὶ ἀντάλλαξαν ἀμέσως μεταξὺ τους βλέματα γελαστά. Οἱ πριγκίπισσες φοροῦσαν μπλουζες πού κομψωνόταν στὸ λαιμὸ μὲ τρία ζαφείρια καὶ φαρδεῖα χρυσοκέντητα παντελόνια πού σχημάτιζαν τὴ φούστα. Ἡ γυναίκα τοῦ ὑπασπιστοῦ ἦταν σὰν τὴν Ὠντρυ τυλιγμένη στὸ

της πέση. 'Ο πρίγκιπας τὸ πήρε ἀπὸ κάτω, ἀλλὰ δὲν τῆς τὸ ἔδωσε.

'Εκείνη τῇ στιγμή ἡ 'Ωντρου εἶδε τὴν Λαΐδη Λύντστον, τὸν στρατηγὸ καὶ τὸν Χέρμπερτ νὰ πλησιάζουν. 'Ο Σελίμ πρόσπερτ τὸ βλέμμα της.

—Σὰς κρατῶ, εἶπε μὲ ὕψος κοσμικὸ, καὶ οἱ φίλοι σας σὰς ἀναζητοῦν. 'Ορεβουάρ... Εὐχαριστῶ, πρόσθεσε σιγὰ.

«Γιατὶ μὲ εὐχαριστεῖ; σκέφθηκε ἡ 'Ωντρου. Νομίζει πὼς ἄφησα τὸ λουλούδι νὰ πέσῃ ἐπίτηδες;»

—Τί ἔχεις; ρώτησε ὁ Χέρμπερτ κρατώντας πάντα τὴν κουτάλα. Πῆρες τὸ πρῶτο βραβεῖο καὶ φαίνεσαι ἐνοχλημένη.

—Μὲ ἐνοχλεῖ αὐτὴ ἡ κουτάλα σου, ἀπάντησε. Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, δὲν τὴν δίνεις πιά στὴν κουζίνα;

Τὸ βαπόρι κουνούσε. 'Ενας κρότος ἀπὸ σπασμένο γυαλὶ ἔξυπνησε τὴν 'Ωντρου τρομαγμένη. 'Η βαριὰ νύχτα ἦταν τόσο σκοτεινὴ, ὥστε εἶχε τὴν ἐντύπωσιν πὼς ἦταν βυθισμένη σὲ πυκνὴ κάπνα.

'Αναψε τὸ φῶς. Τὸ φινιστρίνι ἦταν ἕνας σκοτεινὸς κύκλος. Τὸ βαπόρι ἔτριξε καὶ ἔγειρε. Κάτι μεταλλικὸ χοροπηδοῦσε πάνω σὸν τραπέζι. Μιά βαλίτσα κύλισε σὰν μπάλλα, χτύπησε στὸν νιπτήρα καὶ γύρισε πάλι πίσω. Μιὰ καρέκλα ἔπεσε ἐπάνω στὴν ντουλάπα. 'Απὸ τὶς γειτονικὲς καμπίνες ἀκούστηκαν φωνές.

'Εγκαταλείποντας τὴν ιδέα νὰ κοιμηθῇ ἡ 'Ωντρου ἀνέβηκε μὲ δυσκολίαν στὴ γέφυρα.

'Η θάλασσα, ταραγμένη, σήκωνε τεράστια κύματα. 'Ο οὐρανὸς δὲν εἶχε ἄσπρα. Γιὰ μιὰ στιγμή ἀνάμεσα στὰ σύννεφα φάνηκε ἕνα κόμματάκι μολυβένιο φεγγάρι. 'Υστερα πάλι σκοτείνιασε.

—Μὴ στέκεστε ἐκεῖ, κυρία, εἶπε ἕνας νεαρὸς ἀξιωματικὸς πίσω της. Μπορεῖ νὰ παρասυρῇτε.

—'Απὸ κανένα κύμα; ρώτησε μὲ ἐνδιαφέρον ἡ 'Ωντρου.

—'Οχι ἀπὸ καμμιὰ «σουμάτρα». 'Ετσι λέμε τὸν ἄνεμο ποὺ ἔρχεται ἀπὸ τὸ νησί, ἐκεῖ κάτω.

'Εδειχνε μὲ τὸ χέρι τὸν σκοτεινὸ ὀρίζοντα.

—'Αν δὲν φοβάστε τὴ θύελλα θὰ δῆτε δύο, σὲ ἕνα λεπτό.

—Δύο;

—Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἔχουμε δύο θύελλες στὶς ἀκτὲς τῆς Σουμάτρας. Κοντὰ μας εἶναι, μὰ δὲν διακρίνονται ἀκόμη.

'Απὸ τὶς δυὸ ἄκρες τοῦ ὀρίζοντα ἀκούστηκαν τριγμοὶ ποὺ σὲ λίγο ἐνώθησαν σὲ ἕνα ἐκτυφλωτικὸ ρεῦμα. Τώρα κάθε εἴκοσι δευτερόλεπτα περίπου συνεχεῖς λάμψεις φώτιζαν μέσα στὴ νύχτα τοῦ φόβου τὰ σύννεφα ποὺ ἔφευγαν τρομαγμένα. Οἱ δυὸ θύελλες ἐξαπολύανε κάθε λίγο τὶς ἠλεκτρικὰς τοὺς ἐπιθέσεις. Θὰ ἔλεγε κανεὶς πὼς ἦταν δυὸ μάγισσες τῆς νύχτας ποὺ μάχονταν μὲ τὰ μαγικὰ ραβδιά τους.

—Μὴ στέκεστε λοιπὸν ἐκεῖ, κυρία! φώναξε ὁ ἀξιωματικὸς.

Πολὺ ἀργά! Σὰν τὴν θαλίτσα καὶ τὴν καρέκλα, ἀλλὰ αὐτὴ τὴ φορὰ σπρωγμένη ἀπὸ τὸν ἄερα, ἡ 'Ωντρου βρέθηκε στὴν ἄλλη ἄκρην τοῦ καταστρώματος καὶ χτύπησε σὲ ἕνα φουγάρο. Ζαλισμένη ἔκανε μερικὰ λεπτὰ νὰ ἀνοίξῃ τὰ μάτια της. 'Ο νέος ἀξιωματικὸς βρισκόταν κοντὰ της.

—Χτυπήσατε πολὺ; τὴ ρώτησε. 'Ηταν τρέλλα νὰ στέκεστε ἐκεῖ.

Μιλοῦσε μὲ φωνὴ ἀνήσυχη. 'Ο μικρὸς γλόμπος τῆς γέφυρας φώτιζε ἕνα νεανικὸ πρόσωπο, ὅπου ἡ ἀνησυχία ἔδινε τὴ θέσιν τοῦ στὸν πόθο.

—'Εγὼ φταίω, εἶπε ἡ 'Ωντρου. Δὲν μποροῦσα νὰ τὸ πιστέψω. Αὐτοὶ οἱ ἄνεμοι εἶναι τρομακτικοί.

Δὲν εἶχε οὔτε τὴν ἐπιθυμίαν, οὔτε τὴ δύναμιν νὰ κουνηθῇ. 'Ο σύντροφός της τὴν ἀγκάλιασε μὲ τὸ χέρι του ποὺ τὸ ἐνίωθε δυνατό.

—Ἐκουραστήτε, τῆς εἶπε πλησιάζοντας περισσότερο.

Σήκωσε τὸ κεφάλι της. Κυττάχθηκαν στὰ μάτια. Καὶ ξαφνικὰ ἐνίσωσε ἕνα στόμα πάνω σὸ δικό της. Συνήλθε ἀμέσως, ξέφυγε ἀπὸ τὸ ἀγκάλιασμα, σηκώθηκε τρομαγμένη καὶ μὲ κλονισμένα δῆματα κατέβηκε στὴν καμπίνα της.

«Εἶμαι ἔρμαιο ὁποιαδήποτε στιγμῆς», σκέφθηκε μὲ ἀγωνία.

☆

'Απὸ τὴ νύχτα τῆς θύελλας ἡ 'Ων-

τρου δὲν εἶχε ξαναδῇ τὸν νεαρὸ ἀξιωματικὸ καὶ ἀπέφευγε νὰ ἀνεβαίνει στὴ γέφυρα τὸ βράδυ. 'Οχι γιατί τὸ γεγονός εἶχε καμμιὰ σημασίαν γι' αὐτήν, ἀλλὰ ἐπεὶδὴ τὸν μισοῦσε γιατί ἦταν μάρτυρας τῆς ἀδυναμίας της.

'Εκείνο τὸ πρωὶ ἔκλεινε μὲ λύπη τὶς θαλίτσες της μέσα στὴν καμπίνα ποὺ ἦταν ἄνω κάτω.

—Τελείωσε. Θὰ δοῦμε ἀπόψε στὸ Πενάνγκ καὶ αὔριο θὰ εἴμαστε στὸ Ραχατζάνγκ. Καὶ ἐκεῖ θὰ ἀρχίσῃ ἡ συζυγικὴ ζωὴ μὲ ὅλα τὰ παρεπόμενα.

'Ο Χέρμπερτ μῆκε κρατώντας ἕνα τηλεγράφημα.

—Λυπάμαι πολὺ, ἀγάπη μου, ἀλλὰ δὲν θὰ δοῦμε τὸ Πενάνγκ. Θὰ φθάσουμε στὶς ἑπτὰ τὸ βράδυ καὶ ἔχει ἕνα τραῖνο ὕστερα ἀπὸ μιὰ ὥρα. Θὰ τὸ πάρουμε. 'Οχι—πρόσθεσε ἀντικρύζοντας τὸ βλέμμα τῆς 'Ωντρου—δὲν μποροῦμε νὰ χάσουμε καιρό.

—'Αλλωστε μὲ τὸ στενοχωρεῖσαι. Τὸ Οὐνταϊγκὸρ Λάμα εἶναι σχεδὸν ὁμοίον μὲ τὸ Πενάνγκ καὶ εἶναι εὐκολο νὰ πάμε ἀπὸ τὸ Ραχατζάνγκ.

—Εἶναι ἡ τελευταία φορὰ ποὺ τρώμε στὸ βαπόρι, εἶπε ὁ Ρόμπερτ Λύντστον στὴν 'Ωντρου καθὼς σηκώθηκαν ἀπὸ τὸ τραπέζι. 'Η μητέρα μου κι' ἐγὼ θὰ μένουμε τὸ βράδυ στὸ Πενάνγκ. 'Εσεῖς θὰ πάρετε τὸ τραῖνο.

—Δυστυχῶς ναί.

—Εἶστε εὐχαριστημένη ποὺ φθάσατε;

—Καὶ σεις; ρώτησε ἡ 'Ωντρου ἀποφεύγοντας τὴν ἀπάντησιν.

—'Εγὼ ναί. Θὰ βλέπομαστε συχνὰ στὸ Ραχατζάνγκ δὲν εἶναι ἔτσι; Θὰ μὲ λείψετε, ξέρετε.

'Η 'Ωντρου τὸν κύτταξε μὲ ἐκπλήξι, ἀλλὰ στὰ μάτια τοῦ νέου δὲν εἶδε παρὰ φιλικὴ συμπάθεια. Τοῦ χαμογέλασε ἀνακουφισμένη.

—Θὰ μὲ εἶναι πολὺ εὐχάριστο. 'Εχετε ξαναπάει στὸ Ραχατζάνγκ;

—Εἶναι ἡ τρίτη χρονιά ποὺ πηγαίνω. Δουλεύω μὲ τὸν πατέρα μου στὴν Τράπεζα. Θεέ μου, πόσο μὲ ἐνοχλοῦν τὰ χρηματικὰ ζητήματα!

—'Αλλὰ ἀπὸ τίς πέντε καὶ ὕστερα εἶμαι ἐλεύθερος καὶ ἔχω καὶ τὰ Σαββατοκύριακα. 'Ασφαλῶς παίζετε τέν-

νις; συνέχισε. Καὶ ἂν σὰς ἀρέσῃ τὸ κολύμπι, ἡ πισίνα εἶναι τὸ καλτέρο πράγμα στὸ Ραχατζάνγκ. Γιατὶ, ξέρετε, ἡ ζωὴ ἐκεῖ δὲν εἶναι πολὺ εὐθυμῇ. Οἱ γονεῖς μου δὲν δεχονται παρὰ τοὺς ἐπισήμους... ὅσο γιὰ τὴ θέα μου, τὴν Αὐτῆς 'Εξοχότητα...

—Εἶναι καλή;

—'Ω! δὲν θὰ τὴν χαρακτηρίζω ἔτσι, εἶπε ὁ Λύντστον γελώντας. 'Εχει ὅλες τὶς φοβερὲς ἀρετές. Γι' αὐτὴν οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἢ καλοὶ ἢ κακοί, χωρὶς καμμιὰ ἀπόχρωσιν. Οἱ καλοὶ εἶναι αὐτοὶ ποὺ σκέπτονται σὰν κι' ἐκείνην. Οἱ κακοί, ὅλοι οἱ ἄλλοι. Εἶναι λιγάκι σὰν τὴ μαμά.

—Καὶ στὰ μάτια της εἶστε καλὸς ἡ κακός; ρώτησε ἡ 'Ωντρου.

—'Εγὼ λέω «ἀμὴν» σὲ ὅλα καὶ ἔτσι εἶμαι καλός.

—Μὰ εἶναι κακὸς ἄνθρωπος;

—'Εξ αἰτίας τῶν ἀρχῶν της. Ποὺ θὰ μέινετε;

—Θὰ πάρουμε τὸ σπῆτι τοῦ γιαιτροῦ Τζέρρις. Φαίνεται πὼς εἶναι σὲ καλὴ θέσιν.

—Ναί, θυμοῦμαι ποὺ εἶναι. Βλέπει στὸν κόλπο. 'Απὸ τὸ σπῆτι σας θὰ βλέπετε τὴ ζούγκλα τοῦ Οὐνταϊγκόρ.

—Μιὰ ποὺ μιλοῦμε γιὰ τὸ Οὐνταϊγκόρ, τώρα καταλαβαίνω γιατί θέλετε τὸ κυνηγετικὸ περίπτερο.

—Γιατί;

—'Εχω τὶς πληροφορίες μου. Τὸ Οὐνταϊγκόρ Λάμα φαίνεται πὼς εἶναι ἕνας ἐπικίνδυνος παραδείσιος ἢ μάλλον, γιὰ νὰ μιλήσουμε σὰν τὴν μητέρα σας, σωστὴ κόλασι. Εἶναι γερμάτο γοητευτικὲς δεσποινίδες, χαρτοπαίγνια καὶ περίφημες χορεύτριες.

'Ο Ρόμπερτ σήκωσε ἐλαφρὰ τοὺς ὅμους του.

—Δὲν τὸ βρήκατε. Δὲν μ' ἐνδιαφέρουν αὐτὰ, ἀλλὰ ἡ κινεζικὴ ράτσα. 'Οχι οἱ Κινέζοι τοῦ Ραχατζάνγκ ποὺ οἱ μισοί, γιὰ νὰ εἶναι τῆς μόδας, μιμοῦνται τοὺς 'Αμερικανούς καὶ οἱ ἄλλοι μισοὶ εἶναι καθάρματα. Οἱ ἀληθινοὶ Κινέζοι μὲ ἐνδιαφέρουν.

—'Ανοίξε τὸ πορτοφόλι σου.

—Καμμιὰ ὥρα τὴν Κινέζα; ρώτησε γελώντας ἡ 'Ωντρου.

—'Οχι, ὁ φίλος μου Λοῦ Σοῦ.

Δεν είναι συμπαθητικός; Μιά μέρα θα μεταφράσω τὰ ποιήματά του στὰ ἀγγλικά. Ἐπειτα στὸ Οὐνταϊγκὸρ μὴ ἀρέσει τὸ χρώμα του... οἱ ναοί... τὸ παλιὸ παλάτι... τὰ δάση...

—Εἶναι ὁμορφο;

—Κάτι καλύτερο καὶ κάτι χειρότερο : εἶναι ἀσύλληπτο. Θὰ δῆτε. Θυμίζει τὰ πάντα καὶ δὲν μοιάζει μὲ τίποτα. Εἶναι ὑπέροχο.

—Πιὸ ὠραῖο ἀπὸ τὸ Πενάνγκ;

—Τοῦλάχιστον ἐξ ἴσου ὠραῖο. Ἀλλὰ πρέπει νὰ πάω νὰ ἐτοιμάσω τὴν βαλίτσα μου. Θὰ σὰς ξαναδῶ σὲ λίγο.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Στὸ τραῖνο δὲν ὑπῆρχε ἐλεύθερο παρὰ ἓνα μόνο διαμέρισμα καὶ ἡ Ὠντρου ἀναγκάστηκε νὰ τὸ μοιρασθῇ μὲ τὸν Χέρμπερτ.

Στὶς ἑπτὰ τὸ πρωῒ ἔφθασαν στὸ Ραχατζάινγκ.

Ὁ γιατρὸς Τζέρρις τοὺς περιέμενε στὸ σταθμό. Ἦταν ἓνας ἄνθρωπος σαραντάρης, μὰ φαινόταν ἐξήντα. Τὸ ἀδυνατισμένο του σῶμα ἔπλεε μέσα στὸ κοστούμι του καὶ τὸ πρόσωπό του ἦταν γκριζό.

—Εἶμαι πολὺ εὐχαριστήμενος πού σὰς βλέπω, εἶπε σφίγγοντας τὸ χέρι τῆς Ὠντρου καὶ τοῦ Χέρμπερτ. Πολὺ εὐχαριστήμενος.

Ἀλλὰ δὲν ἔδλεπε οὔτε τὸν Χέρμπερτ οὔτε τὴ γυναῖκα του. Ἐβλεπε τὸ τραῖνο, αὐτὸ τὸ τραῖνο πού θὰ τὸ ἐπαίρνε γιὰ νὰ γυρίσῃ στὴν Ἀγγλία. Γι' αὐτὸν ἡ παρουσία τοῦ Χέρμπερτ ἦταν ἡ ἐγγύησι τῆς ἐπιστροφῆς του.

—Μὰς περιμένει τὸ αὐτοκίνητο. Δώστε τὸ δελτίο τῶν ἀποσκευῶν σας στὸν ὑπῆρέτη μου. Ἡ γυναῖκα μου δὲν μπόρεσε νὰ ἔρθῃ. Θὰ τὴν δῆτε σὲ λίγο, ἂν μὰς κάνετε τὴν εὐχαριστήσι νὰ φάτε μαζί μας στὸ ξενοδοχεῖο. Γιάτὶ ἔχουμε μετακομίσει. Ἡ βίλλα εἶναι ἑτοιμὴ νὰ σὰς δεχθῇ.

Μπήκαν στὸ αὐτοκίνητο πού ἔφυγε σὰν ἀστραπή.

Ἡ πόλι μόλις εἶχε ξυπνήσει. Στὴ μεγάλη λεωφόρο μὲ τὰ μέγαρα, τὰ ξενοδοχεῖα, τὰ μαγαζιά, τὶς πρά-
πιες, κυκλοφοροῦσαν τὰ πρῶτα τραίνα. Ἀμερικανικά αὐτοκίνητα μὲ οδηγούς Μαλαισιανούς διασταυρώ-

νονταν μὲ παλαιᾶς ἄμαξες, ὅπου ἦταν θρονιασμένες χοντρές Κινέζες. Στὰ φορεῖα οἱ κολληδὲς μετέφεραν τοὺς πρώτους πελάτες τους. Ἀστυνομικοὶ μὲ κάτασπρες στολὲς στηριγμένοι σὲ ἓνα ὄρθιο ξύλο, γύριζαν ξαφνικά ποτὲ δεξιά, ποτὲ ἀριστερά, γιὰ νὰ δείξουν ὅτι ὁ δρόμος ἦταν ἐλεύθερος ἢ ὅχι καὶ ὕστερα ἔμεναν πάλι ἀκίνητοι σὰν καρφωμένοι στὸ ξύλο τους.

Τώρα τὸ αὐτοκίνητο ἔτρεχε κοντὰ στὴ θάλασσα πού μόλις διακρίνονταν μέσα ἀπὸ τὴν ὁμίχλη τῆς ζέστης.

Τὸ σπίτι εἶναι ἄνετο, λίγο ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι, εἶπε ὁ Τζέρρις. Σὰς συμβουλεύω νὰ ξαναπάρτε τοὺς ὑπῆρέτες καὶ τὸν μάγειρά μου. Γιὰ Κινέζοι ὑπῆρέτες δὲν εἶναι πολὺ κλέφτες. Οἱ μισθοὶ ἐδῶ εἶναι ἀσήμαντοι. Θὰ χρειασθῇτε αὐτοκίνητο. Θὰ σὰς δώσω εὐχαρίστως τὸ δικό μου... Τέλος πάντων θὰ τὰ συζητήσουμε.

Σκούπισε τὸ ἰδρωμένο του μέτωπο.

—Συχαμένο κλίμα. Εἶμαι ἐδῶ δέκα πέντε χρόνια...

Ὁ δρόμος ἔκανε στροφὴ. Τὸ αὐτοκίνητο σταμάτησε μπροστὰ σὲ ἓνα κῆπο.

—Εἰς εἶναι, εἶπε ὁ Τζέρρις.

Τὸ σπίτι, στεκόταν στὴν πλαγιά, ἀνάμεσα σὲ παρόμοιους ἄσπρες βίλλες πού πρόβαλαν ἀπὸ τοὺς κήπους.

—Δὲν εἶναι πολὺ εὐχάριστες οἱ σκάλες, ἀλλὰ τὰ συνηθίζει κανεὶς.

Εἶχε ἀνέβει μὲ κόπο τὰ ἀπότομα σκαλοπάτια καὶ ἦταν λαχανιασμένος.

—Πάντως, νὰ δύο ὑπῆρέτες σας.

Ἐνας χοντρὸς Κινέζος καὶ μιὰ χοντρή Κινέζα μὲ μπλὲ ρόμπες καὶ παντελόνια περίμεναν μπροστὰ στὴν πόρτα. Ἡ γυναῖκα πῆρε τὴν τσάντα τῆς Ὠντρου. Γελούσε καὶ τὰ πο-
νηρὰ τῆς μάτια χάνονταν στὶς διπλὲς τοῦ προσώπου της.

—Εἶναι ἡ Ἀμα, εἶπε ὁ Τζέρρις, δηλαδὴ ἡ καμαριέρα σας. Ὁ ἄντρας τῆς θὰ κἀνὴ τὸν ὑπῆρέτη. Μιλοῦν λίγα ἀγγλικά καὶ οἱ δύο. Φαντάζομαι θὰ θέλετε νὰ πάρτε τὸ πρῶτό σας ἀμέσως... Θὰ δοῦμε τὸ σπίτι πιὸ ὕστερα.

Μπήκαν σὲ μιὰ μικρὴ τραπεζαρία λουσιμένη στὸ φῶς, ὅπου ἦταν στρωμένο τὸ τραπέζι γιὰ τρεῖς. Τὰ ἐπιπλα ἦταν τὰ ἀπολύτως ἀπαραίτητα. Μερικά κουνούπια πετοῦσαν γύρω.

—Δὲν θὰ ἐκλείσαν καλὰ τὶς γρίλιες, εἶπε θυμωμένα ὁ Τζέρρις καὶ ἔκλεισε τὸ παράθυρο.

—Ποῦ εἶναι οἱ ἀνεμιστήρες; ρώτησε ἡ Ὠντρου.

—Ἐχει σὲ ὅλα τὰ δωμάτια.

Πάτησε ἓνα κουμπὶ καὶ ἀμέσως ἓνα κύμα ζεστοῦ ἀέρα κούνησε τὸν τραπεζομάντιλο.

Ἐνας ἀδύνατος Κινέζος μὲ ἄσπρη μεταξωτὴ ρόμπα φάνηκε στὴν πόρτα. Ἦταν ψηλὸς μὲ κοκκαλιάρικο πρόσωπο καὶ πεταχτὰ μῆλα.

—Αὐτὸς εἶναι ὁ ὑπ' ἀριθ. 1 ὑπῆρέτης σας. Ἦμουν πολὺ εὐχαριστῆ-
μένος μαζί του.

—Ἐγὼ λυποῦμαι φεύγει κύριος, εἶπε ὁ Κινέζος, ἀλλὰ ἐγὼ χαίρουμαι βλέπω κυρία καὶ κύριο.

Χαμογέλασε, ὑποκλίθηκε καὶ ρώτησε:

—Νὰ στείλω μάγειρα ἐγὼ;

—Σὲ λίγο, εἶπε ὁ Τζέρρις. Φέρε πρῶτα τὸ πρῶινό.

—Πρῶνὸ ἑτοιμο, εἶπε ὁ Κινέζος.

Πραγματικά, χωρὶς κανεὶς νὰ ἔχη ἀκούσει τίποτα, ἓνας μπόι εἶχε φέρε τὸ πρῶνὸ στὸ τραπέζι.

—Πρέπει νὰ προσέχετε ἐδῶ, εἶπε ὁ γιατρὸς Τζέρρις, νὰ μὴν τρῶτε τίποτα πού δὲν εἶναι βρασμένο ἢ ψημένο καὶ νὰ ἐπιτηρῆτε τὸ ὄφθις καὶ τὴν κοιλία.

—Ἀκούς, ἀγάπη μου, εἶπε ὁ Χέρμπερτ πού ἀπὸ τὴν ὥρα πού εἶχαν ἔρθει στὴ βίλλα εἶχε ὕφος ἀπασχολημένο.

Κάθε λίγο ἀκουγόταν μιὰ φωνὴ πουλιοῦ: δυὸ ἦχοι θλιβεροί, ἐπίμονοι.

—Τί εἶναι αὐτό; ρώτησε ἡ Ὠντρου.

—Τὸ τρελλὸ πουλί. Τὴ νύχτα ἡ φωνὴ του εἶναι δυσάρεστη. Μὲ λίγο θαμνάκι στὰ αὐτιά πάντως...

—Ἐξὶ ὑπῆρέτες δὲν νομίζετε πὼς εἶναι πολλοὶ γιὰ ἓνα μέτριο εἰσόδημα; Ἐξὶ δὲν εἶπατε;

—Ἐξὶ ἢ περισσότεροι, ἀπάντησε ὁ Τζέρρις, ἀλλὰ αὐτὸ θὰ τὸ ἀγνο-

ἦτε. Ὑπάρχουν οἱ φίλοι τους, οἱ ἀντικαταστάτες τους, οἱ συγγενεῖς τους καὶ ὅλοι αὐτοὶ θὰ σὰς κοστίζουν λιγώτερα ἀπὸ ὅ,τι μιὰ ὑπῆρέτρια στὴν Ἀγγλία. Εἶναι μοναδικὸ πλεονέκτημα τοῦ τόπου, συνέχισε γυρίζοντας στὴν Ὠντρου. Εἰστε νέοι καὶ οἱ δύο, γεμάτοι ὑγεία... σὰν καὶ μένα... ὅταν ἦρθα... Θέλετε νὰ μιλήσουμε λίγο ὑπηρεσιακά; ρώτησε τὸν Χέρμπερτ. Θέλω νὰ σὰς δείξω κάτι ἐκθέσεις.

—Ἐγὼ σὰς ἀφίνω, εἶπε ἡ Ὠντρου. Θὰ πάω νὰ δῶ τὸ σπῆτι. Πῆς στὴν Ἀμα νὰ μοῦ ἐτοιμάσῃ ἓνα μπάνιο, εἶπε στὸν ὑπ' ἀριθ. 1 πού ἔμπαινε μέσα.

—Θὰ πρέπει νὰ εἰστε προσεκτικοὶ στὸ μπάνιο ἐδῶ. Βγαίνοντας ἀπὸ τὸ νερὸ νὰ τρίβετε τὰ πόδια καὶ τὰ αὐτιά σας μὲ οἰνόπνευμα.

—Γιάτὶ;

—Ὑπάρχει ἓνα μικρόβιο πού ζῇ στὸ νερὸ καὶ προκαλεῖ τρομεροὺς κνησμούς καὶ πολλὰς φορὲς καὶ ἀποστήματα. Ἡ γυναῖκα μου ὑπέφερε ἀρκετὰ τὰ τρία πρῶτα χρόνια.

Νευριασμένη ἡ Ὠντρου γῆκε.

Ἀνέθηκε διαστοικὴ τὴ σκάλα. Ἡ-
θελε νὰ δῇ τὰ δωμάτια.

«Μακάρι νὰ ἔχη δύο μπάνια».

Πραγματικά, εἶχε δύο.

Τὰ ὑπνοδωμάτια ἦσαν ὅμοια καὶ συγκοινωνοῦσαν. Στὸ ἓνα εἶδε τὰ πράγματα τῆς τουαλέτας τῆς ἐπάνω στὸ τραπέζι.

«Κί' ἔτσι δὲν ἔχω νὰ διαλέξω».

Ἐπάνω στοὺς ἄσπρους τοίχους μερικὲς σαφὲς παραφύλαγαν τὶς μύγες. Μιὰ κουνουπιέρα σκέπαζε τὸ κρεβάτι καὶ μιὰ ψάθα τὸ πάτωμα.

«Δὲν εἶναι ὠραία, ἀλλὰ εἶναι καθαρά», σκέφθηκε ἡ Ὠντρου.

Τὸ δωμάτιό της εἶχε μπαλκόνι.

—Μπα! δὲν ἔχει παράθυρα,

μουρμούρισε ἐνοχλημένη.

—Ὅχι παράθυρα ἐδῶ.

Ἡ Ὠντρου γύρισε ξαφνιασμένη.

Ἦταν ἡ Ἀμα.

—Δὲν σ' ἀκούσα πού μπήκες, τῆς εἶπε.

—Ὅχι, παράθυρα, μικρὰ στόρια πού τραβοῦμε, ἐξήγησε ἡ Ἀμα δείχνοντας μιὰ κουρτίνα ἀπὸ χάρτινες ἴνες. Δέκα ἡ ὥρα πρέπει κλείσουμε

γρίλλες. Πολλά κουνούπια, πολλές μύγες.

Ευπόλυτη τριγύριζε στο δωμάτιο σαν παχουλό πουλί.

Ή Ώντρυ βγήκε από το μπάνιο ξεκούραστη.

Ο Τζέρις της είχε πη πώς οι δαλίτσες θα έβθθαναν στis δύο γιατί τις έφερναν με τὰ πόδια κούλιδες από ένα μονοπάτι του βουνού. Γι' αυτό είχε πάρει μια μαζί της στο αυτοκίνητο. "Αλλάξε άμέσως έσώρουκα και φόρεμα και άναψε ένα τσιγάρο.

Ή Άμα είχε κατεβάσει το στόρι. Ή Ώντρυ το άνασήκωσε και κύταξε από το μπαλκόνι. Ένα δέντρο έφτανε και ξεπερνούσε τη στέγη της βίλλας. Ένα κλαδί του άκουμπουσε στὰ κάγκελλα. Ή Ώντρυ έσκυψε και είδε πώς ήταν φωλιασμένα εκεί χιλιάδες έντομα. Πεταλούδες με κίτρινα και ρόζ φτερά πετούσαν. Κάτι σάλεψε στο κλαδί και σταμάτησε. Ήταν ένα μικρό τριχωτό ζωάκι σαν σκίουρος που κύτταζε άκίνητο την Ώντρυ με τὰ στρογγυλά του μάτια. Δυό θλιβερές νότες άκούστηκαν. Ή φωνή έρχόταν από το δέντρο, αλλά το τρελλό πουλί ήταν άόρατο.

Ή Ώντρυ έσκυψε για νά δη την πόλι, αλλά ήταν πολύ μακριά και χανόταν πίσω από μιá φωτεινή όμίχλη. Δέν μπορούσε νά δη παρά ένα κομμάτι του κόλπου που το νερό του σπινθήριζε άναμέσα στis όθρες και μερικές γκριζες σκιές, ίσως πολεμικά πλοία. Της έκανε έντύπωσι ή διαφορά άνάμεσα στis δυό όθρες. Ή όχθη του Ραχατζάνγκ άπλώνονταν χαμηλή με άρκετά σπίτια. Ή άπέναντι όχθη, άπότομη, χανόταν σέ μιá σκοτεινή άγρια βλάστησι.

«Τό Ούνταϊγκόρ», συλλογίστηκε ή Ώντρυ.

Άκουσε τόν Χέρμπερτ νά περπατά στο δίπλανό δωμάτιο και την πόρτα νά άνοίγη.

—Έκανα ένα καλό μπάνιο. Μήπως είδες τόν μάγειρα;

Ήταν γεμάτος σαπουνάδες και ξυριζόταν με μιá αυτόματη μηχανή.

—Όλοι τους είναι κλέφτες... Πρέπει νά τούς προσέχης... Νομίζω

πώς έκανα καλή δουλειά με τὸ αυτοκίνητο. Ο καυμένος ό Τζέρις διάζεται νά τὰ ξεκάνη όλα.

Είχε πάρει τὸ ίκανοποιημένο του ύφος.

—Σέ μισή ώρα θάρθη νά με πάρη ό Τζέρις νά πάμε στο σύνταγμα. Θα χρειαστώ λοιπόν τὸ αυτοκίνητο. Για νά πās στο ξενοδοχείο νά πάρης ένα φορείο. Θα είναι κανένα τέταρτο. Ω, κόντεψα νά κοπώ.

—Πώς μπορείς νά ξυρίζεσαι χωρίς καθρέφτη; ρώτησε ή Ώντρυ. Και για ποίό ξενοδοχείο μιλάς;

—Για τὸ «Ήοτ Πάλας», όπου θα φάμε τὸ μεσημέρι. Τὰ άγόρασα όλα εδώ, συνέχισε. Μετὰ τὸ γεύμα πρέπει ή κυρία Τζέρις νά σου δώση λεπτομέρειες. Έχουν καλή κάβα. Ο Τζέρις έλεγε νά μείνη δυό χρόνια άκόμη. Αυτός πια πάει... Ή μουν τυχερός.

Μπήκε στο δωμάτιό του και ξαναήρθε με στολή.

—Πώς φαίνεται τὸ στέμμα στην έπωμιδα; Θέλω πολὺ νά κάνης μιá βόλτα στην κουζίνα, νά δης αν λείπει τίποτα. Και πρέπει από σήμερα κιόλας νά αφήσουμε τις κάρτες μας σέ όλους. Θα κάνω τόν κατάλογο με τόν Τζέρις. Θα έχης νά κάνης άρκετὲς επισκέψεις, πρέπει νά μάθης μπρίτζ και νά όρίσης μιá μέρα ύποδοχής. Είναι σπουδαίό νά είσαι γυναίκα του επιπάρχου. Θα έχης πολλές προσκλήσεις.

—Θα κάνω ό,τι πρέπει, είπε ή Ώντρυ, αλλά έχω και την άτομική μου εργασία. Σέ παρακαλώ νά μὴν τὸ ξεχνάς.

—Α, δέβαια, τὸ μικρό σου ρεπορτάζ! Μὴν άνησυχής... Είπε ό Χέρμπερτ με έπιείκεια.

Μιλώντας για τὴ δουλειά της γυναίκας του προσπαθοῦσε νά παίρνη ένα ύφος στοργικά συγκαταβατικό.

«Τὸ σπουδαίο είναι ότι δέν έχει άντίρρηση. Ο τρόπος δέν πειράζει», σκεπτόταν ή Ώντρυ.

—Παλιός κύριος περιμένει κάτω καινούριο κύριο, είπε μπαίνοντας ή Άμα.

(Συνεχίζεται)

Οί καλοί τρόποι είναι πολιτισμός και όχι πολυτέλεια

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΚΑΛΟΙ ΤΡΟΠΟΙ

(Συνέχεια)

«Ένα "Τραπέζι",

Μια νέα οικοδέσποινα μου έστειλε την έξης έρώτησι, εις την όποια άπαντῶ ευχαρίστως:

«Θα ήθελα νά μου λέγατε. με δώλες τις δυνατὲς λεπτομέρειες, τὸν σωστό τρόπο νά στρώνη κανείς ένα τραπέζι για ένα γεύμα όκτῶ έως δέκα ανθρώπων. Θα ήθελα νά ξέρω πώς πρέπει νά σερβίρεται τὸ γεύμα, πού νά τοποθετοῦνται τὰ πιάτα και τὰ πιατάκια του ψωμιού και πώς μπορῶ νά δώσω σ' αυτό τὸ γεύμα όσο τὸ δυνατό καλύτερη μορφή, πιό σωστή, χωρίς νά μιμοῦμαι τις επίσημες δεξιότητες τῶν Πρεσβειῶν».

«Έχει δικίο ή νέα άναγνώστρια νά ζητῇ νά μάθῃ πὸς δίδεται αυτό τὸ γεύμα. Στο καινούργιο της σπίτι, μ' αυτό, περισσόγιο της σπiti, μ' αυτό, περισσότερο από ό,τιδήποτε άλλο, θα περάση εξετάσεις κοινωνικῶν καλῶν τρόπων. Όταν ξέρη νά στρώνη ένα τραπέζι και νά σερβίρη, έστω και σ' ένα φίλικό κύκλο όκτῶ ή δέκα ανθρώπων, κατέχει τὰ 50%, αν όχι και παραπάνω, από τὸ μυστικό όλων τῶν δεξιώσεων.

Άλλ' ας αρχίσωμε από την άρχή:

Ή άρχή είναι οί προσκαλεσμένοι. Άς υποθέσωμε ότι έχετε

καλέσει όσους χωρεῖ τὸ τραπέζι σας, δηλαδή όκτῶ ξένους και δυό έσείς οί οικοδεσπότες, δέκα. Αυτὸς ό αριθμός είναι άλλωστε και ό ιδεώδης, γιατί, όπως και ό αριθμός ξεί, σὰς επιτρέπει νά τοποθετήσετε έναλλάξ έναν κύριο και μιá κυρία, πού χωρίς θέβαια νά είναι άπαραίτητο, είναι πάντως πολὺ ωραιότερο. Ο αριθμός όκτῶ δέν σὰς επιτρέπει αὐτήν την τοποθέτησι και ό μόνος καλὸς τρόπος νά τοποθετήση κανείς όκτῶ ανθρώπους είναι νά τούς καθίσῃ γύρω από στρογγυλό τραπέζι. Τους καλεσμένους σας θα τούς έχετε παρακαλέσει νά έλθουν κατὰ τὰς έννέα ή έννέα παρά τέταρτο και θα τούς περιμένετε στο σαλόνι προσφέροντάς τους συγχρόνως ένα άπεριτίφ, ούζο, θερμού, τσέρυ ή κοκτέιλ και κάποιο ελαφρό μεζέ, άμύγδαλα ή φυστίκια ή κανένα τυράκι. Ο μεζές αυτός πρέπει νά είναι λιτός, αλλά προσοχή στο άμύγδαλα τὰ πανιασμένα πού έχουν περισσέψει από άλλη φορά και στὰ φυστίκια πού δέν είναι φρέσκα. Οί καλεσμένοι πεινοῦν και ή προσοχή τους είναι εϋπνια σέ κάθε τέτοια λεπτομέρεια.

Υποθέτουμε τώρα ότι στο σπίτι σας έχετε φέρει ανθρώπους,

στούς όποιους θέλετε νά κάνετε καλήν έντύπωσι, όχι έντελώς ξένους, ούτε έντελώς φίλους, οί όποιοι κυττάζουν όλα τά γύρω-γύρω μέ τό μάτι του ένδιαφέροντος καί φυσικά τής διαθέσεως κριτικής τήν όποία έχουν όλοι οί άνθρωποι πού πηγαίνουν σέ ένα ξένο σπίτι. Φυσικά μεγάλο ρόλο παίζει καί τό παρουσιαστικό τής υπηρέτριας πού θά έμφανισθή. Πρέπει νά είναι καλά καί καθαρά ντυμένη, μέ ένα καθαρό άπλό φόρεμα, μία κολλαρισμένη ποδιά καί, εάν δέν θέλη νά φορή τό πατροπαράδοτο «μποννέ» στό κεφάλι, νά έχη τουλάχιστον τά μαλλιά της καλά καί τακτικά περιωρισμένα. Καθαρά χέρια φυσικά καί όχι τίποτα ξώφτερνα παπούτσια πεδιλοειδή, αλλά άπλή γόβα. Όταν φθάση καί ό τελευταίος καλεσμένος ή κυρία δίδει έντολή στήν κουζίνα νά σερβίρουν άμέσως καί όταν ή υπηρέτρια τής άναγγείλη ότι είναι έτοιμα περνά τούς καλεσμένους της στήν τραπεζαρία. Στα έπίσημα γεύματα μικρά χαρτονάκια γράφουν τό όνομα του καθενός στήν θέσι πού του άνήκει. Αυτό δέν χρειάζεται έδώ καί ή κυρία του σπιτιού, ή όποία τά έχει μελετήσει καί τά θυμάται, τοποθετεί δεξιά της τόν πιό ξένο καί τόν πιό έπίσημο καί άριστερά της τόν κατά δεύτερο λόγο πιό ξένο καί πιό έπίσημο. Δέν προχωρώ στήν περιγραφή τής προτεραιότητος γιατί αυτή είναι κάτι γνωστό καί πρέπει πάντως νά λυθή από τό ζεύγος, πού προσκαλεί, πολύ πριν καθίσουν οί ξένοι του στο τραπέζι. Τό σύστημα τό άφελές, δηλαδή τό «καθίστε όπου θέλετε», σπανίως επιτύγχανει καί τό καλύτερο είναι τό προμελετημένο.

Τώρα οί προσκαλεσμένοι έκά-

θσαν. Για νά δούμε τί έχουν μπροστά τους.

Το τραπέζι

Τό τραπέζι τό μοντέρνο μπορεί νά είναι σκεπασμένο μέ ένα καλό τραπεζομάντηλο άσπρο ή χρωματιστό, άπλό ή κεντημένο, ή μπορεί νά φοράη «σέτ», δηλαδή μικρά πετσετάκια τοποθετημένα έπάνω στήν γυμνή επιφάνεια του ξύλου. Όταν τό τραπέζι είναι από μαόνι ή από δρυ, τότε αυτή ή διαμόρφωσις μπορεί νά είναι πολύ ωραία. Άλλως τό μεγάλο τραπεζομάντηλο είναι πάντοτε ή πιό πρακτική λύσις. Ό κάθε καλεσμένος θά έχη μπροστά του τά μαχαιροπήρουνα πού του χρειάζονται έως τό τέλος του φαγητού, τά ποτήρια, αλλά ένα μόνο νά πιό. Προσοχή: τό μόνο πιάτο πού επιτρέπεται νά τοποθετηθή έπάνω σέ άλλο πιάτο είναι τό πιάτο τής σούπας. Στο τέλος κάθε φαγητού ή υπηρέτρια αλλάζει, παίρνει τό ένα πιάτο καί φέρνει τό άλλο. Άριστερά από τό πιάτο πολλοί τοποθετούν ένα μικρό πιατάκι μέσα στο όποιον βάζουν τό ψωμί. Είναι πιό ωραίο σέ τραπέζι νά δίνονται ψωμάκια στρογγυλά, παρά φέτες ψωμί καί έπίσης είναι καλό κοντά στα στρογγυλά ψωμάκια νά προστίθενται μία ή δύο φρυγανιές πού άρέσουν σέ πολύ κόσμο. Ποτήρια όπως είπαμε θά βάλετε άναλόγως μέ τά κρασιά πού έχετε σκοπό νά προσφέρετε. Ένα του νερού φυσικά, ένα ποτήρι για άσπρο κρασί καί εάν έχετε διάθεσι νά αφήσετε τό άσπρο κρασί για τό ψάρι καί τήν ώρα πού θά έλθη τό κρέας νά προσφέρετε κόκκινο, τότε θά βάλετε καί τρίτο ποτηράκι μπροστά στον καλεσμένο σας. Εάν θέλετε νά προ-

χωρήσετε στήν έορτάσιμη γότα, καί στο γλυκό ή στο φρούτο νά άνοιξετε μία μπουτίλια σαμπάνια, τότε τοποθετείτε καί τό τέταρτο ποτήρι στή σειρά.

Στή μέση του τραπεζιού ένα χαμηλό ωραίο μπουκέτο από λουλούδια είναι συνήθως ή άπλούστερη καί ή ωραιότερη διακόσμηση. Εκεί, στο θέμα τής διακοσμήσεως υπάρχουν πάρα πολλές λύσεις, οί όποιες εξαρτώνται από τά πράγματα πού έχει τό σπίτι. Ένα ωραίο κομμάτι άσημικό, μία παλαιά «φωγιάν», μπορούν νά χρησιμεύσουν για νά στολίσουν τό τραπέζι. Τά κηροπήγια φυσικά είναι από τά ωραιότερα στολίδια καί, φορτωμένα μέ χρωματιστά κεριά, τά όποια φτιάχνουν τώρα στήν Έλλάδα, δίδουν κομψότητα, καί σέ βραδινό τραπέζι, γλυκύτατο φως. Έπάνω στο τραπέζι πρέπει νά υπάρχει άκόμη άλάτι, πιπέρι καί τασάκια όσο τόν δυνατόν πιό πολλά καί πιό μικρά. Ποτέ νά μή εμφανίσετε όδοντογλυφίδες! Αυτό τό ξυλαράκι, μέ τό όποιο κάνει κανείς δημόσιες άνασκαφές, είναι όριστικά ξεπερασμένο. Κανείς δέν έχει λόγο νά τό μεταχειρίζεται δημοσία. Μπορεί νά τό χρησιμοποιήση όσο θέλει στο λουτρό, στα κρυφά καί ποτέ δέν είναι ή ανάγκη του τόσο επιτακτική ώστε νά μή μπορή νά περιμένη νά τελειώση τό τραπέζι.

Τό νερό πού θά σερβίρετε πρέπει νά είναι άπαραιτήτως κρύο, τό άσπρο κρασί έπίσης. Αντίθετα τό κόκκινο πρέπει νά κρατηται στήν θερμοκρασία του δωματίου, ή δέ σαμπάνια νά είναι πιό παγωμένη από όλα τά άλλα. Τώρα ή υπηρέτρια θά σερβίρη πρώτα τήν κυρία πού κάθεται δεξιά από τόν οικοδεσπότη καί έν συνεχεία όλες τις άλλες κυρίες

τελειώνοντας μέ τήν οικοδέσποινα καί μετά θά πάρη τόν κύριο πού κάθεται δεξιά από τήν οικοδέσποινα καί θά εξακολουθήσει σειρά μέ όλους τούς άλλους κυρίους. Η υπηρέτρια θά σερβίρη πάντα από άριστερά κρατώντας τήν πιατέλλα μέ τό άριστερό της χέρι χαμηλά καί σταθερά. Σε περίπτωση πού κανένα κουτάλι, κανένα πηρούνι πέση μέσα στήν σάλτσα, πράγμα τό όποιον συμβαίνει συχνότατα, θά τό αλλάξει άμέσως μέ ένα άλλο κουτάλι ή πηρούνι, τό όποιον πρέπει νά έχη πρόχειρο σέ κάποιο κοντινό μέρος. Αφ' ής στιγμής όλοι σερβιρισθούν, ή οικοδέσποινα πρέπει νά παρακολουθή λίγο τόν ρυθμό του φαγητού, νά τρώη μάλλον σιγά ώστε νά μή βρεθή νά έξη τελειώσει όταν οί ξένοι της τρώνε άκόμη καί νά προκαλή κάποια κουβεντούλα για νά δινή ζώη στο τραπέζι καί στήν άτμόσφαιρα προσέχοντας συγχρόνως νά έχουν όλοι κρασί καί ψωμί, γιατί πολλοί τελειώνουν άμέσως τό πρώτο ψωμάκι καί δέν ξέρουν πώς νά άποκτήσουν δεύτερο. Άμέσως, μετά τό πρώτο φαγητό, μπορεί νά δώση τήν άδεια σέ όποιον θέλει νά καπνίση, γιατί, αν καί αυτό άποτελεί κακή συνήθεια, έν τούτοις πολλοί τό άποζητούν καί είναι δυστυχείς όταν δέν μπορούν νά άνάψουν ένα τσιγαράκι άνάμεσα στα φαγητά.

Για τό ζήτημα των φαγητών δέν θά πούμε τίποτε άλλο παρά ότι εάν προσκαλήτε ανθρώπους, των όποιων δέν γνωρίζετε τά γούστα, πρέπει τό φαγητό νά είναι καλό καί άπλό καί νά μή προχωρήσετε, δηλαδή σέ πολύπλοκα βολ-ο-βάν ή σουφλέ, αλλά νά δώσετε τά φαγητά, τά όποια άρέσουν στον περισσότερο κόσμο. Ένα ωραίο ψάρι, ένα κα-

λό ψητό ή πουλιά με καλές γαρνιτούρες, πατάτες τηγανιτές, φρέσκα χόρτα και μια καλή σαλάτα. Είναι άσυγκριτως καλύτερα να μη προχωρή κανείς σε πρωτοτυπίες, αλλά να φροντίζει την ποιότητα του φαγητού που προσφέρει. Φυσικά πρέπει να φροντίζει πάρα πολύ το ζήτημα του βούτυρου και του λαδιού. Είναι αφάνταστο σε πόσα σπίτια πηγαίνει κανείς και δεν μπορεί να φάη το φαγητό γιατί το ένα από τα δύο είναι κακής ποιότητας. Πιθανόν σε πολλούς να άρση το θερμό λάδι, αλλά ως θυμηθούν την ώρα που έχουν καλεσμένους, να πάρουν το ελαφρότερο λάδι για την σαλάτα και το καλύτερο βούτυρο για το φαγητό.

Όταν φθάση η ώρα του φρούτου φθάνει και η ώρα του μπώλ με το όποιο έχουν γίνει από αιώνες τόσες παρεξηγήσεις. Το μπώλ σερβίρεται με λίγο νερό, το όποιο πρέπει να είναι χλιαρό ή πάντως να μην είναι παγωμένο. Τοποθετείται επάνω σε ένα μικρό πιάτο γαρνιρισμένο με ένα πετσετάκι. Η υπηρέτρια το ακουμπά μπροστά εις τόν κάθε καλεσμένο και ό κάθε καλεσμένος το παίρνει και το τοποθετεί μαζί με το πετσετάκι άριστερά του επάνω στο τραπεζομάνηλο

κρατώντας το πιάτο για τα φρούτα που έρχονται. Έκει, την ώρα των φρούτων, καλόν είναι ή οικοδέσποινα να παρακολουθή λίγο τους καλεσμένους της, εκ των οποίων πολλοί έχουν διάθεση να πάρουν φρούτα, αλλά έπειδή βλέπουν ότι ο πρώτος ή ο δεύτερος δεν παίρνουν, λένε και αυτοί όχι. Το άπλουστερο είναι να τους ένθαρρύνη λέγοντας: «Πάρτε ένα απ' αυτά τα ώραία μήλα (ή ό,τιδήποτε άλλο είναι στο τραπέζι), γιατί θέλω και εγώ και δεν μπορώ να είμαι μόνη μου...». Μετά από το φρούτο, όταν ή οικοδέσποινα δη ότι όλοι έχουν τελειώσει, έρχεται ή ώρα του καφέ και ή ώρα της μετακομίσεως στο δαλόνι. Έκει, με τόν καφέ, περνά ή νοικοκυρά τις τελευταίες της έξετάσεις, γιατί στα περισσότερα σπίτια εμφανίζεται ένας όμοιόμορφος καφές σχεδόν πάντοτε υπερβολικά γλυκός, ίσως γιατί ή πολλή ζάχαρι θεωρείται περιποίησις. Έφ' όσον πρόκειται να σερβιρισθ ή τούρκικος καφές ή οικοδέσποινα πρέπει να έρωτηση και να προσφέρη στόν καθένα τόν καφέ που θέλει. Έάν δεν μπορή να το κάνη, καλύτερα να προσφέρη γαλλικό ή και «Νές-καφέ», που λύει λαμπρά το πρόβλημα γιατί ό κάθε ένας θάζει όση ζάχαρι θέλει.

MARINA

Τό τάγμα βρίσκειται σε πορεία. Σε μια δεκάλεπτη στάσι, ό ταγματάρχης κάνοντας βόλτες επάνω-κάτω, βλέπει έναν στρατιώτη που κάθεσαι στην άκρη του δρόμου με μια έκφρασι πόνου στο πρόσωπό του.

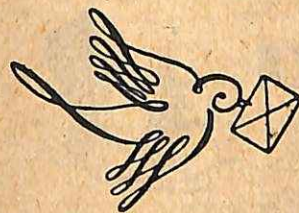
—Τί έχεις, παιδί μου;

—Άχ, ταγματάρχα μου, δεν μπορώ πιά. Έχω κάλους.

—ΔιάβOLE, σε καταλαβαίνω. Είχα βγάλει κι' εγώ στο μέτωπο.

—Άχ, ναί, ταγματάρχα μου, στο μέτωπο...τουλάχιστον σεις μπορούσατε να κάθεστε.

Α. Μ.

Γράμματα

των αναγνωστών μας

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

“Αγ. Άγαθονικόπουλον, Θεσσαλονίκη: Η ανταλλαγή των παλαιών τευχών με δεμένους τόμους γίνεται μόνον στα γραφεία της «Έκλογής». Το ίδιο ισχύει και για την «Μικρή Έγκυκλοπαίδεια». Η έπιθυμία σας για λογοτεχνικά έργα σε συνεχείς είδατε ότι ικανοποιήθηκε.

Νικόλαος Μακρόνιτσιώτην, Ίστιαία: Τα λόγια σας είναι πραγματικά συγκινητικά και με χαρά μας θα παίρναμε μια συνεργασία σας για τόν διαγωνισμό. Η πείρα των μεγαλύτερων έχει τό βάρος της. Όμως και την όρμη των νέων τί να την κάνουμε; Όταν μάλιστα αυτό που παρουσιάζει είναι καλό; Κάθε ηλικία έχει την προσφορά της;

Εδ. Κωνσταντινίδην, Ήράκλειον: Το μπρίτζ είναι όμολογουμένως θαυμάσιο παιχνίδι, αλλά νομίζουμε ότι πολύ δύσκολα ένας που τό άγνοεί θα βοηθή από ένα μάθημα της «Έκλογής» που θα του έρχεται ύστερα από ένα μήνα κάθε φορά. Α. Γαλάνη, Άθήνας: Δυστυχώς δεν μπορέσαμε να βρούμε την διεύθυνσι που μας ζητάτε. Ίσως τό έν Άθηναις άγνολικο Προξενείο μπορεί να σας βοηθήση.

ΖΗΤΩ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Πάρα πολλά είναι τα γράμματα που καθημερινώς παραπονούνται για τή διακοπή της στήλης «Ζητώ αλληλογραφία». Υποχωρώντας σ' αυτήν την έπιθυμία των αναγνωστών μας, ξανα-

“Ο λα άνεξαίρετως τά παλαιά τεύχη της «Έκλογής» από τόν Ίούλιο του 1950, που λούνται με τήν τιμή με τήν όποία κυκλοφόρησαν, στα γραφεία της «Έκλογής». Σωκράτους 57.

χίζουμε τή στήλη, με τήν έλπίδα ότι αυτή τή φορά οι θιασώτες της θα τήν κρατήσουν στο επίπεδο της σοβαρότητας που άρμόζει σε πολιτισμένους ανθρώπους.

...με Έλληνίδες στην έλληνική ή άγγλική.

L. George
G. P. O. Box 1323
Baton Rouge La.
U. S. A.

...με Έλληνίδες στην άγγλική και γαλλική. Είμαι μαθήτης 20 ετών.

Ebbe Vilborg
Langlandia 4
Göteborg
Suede

...με νέες και νέους.

Στρατιώτης Πούγκας Ίωάννης
498 Σ.Ε.Σ.Τ. ΣΤΓ 914

...με Ελληνίδες.

Στρατιώτης Μπακόπουλος Ίωάννης
617 Τ.Π. Δος λόγος
ΣΤΓ 9206

«ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΑ ΝΕΑ»

15θήμερος ναυτική έφημερίς
Γραφεία: Εύριπίδου 4. Τηλ. 21.923

Άνταποκριταί: Λονδίνον, Ν. Ύορκη, Αμβέρσα, Ρότερνταμ.
Άντικειμενική παρακολούθησις των έλληνικών ναυτιλιακών και ναυτεργατικών ζητημάτων.

«ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΑ ΝΕΑ»

Άνεξάρτητος Ναυτική Έφημερίς

DOΡ *Προβέξτε*

..μέ πόση εὐχαρίστηση
λούζεται! Ξέρετε γιατί;
Γιατί λούζεται μέ **DOP**

Μέ το Σαμπουάν DOP έχετε πάντα γερά και πλούσια μαλλιά σαν μετάξι γιατί περιέχει όλα τα συστατικά που τρέφουν και δυναμώνουν τα μαλλιά. Το Σαμπουάν DOP εξαφανίζει την πιτυρίδα από το πρώτο λούσιμο.

DOP **DOP** **DOP**
Κρέμα υγρό φάκελλοι

Πωλείται παντού

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ 42

«ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ» από σελίδα 17

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

1) ΙΠΠΟΔΑΜΕΙΑΝ. 2) ΑΛΕ-
ΞΑΝΔΡΕΙΑΝ. 3) ΝΕΚΥΙΑ. — Μ.Ρ.
(Μηρῶ). — ΣΤ' (6). 4) ΟΙ. —
ΜΣ. — ΠΙΕΣΤΟ. 5) ΥΑΛΩ. —
ΕΝΤΥΠΟΥ. 6) ΑΔΑΡΤΟ. — ΕΞΩ-
ΣΑ. 7) ΡΕΠΟΡΤΑΖ. 8) ΙΣΗΝ.
ΛΑΝΤ. 9) ΩΜ. — ΤΙΛΙΟ. 10) ΣΚΙ-
ΤΣΟΓΡΑΦΟ. 11) ΙΟΙ. — ΑΒΙ-
ΝΙΟΝ. 12) ΚΤΙΣΤΗ. — ΟΗΣ.
ΚΑΘΕΤΩΣ:

1) ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ. 2) ΠΛΕΙΑ-
ΔΕΣ. — ΚΙΤ. 3) ΠΕΚ. — ΛΑΠΗ-
ΘΙΟΙ. 4) ΟΞΥΜΟΡΟΝ. — ΤΙΣ.
5) ΔΑΙ.Σ. — ΩΣ. 6) ΑΝΑ. — Ε.
Ο.Τ. (Έλλην. Όργ. Τουρισμού).
ΜΟΝΗ. 7) ΜΔ. (44). — Π.Ν.
(Ποινή). — ΑΧ. — ΓΟ. 8) ΕΡΜΙ-
ΤΑΖ. — ΤΡΙΑ. 9) ΙΕΡΕΥΣ. —
ΛΙΑΝ. 10) ΑΙ. — ΣΠΩ. — ΑΛ-
ΦΙΟ. 11) ΝΑΣΤΟΣ. — ΝΙΟΒΗ.
12) ΝΤΟΥΕΤΤΟ. — ΑΣ.

«ΣΚΑΚΙ» από σελίδα 124

Αρ. 274. 1)...ΒΧΘ2!! καὶ τὰ Λευ-
κά δὲν ἔχουν καμμίαν πλέον ἄμυναν,
διότι ἐὰν 2) ΒΧΒ, τότε μὰτ σὲ δύο κι-
θάρεις. Ἐὰν πάλιν Βε1 ἢ ζ1, τότε ΒΘ2
ΧΠΑ1 κλπ. Ἐὰν πάλι 2) Πα1—ε1, τότε
ΒΧΒ, ΠΧΒ καὶ Πδ1+ κλπ.!

«Αρ. 275. 1) Πε1—61! καὶ τὰ Λευ-
κά κερδίζουσι! Ἐὰν π.χ. 1)...ΒΧε5; 2)
ΒΧζ7+, ΠΧΒ 3) Πγ1 — γ8+ Πζ8 4)
Πζ1Χζ8+ καὶ μάτ.

Αρ. 276. 1) ... ΒΕ7ΧΠΕ1+! 2) ΑΧΒ.
Αδ6-ζ4+ 3) Αδ2 ΠΕ1+ μόν!

Αρ. 277. 1) Αε3-η5!! ΒΧΑ 2) Βγ2
ζ5+11 ΒΧΒ 3) Γε1γ8+ ΡΧΠ 4)

Πε1-ε8+ μάτ.

2) Βα2—ε2!! και τὰ Μαῦρα κερδίζουν.

Αρ. 279. 1) ΑΘ5-ζ7+, ΡΘ8 2) Αζ7-ε8!! και τα Μαύρα κερδίζουν!

Αρ. 280. 1) ΑΕ6-γ4! Απειλή. 2)

Β53-63+ μάτ. Ὁραίο «κλειδί»! Θυ-
σιάζει τὸν Λευκὸ ἀξιωματικό, ὁ ὁποῖος

παίρνεται κατά 4 διαφόρους τρόπους!

δημιουργούνται ἐν συνόλῳ 5 βαριάντες, διότι ἐκτός ἀπὸ τὸ πάρισμο ὑπάρχει καὶ ἕνας ἄλλος.

ἄλλος τρόπος ἀμύνης τῶν Μαυ-
 ρων. Αὐτὸν πρέπει γὰρ τὸν ὀρθῶς μόνον

...σας! Αυτὸν πρέπει νὰ τὸν θρῆνε...

«ΤΙ ΕΝΝΟΕΙΤΕ ΟΤΑΝ ΛΕΤΕ» από
σελίδες 88

σελίδα 88

1) ΕΡΩΤΙΔΕΥΣ = 30. 2) ΚΩ-
ΡΥΚΕΙΟΝ (άντρον) = 37. 3) ΠΟ-

ΛΥΠΩΓΩΝ (φυτὸν) = 42. 4) ΠΟ-
ΛΥΧΩΡΟΣ = 35. 5) ΓΛΑΥΚΩ-
ΠΙΣ = 33. 6) ΤΑΞΙΑΡΧΟΣ =
35. ΣΥΝΟΛΟΝ = 212!

«ΠΟΙΟΣ ΘΑ ΒΡΗ ΤΑ ΠΕΡΙΣΣΟ-
ΤΕΡΑ» από σελίδα 92

1) ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΟΝ: Γ. Ἀρχικά, ἔνα ἀπὸ τὰ ὄργανα τῶν αἰσθήσεων. Μεταφ. ἡ δύναμις τῆς ψυχῆς μὲ τὴν ὁποία μποροῦμε νὰ ξεχωρίσωμε τὸ ἀληθινὸ ἀπὸ τὸ ψεύτικο, τὸ ὀρθὸ ἀπὸ τὸ ἐσφαλμένο.

2) ΑΚΟΛΑΣΤΟΣ: Α. Άσματος, έκφυλος, «παραλυμένος». Ή λέξη σύνθετη από τὸ στερητικὸ α καὶ τὸ κολλάω (τιμωρῶ) σημαίνει τὸν ἀτιμώρητο, μὴ τιμωρῶμεν τὰς κακὰς πράξεις του.

3) ΓΛΑΦΥΡΟΣ = Β. Σ' την αρχή, κοί-
λος, θαυμάσιος (ἀπό τὸ ρῆμα γλάφω
γλύφω = σκαλίζω). Ἀπὸ κεί, ὁ δουλε-
μένος καλὰ, λείος ὁμαλός. Κατ' ἐπέ-
κτασι, κομψός, χαριτωμένος. Γλαφύ-
ρος ὁ ἄριστος — γλαφυρὸς λόγος.

4) ΓΛΙΣΧΡΟΣ: Γ. Μικρός, εύτελής.
Γλίσχρος μισθός. Ἀρχικά, ἡ
λέξι ἐσήμαινε ἐκείνον πού κολλᾷ καλά
καί, συνεκδοχικά, ἐκείνον πού παρακαλεῖ
ἐμπόνα, τὸ φειδωλό, μικρολόγο.

5) ΔΙΑΚΑΛΗΣ: Α. Πού (μάς) καίει πολύ, διάπυρος, πολύ επιθυμητός. Ό διακαλής πόθος τῶν Κυπρίων γιὰ τὴν ἑνότητα.

6) ΔΙΚΟΛΑΒΙΣΜΟΣ: Α. Παραπλη-
ρητική επιχείρημα, σάν εκείνα που χρη-
σιμοποιούν οι δικολάβτοι, οι χωρίς δι-
πλωμα δικηγόροι των μικρών έπαρχια-
κών δικαστηρίων. "Αφ' ησε τούτ
δικολαβίσματος.

7) ΕΜΠΕΡΙΣΤΑΤΩΜΕΝΟΣ: Γ. Λεπτομερειακός, ακριβής. Ή έμπεριστατωμένη μελέτη της έλληνικής οικονομικής κατάστασης.

8) ΕΝΤΡΥΦΩ: Α. Βυθίζομαι στην ά-
πόλαυσι κάποιου πράγματος. Έντρυ-
φά εις αστυνομικά μυθι-
στορήματα. (Τò αντίκειμενο της
επιδόσεως: έντρυφήμα).

9) ΘΙΑΣΩΤΗΣ: Γ. Ένθουσιώδης ο παδός. Θιασώτης της θεωρίας του φρόνουν. Αρχικά έσήμαινε εκείνον που άηκε σέ ένα θίασο θεραπευτική ομάδα που τελούσε ιδιαι

θηρσκευτική ομάδα που ταξίδευε κατά
τερους χορούς και πομπές και μάλι
στα θακχικές προς τιμή του θεού Διονύ
σου.

10) ΚΑΠΗΛΕΥΟΜΑΙ : Β. Έκμεταλ
 λεύομαι κάτι, κάποιαν ιδέα για ίδιο ο
 φελος. Καπηλεύεται την ιδέα

7

τῆς Πατρίδος. Ἀρχικά ἡ λέξι ἐσημαίνει ἐμπορεύομαι, καὶ κατόπιν, ἐμπορεύομαι μὲ ἀπάτη ἐπιδιώκοντας ἀθέμιτα κέρδη, αἰσχροκερδῶ. Κάπηλος, ὁ ἐμπορος, ὁ μεταπράτης.

11) ΝΑΤΟΥΡΑΛΙΣΜΟΣ: Β. Αἰσθητικὸς ὅρος ποὺ ἐπεκράτησε στὴ λογοτεχνία ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ζολᾶ καὶ σημαίνει τὴν πιστὴ ἀπομίμηση τῆς φύσεως στὴ σύνθεσι ἔργου τέχνης. Διαστέλλεται ἀπὸ τὸ ρεαλισμὸ, γιατί αὐτὸς ἀποκλείει ἀναγκαστικὰ τὸν ἰδεαλισμὸ, ἐνῶ ὁ πρῶτος ὀχι — ἐφόσον τὸν ἐρίσκει στὴ φύσι.

12) ΟΡΜΕΜΦΥΤΟ: Γ. Ἡ ἔμφυτη καὶ

ἀσυνείδητη παρόρμησι τῆς ψυχῆς, τὸ ἐνστικτό. Τὸν ὁδηγεῖ τὸ ἔμφυτο.

13) ΦΑΒΟΡΙΤΙΣΜΟΣ: Α. Ἡ σκανδαλώδης ἐνδείξις εὐνοίας σὲ κάποιον. Ὁ φαβοριτισμὸς εἶναι παλιὰ πλῆγη τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν. Ἡ γαλλικὴ λέξι favoritisme (ἀπὸ τὴ λατιν. favor=εὐνοία).

14) ΧΑΜΕΡΠΗΣ: Β. Ταπεινός, ἐυτελής. Ἀρχικά, ἐκεῖνος ποὺ σέρνεται χάμω, ποὺ κολακεύει μὲ ἀδιαντροπιά, εὐτέλεια. (Ἡ λέξι σύνθετη ἀπὸ τίς χαμαί—ἐρπω).

ΠΕΙΣΤΙΚΩΤΑΤΟ ΠΕΙΡΑΜΑ

γιά τὴν ὁμορφιά σας

Θὰ ἰδῆτε ὅτι 8 φορές
στὶς 10 θὰ φαίνεσθε
ὁμορφότερη

Μιὰ κακὴ ἀπόχρωση τῆς πούδρας σᾶς δίνει σκληρὴ ἐμφάνιση "μακιγιαρισμένης," ποὺ σᾶς κάνει νὰ φαίνεσθε πολὺ μεγαλύτερη.

Τὸ μόνο μέσο νὰ θρῆτε τὸ χρῶμα ποὺ σᾶς πᾶει ἀκριβῶς εἶναι νὰ δοκιμάσετε δωρεὰν τὰ καινούργια χρώματα τῆς πούδρας Tokalon Fascination διαλεγμένα εἰδικῶς γιὰ κάθε τύπο δέρματος, μὲ ἐξαιρετικὴ ἀκρίβεια.

Ζητήσατε σήμερον εἰς τὴν διευθυντικὴν Α.Π. Ρεμπουτζᾶκος καὶ Σία Πραξιτέλους 42, Ἀθήνας, τελείως δωρεὰν δείγματα πούδρας σὲ 6 ἀποχρώσεις καθὼς καὶ ὁδηγίαι πὺς νὰ διαλέγετε τὸ χρῶμα ποὺ σᾶς ταιριάζει καλύτερα καὶ θὰ σᾶς κἀνῃ νὰ φαίνεσθε ὠραιότερη.

Ὄνομα

Διεύθυνσις

